1896. HARMINCZADIK ÉVFOLYAM. 16. SZÁM. BUDAPEST, PÉNTEK, JANUÁR 17.

SZERKESZTŐSÉG:
BUDAPEST, IV. PAPNÖVELDE-UTCZA 8.
Telefon száma 55—88.
KÉZIRATOKAT NEM KÜLDÜNK VISSZA.
CSAK BÉRMENTES LEVELEKET FOGADUNK EL.
ELŐFIZETÉSI DIJ:
Vidékre postán v. helyben házhoz hordva.
Egy évre . . . . 20 frt. | Egy negyedévre . 5 frt.
Egy fél évre . . 10 frt. | Egy hóra . . 1 frt 80 kr.
Külföldre: 3 hóra Németországba 6 frt 70 kr. Franczia-, Olasz-, Orosz-, Török-, Görög-, Spanyolországokba, Svájcz-, Románia- és Szerbiába, valamint amaz országokba, melyek a postaszerződéshez tartoznak, negyedévre 9 frt 20 kr.
Egy szám ára 6 kr.

EGYETÉRTÉS

Csávolszky Lajos
tulajdonos és felelős szerkesztő.

Kossuth Ferencz
főmunkatárs.

KIADÓHIVATAL:
BUDAPEST, IV. PAPNÖVELDE-UTCZA 8.
Telefon száma 63—54.
HIRDETÉSEKET ÉS NYILTTÉRBE VALÓ KÖZLEMÉNYEKET FELVESZ A KIADÓHIVATAL.
PÁRISBAN főügynökségünknél: John F. Jones & Cie. 31 biz. Faub. Montmartre.
Frankfurtban a/M: Daube G. L. és Társa.
Bécsben: Danneberg I., I. Kumpfgasse Nr. 7.
Mosse Rudolf Seilerstätte Nr. 2.
Haasenstein és Vogler, I., Wallfischgasse 10.
Oppelik A., Stubenbastei Nr. 2.
Schalek Henrik, I., Wollzeile Nr. 14.
Dukes Miksa, I., Wollzeile Nr. 6—8.
és valamennyi hirdetési iroda.

A szétfoszlott békehangulat.

Nagy elégtétellel konstatáljuk, hogy gróf Apponyi Albert az ő tegnapi beszédének tiszta fejtegetéseivel és részletes propoziczióival előbbi ugymondott „békeajánlatának“ épen azt az értelmet adta, melyet mi eleve kerestünk benne, és a politikai erkölcs, valamint az ország érdeke szempontjából egyedül tartottunk elfogadhatónak. Hogy mások más értelmet is akartak benne találni, hogy a fuzióra való törekvést, elvi alkut, az ellenzéki harcz feladását és hasonlókat magyaráztak ki belőle, ebben van része az uralkodó hipokrita szellemnek is, mely semmit sem akar egyenesen, természetes mivolta szerint megitélni, de kétségtelenül hibás maga Apponyi is, kinek nagy gyöngéje, hogy az olvadó szentimentálizmus hurjait szereti rezegtetni ott is, hol inkább a határozott, pozitiv föltevések vannak helyén. Hiszen láttuk, épen olyan körök és lapok, melyek Apponyival rendszerint politikai közösséget tartanak, vagy törekvései iránt folytonos rokonszenvet hirdetnek, voltak a legbuzgóbbak abban, hogy a hires karácsonyi czikket oda nem tartozó kommentárokkal, következtetésekkel és ajánlatokkal bővitsék ki. Értse meg most mindenki, nem fuzióról és még csak nem is millenniumi istenbékéről van igazában szó. Sőt még a „békeajánlat“ kifejezés sincs itt helyén, — már ez okozhatott sok félreértést.

Apponyi nem a párt és pártközötti formális megegyezést hozta javaslatba, hanem természetes módokat keres és ajánl arra, hogy parlamenti küzdelmeinkben a tisztes lojalitásnak és a politikai igazságnak ama szelleme juthasson érvényre, melyet a jelenlegi választási rendszer szinte teljesen számüzött. Ily irányzattal helyeseltük kezdettől fogva Apponyi törekvését és ily alapon csak teljes méltánylattal adózhatunk tegnapi nyilatkozatainak, melyek mindenki előtt világossá tették valódi szándékát. De hogyan is lehetne épen azt az ajánlatot, mely a közélet tisztességét, a parlamentárizmus valódiságát és méltóságát, az elvek és meggyőződések értékét kivánja helyreállitani, kapcsolatba hozni olyan elvtelen fuzionális mozgalommal, melynek sikere megsemmisitené Apponyi eddigi politikájának legünnepélyesebb elvi kötelezettségeit, megismételné a közvélemény kijátszásának szomoru mesterségét, uj hamisságok méreganyagát ömlesztené szét parlamentáris szervezetünkbe? Persze, ha függetlenségi elvekkel dicsekvő politikusok és publiczisták is a legédesebb szirénhangu csábitásokkal vannak rajta, hogy Apponyit az ilyen fuzionális örvénybe beleugraszszák, ez is szomoru bizonyság rá, hogy a hatalmi spekuláczióknak és az elvtelen taktikai számitásoknak mily messzeterjedő gyürüzetei rezgenek mostanában pártéletünk rohadt vizein.

Hogy most megkaptuk Apponyi karácsonyi ajánlatának világos definiczióját, a politikai közönségre nézve az a főkérdés, lehet-e ennek a „békeajánlatnak“ és az érdekében meginditott akcziónak valamely közvetlen sikerét remélyleni. Nem térünk itt ki arra, hogy Apponyinak részletesen kifejtett javaslatai megfelelnének-e a kitüzött czélnak, csakugyan biztositanák-e a választások tisztaságát és a nemzeti akaratnak szabad nyilvánitását. Hézagot lehet eleget találni javaslatainak rendszerében és bizony nagy kár, hogy nem mondotta meg, mily intézkedéseket javasolna a papi korteskedés visszaélései ellen, melyek a legveszedelmesebbek közé tartoznak. Bizonyos jó hatásuk volna azonban már az általa javasolt intézkedéseknek is, kivált, ha a kuria biráskodásával lesznek kapcsolatban és előttünk nem kétséges, hogy a választási szabadság terén minden haladást, minden lépést, mely a barbár ököljog uralkodó állapotaiból kifelé vezethet, örömmel kell üdvözölnünk. Nos lehet-e azt komolyan várni, hogy a kormánypárt, mely az uralkodó választási rendszernek köszöni örökös hatalmi monopoliumát és jelenlegi kritikusabbá vált helyzetében már csak ez egy nagy segédeszközébe vetheti teljes bizodalmát, könnyen álljon rá oly változtatásokra, melyek hatalmának fentartását a legveszedelmesebb próbáknak vethetik alá és ezt megtegye semmi egyébért, csakhogy közéletünknek tisztességét és parlamentárizmusunknak jobb erkölcsét sikerüljön helyreállitani? Lélektani bizonyosság, hogy se a kormány, se a kormánypárt ilyen plátói önzetlen alkukra egyszeriben ráállani nem fog. Bánffy Dezső és Apponyi Albert hajlonghatnak még egymás felé nagyon előzékenyen, lehet tegnapi beszédeikből innen is, onnan is himes szálakat összefonni, szemmellátható, hogy a karácsonyi czikknek authentikus magyarázata erősen megritkitotta a közelebbről érdekelt pártok békehangulatának légkörét.

A karácsonyi czikknek legfőbb hatása a kormánypártra épen abból a félreértésből fakadt, hogy formális békeajánlatnak, igazi paktálási készségnek vették. Egy igazi paktumnak, mely a kormánypárt és nemzeti párt között a do ut des elvének reális alkalmazásán alapulna, bizonyosan megörülne a kormánypárt, azt hiszszük, nem vonakodnék attól sem, hogy az összes 67-es pártok valami elvtelen fuzióban összekotyvasztassanak, mert akármily nagy is hatalmi féltékenysége, jelenlegi állapotában van oka rá, hogy másoknak is juttasson a konczokból, csakhogy a megmaradt részt biztosabban élvezhesse. Természetesen ez a boldog „istenbéke“ csak a hatalomban osztozkodó pártokra terjedne ki. Ellenben annak az ajánlatnak megvalósitása, melyet Apponyi tegnap tett, igaz, hogy sokkal általánosabb erkölcsi hatásokat idézne elő, valódi békehangulatot vinne az ország közszellemébe, a méltányos birálat és a tiszta elvi küzdelem fegyvereit tenné kötelezőkké az ellenzék minden pártjánál. De mit ér ez a sok, szép vivmány a kormánypártra nézve, ha következéseik által lételvét látja menthetetlenül megdöntve? A kormánypárt egy példátlanul hosszu parlamentáris életen át a közérdeket és a közerkölcsöt feláldozta saját létének, hát most teljesen megforditva cselekedhetnék, curtiusi elszánással odadobná saját létét, csakhogy a közérdeket és a közerkölcsöt juttassa diadalra? Erről az oldalról nézve Apponyi javaslata nagy naivitásnak is tünhetik föl azok előtt, kik azt mint komoly békeajánlatot fogták föl.

Nem kell azonban a visszás jelekből mindjárt azt következtetni, hogy „marad minden ugy, a mint volt“, vagy hogy Apponyi ajánlatának közvetlen eredménytelensége épen a pártszellem fokozottabb elvadulását, a parlamenti munkásság teljes megakasztását és a millenniumi ünnepre felbuzduló nemzeti hangulatnak méltatlan megrontását vonhatja maga után. A magyar nemzetnek ama büszke öntudatát, mely az ezredéves multnak példátlan dicsőségével telik meg, ama lelkes bizalmát, melylyel a jövőben reá várakozó nagy hivatása elé tekint, a Bánffy-kormány kisszerü tényei egyáltalán nem befolyásolhatják. Apponyi inditványának jelentőségét a millenniumi ünnepek emelkedett hangulatával csak véletlen alkalmi összefüggésbe lehet hozni, a mikép a „treuga dei“ czimén tették. Kétségtelenül szép és fölemelő volna, ha épen a magasztos nemzeti emlékezésnek sugaras napjaiban egyszersmind beteg közszellemünk meggyógyitását, a politikai szenvedélyeknek lecsillapodását és a kedélyeknek általános kiengesztelését lehetne elérni, de a választási szabadság biztositása és ennek üdvös átalakitó befolyása a pártok küzdelmére mint világosan kitüzött czélok messze tulmutatnak a millenniumi évnek hangulatzajlásán. Erre a czélra kell folyton törekednünk egyformán akár a békének, akár a harcznak fegyvereivel. Ne mondja most senki, hogy az összes ellenzék ily jogos, igaz törekvésének, melyet a hit legteljesebb ereje támogathat, nem int a siker pálmája. A kormánypárt persze huzódik attól, hogy morális igazságok győzelmeért feláldozza saját létalapját, de már azt tapasztaltuk, hogy veszélyeztetett létének megmentésére, ha csak az ösztön pillanatnyi sugallatára is, kész megalkudni a közvélemény elemi erejü követeléseivel. A kuriának biráskodásáról szóló javaslat már tárgyalásra vár. Ha a kormány nem is akart beleegyezni a munkarend oly megállapitásába, mely ezt a javaslatot első helyre tette volna a költségvetés után, de az ellenzéknek igy is módjában lesz föltétlenül arról gondoskodni, hogy ez a javaslat napirendre kerüljön, bizton módjában lesz az is, hogy a javaslat tárgyalásakor egy és más, a nemzeti akaratnak nagyobb igazságát biztositó követelését elfogadtassa. Hogy ezt a törekvést az általános hangulat kedvező szele is elősegitse, erre mindenesetre jó szolgálatot tett Apponyi Albertnek szép és helyes kezdeményezése.

A képviselőházból.

A mig egy részről — és meg kell vallani — komoly, irányadó politikusok részéről a „legmegkötöttebbnek“ tekintik a békét a kormánypárt és nemzeti párt között, sőt annak megvalósulása mellett máris egyes jelenségekkel érvelnek, addig más részről a házban is, különösen a folyosókon, de a házon kivül is egyre járja az élczelődés s egyre-másra fabrikálják a békeadomákat és humoros, vagy kévésbé humoros és még kevésbé szellemes ötleteket.

A házban ma tényleg békésebbek voltak a tárgyalások, ha az ülés végső inczidensétől eltekintünk. Különböző csoportok alakultak különösen a kormánypárti és nemzeti párti képviselők sorából, és élénken vitatták meg a jövő parlamenti élet és a békealkudozások esélyeit. Mert a tárgyalások ebben az irányban komolyan folynak.

Élénkség, zsibaj és minden történő és meg nem történő dolog iránt csupán a folyosókon van érdeklődés. Bessenyey Ferencz revolverrel fenyegeti a nemzeti pártiakat, mire amazok közül egyik jókedvü honatya hatalmas boxot mutat neki.

— Majd hasznát vehetjük, ha majd egész erővel dühöng — a béke!

S e kedélyeskedés közben senki sem törődik azzal, mi történik ez alatt benn a házban.

Szinay Gyulát a függetlenségiek táborából kisebb hüséges csapat hallgatja és helyesli tárgyilagos hangon előadott kritikáját a közigazgatás bajai felett. Különösen behatóan foglalkozott a cselédügygyel és végül a függetlenségi párt tetszése mellett kifejtett indokai alapján jelenti ki, hogy Babó és Holló javaslatait fogadja el.

Várady Károly a miniszterelnök beszédével és a választási visszaélésekkel foglalkozott, mig Polónyi Géza egész erővel támadta meg a belügyi kormányzatot. Szólott a választásokról, a belügyminiszter alkotmányellenes ténykedéseiről, a fővárosi illemhelyek és gyógyszertárak, valamint a főkapitányság kérdéséről is és mindezek után arra a konkluzióra jutott, hogy a belügyminiszternek ott kell hagyni a helyét.

Perczel Dezső miniszter aztán hosszabb, több mint másfél óráig tartó beszédében válaszolt az eddig felszólalt ellenzéki képviselőknek. Bujanovicscsal szemben védte a girálti választást, szabályszerünek deklarálván azt, tiltakozott az ellen, hogy a választási lajstromok összeállitásába a kormány befolyt volna, védte a patikaügyet és kezelést és védszárnyai alá vette az ujdonsült főkapitányt. S miután a határozati javaslatok elvetését kérte, a kormánypárt ujjongása mellett fejezte be a beszédét.

Előbb azonban két személyes felszólalást provokált. Bujanovich Sándor a girálti választásról mondottakért neheztelt, de felszólalását holnapra halasztotta, mig Polónyi, — a kinek a miniszter azt mondotta, hogy ő maga eldicsekedett azzal, mikép az illemhelyek ügyében a főváros ellenállását Polónyi eszközölte ki, s előbb valótlannak mondotta a miniszter kijelentését, majd a miniszter lovagiasságára és őszinteségére hivatkozott.

A belügyminiszter erre lovagiasságának és emlékező tehetségének latbavetésével ujból fentartotta előbbi nyilatkozatát s az ülés ezzel a kinos inczidenssel ért véget.

Az ülésről szóló tudósitást lapunk mellékletén adjuk.

Budapest, január 16.

Minisztertanács. Ma délután minisztertanács volt, mely több óráig tartott s folyó és személyes ügyekkel foglalkozott.

A költségvetés tárgyalásának sorrendjére vonatkozólag, a „Bud. Tud.“ értesülése szerint, a kormánynak az a szándéka, hogy a belügyi tárcza költségvetésének elintézése után sorban a kereskedelmi, az igazságügyi, a vallás- és közoktatásügyi, honvédelmi, földmivelésügyi és végül a pénzügyminiszteri tárcza költségvetései tárgyaltassanak.

Az uj budai szerb püspök. Még keddi számunkban közöltük, hogy *Magyarevics* Jeremiás püspökké választását a király *jóváhagyta.* A jóváhagyásról szóló legfelsőbb királyi kézirat a hivatalos lap mai számában jelent meg.

Noszlopy Gyula orsz. képviselő, kinek az önálló vámterület kérdésében irt nyilt levelére *Kossuth* Ferencz a minap válaszolt, arról értesiti Kossuth Ferenczet, hogy miután a párt közgazdasági irányára nézve közte és Kossuth közt véleménydifferencziák merültek föl, kénytelen a Kossuth vezetése alatt levő pártkörből kilépni.

A Kossuth-bankett.

— Az *Egyetértés* tudósitójától. —

Budapest, jan. 16.

Szép és lélekemelő ünnepélye volt ma este a függetlenségi pártnak. Abból az alkalomból, hogy a párt volt elnöke. *Justh* Gyula lemondott az állásáról és *Kossuth* Ferenczet választotta meg elnökéül, a párt még mult évi deczemberben elhatározta, hogy a volt elnökhöz kötött háláját és az uj elnök iránt táplált reményeit méltó módon kifejezésre juttassa. Ebből a czélból gyültek ma este össze a Hungária-szálloda földszinti éttermében a függetlenségi és 48-as párt összes Budapesten tartózkodó tagjai, sőt többen a vidékről is felrándultak erre az ünnepélyes alkalomra.

Kossuth Ferenczet, midőn a terembe lépett, lelkesen megéljenezték és az összes jelenvoltak a legszivélyesebben üdvözölték.

A lakoma alatt, a mely a leglelkesebb hangulat mellett folyt le, felette érdekes és jelentőséges beszédek hangzottak el.

Az ünnepélyről szóló részletes tudósitásunk itt következik:

A bankettre összegyültek kevéssel kilencz óra előtt ültek le a fényes lakomához.

Az asztalfőn ült *Kossuth* Ferencz, a függetlenségi és 48-as párt elnöke, vele szemben *Justh* Gyula, a függetlenségi és 48-as párt volt elnöke. Kossuthtól jobbra *Komjáthy* Béla és *Balogh* János, balra *Kiss* Albert és *Thold* Dániel. Justh Gyulától jobbra *Nánássy* Ödön és *Eötvös* Károly, balra *Helfy* Ignácz és *Illyés* Bálint foglaltak helyet.

Jelen voltak ezeken kivül a banketten: *Kállay* Lipót, *Beniczky* Árpád, *Konkoly-Thege* József, *Boda* Vilmos, dr. *Meskó*, *Pogrányi* Illés, *Babó* Emil, *Olay* Lajos, *Hentaller* Lajos, *Lukács* Gyula, *Tóth* Ernő, *Szathmáry* Mór, *Tóth* János, *Hegedüs* Károly, *Herman* Ottó, *Madarász* Imre, *Putnoky* Mór, *Thassy* Géza, *Lakatos* Miklós, *Papp* Elek, *Sturmán* György, *Matkovich* Tivadar, *Bihari* Imre és *Pichler* Győző.

A házigazda szerepét *Tóth* János, a kör lelkes gazdája vitte.

A harmadik fogásnál szólásra emelkedett és a következő beszédet mondotta:

Eötvös Károly: Tisztelt barátaim! Oly ünnepélyre jöttünk itt össze, a melyet már régen meg kellett volna

Az igazi Fauszt.

Fausztról irni ma tulajdonképen nem egyéb, mint vizet hordani a Dunába. Annyit és annyifélét irtak már róla, hogy az ember önkéntelenül abba a gyanuba keveredik, hogy ismert adatokat mond el ujra. Fausztról minden kornak más és más véleménye volt, s az a négy évszázad, a mennyire a Fauszt-monda eredete visszavihető, folyton foglalkozott vele, mig végre Goethe örök életet adott neki.

A monda első költői feldolgozása 1587-re esik, s ettől az időtől kezdve egész Goetheig annyian fogtak hozzá, hogy Fauszt igazi alakja elveszett a századok alatt, s ma már igazán alig lehet megállapitani, ki volt Fauszt, pedig ez volna talán az egész kérdésben a legérdekesebb.

A kutatások Fauszt igazi alakja után annyira téves irányban történtek, hogy Ellinger, Kiesewetter, Mayerhofer és Szamatolszki minden kisérlete hiába valónak bizonyult az igazi Fauszt kilétének megállapitására. Most azonban, néhány nappal ezelőtt *Kluge* freiburgi tanár, a ki specziálista ebben a kérdésben, közzétette egy dolgozatban*) kutatásainak eredményét s ezzel az egész kérdésnek megfejtése számára uj irányt jelölt.

Fauszt kora a reformáczió korszaka volt s az a kevés adat, a mely életére vonatkozik, azt mondja, hogy földi élete 1506—1540 közé esik. Egész élettörténete, egész munkálkodása felett azonban olyan sürü a fátyol, hogy szinte fel sem lebbenthető. Egyszer itt tünik szemeink elé, egyszer ott, de egész történetének megszakitatlan folyama meg nem állapitható.

Valószinü, hogy dr. Fauszt mint csillagjós tünt fel; 1587-ből van egy névtelen élettörténete, a melyben dicsérik, mily alaposak voltak a naptárai, mily helyesek az időjóslásai s mily szerencsések egyéb jóslatai, a melyeket herczegeknek és nagy uraknak mondott háboruról és békéről, életről és halálról, szerencséről és szerencsétlenségről.

Meg van a névjegye 1506-ból, a melyen az áll: *Dr. Faustus, fons necromanticorum, Astrologus, magus secundus*, a mi mind arra vonatkozik, hogy Fauszt csillagjós volt, sőt benn van a neve 1520-ban a bambergi püspök számadó könyveiben, a melyben emliti, hogy Fausztnak egy jóslatért 10 forint tiszteletdijat fizetett.

*) Vom geschichtlichen Dr. Faust. Prof. F. Kluge. Freiburg i. B.

1535-ben *Hutten* Fülöp, *Hutten* Ulriknak a fivére egy expedicziót vezet Venezuelába s előbb kikéri az asztrologusok jóslatát. *Camerarius* Joachim, a ki hires arról, hogy Melanchtonnak legjobb barátja volt és Eobanus Stessussal is a legszorosabb barátságot tartotta fenn, egy latin versben szerencsét jósolt az expedicziónak Fauszt ellenben szerencsétlenséget. 1539-ben aztán Hutten Móricz eichstätti herczegérsek és würzburgi prépost, rövid tudósitást kap Venezuelából a fivérétől, melyben tudatja, hogy „az a filozótus mégis helyesebben olvasott a csillagokban, mert nagy csapások érték őket.“ Nem lehetetlen, hogy ez a jóslata tette őt legendai alakká s hogy a neve ekkor lett ismeretes egész Németországban. Mert akkor Németországban mással sem foglalkoztak, mint Hutten expedicziójával.

Máskülönben is nagyon érdekesek ennek az expedicziónak élményei az uj világban, s érthetővé teszik, hogy Fauszt jóslatáról egész Németországban beszéltek.

Talán senki sem kisérte az expediczió sorsát nagyobb figyelemmel, mint Camerarius, érezvén, hogy hirét mint asztrologusét dr. Fauszt jóslata, ha beteljesül, egyszerre megsemmisiti. Camerarius 1536-ban tudakozódott az expediczió sorsa felől s ez Fausztot még ismertebbé tette.

Fauszt abban az időben azonban már nemcsak mint asztrológus és magus játszik nagy szerepet. I. Ferencz franczia király ugyanis elcsapván asztrológusát Cornelius Agrippát, Fausztot hivta az udvarába. S Fausztról egész Francziaországban azt beszélték, hogy majd a levegőn keresztül fogja magával hozni azokat a királyi herczegeket, a kiket V. Károly császár magával vitt Madridba. Fauszt azonban vonakodván elmenni I. Ferencz királyhoz, az udvar azt mondta, valószinüleg azért nem jött, mert félt, hogy a herczegek le fognak esni a levegőből a földre s kitörhetik a nyakukat.

Nem szabad azon csodálkoznunk, hogy Fauszt asztrológiával foglalkozott. Miksa és V. Károly császár uralkodása alatt minden városnak és minden gazdagabb urnak meg volt a saját asztrológusa. A legkomolyabb férfiak is foglalkoztak asztrológiával s a legkomolyabbak is hittek nekik.

Az egész korszak telve volt borzasztó jóslatokkal. Az asztrológusok rémséges dolgokat jósoltak az 1524. és 1527. évekre. (Magyarország bukása, a török világuralmának terjedése nyugat felé tényleg ekkor történt.) 1520-ban egész Németországban el volt terjedve a hit, hogy 1524-ben uj vizözön jön a földre és három évig reszketett mindenki, hogy bekövetkezik az uj világelpusztulás. Bárkákat épitettek, magas hegyeken házakat épitettek maguknak az emberek s tömegesen kivándoroltak azokról a vidékekről, a melyek tavak mentén feküdtek.

Az egyetemeken is tanitották az asztrológiát. Toledo és Salamanca és később Krakkó világhirüek voltak azokról az asztrológiai almanachokról, a melyeket az egyetemük adott ki. Sőt Fauszt Melanchton Fülöp állitása szerint ép a krakkói egyetemen végezte asztrológiai tanulmányait. Annyi tény, hogy ő is készitett asztrologus naptárakat s velük sikereket is ért el. De ő különbözött a többi asztrológustól s nem kereste csakis a nemesi osztály kegyeit, hanem sokat forgolódott a nép között is, s ez a róla szóló legendákban nyomot is hagyott.

Sőt a többi emlékben, a mely az ő életéről napjainkig fenmaradt, Fausztot a nép között látjuk s minden inkább, mint asztrológus.

1506-ban Trithemius, a hires würzburgi tudós Gelnhausenben találkozott Fauszttal. Nem beszélt ugyan vele, de hallotta a mint több pap jelenlétében azzal dicsekedett, hogy ha Plato vagy Aristoteles munkái nyomtalanul elvesznének, ő azokat jobban és tökéletesebben vissza tudná szerezni. És azt mondta, hogy ő Krisztus csodáit nem tartja csodálatosaknak, mert ő is megtudja azokat tenni. Ezután Fauszt Kreuznachba ment, a hol Sickingen Ferencz ép azon fáradozott, hogy egy asztrológust találjon az ottani főiskola számára. Ki is nevezte Fausztot, de ez nemsokára összeütközésbe jutott a törvényekkel s menekülni volt kénytelen.

Heidelbergben is hagyott hátra egy névjegyet, melyen neve alatt az állt, hogy „fons necromanticorum, astrologus, magus secundus, chiromanticus, aeromanticus, pyromanticus, in hydra arte secundus“, azaz a büvészmesterség minden ágában specziálista s azért „*philosophus philosophorum*, a bölcsek bölcse.“

Bölcsek bölcsének nevezték a középkorban Aristotelest s ezt a czimet használta a népmonda szerint Fauszt is. Ezt a monda is fentartotta, mert egy 1587-ből eredő monda szerint azt a szerződést, a melyet Fauszt az ördöggel kötött, igy irta alá: „Faustus János, az elemek titkainak ismerője és a szellemiek doktora.“

Eddig hiába keresték azoknak az egyetemeknek, a melyeken a monda szerint Fauszt tanult, az anyakönyveiben, az ő nevét. Sőt sem a magister czim, a melylyel 1506 óta magát felékesiteni szereti, sem a doktor czim, melyet 1520 óta használ, nem bizonyit még a mellett, hogy Fauszt egyetemet végzett.

Azt sem lehet most már megállapitani, hogy igazán Fausztnak hivták-e vagy pedig ez csupán álnév volt-e. Ép ilyen homály fedi a származását is. Ennek oka az, hogy a monda kialakulása már a halála után, tekát 1540-ben rögtön megkezdődött. A Fauszt monda-képződés igazi aranykora azonban a XVI. század hatvanas éveibe esik.

Gast baseli plebános, a ki 1548-ban már ir Fusztról, még nagyon keveset tud az ő büvészkedéséről. Ép igy *Weiher*, a ki 1563-ban „De Praestigiis daemonum“, a démonok kegyeltjei czimmel könyvet irt, a könyv első kiadásában Fausztról nem tesz emlitést, s csakis az 1568-ban közreadott második kiadásba veszi be az ő nevét is.

Fauszt születéshelyének dicsőségeért a középkorban három város versenyzett. Egy 1587 évi história szerint a Weimar mellett fekvő Rod, a mai Rödinger falucska van megnevezve. Egy 1599-ből származó „való történetben“ Sontwedel, Melanchton pedig azt állitja róla, Knittlingen sváb faluban született Maulbronn mellett.

Abban a korban nem ő volt az egyetlen, a kiről azt mondták, hogy összeköttetésben áll az ördöggel. A XVI. században nem egy tudósra fogták rá s ezek aztán hiába tiltakoztak ellene. Igy vádolták Trithemiust, Theophrastus Paracelsust és Cornélius Agrippat és azokat, a kiket ma garaboncziás diákoknak nevezünk, azaz a vándorló diákokat.

Ezekkel a garaboncziás diákokkal sok baj volt abban az időben, kóborgó szélhámosok voltak, a kik eredménynyel számoltak a köznép hiszékenységére és ostoboságára és amuletekkel s varázsszavakkal csodálatos dolgokat akartak véghezvinni. Örökké varázsszavakat mondanak s már a XV. század végén emlitik, hogy ezek a varázszavak szájról-szájra szálltak s Salamon kulcsának (clavicula Salamonis) vagy hajnalhasadásnak (crepusculum matutinum) neveztettek. Elszászban a XVI. század közepén vándorolt egy ilyen garaboncziás, a ki az „abracadabra“ régi varázsigével sikerrel gyógyitott lázbetegeket. Ezek külsőleg is megkülönböztették magukat s a sapkájukon sárga szalagot viseltek s mindig azt mondták, hogy a Venus hegyéről jönnek. A XVI. század első évtizedeiben lépten-nyomon találkozunk velük, sőt soknak a neve is fenmaradt. A leghiresebb két külföldi volt és pedig egy Cocles Bertalan nevü olasz, a ki 1503-ban halt meg 34 éves korában s egy másik olasz, a ki 1501-ben halt meg Párisban. A neve János volt ugyan, de Mercuriusnak hivatta magát. Teljesen tanulatlan volt ugyan, de azért azt állitotta magáról, hogy tökéletesen tud latinul, görögül és héberül, az összes tudományokat tudja s lenézi a filozófiát és a theologiát.

Azt a kortársak kétségtelennek tartották, hogy Fauszt ezekkel szellemi rokonságban áll, s nincs egy jel sem, a mely az ellen bizonyitana, hogy Fauszt is közönséges szédelgő garaboncziás diák volt. Cornelius Agrippáról és Theophrastus Paracelsusról legalább a munkáik, melyek máig fenmaradtak, bizonyitják, hogy kik voltak, de Fauszt egyátalán semmi irodalmi emléket nem hagyott hátra, a melynek alapján jobb véleményünk lehetne róla.

Élete alkonyáról egyátalán semmit sem tudunk s csakis egy angol könyv emliti 1594-ben, hogy Fauszt 1539-ben végezte be nyomorult életét Wittenbergben.

Ezek azok az adatok, melyeket Kluge az örök feledés homályából kihalászott, s bár teljesen ellenkeznek azokkal az adatokkal, melyeket Fausztról eddig felkutattak, — ezek a legvalószinüebbek.

tartanunk, oly ünnepélyre, a melyen egy kedves elnökünktől bucsuzunk el és a melyen uj kedves elnökünk megválasztását ünnepeljük. Néhány nap mulva lesz épen két esztendeje, hogy Kossuth Ferenczczel először találkoztam. Beszélgetve vele a haza viszonyairól, elmondtam, hogy vérmes reményeket nem táplálok az elérhető czélok iránt, de előállt most egy irtózatos harcz, a reakczió harcza, a melyben egymással egyesült az osztrák udvari, a feudalis és a felekezeti reakczió. Ha a gondviselés is ugy akarja, hogy Kossuth Ferencz haza jöjjön és élünkre álljon, ugy bizonyos, hogy ezt a reákcziót megállitani képesek leszünk. Kossuth Ferencz vérmes reményekkel volt eltelve és bizton hitte és remélte, hogy a haza függetlenségét mielőbb kivivhatjuk. Én, a ki itt éltem és élek és látom és ismerem a hazai viszonyokat, akkora reményeket nem tápláltam. Hittem azt, hogy a reakczió győzelmét meg tudjuk gátolni. Ez meg is történt. (Zajos éljenzés.) A reakczióban most már élet nincs, a mi van, az csak szuszogás. (Élénk derültség.) Ennek a reakcziónak a legyőzésében volt segitőnk nekünk Justh Gyula is (Zajos éljenzés.), a mi igen tisztelt és szeretett elvbarátunk, a ki a harczban nagy részt vett, de meg is edződött. A harcz elmult, ő megedződve megmaradt. (Hosszas, lelkes éljenzés.) Megmaradt a mi örömünkre és annak a nagy ügynek az előnyére, a melynek élén állunk. S ha lelépett is az elnöki székből, azért továbbra is vezérünk marad. (Lelkes felkiáltások: Éljen Justh Gyula!)

A mai összejövetelünknek azonban kell, hogy gyakorlati eredménye is legyen és ez az lesz, hogy erősbödik az összetartás, a kötelességtudás érzete és nyilvánuljon ez első sorban ott, hogy azt, a kit mi kiválasztottunk fejünknek, elnökünknek és vezérünknek, azt támogassuk, annak oldala mellett hiven megálljunk, vele együtt küzdjünk és vele együtt buzditsuk a nemzetnek azt a részét, a mely reánk hallgat, de azt a részét is, a mely a jövőben reánk hallgatni fog. (Zajos éljenzés.)

Az isteni gondviselés rendelte vezérünknek Kossuth Ferenczet. (Lelkes éljenzés.) Vezérelje őt és vezéreljen minket annak a nagy férfiunak a szelleme, a kit neki joga van atyjának nevezni, de nekünk kötelességünk őt, Kossuth Lajost atyánknak tartani. Lankadatlan kötelességérzet vezeti őt müködésében, melynek főczélja, hogy a nevéhez kötött szent hagyományokat tisztán fentartsa és ha viszályt szitott köztünk a felekezetesség az Isten nevében, legyen meg köztünk a hazafiság tiszta egyetértése Kossuth nevében. Isten éltesse Kossuth Ferenczet! (Hosszantartó zajos éljenzés.)

Ezután szólásra állott fel **Kossuth Ferencz.**

Tisztelt barátaim! Rendkivül megtisztelve érzem magam azáltal, hogy én nekem is van szánva a ma estéli szép ünnepély; de én ugy érzem, hogy helyesebben inkább volt elnökünknek, Justh Gyulának szól. Ha én bennem a jelent ünneplitek, ő róla beszél a mult és elmondja sziveinknek, elmondja lelkeinknek, elmondja hazafiságunknak, hogy Justh Gyulának elévülhetlen érdemei vannak! Ő volt az, ki nehéz körülmények közt ellent birt állani annak az óriási kisértésnek, hogy pártot buktassunk bármily áron, azt a pártot, a mely évtizedek óta tartja a hatalmat kezében; az ár ezért elveink egy sarkalatos részének félretevése lett volna és midőn ő ellentállt a kisértésnek, akkor ő megmentette elveink tisztaságát, megmentette zászlónk szeplőtlenségét, megmentette pártunkat attól, hogy lehessen az országban párt, mely helyesen vagy helytelenül, egy fontos kérdésben szabadelvübbnek nevezhesse magát mint mi.

Ez nagy érdem volt, mert nagy áldozatba került; nagy érdem volt, mert sok keserüségbe került, a melyet Justh Gyula honfitürelemmel állott ki és ez által megszerezte azoknak szeretetét, azoknak becsülését, kik cselekvését közelről vagy távolból figyelemmel kisérték.

A mi engemet illet, bevallom, hogy midőn lesujtott a sors keze és beállott a gyász abba a házba, hová éveken át vigaszt vittem és vigaszt mentem keresni és midőn Eötvös barátommal, ki jelen volt a halottas házban, először megemlitettük azt, hogy én haza jöjjek, folytatni azt a hagyományt, mely nevemhez füződik, már akkor beláttam, hogy mily óriási nehézségek fognak elejbém gördülni.

Mikor haza jöttem, egyrészt nagyobb ragaszkodással találkoztam a nép körében országszerte mint képzelhettem volna és e ragaszkodás nagy erőt ad, de nagyobb nehézségekkel is találkoztam, mint a hogy képzeltem.

Ez akadályok egyrészt onnan erednek, hogy a nemzetben a közszellem nagyon hanyatlott, a közöny sokkal nagyobb mint képzeltem az ország legfontosabb ügyei iránt és ez természetes, mert az egyházpolitika oly feszültségben tartotta az egész országot nagyon sokáig, hogy a feszültség után szükségszerüleg következett a lankadás, az egykedvüség.

Másrészt az akadályok onnan származnak, hogy az egyházpolitika által támasztott ür, mely a függetlenségi párt két árnyalata közt képződött még nem lehetett az idő keze által betöltve és mig ellenségeink száma szaporodik, a kérdések, melyeket meg kell oldanunk, tornyosulnak, addig a mi táborunk szétoszolva áll.

De a mint a közöny után ismét be fog állani a lelkesedés, ugy be fog következni azon idő is, midőn az egy elvért küzdés el fogja simitani a közelmultból felmerült ellentéteket.

Ez nekem a hitem, ez nekem a reményem, és a remény, a hit, oly érzelmek, melyeket soha sem szabad a mi pártunk szivéből kiirtani.

Volt idő, midőn együtt ülve azon tüzhelynél, melyet a sors keze feldult és elmélkedve a távol, kedves haza dolgairól, csodálkoztunk a külföldön a felett, hogy mily kitartással, mily szivóssággal küzdenek itthon a függetlenségi pártiak oly czélokért, a melyeket az adott viszonyok közt, a törvényes alapon elérhetőnek nem tartottunk.

Most, hogy haza jöttem, engem is elárasztott a hit a czél elérhetésében, engem is éltet a remény, hiszek, remények, *tudom*, hogy czélunk elérhető, czélunkat el fogjuk érni!

Igen, barátaim, elérjük czélunkat, van rá módunk, itt van mindjárt egy kérdés, mely messzire vihet előre, és a melyet megoldhatunk, az önálló vámterület kédése.

Feküdjünk ennek neki; feküdjünk neki egy másik kérdésnek is, a választási törvény reformjának, a választások tisztasága biztositásának, ha ezt elérjük, akkor a diadalkapu épülni fog már, akkor zöldülnek már lombjai, virulnak már virágai, lengnek már rajta a nemzeti zászlók, mert ha a magyar nemzet szabadon választhat, nem választhat mást mint a ki függetlenségét akarja.

E kérdésekre legyen idő, találjunk időt a jelen évben, mindenáron kell e kérdésekkel komolyan foglalkoznunk és a vámkérdésre alkalmat nyujt a lejáró szerződés, a választások tisztázására a kuriai biráskodás törvényjavaslata.

Álljon erősen pártunk a költségvetési vitában, mutassa meg a kormánynak, hogy ellenzése szilárd, kérlelhetlen, mutassa meg a nemzetnek, hogy elhatározása és tettvágya erős, — de kell, hogy legyen idő a nemzet emlitett két óriási érdekének beható tárgyalására, megvédésére.

Addig is, mig az országházban küzdhetünk azokért az áldásokért, a melyek az önálló vámterület és a tiszta választásokból erednek, erősitsük az országban a közvéleményt, mely velünk van, mert velünk kell hogy legyen oly nemzet, mely élni akar és élni tud

Legyünk oly szilárdak, oly elvhük, oly önfeláldozók, mint a milyen volt Justh Gyula, az én szeretett elődöm; ő rá emelem poharam, Justh Gyulát az Isten soká éltesse! (Hosszas, szünni nem akaró éljenzés.)

Justh Gyula: Mindkét felszólalást, mely engem méltatott, a ti barátságtok, a ti szeretetetek eredményezi és a ti elismerésteket nem annyira az én érdemeimnek, de a ti jó indulatotoknak köszönhetem. (Közbekiáltások: Nem áll. Éljen Justh.) Én mindenkor igyekeztem, hogy pártunkat hiven, becsületesen és tisztességesen szolgáljam.

Nehéz viszonyok közt kitartással és erélylyel iparkodtam küzdeni, iparkodtam ama nagy elvekért, melyek pártunk egyik alapját képezték.

Ez azonban nem érdem, ez kötelesség és én csak kötelességet teljesitettem, ezt a kötelességet ti is teljesitettétek. Egyről meglehettek győződve, hogy a jövőben is mindig iparkodni fogok mint a multban kötelességemet teljesiteni és pártunk uj elnökét teljes erőmből tőlem telhetőleg támogatni. (Éljenzés.)

Fogadjatok köszönetemet és főtörekvésem oda fog irányulni magamat méltóvá tenni szeretetteteknek.

Ama kéréssel járulok tihozzátok, hogy legyünk egymás iránt bizalommal, legyünk elnézéssel egymás hibái iránt és ne keressük hibáinkat, támogassuk teljes erőnkből uj elnökünket, mert csak ekkor és igy érjük el magasztos czélunkat. A közeli multban velünk szembe találtuk a hatalmi érdekeket és a felekezeti irányt. Mindkettővel bátran férfiasan szembe szálltunk és ha egyetértés fogja vezérelni tetteinket, elveink diadalra jutnak. Lobogónk diadalra fog jutni. Éljen a demokratikus eszmékért lelkesedő és a reakczióval egy pillanatig sem szövetkező közjogi ellenzék. (Hosszas, lelkes éljenzés.)

Kiss Albert: Néha kicsiny dolgok is uj tavaszt, uj életet ébresztenek. A közelmultban azonban korszakalkotó események következtek be. Az elvek harczával járt az. Nehéz és válságos politikai küzdelmek végpontján állunk. Ezekkel számolnunk kell. Nem számolni velük politikai hiba, a mi nagyobb baj, mint a bün. A függetlenségi párt e küzdelmek folytán két árnyalatra szakadt, de ha mind a két árnyalat megegyezik abban, hogy a haza függetlenségeért küzd, az kevesebb baj, mintka egy párt kebelében két árnyalat egymás ellen küzd. (Igaz! Ugy van!) Bizom szeretett elnökünknek, Kossuth Ferencznek abban a nézetében, a mit egy vezérczikkében kifejtett, hogy az egyesülés meg lesz, ha ma nem, ugy holnap. (Éljenzés.)

Barátaim, igen jól tudják, hogy én mindig a mellett küzdöttem, hogy a párt egységes legyen és mindig együtt küzdjön. Igen jól tudják azt, hogy még istenben boldogult Irányi Dániel idejében számtalanszor voltam szószólója az ellennézetekkel előállott barátainknak. Minden elnökünk mellett lelkesen megállottam és kitartottam. (Éljenzés.) És ime, most azt láthatják, hogy nem egyszer, hanem kétszer is a szakitás mellett voltam, mert csupán az elvekért küzdöttem és küzdeni fogok mindig. (Lelkes éljenzés.)

Az elv győzött. A párt zászlója mocsoktalan maradt. (Lelkes éljenzés.) A mi elveink győztek s a mienk a győzelem! (Viharos éljenzés.)

Poharamat emelem a mi pártunk vezetőjére és elnökére. (Éljen! Éljen!) És kivánom szivemből azt, hogy sohase engedjen az elvekből, a mi pártunk elveiből, miként nem engedett azokból Justh Gyula soha. Kivánom, hogy vezessék őt is küzdelmében a haza jólléte, a haza függetlenségének kivivásárt való harcza mellett a mi pártunk elveiért való nemes felbuzdulása és lelkesedése. Ne engedjen ő se elveinkből s ha kell, ne féljen a rágalmaktól, a gyanusitásoktól, miként nem félt, sőt bátran szembeszállott mindig Justh Gyula. (Lelkes éljenzés.) Isten éltesse a mi vezérünket, Kossuth Ferenczet, küzdjön velünk és élünkön lelkesen és lankadatlanul azért, hogy a haza önálló, szabad és független legyen. Éljen elveink előharczosa: Kossuth Ferencz! (Hosszas, lelkes éljenzés.)

Helfy Ignácz: A mai ünnepélylyel két érzelmet fejezünk ki: a *hála* és a *remény* érzelmeit. Ezek az érzelmek hoztak minket össze. Nehéz időben, mikor a felkorbácsolt politikai szenvedélyek dultak, biztosan vezette Justh Gyula a párt hajóját (Igaz! Ugy van!) és biztos kezekkel kormányozva azt, a függetlenségi párt elveit diadalra vezette. Hálánkat fejezzük ki neki ezért. (Éljenzés.) És reménynyel tekintünk most uj vezérünk, Kossuth Ferencz müködése elé. (Lelkes éljenzés.) Az első elnökünkkel befejeztük az első ezredévet és nagy fontosságot és igen nagy jelentőséget tulajdonitok annak, hogy a második ezredévben épen Kossuth Lajos fia vezeti a mi pártunkat. (Zajos éljenzés.) A történelem ujjmutatása ez. A párt ifju generácziójához intézem szavaimat. Ne feledkezzenek meg kötelességeikről soha, ha az öregek kidőlnek, lépjenek rögtön nyomukba, lelkesitse őket az öregek buzgó és lankadatlan küzdelme. Iparkodjanak azon, hogy azt a zászlót, a melyet Kossuth Lajos nyomán az öregek lobogtattak, ők is magasan lengessék. (Lelkesült éljenzés.) Kossuth Ferencz bámulatos munkakedvvel fogott hivatásához. Nagy szüksége van arra, hogy őszinte, becsületes és testvéri szeretettel áthatott támogatásban és buzditásban részesitsék. Vivják ki tehát a fiatalok Kossuth Ferenczczel együtt Magyarország függetlenségét és önállóságát. Az isten éltesse a függetlenségi és 48-as párt fiatal harczosait. (Hosszas, lelkes éljenzés.)

Eötvös Károly személyes kérdéseiben szólal fel. Azt hitte, hogy Helfy, a nemzeti hirlapirodalom fiatal munkásaira emeli poharát, mert hiszen a sajtó munkásai mindig fiatalok és fájdalom mindenütt jelen vannak. (Élénk derültség.) De mindig dolgoznak és mindig serényeк. Soha sem hitte azt, hogy a munka nemesit. (Derültség.) Ezt az elvet vallják a tiszafürediek is, a kiknek Széchenyi István a szorgalom és a munkásság példaképeiül az angolokat állitotta oda. De a tiszafürediek a lelkesitő szóra csak azt felelték: «bizony, csak sajnáljuk őket». A hirlapirók mindig dolgoznak s általában véve jól dolgoznak. Bizony-bizony, ha ők nem volnának, nem tudja szóló, mivé lennének nélkülök a törvényhozók is, a kiknek a nyilvánosságra legnagyobb szükségök van. Azokat a hirlapirókat élteti, a kik a függetlenség zászlaja alatt harczolnak. Éljen a függetlenségi és 48-as párt lapja, az *Egyetértés!* (Lelkes éljenzés.) Éljenek az Egyetértés derék munkatársai és itt jelenlevő képviselői. (Hosszas, lelkes éljenzés.)

Szatmári Mór köszönettel veszi az elismerésnek azt a nyilvánitását, melyet Eötvös Károly az «Egyetértés» munkatársai müködésére hangoztatott. Annál becsesebbnek tartja azt az elismerést magára nézve, mert a publiczisztikában ép Eötvöst vallja mesterének. Az ujságiró nehéz pályáján két jelenség könnyitheti meg a kötelességteljesitést. Az egyik az, ha látja, hogy eszméi, miket propagál, a közszellemben termő talajra találnak; a másik pedig az, ha látja, hogy munkálkodása a közvéleményben elismeréssel találkozik. Szerencsésnek vallja magát azért, hogy neki a kötelességteljesités nehéz munkáját mind a két jelenség megkönnyiti. És keresvén az okát annak, hogy a kötelességteljesités számára ilyetén kép könnyüvé leszen, ezt a függetlenségi pártban találja meg. E párt müködésének köszönheti, hogy e párt eszméit hirdetvén, a meggyőződés közvetlenségével és a lelkesedés hevével dolgozhatik. Hálával és köszönettel tartozik tehát a függetlenségi pártnak, mely mindig az abszolut igazságért küzd, s igy neki, ki e párt eszméi érdekében fáradozik, ugyszólván módot nyujt arra, hogy munkájában megőrizze azt a fiatalságot, melyet Eötvös az ujságiró erényeként emleget. Élteti a függetlenségi pártot, mint az ő erőforrását(Élénk éljenzés).

Komjáthy Béla a kör derék gazdájára, *Tóth* Jánosra üriti lelkes éljenzés mellett a poharát.

Pogrányi Illés *Eötvös* Károlyt, mint a függetlenségi és 48-as párt történetének a megiróját élteti.

Komjáthy Béla szintén *Eötvös* Károlyt, **Tóth János** *Justh* Gyulát élteti, mig **Olay Lajos** a függetlenségi pártok egyesülésére üriti poharát.

Eötvös Károly viszont *Olay* Lajost, **Hentaller Lajos** *Thassy* Gézát, **Babó Emil** *Komjáthyt* és **Lukács Gyula** *Thaly* Kálmánt élteti.

Madarász Imre az egyesülésre való hivatkozás ötletéből hangsulyozza, hogy az egyesülés csak ugy lehet üdvös, ha az a gondolatok, törekvések és érzések egyenlősége mellett érhető el. A fődolog az, hogy ez a párt ily értelemben legyen egységes és erre emeli poharát. (Élénk éljenzés.)

Kállay Lipót *Herman* Ottót mint a magyar tudomány egyik legjelesebb képviselőjét és az elvhüség mintaképét élteti.

Ezután még számos tósztot mondottak s a banketten jelenvoltak — a késő hajnali órákban is — kedélyes jó hangulatban vannak együtt.

Budapest, jan. 16.

Az erdélyi románok titkos összejövetelei. A nagyszebeni Tribunna legutóbbi számában vezérczikket ir arról, hogy az oláhok fő matadorai mult év deczember 22-én titkos összejövetelt tartottak Brassóban dr. Maier Miklós selistyei gör. kel. esperes elnöklete alatt. Ennek a titkos összejövetelnek czélja az lett volna, hogy megvittassák, mi módon volnának megszüntethetők az oláh vezérférfiak között beállott nagy félreértések és egyenetlenségek, ugy nemkülönben a meglazult erkölcsi bizalom helyreállitásáról és uj, helyesebb politikai akczió teremtéséről gondoskodjanak. A titkos összejövetel összehivója *Bogdan* Duika volt, az ismert oláh agitátor, ki hosszabb ideig Brassóban, majd a «Gazeta Bukovinei»-ben izgatta az oláhokat a magyarok ellen. A gyülés vezetője és értelmi vezetője pedig Joanu Russu *Sirianul*, a minapi Tribuna-botrány hőse. A titkos összejövetel az oláhok politikai életébe vágó igen fontos négy kérdést vett bonczoló kés alá. Először, hogy tanácsos voln-e az oláhok eddig programmját ezentul is fentartani és hogy annak megváltoztatása nem járna-e káros következményekkel. Erre feleletül elfogadta a titkos összejövetel Bogdan Duica-nak azt a javaslatát, mely szerint az eddigi programm változatlanul fentartandó. Bogdan Duica azt bizonyitgatja, hogy az oláhok tagadhatatlanul értek el politikai sikereket; és ezt csakis megrendithetetlen magatartásuknak és a programm sérthetetlen megtartásának köszönhetik. Ennek értelmében ujból felveendő a harcz és azt lankadatlan hévvel, férfias kitartással és kellő tapintattal az utolsó csep vérig kell folytatni. A második kérdés az «Institul tipografic» birtoklására vonatkozik. A jelenvoltak határozati javaslatban kimondják, hogy dr. *Ratiu* vonuljon magányba és a jövőben tartsa kötelességének elkerülni mindennemü akcziót, mely önkényt, vagy akaratlanul oly eredménynyel birna, mely a vezérférfiak között a félreértést, egyenetlenséget élesztené; kimondják ezuttal azt is, hogy csak azután lesz képes a román sajtó független és sikerteljes küzdelmet vivni. A harmadik kérdésben a Tribuna és Foia Poporului szerkesztésével foglalkoznak, mely alkalommal e két lap teljes függetlenségét hangsulyozták, mert csak ugy lesz képes a román sajtó az 1881. programm értelmében sikeresen müködni és a nemzeti érzületet az eddig haladt uton tovább fejleszteni. A negyedik előterjesztést Russu Lizianu tette, ajánlván, hogy több titkos összejövetelt kellene összehivni, melyeknek czélja az leend, hogy a románokat a jelen helyzetről felvilágositsák és az egyetértést helyreállitsák. Igy fognak még lartani Nagyszebenben, Brassóban, Tordán, Beszterczén, Deésen, Somkuton, Szászvároson, Aradon, Lipován, Brádon, Balázsfalván, Belényesen, Lugoson és Karansebesen titkos összejöveteleket.

A pártonkivüli képviselők köre ma d. u. 7 órakor értekezletet tartott *Péchy* Tamás elnöklete alatt. Az értekezlet folytatólagosan a belügyi tárcza költségvetésével és a vele kapcsolatos egyéb kérdésekkel foglalkozott. Beható és részletes tárgyalás után az értekezlet megbizta Péchy Tamást, hogy a házban tolmácsolja a párt álláspontját. Apponyi békeajánlatát illetőleg gróf Szapáry Gyula fogja a tárgyalás folyamán kifejteni a pártnak ez irányban való állásfoglalását és kivánságait. Ezzel az értekezlet véget ért.

A nők egyetemi oktatásához. *Wlassics* Gyula közoktatásügyi miniszter a mai hivatalos lap közlése szerint rendelettel utasitotta az országos középiskolai tanárvizsgáló bizottság elnökét, hogy a főiskolákon tanuló leányok épp oly feltételek és minden további engedély nélkül bocsátandók a tanári alapvizsgálatra, mint a karok férfihallgatói. A miniszteri rendelet a következő figyelmeztetéssel végződik: Hogy a nők tanári vizsgálatain semmiféle enyhébb elbirálásnak vagy könnyitésnek helye nem lehet, azt bővebben nem szükséges fejtegetnem; s hogy általában a legfelsőbb elhatározást mily szellemben kivánom alkalmaztatni, arra nézve ez évi deczember 19-én 65.719. szám alatt kelt, az egyetemekhez intézett rendeletemben részletesen nyilatkoztam.

A képviselőház zárszámadási bizottságának ülése. A képviselőház zárszámadási bizottsága *Fest* Lajos elnöklete alatt ma ülést tartott, melyen a főispánná kinevezett eddigi jegyzője, *Pálffy* Elemér helyett *Kabos* Ferenczet választotta meg jegyzőjének. Ezután tárgyalás alá vette a bizottság a honvédelmi tárcza 1894. évi zárszámadásait, melyeket *Ámon* Ede előadó ismertetett. *Gromon* államtitkár tüzetes felvilágositásai után a bizottság igazoltaknak találta a zárszámadások által a tárcza kezelésében feltüntetett tulkiadásokat és előirányzatnélküli kiadásokat. A bizottság ülésén az állami számvevőszék részéről Rakovszky István elnök és Hosszu József alelnök volt jelen.

Titkos iratok Sztambulov hagyatékából.

A Szófiában megjelenő „Szvoboda“, mely hajdan Sztambulovnak a lapja volt, legutóbbi számában rendkivül érdekes okiratokat közöl Sztambulov hagyatékából, a melyekből biztos adatokat találunk arra vonatkozólag, hogy milyen volt az az összeesküvés, a melyet 1891-ben terveztek Ferdinánd fejedelem élete ellen. Erről az összeesküvésről, mely után nemsokára a Sztambulov elleni összeesküvés következett s a melynek 1891. márczius 27-én *Belcsev* pénzügyminiszter áldozatul esett, eddig csak kevés adat került nyilvánosságra.

Az okiratok szóról szóra a következők:

I.

Nacsovicsnak sifrirozott távirata *Grekov* miniszterhez Szófiába.

Bécs, 1891. márczius 31.

Szófia — Grekov miniszternek.

Londonból azt táviratozza a titkár, hogy Richard iratokkal közeledik a miniszterelnökhöz s egyes adatokat beszélt el az *összeesküvésről*, sőt az *összeesküvők neveit is közölte* és tudatta vele, hogy a merénylet kilencz nap alatt végre lesz hajtva. Az okmányok a denunciáns *Levovnál* vannak, a ki mult szerdán utazott Belgrádba. A titkár Richarddal együtt arra törekedett, hogy kitalálja azokat a módokat, a melyekkel ezeket az okiratokat a kezei közé kaphatja. A *denunciáns nem szab semmiféle feltételt*; azt reméli, hogy a kormány bőven meg fogja jutalmazni.

Nacsovics s. k.

II.

Mincsevicsnek, a fejedelem diplomácziai ágensének sifrirozott távirata *Grekov* miniszterhez:

Szófia, 1891. április 5.

Szófia — Grekov miniszter.

Tegnap tértem vissza. *Maine* egy becsületes mérnöke az ismert belga társaságnak . . . Rain egy megbizható és becsületes ember benyomását gyakorolta. Ez a *Maine* a következőket *leplezte le* előttem, a melyeket már tudattam a miniszterelnökkel.

Három összeesküvés készül, a melyekben a fő résztvevők *Vaszov* mérnök; *Polanszky* vegyész; *Adler* és *Levov* mechanikusok. Az első merényletet bombával fogják véghézvinni néhány nap mulva. Az előbb emlitett három egyén álnév alatt, két görög és egy örmény társaságában Szófiába fog utazni.

A bombákat *Panachov* czukrász és *Karavelov* háza előtt fogják eldobni. A két görög majd beszegődik Panachov szolgálatába, az egyik mint pinczér, a másik mint czukrász. *Minden intézkedés már megtörtént a merénylet sikere érdekében.* A bombák már Bulgáriában vannak; egy részük Szófiában, a másik részük Burgasban. Azoknak a személyeknek a nevei, a kik ezeket a bombákat küldik, a következő: *Czankov, Lutzkanov, Mollov, Czacsev*, dr. *Sismanov, Sztancsev* Péter. *Klement metropolita is részes az összeesküvésben.* Valami *Glepov* nevü embernek fontos szerepet kelt játszani az összeesküvésben, Musztafa-Pasán keresztül érkezik majd Bulgáriába s összeköttetésbe lép benső barátaival. Valószinüleg vannak ajánló levelei *Sztojanov* ezredeshez és *Sztancsovhoz*, a fejedelem titkárjához . . . A merényletet a hadügyminisztérium és *Czacsev* házának közelében fogják elkövetni.

A mi a többi két összeesküvést illeti s a melyeket csak akkor fognak végrehajtani, ha az első nem sikerül, azokról nem lehet semmit sem tudni. Csakis azt tudjuk, hogy az egyiknél egy óraalaku pokolgép van, a melyet bevitt a fejedelmi palotába. A másodikat a szófia—filippopoli vasutvonal ellen kisérlik meg.

Ezek azok a részletek, a melyeket megtudhattam. Többet nem tudhattam meg annak a nyomásnak daczára, a melyet a dolog kipuhatolása végett használtam. Adler határozottan vonakodott attól, hogy velem személyes érintkezésbe lépjen, mert ha az összeesküvés részleteit elárulja is, azért továbbra is az összeesküvők szövetségese akar maradni, hogy két oldalról is kapjon pénzt, tőlünk is, az összeesküvőktől is. Minden fontos irás Levovnál van, a ki, mielőtt Londonból elutazott, megigérte Mainenak, hogy azokat el fogja küldeni Belgrádból. Maine azt hiszi, hogy Levov meg fogja tartani a szavát, mig Adler, a ki annyi pénzt akar keresni, a mennyit csak lehet, képes hazudni. Adler valószinüleg tegnap vagy ma Belgrádba utazott. Ő viszi magával az órát (pokolgépet).

Most az összes összeskövők Belgrádban vannak, a hol megteszik a végső intézkedéseket a merénylethez. Mi megbeszéltük egymás közt, hogy mindent tudatnak Bécsbe, s az első kedvező alkalommal az okmányokat is felküldik. Hogy ezek az emberek megtartják-e igéretüket, nem tudni, miután Adlert nem láttam személyesen s igy nem itélhetem meg, hogy milyen ember. Maine az hiszi, hogy ezek az emberek beváltják igéretüket, ha jól megfizetjük őket.

Mincsevics s. k.

III.

A fejedelem bécsi diplomácziai ágensének sifrirozott távirata *Grekov* miniszterhez.

Bécs, 1891. ápr. 7. Nro. 40.

Szófia — Grekov miniszter.

Épen most kaptam Maine fiának a levelét, a ki két levelet közöl velem, a melyeket április 4-én kapott Levovtól Zimonyból és Adlertől Londonból.

Az első távirat a következő: Tegnap ide érkeztem, ma este az első kettővel el kell utaznom Bukarestbe, illetve Gyurgyevóba. A fővárosból kellemetlen hirek érkeznek. Fontos az, hogy egyetértsetek Antallal. Aláirás: Lui.

A második távirat igy hangzik: Tudassátok a főmérnökkel, hogy én kollegáimtól kisérve, a kész áruval utra kelek. Wladiszláv. (Antal annyit jelent, mint Adler, és áru annyit mint pokolgép.)

Nacsevics, s. k.

IV.

Mincsevics levele Nacsovicshoz.

Bécs, 1891. április 30.

Igen tisztelt Nacsovics ur!

Ma hozzám jött Barsalc, a kit ön is nagyon jól ismer s beszélgetés közben azt mondta nekem, hogy egészen megbizható forrásból arról értesült, hogy *Hitrovo* orosz követnek elutazása folytán a Bulgária elleni összeesküvések székhelye Bukarestből Konstantinápolyba helyeztetik át és főleg Athénba, a hol *Onu orosz követ annak a vezetője.* Ez a két személy Várnán vagy Burgatzon át Bulgáriába akar szökni. Hogy minden gyanut elháritsanak magukról, angol utlevelek leszuek náluk. Más részleteket Barsal nem tud velem tudatni; mihelyt valami ujat megtud közli velem.

Noha én ez urak szavainak nem tulajdonitok nagy fontosságot s nem is hiszek nagyon az igaz voltukban, mégis jónak láttam a szavaikat önnel tudatni.

Mainetől nincsenek ujabb hireim. Továbbra is szivélyesen üdvözlöm önt

s maradok

kész hive

Mincsevics, s. k.

Sztambulov urnak!

Ez a Barsal egy kalandor, a ki 100 forintot csalt ki a zsebemből. Tanácsos azonban mégis tudomásul venni a jelentéseit.

Hive G. D. *Nacsovics*, s. k.

*

Ezek azok az érdekes okiratok, a melyekben a legérdekesebb az, hogy azok közül, a kik megneveztetnek, mint a Ferdinánd fejedelem elleni összeesküvés tagjai, ma dr. *Mollov* elnöke és dr. *Czacsev* tagja annak a bizottságnak, mely Sztambulov felett itélni van kiküldve a parlament által. Nacsovics és Mincsevics ennek az összeesküvésnek a felfedezése által megmentették a fejedelem életét. Ezt Ferdinánd fejedelem Nacsovicsnak sohasem feledi el, s ő a jövő embere Sztojlov bukása után.

UJDONSÁGOK.

—jan. 16.

Melléktetünk tartalma: Országgyülés.

— *Tisztelettel felkérjük azokat a t. előfizetőinket, a kiknek előfizetése január 15-én lejárt, hogy azt mielőbb megujitani sziveskedjenek, nehogy a lap szétküldésében fennakadás álljon be.*

Előfizetési árak:

Egész évre	20 frt	— kr
Negyedévre	5 „	— „
Egy hóra	1 „	80 „

Különös figyelembe ajánljuk, hogy hazánk legszebb és legtartalmasabb divatlapjának: a „*Divatszalon*“-nak kiadóhivatalával kötött szerződésünk értelmében *előfizetőink* e lapot *kedvezményes áron*: egész évre 4 forintért, félévre 2 forintért, negyedévre 1 forintért rendelhetik meg. Az előfizetési dijak az *Egyetértés* előfizetésével egy utalványon is küldhetők.

— *Személyi hirek.* *Darányi* Ignácz földmüvelésügyi miniszter — mint Bécsből távirják — *Lipthay* miniszteri tanácsos és *Ottlik* osztálytanácsos kiséretében tegnap este odaérkezett. — *Jósika* Samu báró, ő felsége személye körüli miniszter pedig ma reggel onnan Budapestre utazott. — *Wlassics* Gyula vallás- és közoktatásügyi miniszter — mint értesülünk — a Mária Jozefinum nyomorék gyermekek menedékházának 200 frtot utalványozott.

Az uj fény.

— *Klupáthy* tanár Röntgen felfedezéséről. —

A pesszimistáknak még sincs igazuk, ép oly kevéssé, mint a Brunetiereknek. Hiába a sok deklamáczió a tudomány bukásairól, hiába a sok hangzatos frázis az erkölcsi tönkről és a degeneráczióról, a humanizmus mégis legjellegzetesebb vonása a XIX-ik század végének. Ime a mult hetekben még telve volt a levegő puskaporszaggal; a transvaalli események, a török-angol bonyodalmak, a kubai felkelés részletei foglalkoztatták a közvéleményt és alig néhány óra alatt másodrendü kérdésekké lettek, ma elfoglalta helyöket egy uj szenzáczió, egy következményeiben kiszámithatatlan horderejü felfedezés, a melyről napok óta a legnagyobb csodálkozással beszél az egész czivilizált világ.

A würzburgi egyetem fizikatanárának *Röntgennek* laboratóriumából indult ki a mult héten annak a hire, hogy a kutató tudománynak sikerült ismét egy meglepő felfedezéssel gazdagitani az emberiséget. A felfedezésről érkező első hirekben nem akart hinni senki. Olyan hihetetlennek tünt fel a lehetőség, hogy láthatatlan dolgokat, a melyekhez sem a fény, sem a hősugarak nem férhetnek, egy egyszerü készülék: a Crooces-féle cső segélyével hiven visszaadhatunk fotografálás utján. Hihetetlen volt még a gondolat is, hogy az emberi szervezetnek a természettől gondosan elzárt rejtekei is feltárulnak az előtt az uj «ható» előtt, a mely a würzburgi tudós laboratóriumából kiindulva, győzedelmesen járja be a világot, lelkesedést és bámulatot keltve mindenütt.

A tudósok a saját szempontjukból találták érdekesnek és nagyhorderejüeek a felfedezést. Éppen ugy, mint a távbeszélő felfedezésében nem a nagy gyakorlati hasznot dicsőitették, hanem annak a ténynek a megismerését, hogy a hanghallámok átalakulhatnak elektromos hullámokká és viszont.

Röntgen felfedezésével a tudósok egy uj sugár létezéséről szereztek tudomást, Egy olyan sugárról, a melyet szemünkkel nem vehetünk észre, de létezéséről olyan csalhatatlan bizonyitékkal rendelkezünk, hogy el kell némulni minden kételynek. Legfeljebb arról győződhetünk meg ujolag, hogy daczára azoknak a végtelen kutatásoknak, a melyekkel a fáradhatlan emberi elme a természet örök relytélyet felderiteni igyekszik, még mindig mennyi titka van a természetnek, a melyeket sürü, áthatlan sötétség borit és kétkedve kérdezzük, mikor jut ebbe a sötétségbe ismét egy szikra, a mely megold egy rejtélyt a végtelenség titkai közül.

Kétségtelen és erről már szemünkkel is meggyőződhetünk, hogy Röntgen felfedezéséről szóló hirek a legapróbb részletekig megfelelnek a valóságnak. Nem járnak e felfedezés nyomában képtelenebbnél képtelenebb hirek, a fantázia nem müködik akkor, a mikor kisérletekről hirt adó közlések napvilágra kerültek, reális tények azok, a melyek felett nem tehetünk mást, mint elismeréssel adóznunk a kutató emberi szellemnek eme megnyilatkozsa felett.

Abból a nagy érdemből, a mely Röntgenre most háramlik, mi magyarok is követelhetünk magunknak jelentékeny részt. Mert Röngten nem uttörő ezen a téren, a melyen most olyan világhirü nevet szerzett magának. Az ő kisérletei csak okszerü kihasználása volt annak a csak tudósok előtt ismeretes buvárkodásoknak, a melyeket *Lénárd* magyar születésü természettudós a strassburgi egyetem fizikatanára évekkel ezelőtt folytatott. Lénárd volt az első, a ki fotografált a kathodsugarakkal, de csak bent a Crookes-féle csőben. Hogy a Crookes-féle csőből valami ismeretlen «ható» áramlik ki és hogy az az ismeretlen és láthatlan valami ilyen csodás hatásokat tud előidézni, az Röntgen érdeme, a melyet nem vitathat el tőle senki.

Alig terjedt el a hire a Röntgen-féle csodálotos felfedezésnek, a fizikai laboratóriumokban megindult a lázas munka. A fizikusok visszavonultak laboratóriumaikba, hogy kipróbálják: mennyi igazság van a hirben, a melyről eddig semmi tudományos alapokra fektetett közlemény nem jelent meg, csak szenszácziós köntösbe burkolt leirása a tényeknek.

A budapesti egyetem természettani intézetnek tudós dr. igazgatója *Klupáthy* Jenő egyetemi tanár egyike volt a legelsőknek, a kik kisérleteztek a Crookes-féle csőből kisugárzó ismeretlen valamivel és büszkeséggel konstatáljuk, hogy a budapesti fizikai intézet laboratóriuma egyike volt a legelsőknek, a melyben a Röntgen-féle sugárral képeket állitottak elő.

A mathematikai és fizikai egyesület mai ülésén dr. *Klupáthy* Jenő beszámolt eddigi kisérletének eredményeiről. A fizikai intézet nagy előadóterme, a melyben a társulat rendes ülésein alig akadt egynéhány hallgató, ma zsufolásig megtelt előkelő közönséggel. *Schlauch* Lőrincz, Nagyvárad biboros püspöke, br. Lipthay Béla és neje, az arisztokráczia számos hölgytagja, az egyetem professzorainak nagy része, gyönyörü hölgyközönség, a tudományszomjas ifjuság egész serege tódult a hatalmas terembe, a mely ma szüknek bizonyult a sok kiváncsi előtt, a kik mind meg akartak győződni arról, a mit lehetetlennek és képtelenségnek hittek.

Az előadói asztal körül csoportosultak az egyesület tagjai, báró *Eötvös* Lóránd elnökkel élükön, a kik érdeklődéssel nézték a nagy közönséget, a kik kiváncsian tekintettek körül az óriási teremben, bámulva azt a titokzatos gépezeteket, a melyek ott felhalmozva voltak és a melyektől feleletet vártak a nagy kérdésre, a mely elméjüket foglalkoztatja.

A terem nagy ajtait, továbbá a lépcsőházat egészen ellepték a kiváncsiak, a kiknek már nem jutott osztályrészül a szerencse, hogy bejussanak a terembe, közelről hallgatni és látni mindazt, a mit elmondani fognak.

Báró *Eötvös* Lóránd elnök rövid megnyitó beszéde után, a melyben kegyeletesen emlékezett meg *Jedlik* Ányos, a kiváló természettudós haláláról, majd pedig köszöntötte a diszes vendégkoszorut, dr. *Klupáthy* Jenő lépett az előadói asztal mellé és a közönség lelkes fogadtatása közben kezdte meg szabad előadását a Röntgen-féle felfedezésről.

A szabad előadást főbb vonásaiban a következőkben ismertetjük:

A tudós tanár bevezetésében a villamasszikrát és annak sajátságait ismertette hallgatóságával.

Értelmes, világos előadását kisérletekkel tette még inkább hozzáférhetővé a közönség előtt, a mely egyaránt gyönyörködött az előadó tanár szép előadásában, valamint a bemutatott kisérletek változatosságában.

Ismertette azokat a csodálatos jelenségeket, a melyek a villamos szikra kiütésénél fölmerülnek. A villamos szikra különböző alakokat vesz fel, a mint különböző

testeken halad keresztül. Különösen szép alakzatokat mutat a villamos szikra a különböző sürüségü levegőben.

A Geissler csövek és az azokból készült Crookes-féle csövek bemutatása és kisérletekkel való értelmezése után hosszasan beszélt a kathod-sugarak mibenlétéről, vagyis azon sugarakról, a melyek a Geissler csövek negativ sarkából indulnak ki. Ezeknek a kathod-sugaraknak vizsgálatával sok kiváló természettudós, köztük *Helmholtz*, *Goldstein*, továbbá *Lénárd*, a ki egy érzékeny lemezt helyezett el a Crookes-féle cső belsejében és fotografiai felvételeket eszközölt a kathod-sugarak segélyével.

Ennyi volt az egész, a mit kathod-sugarakról a tudósok ismertek, a mikor Röntgen felfedezése közhirré vált. Részletes leirások hiányában Klupathy tanár a tudomány-egyetem fizikai intézetében hozzálátott a Röntgen-féle kisérletekhez, t. i., hogy a Crookes-féle cső sugaraival átlátszatlan testeken át átlátszatlan testekről fotografiákat készitsen. A lapokban közöltek alapján egy Crookes-féle csövet Rhumdorff-induktor segélyével megvilágitotta s ugy állitotta kazettába zárt érzékeny lemez elé, mintegy 10 czm. távolságra, hogy az a kathodsugarak irányára merőleges legyen. Az expoziczió 10 perczig tartott, de az első próba nem sikerült. Gyenge volt a használt áramforrás és az alkalmazott erő sem volt megfelelő. A további kisérletek erősebb áram alkalmazásával és az ugynevezett *Pully*-féle lámpával már sikerültek. *A zárt kazettára helyezett pénzdarabok, olló, kulcs stb. életvilágos képe jelent meg a fotográf lemezen az előhiváskor.* A kazettára helyezett tárgyak tehát elfogják ezeket a hatásos sugarakat s igy azok alatt az érzékeny lemez változatlan marad, mig a szabad részeken elváltozik s az előhivásnál ép ugy elsötétül, mintha közönséges fény hatott volna reája.

A jelenség magyarázata azon analógiák alapján, melyeket a fény, hő és hang nyujtanak, hozzávetőleg nagyon egyszerü. A sugárzó hő és fény magyarázatára az egész világot betöltő ethert veszszük fel, melynek sokféle hullámzása a testeket áthatja, egyeseket fölmelegit, megvilágit, mig másokon nyom nélkül áthalad, ugy, mint a szellem hullámzásában, az eszmék nagy tömegében nyom nélkül áthaladnak, mig egyes rokonlelkek átveszik, felkarolják, átalakitják s uj eszméket keltenek belőle.

Az ether hullámzására nem reagálnak átlátszó, átbocsátó testek, mig mások elfogják azokat s egészen megszüntetik, vagy uj alakban kiadják. A kathodsugarakat szintén idegen hullámoknak tarthatjuk, a melyek különböző testeken vagy áthaladnak vagy uj hullámokat keltenek, fluoreszczencziákat idéznek elő.

És azalatt, mig e csodálatos dolgokat velünk megismertette, ott a nagy közönség előtt is készitett egy felvételt egy szekrénybe zárt kulcsról, a mely képet mintegy 20 perczig tartó exponálás után hatalmas nagyságban vetitett a fehér falra, a mely a terem egyik sarkában volt elhelyezve.

A legbámulatosabb volt az a kép, a melyet egy elaltatott békáról vettek fel. Az elsötétitett teremben a csodálkozás moraja hangzott fel, a mikor a fehér falon az elektromos fény kékesszerü világitásában megjelent a békáról felvett kép vetitett óriás alakja. A végtagjait kinyujtó béka egész csontrendszere élesen ki volt vehető. A legapróbb részletei a csontoknak, annak minden elágazása tisztán világlott elé a fehér falról és a csontrendszer mellett halovány körvonalakban láthattuk a béka belső szerveit is, a mint azok feltárultak a csodálatos sugarak előtt.

Dombormüvü pecsét legbonyolultabb rejtekeibe is behatol ez a rejtelmes sugár és a mint a szintén bemutatott kép mutatta, a czimer összes apró elágazásai, a betük, a melyek a czimer körül elhelyezve voltak, a mind a legnagyobb pontossággal ott vannak a képen, a melyet a zártszekrényben helyezett pecsétről vett fel a tudós tanár.

Az orvosi tudomány szempontjából birálva az uj felfedezést, egyelőre csak a csontrendszer különböző elváltozásait lehet ennek segélyével konstatálni. Be is mutatott egy fényképet, a melyet egy olyan kézről vettek fel, a melynek csontrendszerében betegség által okozott rendellenességek voltak. A bemutatott kép hiven mutatja az izületek és az egyes csontok szabályellenes fekvését.

A Röntgen-sugarak mibenlétére nézve biztos következtetéseket vonni már csak a kisérletek csekély számánál fogva korainak tartja előadó. Különösen nem lehet a Röntgen- és kathodsugarak közti különbséget ma még határozottan megállapitani, mert sem egyiknek, sem másiknak tulajdonságai és törvényei nincsenek kétségtelenül egyező és biztos kisérletekkel megállapitva. Nem is tartja czélszerünek az első pillanatban feltünő analógiától elragadtatva, mindjárt valami hipothézist megkoczkáztatni, mert ez a kisérletezésben igen könnyen szuggeráló hatásu lehet, mint azt a fizika története fényes példákkal igazolja. Röntgen maga — s bizonynyal ő erre ma a legilletékesebb — a mint a Bolzmann tanár czikke előadja, hajlandó e különbségeket ugy magyarázni, hogy e sugarak az ether igen gyors, a fénynél is gyorsabb, még pedig longitudinális hullámai és a kathodsugaraktól csak a hosszabb hullámaikban különböznek.

Ha ez a sejtelem igaznak bizonyul, ugy ez hatalmas támasza lesz az etherhullámzás elméletének és közelebb visz a hipothetikus ether tulajdonságainak ismeretéhez. Ezzel hatalmas lépéssel megyünk előre.

De ha ez a remény nem is teljesül — igy végezte Klupathy tanár előadását, és e sugarak a kathodsugaraktól nem is különböznek — a mi egyáltalában nincs kizárva — oly felfedezéssel van dolgunk, mely a tudomány és a gyakorlat minden ágára nagy horderejünek igérkezik, ugy hogy e két hatalmas faktor együtthatása folytán e téren nagy munkásságot és nagy eredményeket is fog szülni.

Ezzel befejezte előadását a fiatal tudós. A fizikai teremben talán sohasem hallottak olyan tomboló teszészajt, a melylyel a harmadfél órai élvezetes előadáson rótta le a közönség köszönetét. A nagyszámu előkelőségek, a tudósok mind siettek üdvözölni az elért kiváló eredményekért a tudós előadót, a kinek további vizsgálatait e nevezetes felfededezést illetőleg, nagy reményekkel várja a közönség és a tudomány egyaránt.

—

— *A királyné utazása.* Velenczéből táviratozzák, hogy a „Gazeta di Venezia“ jelentése szerint *Erzsébet* királyné Cap-San-Martinban való időzése alkalmával hosszabb tengeri utazást fog tenni az olasz tengerpart mentén és különösen a sziciliai tengerpartot és az ottani szigeteket fogja körülutazni. Onnan azután Korfuba megy.

— **Kitüntetett néptanitó.** A király, mint a hivatal. lap mai száma közli, *Henning* Frigyes bolkácsi ágostai hivallásu evangelikus tanitónak, a népoktatás terén sok éven át kifejtett hasznos tevékenysége elismeréséül, a koronás ezüst érdemkeresztet adományozta.

— **A Pasteur-intézetben** e hó 1-től 15-ig 34 uj beteget vettek föl s ez idő alatt 65-öt bocsátottak el. Az intézetben eddig 4996 embert kezeltek, mig most 28-an vannak oltás alatt. Az uj betegek között van egy Boszniából, kettő gróf Esterházy fejérmegyei uradalmából.

— *Károly Lajos főherczeg utazása.* Emlitettük, hogy *Károly Lajos* főherczeg január 21-én indul családjával a keleti utra. Az utazás végleges programmját a következőkben állapitották meg. A főkerczegi család 21-én este 8 órakor utazik el Bécsből a déli vasut rendes gyorsvonatával Triesztbe, a hová 22-én reggel érkeznek. Még aznap délben tovább indulnak a Lloyd-társaságnak menetrendében feltüntetett „Habsburg“ vagy „Meduza“ gőzösével Alexandriába. Ott csak nehány órát időznek és vasuttal utaznak Kairóba, majd Asszuanba, a hol jelenleg Ferencz Ferdinánd főherczeg időzik.

— **Floquet betegsége.** *Floquet* volt franczia miniszter, mint egy Párisból érkezett távirat jelenti, sulyos beteg. A volt miniszterelnök nehány nappal ezelőtt tüdőgyuladást kapott, a mely komoly fordulatot vett, ugy, hogy az orvosok állapotát életveszélyesnek tartják.

— *Berlini udvari pletyka.* A német császár és sógora *Frigyes Lipót* herczeg között kitört, de már félig-meddig elsimitott konfliktus még mindig közbeszéd tárgyát képezi a berlini társaságban. A „Berl. N. N.“ legutóbbi száma következőleg irja le a nagy feltünést keltett esetet. A közlemény azonban — ugy látszik — inspirálva van. A leirásból kitünik, hogy a herczegnő legnagyobb életveszélyben forgott. Az első mentési kisérletnél a jég még jobban beszakadt s a herczegnő a viz alá került. Csak az utolsó pillanatban lehetett megmenteni. Frigyes Lipót herczeg abban az időben Berlinben időzött s a herczegnő parancsára csak későbben értesitették a balesetről. Mihelyt a herczeg tudomást vett róla, azonnal jelentést tett a császárnak. A herczegnő csakmar visszanyerte erejét, ugyannyira, hogy a mikor férje megérkezett, fölkelhetett és elébe mehetett. A látogatást, a melyet a császárnő néhány órával előbb tenni akart, a herczegnő állapotára való tekintetből nem történhetett meg. Koholmány mindaz, a mit a császár és a herczeg találkozásáról beszéltek. Igaz, hogy a császári párt mélyen megrenditette a baleset, s a herczeg szobafogsága csakis arra vezethető vissza, hogy későn tettek jelentést. A császár, mint a Hohenzollern-ház főnöke, gyakran szab ki ehez hasonló büntetést, bár nem ily feltünő és merev módon. A herczegné nagy hive a jégsportnak. Néhány nappal megelőzőleg egész Brandenburgig korczolyázott, a mi visszatetszést keltett a császári házban. A herczegi házaspár családi életéről elterjedt hirek alaptalanok. Az sem felel meg a valóságnak, hogy a herczeg leteszi katonai rangját, de ezek a hirek mindamellett mindig ujból merülnek fel a lapokban.

— **A Dunáról.** A Duna jege ma éjjel beállt. A Dunán a jég most a fővárostól lefelé mindenütt áll, felfelé pedig Esztergomig áll. A viz a jég megállása következtében ugy mint tegnap, ma is 58 czentimétert áradt, a mi azonban egyáltalán nem ad semmiféle aggodalomra okot. A vizmagasság a fővárosban most 338 czentiméter. Ma lefelé mindenütt apadás állt be.

— *Munkácsy uj képe.* *Munkácsy* Mihály nagy festménye, az „Ecce homo“ czimü Krisztus-kép, a müvész fáradhatlan tevékenysége folytán — mint Párisból irják — gyorsan közeledik a befejezéséhez és a mübarátok figyelmét máris nagyban fölkeltette. A képet befejezése után Budapesten fogják kiállitani legelőször. A kik látták, azt állitják, hogy a festmény a nagy müvész uj remeke és méltóan sorakozik a „Consummatum est“ és a „Krisztus Pilátus előtt“ czimü pompás festményekhez. A szakadatlan munka következtében a müvész egészsége meg van támadva, ugy, hogy az orvosa azt tanácsolta neki, hogy legalább nyolcz napig ne dolgozzék. Szerencsére az indiszpoziczió nem ad aggodalmakra okot, a mi abból is kitünik, hogy jövő szombaton nagy estély lesz nála.

— **Tisztviselők ügye.** Megirtuk, hogy a dugába dőlt ezer-ház helyett uj tisztviselő-telepen fáradoznak a tisztviselők s ezuttal reálisabb alapra fektették tervöket. Ez eszme megvalósitása czéljából *Borovszky* Károly földmüvelésügy miniszteri tisztviselő már fél év óta fáradozik, hogy a czélra megfelelő telepet találjon. A tegnapi értekezleten Borovszky Károly bemutatta tervét a *római fürdő* körül létesitendő telepre nézve. A telek magántulajdont képez és vasuti állomással bir kényelmes közlekedéssel. A terv általános tetszést keltett, annál is inkább, mert a telek fürdő mellett, hegyek által körülvéve fekszik, talaja egészséges és erre rendkivül jó. Az értekezleten ugy a vállalkozók mint müépitészek is jelen voltak, azonban az értekezlet végleges határozatra nem jöhetett, egyelőre annyiban állapodott meg, hogy megválasztotta elnökül dr. *Felleghy* Viktór pénzügyi közigazgatási biró miniszteri tanácsost, alelnökké *Borovszky* Károlyt, mint az eszme kezdeményezőjét, jogtanácsosul dr. *Perl* Soma ügyvédet választotta; ezenkivül választatott nyolcz igazgatósági tag, névszerint dr. *Lónyay* Ferencz, *Porzsolt* Kálmán, *Pekáry* Ferencz, *Schnabel* Róbert, *Buday* János, dr. *Harsányi* Gáspár, *Hoffmann* Nándor és *Kövér* András, kiket az értekezlet kiküldött a tervnek és telepnek átvizsgálására és megbizta őket oly épités és törlesztési tervezet kidolgozásával, mely az egyes tisztviselők lakbérilletményének megfelel. Ezután az értekezlet elhatározta, hogy következő ülését legközelebb még e hóban tartja meg.

— **A bécsi Raimund-szinház válsága.** A bécsi Raimund-szinházban — mint már emlitettük — régóta készülődik egy válság, a mely ma végre kitört. A szinház-egyesület végrehajtó bizottsága *Müller-Guttenbrunn* igazgatót elmozditotta állásából. A megokolás, a melyet a szinházegyesület bizottsága tegnap esti ülésén felolvastak és a mely az egyesület tagjaihoz van intézve, a következőket mondja:

«A bizottság elveszitette bizalmát Müller iránt, a kinek igazgatósága alatt sem müvészi, sem anyagi tekintetben nem lehet semmi fellendülést remélni. Az egyesületnek folyvást panaszokkal, perekkel, kártéritésekkel kellett bajlódnia, melyeknek csak az igazgató az oka. Javaslatokat és óhajokat mind «mint értelmetlen oldalról származókat» visszautasitott. A költségvetést nem tartotta be, czéltalan szerződtetéseket kötött, nagyfizetésü szinészeket hónapokig nem foglalkoztatott, másokat tulságosan megerőltetett és a darabok előadásánál személykultuszt üzött s a kötött szerződéseket pedig jogtalanul saját nevével irta alá. Ez okból kellett elmozditását inditványozni és végrehajtani.»

A fölmentés ma tényleg megtörtént. Az igazgató azonban kijelentette, hogy csak az erőszaknak enged és a további lépéseket föntartja magának. Azt hiszik, hogy a tényállás kideritése után Müller-Guttenbrunnt ismét visszahelyezik állásába.

— **Bőkezü egyházfejedelem.** A szerb lakosságu *Plávna* község nehány nap előtt leégett. A kis római katolikus község *Császka* kalocsai érsekhez fordult, hogy tőle segélyt kérjen. Tegnap azt az értesülést kapta a község, hogy az egyházfejedelem 5000 forintot juttat az iskola és tanitólak fölépitésére. Egyben megigérte az érsek, hogy a tanitó fizetéséről is fog gondoskodni.

— **Bestiális mostoha.** Prágából kapjuk a következő, mélyen felháboritó eset hirét. Dvaretzben, Lyssa mellett egy *Houteczky* nevü erdész felesége addig kinzott három, férjének első házasságából származott gyermeket, mig a legöregebb leány elhatározta, hogy *éhen fogja elpusztitani magát.* Karácsony napján a szülei házban hiába keresték a boldogtalan gyermeket. Hat napi keresés után végre ráakadtak egy góréban, a hol elrejtőzött. A leány csontig lesoványodott. Mindkét lába lefagyott, ugy hogy amputálni kellett, de életbenmaradásához kevés a remény. A minden érzésből kivetkőzött furia ellen meginditották a bünvádi eljárást.

— *Zalka püspök jubileuma.* Győr érdemes püspökét, *Zalka* Jánost *József* főherczeg hoszszabb levélben üdvözölte ötvenéves jubileuma alkalmából. *Vaszary* Kolos herczegprimás szintén levelet intézett hozzá, a melyben többek közt a következőket mondja:

„Hulljon vissza mindaz az áldás a saját fejére, a melyet Nagyméltóságod kiosztott. *Csókolom azt a kezet, a mely engem megáldott.*“

Gróf *Zichy* Nándor ugy a maga, mint családja nevében táviratilag üdvözölte az aranymisés egyházfejedelmet. Üdvüzleteket küldtek még: *Schlauch* Lőrincz bibornok, *Gruscha* bibornok Bécsből, *Schuster* Konstantin, *Szabó* János, *Hornig* Károly, *Dessewffy* Sándor püspökök, *Samassa* József egri érsek és *Fehér* Ipoly főapát.

— **Nemzetközi posta- és távirókongresszus.** A budapesti nemzetközi posta- és távirókongresszusra már az összes államok, a melyek a nemzetközi posta- és táviróegyesület tagjai, bejelentették a kereskedelmi miniszteriumnak részvételüket és küldötteiket. A kongresszusra küldötteket jelentettek be az exotikus államok: Japán, Persia, Egyiptom stb. is, kivéve Kinát, a mely nem tagja a nemzetközi postaegyesületnek.

— **Az inség Örményországban.** A segélybizottság, mely a kis-ázsiai zavargások alkalmával szerencsétlenül járt áldozatok felsegélyezésére a «Catholicos» elnöklete alatt Konstantinápolyban, az örmény patriarkátusnál alakult, eddig több mint *600.000 frank* készpénzt s azonkivül igen nagymennyiségü élelmiszert és ruházatot gyüjtött össze. Több mint 50.000 darab teljesen ép meleg ruhát bocsátottak a bizottság rendelkezésére az egyes adakozók. A befolyt pénzt és egyéb adományokat a patriarkátus külön kiküldöttei osztották szét az egyes vidékek inségesei közt. A gyüjtésben részt vettek a Konstantinápolyban, vidéken és külföldön élő örmények, kik a máskor karácsonyi és ujévi ajándékokra forditott öszszegeket most az inségeseknek adták. A bizottsághoz még napról-napra jönnek ujabb pénzbeli és más adományok. Hivatalos jelentések szerint, a melyeket az örmény püspökök és községi előljárók küldtek a patriarkának, a hajléktalan és inséges örmények száma mintegy *ötszázezerre* rug, kik javarészben asszonyok, gyermekek és aggok. Több kerületben még a tifusz és más ragadós betegség is dul. A zord téli időjárás s az élelmi szerek hiánya még elviselhetetlenebbé teszi az inségesek helyzetét. Ki kell emelni, hogy a szultán külön távirati parancsa folytán a hatóságok minden lehetőt megtesznek, hogy elviselhetővé tegyék az inségesek állapotát; ezek száma azonban sokkal nagyobb, semhogy mindegyikén segitni lehetne.

— **Uj kormányozható léghajó.** A franczia szakkörök komolyan foglalkoznak most egy kormányozható léghajó bemutatott tervével, a mely a gyakorlati életben ugy beválna mint az elméleti kivitelben, dicsőséget szerezve a magyar névnek. *Ludvig* Ede hazánkfiának, a ki már több mint tiz éve egy párisi gyárban mint munkás van alkalmazva, nyolcz évi kisérletezés után sikerült legyőzni ama nehézségeket, a melyek eddig a léghajó kormányozhatóságának ellent álltak. Ludvig nem régen Budapesten járt, hogy itt államsegélyt eszközöljön ki terve keresztülvitelére, de kérelmét elutasitották, bár több szakember, igy *Asbóth* egyetemi tanár is, a legelismerőbben nyilatkozott a derék munkás tervéről. Most Ludvig a franczia hadügyminiszter felszólitására hozzákezdett a terv gyakorlati kiviteléhez s *Türr* tábornok gondoskodik róla, hogy a munkás, a ki eddig nappal a gyárban levén elfoglalva, csak éjjel dolgozhatott, ezután zavartalanul láthasson munkájához.

— **Megakadályozott szoczialista tüntetés.** A szegedi államfogház előtt ma reggel a multkori *Lepsényi* tüntetés mintájára, ezuttal a szoczialisták akartak tüntetést rendezni, de a rendőrség még idejekorán közbelépett. *Pfeifer* Sándor, a ki egy izgató czikk miatt több mint négy hónapot ült az államfogházban, ma reggel szabadult ki. Budapesti elvtársai ezt az alkalmat arra akarták felhasználni, hogy tüntetést rendeznek neki. Nagy titokban szőtték a tervet, a mely az volt, hogy mikor Pfeifer kilép az államfogház ajtaján, riadó éljennel fogadják s este egy kisebb vendéglőben bankettet rendeznek a tiszteletére. Igyekeztek hangulatot csinálni Hódmezővásárhelyen is, de hasztalan volt minden fáradozás, mert alig tizenöt ember sereglett ma reggel össze az államfogház előtt. Mikor Pfeifer, havannaszivart füstölve, vidoran kikilépett az államfogház ajtaján, *Bende* Antal rendőrbiztos mellé ült egy zártkocsiba s előbb *Hatzinger* Sándor igazgatóhoz hajtattak, a hol megmegkapta a szabályszerü szabaduló levelet. Innen — mint nekünk irják — a városi széképületbe mentek. a hol Pfeifert egy államrendőrségi detektiv várta. A főkapitány pedig megmondta neki, hogy mit terveznek az ő barátai: ünneplést, bankettet s mivel a bün földicsérését a törvény tiltja, ilyet nem tür meg a városban. Pfeifer eleinte morfondirozott, hogy Lepcsényit is ünnepelték, de azután megnyugodott. Ezzel egy rendőrtiszti szobába vezették, a hol az elutazás órájáig maradt, a mikor rendőri fedezet mellett a vonathoz kisérték.

— **Szerencsétlenség egy vadászaton.** Pozsony városát tegnap este egy vadász-szerencsétlenség hire járta be. A Draskovics-uradalom bisdorfi vadászterületén tegnap nagy hajtóvadászatot tartottak, a melyre hivatalos volt Pozsony egyik előkelő polgára, *Röszler* Imre gyártulajdonos is. A vadászok, mikor a hajtás véget ért, kocsira ültek és Röszler kettőscsövü fegyverében benne felejtve a töltéseket, szállt fel kocsijába. Az uton a kocsi egy gödörben nagyot zökkent, mire a fegyver két csöve elsült s a töltések a szerencsétlen vadász tüdejébe furódtak, ugy, hogy Röszler állapotát a szerencsétlenség szinhelyére kihivott orvosok veszélyesnek tartják. A sebesültet nem szállithatták haza, hanem Bisdorfban ápolják.

— **Anarkista a börzén.** Bordeauból jelenti egy távirat, hogy ma a tőzsde-időben egy körülbelül 40 éves ösmeretlen ember behatolt a tőzsdeágensek elkeritett helyiségébe és egy nagy bottal vagdalkozott. Egy ágens komolyan megsérült. Egy másik rávetette magát a támadóra, a kit megkötöztek és átadtak a rendőrségnek. Anarkista iratokat találtak nála.

— **Az osztraui halottak temetése.** Egy Troppauból érkezett távirat jelenti, hogy az osztraui bányatüznél szerencsétlenül járt munkások temetése ma délután ment végbe óriási részvétel mellett. A temetésen több mint tizezer ember vett részt. A rendet sehol sem zavarták meg.

— **A postásházak.** A posta- és táviró altisztek és szolgák számára létesitendő postásházak ügyében a budapesti postaigazgatóság fölterjesztést intézett a kereskedelemügyi miniszterhez, hogy a terv sikere érdekében járjon közbe a fővárosnál egy olcsó telekért.

— **Hasznos kézikönyv** hirdetőknek *G. L. Daube* frankfurti hirdetési irodájának most megjelent 1896. évi *ujság-katalógusa*, mely most is izléses *irómappa* alakjában jelent meg, mert az alak a mult évben rendkivül megtetszett mindenkinek. Kivitele elegáns és kitünő, kötése *zöld-bőr*-utánzat ezüst nyomással. Minden évben találni a Daube czég ujságkatalogusában a hirdető közönséget érdeklő ujitást. Most összeállitotta az összes használt *irásrendszereket és irásnemeket*, melyek hirdetéseknél tekintetbe vehetők, mit a hirdetők bizonyára szivesen fogadnak. Azonfelül hirdetések hatásos kiállitására több igen eredeti mintát mutat be. Külön fejezet tárgyalja az 1896. évi kiállitások katalógusait. — Meg van benne az *ujságoknak* gondosan összeállitott jegyzéke, a példányszám, megjelenési időköz, hasábszélesség és soronkinti ár feltüntetetésével s a politikai irány megemlitésével, fel vannak sorolva a bel- és külföldi szaklapok s ujitásképen a naptárak és árfolyamkönyvek, valamint az év minden napjára szóló s minden üzleti feljegyzésre elégséges előjegyzési naptár sem. Reklámdolgokban Daube hirdetési irodája vezérszerepet visz; hogy a czég nyomdája is kitünő, bizonyitja a katalógus izléses tipográfiai előállitása.

Rövid hirek. *Debreczenben* Jékis Ferencz 58 éves napszámos felakasztotta magát. A szerencsétlent a nyomor kergette a halálba. — *Oraviczán* Nun Viktor nyugalmazott erdőmester agyonlőtte magát. Tettének az okát nem tudják.

= **Tüz egy nyomdában.** Veszedelmes tüz ütött ki ma délután a Csengery- és Podmaniczky-utcza sarkán levő *fővárosi nyomdában*, a hol az ott felhalmozott papirnyomtatványok gyuladtak meg. A tüzet a házmester vette észre; a tüz a pinczében támadt, a honnan fojtó füst tódult fel. A tüzoltóság Breuer tüzoltótiszt parancsnoksága alatt vonult ki a veszedelem szinhelyére, de itt csak nagy sokára kezdhetett az oltáshoz, mert a vizvezetéki csapok be voltak fagyva. A tüzet csak hosszu erős munka után sikerült eloltani.

= **Sütőmunkások gyülése.** Háromszáz sütőmunkás gyülekezett ma össze a Széchenyi-téri kioszkban, hogy helyzetéről tanácskozzék és hogy megválaszsza szaklapja részére a szerkesztőt. A gyülés általános érdeklődés mellett kezdődött meg, a mennyiben már jóval fél öt óra előtt, a mikorra a gyülés megnyitása volt kitüzve, csapatonkint gyülekeztek a munkások a kioszk körül. A gyülést azonban csak öt órakor nyitotta meg az összehivó, *Tordik* András, a mikor már a terem zsufolásig megtelt az érdeklődőkkel, ugy hogy mozdulni sem lehetett. Elnöknek *Prockl* Andrást választották meg. Az első, a ki felszólalt és a tárgyhoz szólt, *Dombó* János volt. Dombó eleinte a munkások sanyaru helyzetéről beszélt, de később *Tatár* Dezsőt, a volt szerkesztőt szidalmazta, a kiről azt mondotta, hogy nem a munkások érdekében dolgozik és hogy eddig is félrevezette a sütőket. Gyávának jelenti ki, mert még az ülésre sem jött el, hogy bejelentse a lemondását. Ezután a munkaadók felé fordult Dombó és Breslmayer sütőmester ellen foglalt állást. Majd *Kreynich* József akart felállani az emelvényre, de minthogy nem tudta magát elég jól kifejezni, nem hallgatták meg. Utána nagy derültség között *Berger* József kezdett beszélni, de őt szintén nem hallgatta meg a tömeg. Helyette Dombó beszélt ujra, a ki ezuttal már a napirend 2-ik pontjához: a *szaklaphoz* szólott. Szerinte a sütőknek olyan szerkesztőt kell választaniok lapjuk részére, a ki a sütőmozgalmat is erélyesen tudja vezetni. Még *Listyák* János és *Schweiger* József szólottak a tárgyhoz, a kik után a gyülés két jelöltet, névszerint *Komka* Pétert és *Dombó* Jánost állitotta a szerkesztői állásra a kik közül az utóbbit választották meg egyhangulag. A gyülés meglehetős izgatott állapotban folyt le, ugyannyira, hogy a jelenvolt *Semsey* Kálmán rendőrtisztviselőnek többször kellett rendreutasitani a közbeszólókat, lármázókat és rendbontókat.

= **Szélhámos cseléd.** *Sümegi* Teréz 27 éves cseléd az utóbbi időben azzal foglalkozott, hogy Simon Teréz, Vörös Teréz és Szabó Teréz név alatt szobákat bérelt és főbérlőit meglopta. Vagy tiz helyen követett el lopásokat, mig végre ma a rendőrség elfogta.

= **Szabók gyülése.** Január 19-én vasárnap, délután a vig-utcza 16. sz. a. nyilvános szabógyülés lesz, a melyen a szabómunkások helyzetüket és a szervezkedést fogják tárgyalni

= **Halálosvégü verekedés.** A mult hét egyik napján *Horváth* Mihály és *Hartmann* János lóápolók valami csekélységen összevesztek s Horváth a verekedés közben vasvillát ragadott s azzal vágta fejbe Hartmannt, a ki rögtön eszméletét vesztette. A mentők Hartmannt a Rókus-kórházba szállitották, a hol a szerencsétlen ember ma meghalt. Horváthot a rendőrség letartóztatta.

= **Betörés.** *Papp* Miklós kifőző Berzsenyi-utcza 2. számu lakását tegnap délelőtt valaki feltörte és elvitt onnan 50 forint készpénzt és 150 forint értékü ékszert is lopott.

Egy királyi sarj tragédiája.

(Deux de la Roserie Pál József.)

Sopron, jan. 15.

Születni biborban és fényben, átélni becsülettel és munkával három emberöltőt, martirkinokat szenvedni egy hosszu életen át mások büneiért és végre meghalni mint koldus, nyomorban, ez osztályrésze ama szerencsétlen teremtésnek, a kinek haláláról röviden már megemlékeztünk.

Születését homály fedi, nevelése titokzatos, élete egyformán szomoru is, regényes is, mégis a mit elmondani fogok, nem romantika, hanem igaz történet, a melyet részint okmányok, részint saját elbeszélése nyomán tárok az olvasó elé.

Deux de la Roserie Pál József nevét kevesen ösmerik Sopronban, azzal nem is igen törődött senki, de akárhányan látták már azt a közel nyolczvan éves öreget, a ki minden délben megjelent az Orsolya-szüzek zárdájánál a pontos időben, hogy a jószivü nénikék által kegyesen nyujtandó ebédet edénykéibe téve, ép oly szótlanul a mint jött, ismét visszatérjen lakásába. Nem ette meg ott ebédjét a többivel együtt, nem beszélt, nem czivakodott senkivel, hanem a büszke öntudat egy nemével fogadta az alamizsnát és távozott ismét haza.

És ez az ember, a kivel már senki sem törődött, egykor csinos, deli katona volt, telve a legszebb reményekkel és azzal a tudattal, hogy ő királyi vérből származott, *X. Károly franczia királynak egyenes unokája.*

Sokszor néztem én ezt a sajátságos külsejü embert, mig egyszer csak magam is megszólitám és kértem, beszélne nekem is valamit multjáról.

Kétkedve tekintett rám, de mikor anyanyelvén kezdtem vele beszélni, bizalmasabb lett hozzám és lassankint belemelegedett a társalgásba.

— Igen uram — mondá — én vagyok az az ember, a ki bátran és tiszta lelkiismerettel merem állitani, hogy unokája vagyok X. Károlynak és testvére a nyomorult *Chambord* grófnak, a kinek mai állapotomat köszönhetem. Ma nem hiszi senki, még gunyt üznek belőlem a rosszlelkü emberek, de hát lesz még egy ember a világon, a ki előtt nem hiába tárom föl multamat, lesz hinek kegye és jósága énrám, a tehetetlen aggra is ki fog terjedni, az önök fölkent uralkodója és dicső hadura, a ki nekem hazát adott és nem engedett éhen halni. Ő hozzá folyamodtam most is legkegyelmesebb meghallgatásáért és én tudom, hogy ő engem meg fog hallgatni.

Pár héttel e beszélgetés után elvitt lakására és ott örömmel mondá el, hogy ő felsége a király meghallgatá kérését és segélyére méltatta. Ekkor mutatá meg iratait is és elmondta mindazt, a mit az intrika nem engedett, hogy okmányokkal is igazoljon.

És most már szóljon tovább élettörténete:

Születésének ideje bizonytalan, ő maga a lipssei ütközet idejére teszi, de a katonai törzskönyv szerint 1817-ben született Párizsban a Vendome-téri palotában, hol azonban csak pár évig neveltetett, mert a többi herczegek nem türték maguk közt.

Innen egy Párishoz közel levő falusi magányba vitték, a hol tizennégy éves koráig neveltetett.

Anyját, atyját neki soha sem volt szabad ismernie, csak férfikorában tudta meg, hogy az a «dame noire,» a ki ő hozzá mindig oly jó volt és a kit ő csak «bonne»-jének hitt volt, az ő anyja, *Deux de la Roserie Josefa.*

Ő volt az, ki legjobban szerette mint kis gyermeket, ő volt az egyedüli, a ki falusi magányában meg szokta látogatni és ő volt az, a ki elvivén Majnai-Frankfurtba, átadta egy előkelő urnak, hogy legyen neki az, a mit a törvény neki nem adott: atyja.

Ott átadta, eladta őt, hogy örök számüzetésbe vesse, kinek élnie bár szabad, de hazájával birni, valakit atyjának vagy anyjának nevezni nem. Furfanggal volt kicsinálva minden és gondot forditottak rá, hogy ugy is maradjon örökké . . .

Az az ur, a kinek ő Frankfurtban átadatott, *Peché* József lovag udvari tanácsos volt Prágából, ki őt egész 1834-ig neveltette. Neki köszönheté Roserie legtöbb müveltségét és ritka jólelkü nejének szül. Spiegel bárónőnek anyai neveltetését és gondozását.

Az ő közbenjárásukra történt, hogy 1834-ben mint önkénytes hadapródot a 28. számu «Latour gróf» gyalogezredébe fölvették; de ezzel egyidejüleg kezdetüket veszik a szomoru napok is.

Peché, a ki őt uri módon tartá el mint fizetésnélküli hadapródot, meghalt és neki nincs egyebe, mint az a havi 20 forintja, a melyet neki egy titkos kéz már besoroztatása óta küld Párisból. Hagyott neki azonban Peché örökséget, megmondván neki utolsó óráiban származását és szivére kötötte, hogy érvényesitse jogait testvére Henrik ellenében.

Minden igyekezettel oda törekedett már most, hogy mielőbb tiszt lehessen, de hiába. Daczára, hogy mindig példásan viselte magát, a mennyiségtani és mértani tudományokban a legjobb előmenetelt tanusitotta, franczia, olasz, német és cseh nyelven beszélt: tiszt nem lehetett.

Születését, származását igazolni nem tudta és e nélkül nem boldogulhatott. Származásául ugyan magas franczia tiszt gyermekének mondották, de sem ezt, sem pedig, hogy nemes ember, igazolni nem tudta.

Minden lehetőt megtett ugyan, hogy beszerezze Párisból iratait, de a diplomáczia utján tett lépései is, mind eredménytelenek maradtak, sőt mi több, 1845-ben 20 forintnyi havi pénze is megszünt.

Még csak az utolsó csapás volt hátra. 1847-ben, mint «rokkant dragonyos, czimzetes hadapród-őrmester» 5 kr napi nyugdijjal elbocsáttatott a katonai kötelékből.

Mint lehullt levél, melyet majd ide, majd oda vet a szél, bolyongott a birodalom határain belül (mert ki nem mehetett.)

Mesterségre, polgári állásra szakképzettsége nem volt, sem születési, sem illetőségi bizonyitványa és mint ágról szakadtat üldözte a sors és a nyomor, miglen Sopron városától egy »türelmi patenst» kapott.

Itt élt aztán, majd mint dijnok, majd mint irnok, mig végre hallási és látási szervei egészen meggyöngülvén, öt krajczár napi zsoldból és a kolostorban nyujtott ebédjéből tengette szomoru napjait, mignem tegnap kiszenvedett.

K. M.

SZINHÁZ ÉS MÜVÉSZET.

— **A nemzeti szalon** e hónap 18-án, szombaton estélyt rendez. Az estélyen *Várady* Antal felolvasást tart, *Janousska* Gabriella énektanárnő, *Kordin* Mariska operaénekesnő és *Szilárdiné* énekelnek, *Rigó* József hegedümüéész hegedül, *Mesterházy* Kálmán, a szalon gazdája pedig spiritisztikai mutatványokat fog bemutatni.

— **A szabadkai szinházban** január hó 8-án volt *Szohner* Olga jutalomjátéka, mely alkalommal a k. a. Birchpfeifier Sarolta «Tücsök» czimü darabjában a czimszerepet adta. A szinház zsufolásig megtelt, s a jutalmazott több csokrot és értékes ajándékot kapott, s azonfelül számtalanszor kitapsolták.

— **A „Liszt Ferencz zenemüvészkör“** vasárnap, e hó 26-án délután 4½ órakor tartja meg ez idei II. házi hangversenyét a terézvárosi kaszinó nagy termében. (Andrássy-ut 39.) Ezen hangversenyen közremüködnek Hilgermann Laura, Arányi, Beck, Takáts, Szendrői, Grossmann karmester, Herzfeld, Szendy tanárok, Kryswyk, Böhm, Pichler, Wieschendorff, Burose és Szikla urak, a kik Bach, Haydn, Berlioz, Szendy, Cornelius és Thuille-től adnak elő csupa eddigelé még sehol elő nem adott érdekes ujdonságokat.

— **A népszinházban** ma némi szerepváltozással került szinre a «Lili». Horváth Vincze szerepét Bompant, a népszinház legutóbb szerződött tagja *Győző* Lajos vette át. A fiatal szinész ma lépett föl először nagyobb szerepben s hogy a szinháznak hasznos tagja, mutatja az is, hogy Horváth alakitása után ő is tetszett s a közönség jól fogadta. Az est fénypontja persze ma is *Küry* Klára volt, a kinek kiváló partnere *Szirmai* szintén sok tapsot kapott.

—

Balassa Bálint.

Opera 3 felvonásban, irta: *Farkas Ödön.* — Első előadás a m. kir. operában 1896. jan. 16-án.

A mostani divat, a határozatlan izlés, a bizonytalan genre: nagyon kellemetlen az operakomponistákra nézve. A realizmus és naturalizmus a maga teljes egészében lefoglalja ezidőszerint a müvészet világát, s háttérbe szorit minden régit, minden rendeset, minden egyszerüt, s mindent a mi nem izgat, s nem lázitó.

Amióta Wagner belevágta fejszéjét uj formáju kompoziczióikba, amióta Sonzogno megtette világkörutját s meghagyta a közönségben Nedda és Turiddu véres végzetök emlékét, csak egy ember maradt régi, *Goldmark* s ő is *csak* idáig, mert ujabb müveiben már léptennyomon találkozunk azoknak a benyomásoknak a kifejezésével, a melyeket az ősz mesterre Wagner uj stylusa gyakorolt. Nem szabad azonban pálczát törni a közönség fölött; hisz ha számot vetünk önmagunkkal, csakhamar arra a meggyőződésre jutunk, hogy tulajdonképen a mi igényeink ma már olyan nagyok, hogy énekesben szinészt és szinészben énekest keresünk. Az énekesnőnek szépnek kell lennie, énekelni és játszani is tudjon. Ma mindenkinek felül kell mulnia önmagát; saját magáért és másokért is kell dolgoznia és küzdenie: csoda tehát ezek után, ha közönségünk azt akarja, hogy az operákban a *zene mellett* a szöveg s tartalom szép és érdekes legyen? Nem, sőt ez nagyonis természetes. Nézzünk végig az egész operaliteraturában, azt fogjuk tapasztalni, hogy azon müvek, a melyek állandóan előadásra kerülnek, a melyek megmaradnak az egyes szinházak repertoirjain, vagy történelmi müvek, drámák, s igy már *mint ilyenek* érdekfeszitők, vagy tartalmuk külön is figyelmet érdemel. A Zsidónő, Hugonották, Afrikai nő, A próféta, Éjszak Csillaga, Aida, mindannyinak sujetje remek, mig Carmen, Mignon, Manon már modern darabok, s Rantzaukban, Amico Fritzben és Bajazzókban a zene képviseli a szöveget és tartalmat, s a tartalom a zenét. Igy kerül ki azután egy egész teljes mü, a mely hat, a mely lelkesit, s igy keletkeznek a sikerek, a tapsok, a telt házak, s ezek révén tünik el a deficzit . . .

Valljuk be azonban őszintén, igen nehéz a helyzete a kompoziczió terén a magyar zenésznek. A magyar zeneszerzőnek hazafinak kell lennie, s igy magyar zenét magyar stilusban kell irnia, s ez éppen a legnehezebb, a legkomplikáltabb.

A magyar zene népdalokból és csárdásból áll s akkor érezhető a magyar zenében a magyarság: ha van benne tüz, élet, ha eleven, ha gyujt, ha lelkesit. Ha szomoru, akkor bánatos legyen, ha vig, akkor *tényleg* ilyen legyen, pattogjon és durrogjon, ezt akarja a magyar! Igen nehéz tehát magyar stilusban operát irni. *Erkel* Ferencz mindemellett a nagyok legnagyobbja volt, de hát Erkel Ferenczünk csak egy volt, s a mi azóta jött a magyar kompoziczió terén, azt már rég elfelejtették, a mikor Bánk-Bán még mindig szivesen hallgatott opera marad. Rákényszeriteni egy darabra, hogy magyar, akkor, a mikor nem az: ez betegsége és halála a münek.

Farkas Ödön Balassa Bálintjára senki sem mondhatja, hogy nem magyar. *Ez* a tulajdonsága meg van. Minden izében magyar, minden taktusban, minden kottában lüktet magyar vér, de nem abból a fajtából, melyből az igazi magyarok vannak. Tartalma is nagyon

egyhangu, érdektelen, sablonszerü, s *Tóth* Kálmán Dobó Katiczájának átkozottul rossz feldolgozása.

Az első felvonás szinhelye Eger vár udvara ágyukkal s hadifelszereléssel. Mindjárt a függöny felhuzása után megjelenik egy csapat nő, élükön Dobó Katiczával, s gyakorlatot rendeznek, miközben a várfalon Balassa Bálint kivülről lanttal oldalán fölmászik s a magas falról az udvarra ugrik. Rögtön tüzet vezényel Katicza, a hősnő, s szerencsére lőnek is, a nélkül azonban, hogy Balassának a legkisebb baja esnék. Következik a bemutatás, a mi Dobó Katiczának, ugylátszik nem imponál, mert Balassát közre fogatja amazonjai által s szerencsére épen a legkritikusabb perczben jelenik meg Dobó István, a ki Balassa Bálintot a lantost fölismeri s a baltások élére teszi, hogy a török ellen harczoljon. Az alkut hamar megkötötték s egy-kettőre Balassa már uton is van az egész csapattal. Előbb azonban Dobó Katiczától érzékenyen elbucsuzik, lantját megőrzés végett neki átadja s szinte érzi az ember, hogy e kettőből boldog pár lesz. A csapat elindulásával Ali nevü török renegát érkezik, a ki Dobó Istvánt a vár átadására szólitja, mire amaz egy koporsót tétet ki a vár fokára: *Győzelem vagy halál* felirattal, hogy ezzel lelkesitse embereit.

A második felvonás két részből áll, itt már fejlődik Katicza szerelme és a darab meséje. Katicza a vár udvarában kétségbeesetten várja vissza Balassát, s visszautasitja ugyan e helyen Hegedüs hadnagy szerelmi ajánlatát, kijelentvén, hogy Balassába szerelmes, mire Hegedüs bosszut esküszik. Ez azonban egyelőre nem használ semmit, mert Balassa megérkezik, s a nagy örömben Katicza megkoszoruzza lantját. A második rész a vár egy termét ábrázolja, s Hegedüs éppen azzal az eszmével foglalkozik, hogy tervezett bosszuját végrehajtsa, s összebeszél Alival, hogy a várat utóbbi kezére játsza. A terv értelmében Hegedüs nagy csapat törököt bocsát a várba az általa a várfalra tett hágcsón, s igy akarta a bosszu müvét elrendezni. Együtt távoznak, s akkor jön Balassa, a ki rövid ölelkezés után Katiczával hevesen összevész, mert napiparancs helyett az asszonyhadseregre gunyverseket irt. Katicza fittyet hányva kijelenti Balassának, hogy ki nem állhatja, s igy hagyja magára a busuló lantost, a kit a beérkező Homonnai azután felvidit. Ennek a felviditásnak verse a következő, s azt érdekességénél fogva ide iktatjuk:

Látod öcsém énnekem,
Másképp folyt az életem,
Hizelgő szavakkal halmoztak el,
S a sok hizelgőt mind más vette el,
Dicsérve szeretve, igy éltem én,
És igy lettem lassankint agglegény;
Csak az volt énnekem egyetlen bajom:
Nekem lány nem mondta: ki nem állhatom.

A harmadik felvonásban a vár egy másik részével találkozunk. Ide érkeznek Balassa és Homonnai, a kiket azonban a cselszövő Hegedüs elfogat és a pinczébe elzárat. Ugyancsak megjön szintén Katicza is, a kit Hegedüs ismét szerelmi vallomásaival kezd ostromolni. Katicza azonban hajthatatlan marad, miért őt is elzáratja. Hegedüs ezután eltávozik, mig emberei felhozzák Balassát a pinczéből, hogy énekeljen. Dala olyan bübájosan és édesen hangzik, hogy az összeesküvők ujra Dobó hivei lesznek, Hegedüst leugratják a várfokról, a törököket leverik, s Balassa Bálint és Dobó Katicza boldog pár lesz.

Ez a tartalma; a mint láthatjuk, meglehetősen egyhangu, közönséges szerelmi nóta, minden különös váltakozás, vagy ujdonság nélkül. A szerelmi hóditások lanttal ma már csakis akkor imponálók, ha nagy csillogó hanggal éneklik, vagy ha melódia maga fülbemászó és hangulatos. A tartalom tehát nagyon silány, s ezzel is csak *valamire* akkor juthatott volna a szerző, ha ropogós magyar zenét irt volna — a népszinház részére, mint operette. A zene azonban *ezen* formában oly chaos, a melyben az egyes részek össze vannak illesztve s e részek egy labirintussá fejlődnek, összefüggés nélkül lógnak a levegőben. Vannak a müben dolgok, a melyek magokban véve külön-külön hangulatosak és szépek, az összbenyomás azonban nem a legjobb, s ha az ember elhagyja a szinházat, bizony szomoru emlékekkel távozik.

Nincsen megállapodott rendszer az egészben. Gyenge az instrumentáczió, s csak néha találkozunk friss harmattal. Az invenczió teljesen hiányzik. A mi magyar az operában, az erőltetett mesterséges munka, s a mi nem magyar, az szellemtelen, gyenge. Egyedüli valóban elfogadható rész a nyitány, itt van még kevés élet, hangulat, a mely lassan megindul. A vonós hangszerek széles variácziói végig futnak az egész zenekaron s ezt emelkedő théma váltja föl, mely magyaros stylusban van irva és formális dalnak nevezhető. Ez utóbbi dupla hangokkal kezdődik, s mindinkább feljebb és feljebb emelkedik, mig végre a zenekarba olvad, s igy nagy fortisszimóban összjátékképen a nyitány befejezést nyer. A függöny felgördülését néhány ütem előzenéje kiséri s az üres szinen nemsokára Katicza megjelenik a kar kiséretében. Mindmegannyi katonaruhában «Szól az ágyu, föl a falra» kezdettel indulót énekel, mely egy gyors tempóban irt kissé, de nem eléggé élénk dal. Itt némileg figyelemreméltó a zenekar, a melyből néhány ütem elevenség cseng. Katicza dala «Ne tartsatok a háborutól, szerelem-légyott az csupán» kezdettel, együttes karral veszi kezdetét, mig később a szoló *g*-n tartja a hangot, addig a kar fokozódó emelkedéssel ábrándozik a dicsőségről. Az első felvonás aránylag a legsikerültebb. Az eddig felsoroltakon kivül figyelemreméltó «Asszonyőr ment a falra» czimü kardal; a théma vezetése, az első négy ütem felelete mint ellenmotivum s a zenekarban is itt több az élet mint sok másutt. Ellenben Balassa megérkezése és fogadtatása ugy zeneileg, mint a jelenet maga nevetséges komédia. Bánatosan fájdalmas az «Ilyen elmuló a földi élet» czimü kardal, melyből benső meghatottság szól s a zenekarban is a szomoruság kifejezésére e helyütt a szerző őszinte hangokat talált. Imitt-amott jó ismerősökkel is találkozunk, igy a mikor Balassa eszméletre tér, Tannhäuser venus zenéjét halljuk, a felvonás kezdetén Massanet üti meg fülünket s a nibelungi trilogia is több taktus által van képviselve. Balassának kevés értékes mondani valója van; «Lantos vagyok» kezdetü dala még a legsikerültebb, de ezenkivül legfeljebb a harmadik felvonás nagy áriája érdemel fölemlitést. Hegedüsnek sok közönséges magyar nótája van a régebb fajtából, mig Homonnai szerepe szintén hálátlan, semmitmondó, tartalmatlan. A második felvonás végén igazán sajnáltuk Takácsot, e jelenet majdnem orfeumszerü. Katicza szerepe is nagyon szegényes; az első felvonásban van legtöbbje, a mi szintén kevés s nem lehet belőle semmit sem csinálni. Karddal szerelmeskedni, hol ide, hol odahajolni, ábrándozni nem nem jól lehet a feszes uniformisban. Ez különben is az egyedüli női szerep az egész müben, mely már ez oknál fogva sem arathatott sikert, mert kevés a változatosság, nincs semmi hangulatkeltő a müben. Az első és második felvonásban van próza is, a melyet zene kisér. Az elsőben Katicza olvassa Balassa levelét, a mit a cello s oboa felváltva és együttesen melodrámaszerüen kisérnek. A második felvonásban Balassának van egy verse, s itt a cello és hárfa végzi a zenekiséretet. Az instrumentáczió igen egyszerü és sivár, imitt-amott van egy jó gondolat, de ez is gyors, szalad és eltünik. Többnyire a vonós hangszerek végzik a kiséretet s nagyobb emelkedés vagy fokozódás egyáltalában nem fordul elő a müben.

Az opera egészben véve gyenge. Mindamellett azonban meggyőződésünk az, hogy *Farkas* kisebb munkát nagyon sikeresen tudna megirni. Az ő hajlamai inkább az operette felé irányulnak, könnyü zenéhez talán jobban ért; a drámai erő, az egészséges harmonia az invenczió s a routin nagyfoku hiányai lépten-nyomon észrevehetők.

A mai első előadáson az összes szereplők egész lélekkel, teljes odaadással és elismerésre méltó buzgalommal iparkodtak minden tekintetben nehéz és háládatlan feladatukat megoldani. Nem volt egyiknek sem szerepe, a legnagyobb szerep kicsi, s a legkisebb szerep személyesitőjének fáradságot okozott, hogy a mennyire lehet, valamit az alakból faragjon. Mindenki szivből óhajtotta volna, hogy ez az eredeti magyar opera sikert arasson, mert bizony a *jó* magyar operák körébe már régen sorakozott megfelelő munka.

Balassa Bálint nem sok tapsot fog már hallani. Elteszik majd a könyvtárba nagy munkát okozott partituráját, előbb azonban még kétszer a legfelsőbb itélőszék elé: a közönség elé bocsátják, talán lassabban lehet elfelejtetni! ? A nézőtér harmadik emeletén ma egyébiránt jól szervezett tapsoló gárda foglalt helyet, mely zajosan hivta a szerzőt, a ki vagy háromszor meg is jelent a lámpák előtt, magával hozva a szereplőket, a kiket a taps már buzgalmukért is méltán megilletett. Az egyetlen érdemes női szerep Dobó Katicza, melyet *Bárdossy-Szilágyiné* asszony kreált. A szerep igen illenék neki, ha más melódiákat kellene énekelnie, mert igy például az első felvonásban igen nyalka katona volt, s a másodikban csinos magyar leány. Ének dolgában szintén kifogástalan alakitást nyujtott. Igen sokat fáradozott a szerep érdekében, s nagy része volt abban, hogy a kevés sikerült zenei rész tényleg sikerült is. A második felvonás első nagy áriáját poetikusan és igen bájosan énekelte. Balassával való kettősében pedig élénken emlékeztetett csalfa Neddájára . . . *Arányi* a czimszerepben sokat affektált; nagyon édesen énekelte keserü nótáit. Igen jó alak volt *Takács* Homonnai szerepében; ezt a részeges agglegényt találó hüséggel adta. A második felvonás végén valamivel többet mondott ugyan mint kellett volna, de ezt megelőzőleg müvészettel énekelt, s igy későbbi hibáját szivesen elnéztük. *Váradi* Dobó Istvánt énekelte, de bizony nem hisszük, hogy a nagy hős *ilyen* volt, mert különben nem örökitették volna meg a történelemben. A zenekar *Benkő* vezénylete alatt derekasan megállotta helyét, mig a ház csak háromnegyed részben telt meg, a mi premiéreknél nagy ritkaság!

Erdős Á.

FŐVÁROSI ÜGYEK.

— **A tanácsból.** A fővárosi tanács ma *Kamermayer* Károly elnöklete alatt ülést tartott, melyen első sorban *az ügyészi hivatal ujjászervezését* tárgyalta. A javaslatot, melyet dr. *Toldy* főügyész készitett, a tanács egész terjedelmében elfogadta. E szerint az ügyészséget a következőképp szervezik: a hivatal élén lesz a főügyész s mellette egy *helyettes főügyész*. Azonkivül két I. osztályu és két II. osztályu alügyészi, három fogalmazói, hat segédfogalmazói és egy irodatiszti állást rendszeresitenek a szükséges segédszemélyzettel együtt. Az *ötven milliós* kölcsön ügyében elhatározta, hogy első sorban a főszámvevői tervezetet fogja a közgyülésnek elfogadásra ajánlani azzal a feltétellel, ha a kormánytól a bélyegilleték és adómentességet megszerezhetik. Ha a közgyülés ezt a javaslatot nem fogadná el, akkor a pénzügyi bizottság javaslatát fogja elfogadásra ajánlani. A közgyülés elhatározta, hogy a Dunagőzhajózási társaságnak *a Dunapartokat* csak öt évre akarja bérbe adni, a társaság azonban a bérletet 15 évre kérte, mert a kiszabott rövid idő alatt nagyobb befektetések nem eszközölhetők ugy, hogy azok meg is térüljenek. A törvényhatóság a társaság előterjesztését ujabb tárgyalás végett a tanácshoz tette át, a mely hozzájárult a társaság kérelméhez. Végül elhatározták, hogy az idei házbéradóbefizetésre a IV., V., VI., VII. és VIII. kerületben ideiglenes adópénztárakat létesitenek.

SPORT.

— **A magyar turista-egyesület** budapesti osztálya e hó 25-én tartja második felolvasó estéjét az egyetemi élettani intézetben. Ez alkalommal *Petrik* Lajos folytatja előadását a Páring hegységről és Retyezát hegyvidékéről. A felolvasás 6 órakor kezdődik.

EGYLETEK, TÁRSULATOK.

— **A magyarországi tanitók országos bizottsága** ma d. u. *Somlyay József* elnöklete alatt látogatott igazgató-tanácsi ülést tartott, a melyen számos folyóügy elintézése után szóba kerültek a tanitói nyugdijsérelmek. Tapasztalták ugyanis, hogy a kultuszminisztériumban nagyon kurtán-furcsán bánnak el az elaggott vagy szolgálatképtelenné vált tanitók nyugdijaztatásával. Ezért az igazgató-tanács megbizta elnöklő Somlyay Józsefet, hogy orvoslás végett magához a kultuszminiszterhez forduljon. Az ezredéves kiállitás megnyiltáig készen lesz az országos bizottság nagy munkája: A magyarországi tanitóegyesületének története. Irójának *Peres* Sándornak előleg gyanánt 300 frtot utalványoztak. Azután elhatározták, hogy a kongresszusra feljövő tanitóknak megkönnyitik a kiállitás megtekintését, mi czélból a kiállitás igazgatóságától kedvezményeket kérnek. Végül *Somlyay* József, *Lakits* Vendel és *Böngérfi* János tagokból álló bizottságot küldtek ki, hogy az alapszabályokat módositsák.

— **A nemzeti tornaegylet** február 1-én, szombaton, esti fél 7 órakor tartja évi rendes közgyülését VIII., Szentkirályi-utcza 26. sz. a. helyiségében.

— **A természettudományi társulat** választmányi ülést tartott, melyen a január 22-iki közgyülésre tették meg az előkészületeket, a kandidácziót; a lejárt és az uj pályázatok ügyében intézkedtek. A titkár jelentette, hogy a kiállitásra hazánk állatvilágának érdekesebb biológiai csoportjai, 29 részletben készen várja helyét a közmüvelődési pavillonban. Rég érzett hiányt pótolt a társulat, midőn *Roiti* olasz fizikusnak *«A fizika elemei»* czimü kétkötetes munkáját 94 iven 881 rajzzal és három szines táblával kiadta. E két hatalmas kötet a könyvkiadóvállalat aláiróinak könyvilletménye, s egyszermind külön is megszerezhető 10 frt bolti áron. E kedvezmény megadásával a társulat lehetővé akarja tenni, hogy az alapvető munka minél szélesebb körben elterjedjen. *Kauffmaun* Kamill m. kir. bányakapitány 100 frttal az alapitó tagok sorába lépett, továbbá 87 uj rendes tagot választottak, kikkel a tagok száma 7749 lett. Megemlitjük, hogy a társulat folyóiratának, a Természettud. Közlönynek holnap megjelenő száma előzetes közleményt hoz *Röntgen* fotografiáiról, melyekről e napokban *Lénárd* hazánkfiának idevágó *régebbi* kisérletei és prioritása kellő méltatásban fog részesülni.

— **Postások betegsegélyző egyesülete.** A posta- és táviróigazgatóság most dolgozik a postai alkalmazottak a *postai alkalmazottak betegsegélyző egyesületének* szervezésén. Az egyesületnek tagja lehet minden posta- és távirótiszt, alkalmazott és szolga. Az egyesület czélja egyéb betegsegélyző-egyletek czéljaival azonos.

TÖRVÉNYSZÉKI CSARNOK.

— **A bünvádi eljárás reformja.** A budapesti ügyvédi kamara szakbizottsága ma folytatta tanácskozását. Az ügyészségre tekintettel szükségesnek tartja a bizottság, hogy a közhivatalnoki és a választási büncselekményeknél a szubszidiárius magánvád szempontjából, a sértett fogalma az általános népvád gondolatköre szerint kitágittassék és eme sértett vádjoga egész külön biztositéki rendszerhez köttessék. Egyebekben az ügyészségről szóló fejezetet a mult ülés határozatához képest átszerkesztették. A principzipális magánvád rendszerét a javaslattól eltérő módon szabályozták. A javaslat ugyanis (41. §.) nem valamennyi inditványi büncselekménynél, hanem csak is néhány vétség és kihágás esetében adja meg a sértettnek a főmagánvád jogát S még e szük téren is a kir. ügyészség, a közérdek czimén, kiszorithatja a magánvádlót, a mikor ez többé csupán kisegitő hatáskörrel bir. A javaslat nem szoritja a vád képviseletének jogát az inditványra jogosultra, hanem kiterjeszti minden sértettre, a mit a bizottság teljesen elhibázottnak tart. A hol az inditványt vissza lehet vonni, miután ott az inditványra jogosult nemcsak a vádemelésnek ura, de az itélethozatalig az egész ügy felett rendelkezik is, az ügyész hiába venné magához a vád képviseletét, mert a pör minden perczben megszünhetik. A bizottság a következő rendszert javasolja. Minden visszavonható inditványi deliktumnál (büntetteknél is) helyet kell adni a főmagánvádnak és illesse a vád képviselete az inditványra jogosultat. Hol az inditványt visszavonni nem lehet, egyforma legyen a szabályozás a hivatalból üldözendő büncselekményekkel. Az inditványra jogosult kivánságára azonban a visszavonható inditványi deliktumoknál is köteles a kir. ügyészség a vádat képviselni, de kivételt képezne a becsületsértés, rágalmazás, könnyü testi sértés és az inditványi kihágások minden esete. Ezekre nézve, ha azt az inditványra jogosult kivánja, a kir. ügyészség átveheti ugyan a vád képviseletét, de nem köteles vele. Ám a mely esetben átvette, a vád képviselete egyedül az ügyészséget illeti. Ha a kir. ügyész az eljárás során elejti a vádat, az inditványra jogosult főmagánvádló joga ujra feléled. Ez elveknek megfelelően a bizottság ujonan kodifikálta a 41-ik szakaszt.

— **Az igazságügyi orvosi tanács tagjai.** A m. kir. igazságügyminiszter az igazságügyi orvosi tanács tagjai közül az 1890. évi XI. t.-czik 4. §-a értelmében kilépett dr. *Böke* Gyula és dr. *Müller* Kálmán tudományos egyetemi nyilvános rendkivüli tanárokat, dr. *Niedermann* Gyula országos tébolydai igazgatót, dr. *Salgó* Jakab, dr. *Siklóssy* Gyula és dr. *Schächter* Miksa tugományos egyetemi magántanárokat, az emlitett tanács tagjaivá további három év tartamára ujból kinevezte.

— **A milliomos gyilkosa.** A budapesti királyi itélőtábla a jövő héten veszi tárgyalás alá jólészi *Chászár* Károly bünügyét, a ki a neki szolgálatot adó Haas és Deutsch-czég egyik főnökét, *Deutsch* Lajost, a mult nyáron agyonlőtte. A budapesti törvényszék Chászárt tudvalevőleg szándékos emberölés büntette czimén helyezte vád alá, egyuttal a vizsgálati fogság fenntartását is kimondotta. A határozatnak különösen ez utóbbi részét felebbezte meg a vádlott, kinek érdekében ügyvédje, dr. *Várady* Károly országgyülési képviselő, minden lehetőt elkövet, hogy védenczét szabadlábra helyezzék.

— **A halott ruhái.** *Mészöly* Gerzsón királyi közjegyző volt felesége, mikor érezte, hogy anyai örömöknek néz eléje, a vidékről felhozatta *Boros* Erzsébet nevü távoli rokonát. A leány gondosan ápolta a gyenge asszonyt, a ki nemsokára egy fiugyermeknek adott életet. Néhány nap mulva azonban az ujdonszülött meghalt, mire Boros Erzsébet is összecsomagolt s haza utazni készült. A lábbadozó betegnek valahogyan gyanuja támadván, megvizsgálta a leány bőröndjét, a mikor csakugyan ráakadt az elhalt gyermek értékesebb ruháira. A budapesti büntető törvényszék előtt ma délelőtt megtartott tárgyaláson a leány azzal védekezett, hogy a ruhadarabokat maga Mészölyné adta neki ajándékba, mert attól tartott, hogy fájdalmasan fogja őt érinteni elhalt gyermekének a ruhái. Ezt a mentséget azonban a biróság nem fogadta el, hanem dr. *Schönfeld* Arthur ügyvéd védbeszéde után, tekintetbe véve az enyhitő körülményeket, *hat heti fogházra* itélte.

— **Az «elővezetett» Stein Mór.** Mulatságos jelenet játszódott ma le a budapesti büntető törvényszék előtt. A tárgyaló elnök, *Tóth* Ernő királyi táblai biró, mikor bejelenti a biróság tagjainak, hogy most fogják kihirdetni *Stein* Mór előtt a kuria itéletét, előlép egy rendőr és kemény «stellungba» vágva magát az elnök előtt, megszólal:

— Nagyságos elnök ur, én ma reggel megjelentem Stein Mór lakásán. Mikor csöngetek, kinyilik az ajtó és azt kérdezi tőlem egy ur:

— Mit akar maga, bácsi?

— Stein Mór vádlottat keresem, mondok. Erre a fiatal ur azt mondja:

— Én Stein Eliás vagyok és Stein Mór az az én apám.

— Helyös, mondok, aztán hol találom én a maga apját?

— Azt bajos volna megtalálni, mondja Éliás ur, mert elutazott. Hát könyörgöm, igy a legjobb akarat mellett sem tudtam Stein Mórt elővezetni.

Alig hogy a rendőr bevégzi a mondókáját, a hallgatóság közt elkiáltja magát a keresett vádlott:

— Itt vagyok kérem alássan. Én vagyok Stein Mór.

— Ne tessék neki hinni, nagyságos elnök ur, mondja a rendőr, mert ez az Éliás, a kivel én ma reggel beszéltem.

— No már engedelmet kérek, tekintetes törvényszék. én csak jobban tudom, hogy én vagyok Stein Mór.

— Hát akkor mért mondta, hogy magát Éliásnak hivják? — kérdi az elnök az előlépő vádlottól.

— Miért? Hát csak nem hagyom magamat végigkisérni az utczán egy rendőrrel!

— No majd megissza maga ennek a levét.

— Köszönöm, nem vagyok szomjas. Most ittam kint az előszobában.

— Hallgasson! Kihirdetem ön előtt a kuriai itéletét.

— Tessék kérem alássan.

— A kuria önt orgazdaság miatt nyolcz napi fogházra itélte.

— Apellálok.

— Nem lehet.

— Akkor megnyugszom, de kérek egy kis haladékot, hogy az ügyeimet rendbe hozhassam.

MULATSÁGOK.

— **A főváros bálja.** A fővárosi bál bizottsága már berendezte az irodáját a régi városházán, földszint 7. szám alatt. A bizottság reméli, hogy *a bálon a király is meg fog jelenni.* A csinos kiállitásu meghivókat most küldik szét. A bálra *Kállay* Zoltán keringőt, dr. *Komlódy* Gyula csárdást irt.

— **Teaestély és tánczmulatság.** A kereskedő-ifjak társulata szombaton, e hó 18-án, estélyt rendez. Az estélyen *Bodó* Albert felolvasást tart, azután teaestély és tánczvigalom lesz. Az estélyt a kör Gizella-téri helyiségében tartják meg.

— **Az Otthon estélye.** Az Otthon vasárnapi estélye iránt szokatlan érdeklődés nyilvánul müvész- és hirlapiró körökben. A hangverseny számai csupa specziálitások lesznek, a melyeket a legkiválóbb müvészi erők adnak elő. *Küry* Klára néhány, erre az alkalomra irott szép dalt fog ezuttal bemutatni. A meghivókra szombaton délutánig lehet előjegyezni a kör helyiségében.

— **Orvos-bál Kolozsvárott.** A kolozsvári tudományegyetemi orvostanhallgatók segély-egylete február 4-én orvosbált rendez a kolozsvári nemzeti szinházban. A bál előreláthatólag a legelőkelőbb mulatságok egyike lesz az idei farsangon Kolozsvárott.

Udvari bál.

A bécsi „*Hofburg*" pazarfényü márványtermei — mint röviden már közöltük — ismét meseszerü fényárban usztak tegnap az udvar bálján. Mint a mesék világában, ugy csoportosultak itt egymás mellett káprázatos szinpompában az udvar fényes ruhái, a jelenvoltak ragyogó ékszerei, tropikus növények hangulatos keretében. A villamos világitás ragyogása káprázatosan ömlött el a fényes termen, a hol az arany és gyémánt sokszoros fénynyel verte vissza a villamos lámpák sugarait.

Kevéssel 8 után jelentkeztek már az első vendégek: gróf *Badeni* miniszterelnök, gróf *Hohenwarth* képviselő, gróf *Schönborn* kardinális. Csakhamar szorongásig megtelt a nagyterem a meghivottakkal, majd gróf *Hunyady* főszertartásmester néhány perczczel kilencz után jelezte az udvar közeledését. Az eddig meglehetősen hangos társalgás egyszerre elcsitult, a bejárathoz közel állást foglaltak a fiatal udvarképes hölgyek, mig a többi méltóságok sorfalat képeztek.

Az udvar előtt lépett a terembe gróf *Hunyady* főszertartásmester, néhány lépéssel mögötte *Hohenlohe* herczeg főudvarmester.

A főszertartásmester és főudvarmester után lépett a terembe a király, karján vezetve *Mária Terézia* herczegnőt. Aztán következtek: *Károly Lajos* főherczeg, *Cumberland Thira* herczegnővel, majd *Cumberland* herczeg *Mária Jozefa* főherczegnővel, aztán *Ottó* főherczeg *Mária Annuncziata* főherczegnővel, majd *Lajos Viktor* főherczeg *Mária Valéria* főherczegnővel, aztán *Rainer* főherczeg, karján *Szász-Kóburg Lujza* herczegnővel, majd *Ferdinand* főherczeg *Blanka* főherczegnővel, utánuk *Lipót Ferdinánd* főherczeg, *Izabella* főherczegnővel, követve *József Ferdinánd*, *Lipót Szalvátor*, *Ferencz Szalvátor, Frigyes* főherczegek, majd pedig *Szász-Kóburg Fülöp* és *Schaumburg-Lippe Frigyes* herczegek.

A főherczegeket és főherczegnőket udvarmestereik kisérték és követték urnőiket a számukra emelt és virágokkal diszitett emelvényre, a hol a herczegnők helyet foglaltak, mig ellenben a királyi herczegek a vendégek soraiban elvegyültek. Erre az előtánczos: *Kodsibrodsky* testőrfőhadnagy jelt adott a vörösfrakkos udvari zenekarnak, a mely nyomban egy keringőbe fogott. A tánczrend a következő volt: I. *Keringő*. II. *Polka*. III. *Első négyes*. IV. *Keringő*. V. *Polka*. VI. *Második négyes*. VII. *Kotillon*. VIII. *Harmadik négyes*. IX. *Keringő*.

A táncz alatt a király körsétát tett a teremben és többeket megszólitásával tüntetett ki. Igy hosszasabban beszélgetett a király gróf *Badeni* miniszterelnökkel és gróf *Bilinsky* pénzügyminiszterrel. Báró *Jósika* magyar miniszter és báró *Krieghammer* közös hadügyminisztert a király szintén megszólitással tüntette ki. *Mária Terézia* főherczegnő számos hölgyet mutatta-tott be magának, köztük *Gleispach* grófnőt, az igazságügyminiszter nejét, *Hohenlohe* Dorottya herczegnőt és *Badeni, Ledebur, Gleispach* és gróf *Khevenhüller* kisasszonyokat. 11 órakor az udvar visszavonult a théa-terembe, a hol testőrtisztek szolgálták ki az udvar tagjait. A bál azonban éjfélig tartott.

A toilettek.

Káprázatos farsangi nyitány volt az a fényes kép, a mely tegnap a «*hofburg*» márványtermeiben zajlott le. Az a fejedelmi pompa, a mely toilettek tekintetében az udvar bálján megnyilatkozott, valóban mesés volt. A főherczegnők és udvarképes hölgyek öltözékei a következők voltak:

Mária Terézia főhercegnő szemkápráztató öltözékben jelent meg. Drága, nehéz selyemcsipke-diszitményekkel rakott fehér düschesse kis drágakövekkel volt ékitve. Az öltözék uszálya teljesen be volt boritva ezüst fátyolszerü szövettel, mig a szegélyt tüllfodor képezte. Az öltözék összhatását hangulatosan egészitette ki egy világoszöld virágcsokor.

Mária Valéria főherczegnő ruhája vakitóan fényes brilliáns-toilette volt, fehér damasztból készült és egy óriási csokrot képezve, pazar pompáju udvari uszályban végződött.

Mária Jozefa főherczegnő egy ugynevezett *duschesse*-toilettet viselt, *Pierres de Strasse* ékitményekkel.

Izabella főherczegnő ezüstcsillámos fényes ruházatban jelent meg, hasonlóképen *Pierres de Strassburg* ékitménynyel, a melynek taillje rózsacsokrocskában ért véget. Remek volt a belépője is, a mely moiré-bársonyból készült, mig gallérja hermelinnel volt szegélyezve és sárga, beoziai himzéssel ékitve.

Mária Annunciata fiatalos, üde énje fehér tüllöltözékben jelent meg, a melyet egy fölfelé egyre keskenyedő, szélein pedig ezüsttel ékitett szegély boritott, a mely liberti-atlaszból készült, a derék szivalakuan volt kivágva és szalagékitménynyel dekorálva.

Blanka főherczegnő türkisz-szinü gyönyörü moiré-lumineuse öltözéket viselt, Maria Antoinett-façonban készitve és természetesen csipkeékitménynyel diszitve.

*

Beaufort-Ligne herczegnő öltözéke: fehér broschéból készült gazdag diszitésü ruha, gyémánt- és gyöngydiszitéssel.

Metternich Melanie herczegnő: tollbrokát toilette gyémánt- és ezüstékitményekkel.

Fürstenberg Eleonóra herczegnő: lazaczrózsaszinü duchesse, aranycsillámokkal és XVI. Lajos korabeli csokrokkal, aranyhimzéssel ékitve.

Herczeg *Windischgrätz Lajosné: Bouton d'or-Satin-Royal* toilette brüsszeli csipkézettel és türkisz-kék selyemmel ékitve.

Goluchowska-Murat grófnő, a külügyminiszter felesége egy párisi divatu, ibolyával diszitett toilettel általános feltünést keltett.

Larisch-Larisch grófnő: *Peau de eygne* toilette, corsage genre «*Pompadour*» toilette.

Kielmansegg Anasztázia grófnő: zöld duchesse-toilette.

Apponyi Paula grófnő: zöld moire-brokát-toilette.

Plener-Eötvös asszony: sárga duchesse toilette.

Kornis Mária grófnő: zafirkék bársonytoilette, kék csillámokkal diszitve.

Unger asszony: sárga selyemtoilette.

Fugger-Hohenlohe grófnő: sárga damaszttoilette, fehér selyemcsokrot képező nyakkal.

Kaunitz-Hohenlohe grófnő: Fehér atlasztoilette.

Mouson lady, az angol nagykövet neje: fehér moll-toilette.

Finley mrs.: sárga selyemtoilette.

A mindig választékos ruházatu *Mensdorff Klotild* grófnő ezuttal is izléses *La France duchesse* toilettben jelent meg.

VIDÉKI FARSANG.

Korcsolyabál Pápán. A pápai korcsolyázó ifjuság egyletük javára szombaton, e hó 18-án az Arany griff szálloda nagytermében zártkörü mulatságot rendez. A rendező-bizottság élén *Szegfy* István főhadnagy és *Körmendi* Béla állanak s rajtuk kivül még a polgárság és tisztikar igen sok tagja fáradozik azon, hogy a vidékről érkező hölgyközönség jól mulasson.

A debreczeni függetlenségi kör bálja. A debreczeni farsang egyik legsikerültebb mulatságának igérkezik a debreczeni függetlenségi kör által szombaton, e hó 18-án rendezendő bál, a mely bizonyára nemcsak a város, hanem az egész vármegye előkelő társaságát fogja összehozni. A bált a Korona-szálloda disztermében tartják meg.

Löcsei mulatságok. Löcsén a farsangot a vivó- és tornász-egyesület tánczmulatsága nyitotta meg e hó 12-én. Az első bál sikere teljes volt s nemcsak a város, hanem a vidék előkelő közönsége is részt vett azon. Január 25-én lesz a tiszti bál, február 1-én az ág. evangélikus konvent bálja s ezt követi 9-én a főgimnázium tápintézeti ifjuságának mulatsága, a melyre az előkészületek már serényen folynak.

Az orosházi iparosok a polgári olvasókör helyiségében február 1-én jótékonyczélu bált rendeznek. A tiszta jövedelmet az orosházi vörös-kereszt egylet javára forditják. A bál sikerültén *Kun* János elnök és a tekintélyes polgárok közül való bizottsági tagok buzgólkodnak.

Kalikóbál Nyitrán. A nyitrai nőegylet fennállásának tiz éves jubileumát megünneplendő, február 25-én nagyszabásu kalikóbált rendez. A rendezőség elnöke *Markhot* Gyula főjegyző, alelnöke pedig *Gutvill* Pál, a nőegylet ügyésze. Az álarczos kalikóbálon a nők mind fehér batisztból készült ruhákban jelennek meg s máris igen sokan rendelték meg a báli egyenruhát. A rendezőség széleskörü intézkedéseket tett, hogy az idei bál sikere olyan fényes legyen, mint a tiz évvel azelőtt megtartotté.

A váczi korcsolyabál. A váczi korcsolya-egylet elhatározta, hogy az előző évek gyakorlatához képest, az idén is megtartja a korcsolya-bált. A mulatság időpontját február 15-ére tüzték ki. Az egylet és a rendező-bizottság tagjai a bál érdekében minden lehetőt elkövetnek.

A hivatalos lapból.

Jóváhagyott püspökválasztás. A király *Magyarevics* Jeremiás budai gör. gel. szerb esperes-plébánosnak a karlóczai gör. kel. szerb püspöki zsinat által budai gör. kel. szerb püspökké történt megválasztását jóváhagyta.

Uj kamarás. Ő felsége a király gróf *Thurn-Valsassina* Vincze nagybirtokosnak a kamarási méltóságot dijmentesen adományozta.

Rendjelviselési engedélyek. A király megengedte, hogy *Führing* Rudolf a fölovászmesteri hivatal cs. és kir. kiadója és lajstromozója a szász ernestinai házi rend másodosztályu lovagkeresztjét, és *Hengge* Ferencz cs. és kir. takarmánymester a román kir. koronás aranyérmet elfogadhassák és viselhessék.

Kinevezés. A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter *Ugró* Mária okleveles tanitónőt a baáni állami elemi népiskolához rendes tanitónővé nevezte ki. A budapesti kir. itélőtábla elnöke *Langhammer* Gyula joggszigorlót a budapesti kir. itélőtábla kerületére dijas joggyakornokká nevezte ki, a devecseri kir. járásbiróságnál alkalmazásban levő *Csillag* Dezső dijas joggyakornokot, saját kérelmére, a győri kir. itélőtábla kerületéből a budapesti kir. itélőtábla kerületébe hason minőségben áthelyezte.

Anyakönyvvezetők. A m. kir. belügyminiszter Alsó-Fehér vármegyében a maros-ujvár-aknai anyakönyvi kerületbe anyakönyvvezetővé *Pásztor* Gyula községi birót és anyakönyvvezető helyettest nevezte ki és őt ugy a maros-ujvár-aknai, valamint a nagylaki anyakönyvi kerületre nézve a házassági anyakönyv vezetésével és a házasságkötésnél való közremüködéssel is megbizta. Szilágy vármegyében a krasznai anyakönyvi kerületbe anyakönyvvezetővé *Bakcsi* József községi jegyzőt; az ákosi anyakönyvi kerületbe anyakönyvvezetővé *Kattra* István körjegyzőt; a kucsói anyakönyvi kerületbe anyakönyvvezetővé *Kiss* József körjegyzőt; a vérvölgyi anyakönyvi kerületbe *Soós* Miklós körjegyzőt; a sámsoni anyakönyvi kerületbe *Katona* Pál h. körjegyzőt nevezte ki és valamennyit, Bakcsi József krasznai anyakönyvvezetőt saját kerületén kivül még a kraszna-horváti anyakönyvi kerületre nézve is, a házassági anyakönyv vezetésével és a házasságkötésnél való közremüködéssel is megbizta. Szabolcs vármegyében a kis-létai anyakönyvi kerületbe pedig anyakönyvvezető-helyettessé *Kovács* Ferencz községi jegyzőt, a mándokiba *Tóth* János ev. ref. tanitót, a bezdédibe pedig *Kása* Gábor ev. ref. tanitót nevezte ki.

Az ügyvédek köréből. Az aradi ügyvédi kamara közhirré teszi, hogy dr. *Somló* Ármin aradi és dr. *Antoni* Ede szászvárosi ügyvédek a kamara lajstromába folytatólag felvétettek. *Peiravich* Antal aradi ügyvéd Budapestre történt elköltözése és *Szeberényi* József gyulai ügyvéd Gyula városi árvaszéki ülnökké történt megválasztása, *Tarjányi* Vilmos aradi ügyvéd pedig elhalálozása következtében a lajstromból kitöröltettek. Előbb nevezett iratait dr. *Zöldy* Géza gyulai ügyvédnek adta át. A debreczeni ügyvédi kamara választmánya közhirré teszi, hogy dr. *Nagy* Károly h.-szoboszlói ügyvéd, elhalálozása következtében, az ügyvédek névjegyzékéből töröltetett. A miskolczi ügyvédi kamara jelenti továbbá, hogy dr. *Ferenczi* Henrik miskolczi ügyvéd, Borsod vármegye árvaszéki ülnökévé lett megválasztatása következtében, az ügyvédek lajstromából kitöröltetett és végül a szabadkai ügyvédi kamara fegyelmi birósága közzéteszi, hogy dr. *Kemény* Zsigmond bajai lakos, ügyvédet, az ellene 122/1895. fegy. sz. alatt hozott határozat hatályon kivül helyezése mellett, az ügyvédség gyakorlatába visszahelyezte.

TÁVIRATOK.

Bécs, jan. 16. Jól informált körökben ugy hallatszik, hogy Csehország helytartójává **Coudenhove** grófot fogják kinevezni.

Berlin, január 16. A képviselőház mai ülésén egyhangulag Köllert választották meg ujból elnökké és Heeremant alelnökké. Második alelnökké dr. Krauset választották. A ház felhatalmazta az elnökséget, hogy a császárnak fejezze ki részvétét Sándor porosz herczeg halála alkalmából. Ezután Miquel pénzügyminiszter előterjesztette a költségvetést.

Berlin, jan. 16. A birodalmi gyülés tőzsdebizottsága ma megkezdte az uj tőzsdetörvény tárgyalását. Az első szakaszt, mely a tőzsdéknek az országos kormány által való felállitásáról, megszüntetéséről és felügyeletéről szól, vita nélkül elfogadták. A második szakasznál elfogadták Hahn és Kanitz inditványát Strombeck és gr. Oriola módositásával, mely szerint egy vagy több tőzsdebiztos nevezendő ki, kik fel vannak jogositva arra, hogy a tőzsde-törvények megtartására ügyeljenek, a tőzsde-elnökségnek tanácskozásain jelen legyenek és a tőzsde-elnökséget visszaélések megszüntetésére felszólitsák.

München, jan. 16. A képviselőház folytatta a konverzióra vonatkozó inditványok tárgyalását. A pénzügyminiszter tegnapi nyilatkozata következtében *Daller* oda módositja a czentrum inditványát, hogy a kormány minél előbb konvertálja a 4%-os államadósságot $3^1/_2$%-osra, a mennyiben jogos aggályok nem léteznének. A pénzügyminiszter kijelenti, hogy ezt a szövegezést elfogadja, minthogy most már a konverzió időpontjának meghatározása a kormánytól függ és nem iratik elő az állampapirok bizonyos kategóriájának konverziója. A szocziáldemokratáknak a 3%-os konverziót követelő inditványát elvetették és Daller inditványát 121 szavazattal 12 ellenében elfogadták.

Páris, január 16. A szenátus *Loubet*-t 186 szavazattal elnökévé választotta. (Jellemző ez ép most, a mikor az Arton-ügyben az ő nevét is kompromittálni akarták a monarkisták. Szerk.)

Páris, jan. 16. (Az *Egyetértés* tud. táv.) A Lebaudy-ügyben *ujabb letartóztatás történt.* Gróf Boisson de Borriérest, a Gil Blas és France munkatársát letartóztatták. Az emlitett mint több boulevard-regény szerzője ismeretes. Lebaudyhoz való viszonyáról nem tudni közelebbit. (N. Fr. Pr.)

Cape-Coast-Castle, jan. 16. *Battenberg* Henrik herczeg ma ideérkezett; állapota lényegesen javult. A herczeg valószinüleg Maderiába fog utazni. (Battenberg herczeg tudvalevőleg az ashantik elleni expediczióban vett részt, s ott kapott mocsári-lázt. Szerk.)

Róma, jan. 16. A pápa iratot intézett a franczia köztársaság elnökéhez, hogy az ottani kormány egyházellenes magatartását megváltoztassa.

Belgrád, jan. 16. A félhivatalos „Narodni List"-et, a mely ismételten hozott tapintatlan czikkeket Magyarország ellen, megszüntették.

Belgrád, január 16. A radikális párt elhatározta, hogy azon esetre, ha a párt kebeléből nem alakitanának mielőbb egy radikális kabinetet, a radikálisok az eddigi passziv ellenzékeskedéssel felhagynak és megkezdik a kormány ellen a támadást.

Belgrád, jan. 16. A pénzügyi bizottság a költségvetést 3 és ½ millióval leszállitotta, ehhez azonban a kormány nem járult hozzá. A skupstina a karácsonyi ünnepségek alkalmából félbeszakitott üléseket ma ujból megkezdte, de határozatképes nem volt, mert a képviselők nem jelentek meg kellő számban.

Athén, jan. 16. Garassanin Milán szerb követségi ügyvivőt hasonminőségben Rómába helyezték át. Ezen áthelyezés tanusága annak, hogy Görögországban a Szerbia érdekében tett fáradozások eredménytelenül maradtak.

New-York, jan. 16. Mint Limából táviratilag jelentik, a San-Jagóból érkezett hirek szerint az Argentinia és Brazilia közt fenforgó határvillongások arra vezettek, hogy a chilei hadsereg egy hadosztálya rendeletet kapott, hogy a Kordilletták hegyszorosait szállja meg. Hozzáteszik még, hogy Chile Braziliával egyetértésben jár el. Washingtonból e hirhez megjegyzik: Az argentiniai követség titkára kételkedik ama hirben, hogy Chile részéről ellenséges eljárás forogna fenn és ép oly kevéssé hisz abban a hirben, hogy a buenos-airesi képviselőház 10 millió dollárnyi hitelt szavazott volna meg hadihajók beszerzésére. A chilei követség sem hisz az emlitett hirekben. A braziliai követ kijelentette, hogy a szóban forgó ügyről semmiféle hirt nem kapott.

Egyezmény Francziaország és Angolország közt.

Páris, január 16. Az Elysée-palotában ma minisztertanács volt, a melyen Berthelot külügyminiszter közölte, hogy tegnap *Francziaország és Angolország közt Siamra vonatkozólag egyezmény iratott alá.* A közbenső állam (Pufferstaat) elvét elvetették és a franczia birtokok határaként a kinai országos határig a Makong folyamot állapitották meg. A muang-sini vitás területet visszaszolgáltatták Francziaországnak.

London, január 16. A Reuter-ügynökségnek jelentik Párisból: Az Anglia és Francziaország közt létrejött egyezményt, melybe — hir szerint — Anglia beleegyezik, hogy a Mekong-folyó képezze a határt Észak-Siamban a franczia és angol birtokok közt egészen a kinai birodalom határáig és hogy Siam legyen az egyedüli közbeeső állam a franczia és angol terület közt, — itt a londoni és párisi kabinetek közt jelenleg fennálló kitünő viszony tanujelének tekintik.

A transvaali pucscs.

London, jan. 16. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) Manchesterből táviratozzák reggel 1 óra 20 percz kelettel: Most ért véget egy nagy gyülés, a melyet a konzervativek rendeztek, hogy Balfourt meghallgassák. Ötezer ember gyült össze az óriási terembe, a hol *Mawson* ezredes nyitotta meg az ülést. Mikor megnyitó beszédének folyamán a *német császár* magatartartásáról szólt, a hallgatók zajos *pisszegésben és fütyülésben* törtek ki. Azután Balfour állt a szónoki emelvényre és a következőket mondta: Kényszeritve látja magát, hogy a belügyi kérdések fejtegetését addig elhalassza, a mig fontosobb ügyek nem merülnek fel. A mi a *törökországi állapotokat* illeti, *sajnálkozva* és habozva kell bevallania, hogy a hatalmak egyetértő eljárásának sikerült ugyan megakadályozni a keleti kérdés ujból való fölvetését, ámde azt már nem tudta kivinyi, hogy a török közigazgatás terén sikerült volna megvalósitani a *reformokat*, a mi nélkül pedig lehetetlen azt reményleni, hogy a keleti kérdést ismét bizonytalan időre elodázták. A *transvaali* eseményekre vonatkozólag Balfour ugy nyilatkozott, hogy nem az ő feladata megitélni annak a ballépésnek a fontosságát, a melyet azok követtek el, a kik a transvaali mozgalmakban aktiv részt vettek. Ez embereket a törvény előtt fogják felelősségre vonni. Ép oly kevéssé illeti meg őt azok felett mondani itéletet, a kik az előtt nagy szolgálatokat tettek hazájuknak és a kiket az ő szilárd meggyőződése szerint, mindabban, a mit cselekedtek, semmiesetre sem vezették alacsony és önző motivumok. A mi a *transvaali belpolitikát* illeti, a kormány lehetetlennek tartja, hogy Transvaalban addig kielégitő állapotok jöjjenek létre, a mig az ottani kormány olyan mesterséges és egyenlőtlen alapokon nyugszik, mint jelenleg. *Krüger* igen nagylelküen viselte magát és nagy politikai belátásról tett tanuságot. E miatt reményli, hogy a megigért reformok nemsokára megvalósulnak. Szó sincs róla, *Transvaal*, a mi a belügyeket illeti, *szabad és független hatalom;* a többiben azonban *Angolország fenhatósága alatt* áll, nevezzék ezt *szuverainitásnak*, vagy bármi másnak. Egy pillanatig sem szabad kétségbevonni, hogy mi van alávetve Transvaalban Anglia ellenőrzésének, tudniillik a külügyi viszonyok. *Anglia sohasem fogja türni, hogy ebbe idegen hatalom avatkozzék* bele. (Zajos, hosszantartó éljenzés.) A mennyire ő tudja, egy *idegen állam sem vonja kétségbe* ezt a politikai doktrinát. (Tetszés.) Ezután Balfour egy csomó bókot mondott minisztertársaira, majd a *venezuelai kérdést* fogta fejtegetés alá. Azt hiszi, hogy az angolszász faj józan értelme a *viszálykodás* okait mihamar *el fogja oszlatni.* A bizottság már ki van nevezve és Anglia nemsokára kifejti, hogy miként fogta föl a háboru okát. *Amerika és Európa között lehetetlen a háboru.* Ha azonban a *népek ostobasága* vagy az *uralkodók becsvágya* harczi hangot kiáltana Angliának, nem találnák készületlenül és azt hiszi, hogy az eredmény ugyanaz volna most is, mint volt azelőtt.

A keleti bonyodalom.

Bécs, jan. 16. Távirati jelentés szerint a cs. és kir. hajóraj, a „Donau" hadihajót kivéve, mely öt napi czirkáló gyakorlatra van kiküldve, ma Sziába érkezett. A hajókon minden rendben van.

Konstantinápoly, jan. 16. Valamennyi európai állomáshajó legközelebb elhagyja az Archipelagust, mert nem forog fenn ok a további ott tartózkodásra.

London, január 16. A Reuter-ügynökségnek jelentik Konstantinápolyból Hir szerint az angol királynő a szultánhoz intézett levelében azt a reményét fejezi ki, hogy Anatóliában a béke nemsokára ismét helyre lesz állitva.

Szaloniki, január 16. Az itteni ügyészség már befejezte a vizsgálatot ama 45 bolgár lázadó ügyében, kiket a nyár folyamán Maczedónia területén elfogtak s azóta az itteni börtönben fogva voltak. Az ügyész megállapitván a vádlottak teljes bünösségét, azt az inditványt tette, hogy állitsák őket az archipelagusi tartomány büntető birósága elébe, minek folytán mind a 45 vádlottat Rhodus szigetére szállitották, hol a legközelebb letárgyalják ügyüket. Az ügyész fegyveres kézzel végbevitt rablás, gyujtogatás és tömeges gyilkosság miatt emelt ellenük vádat, mikre a török büntetőtörvény halált szab.

Athén, január 16. A krétai felkelők „Epitropia" név alatt egyesültek és kiáltványt bocsátottak szét, melyben a balepai status helyreállitását követelik.

Olaszok Afrikában.

Róma, január 16. (Az *Egyetértés* távirata.) Afrikából nem jöttek ujabb jelentések, kivéve, hogy a makallei őrség, miután hétfőn már tizedszer verte vissza a támadókat, friss ivóvizzel tudta magát ellátni. Minthogy a segélycsapatoknak legkésőbb három nap mulva meg kell érkezniök, az őrséget megmentettnek lehet tekinteni. A vöröskereszt egylet milanói osztálya 50 ágyra berendezett tábori kórházat szerelt fel és Afrikába küldte. A manuaki hajóhad lőporkészletét 50.000 töltésre egészitették ki.

London, január 16. (Az *Egyetértés* távirata.) Az a hir, hogy Anglia Zeiláról Olaszország javára lemondott, valótlan.

A közönség köréből.

MOSER S.

Eszterházy herczeg volt uradalmi orvos 25861

Élet-Elixir-je

rövid használat után általános elgyengülésnél és az idegek elernyedésénél a legmeglepőbb sikert eredményez. Főraktár: Török József gyógyszerésznél Bpest. király-utcza 12., sz. egy nagy palaczk ára 2 frt 50 kr., 1 kis palaczk 1 frt 25 kr.

Vérszegényeknek és üdülőknek!

China Serravallo vassal

Egy literes üveg ára . . . . . 2 forint 20 krajczár.
Fél „ „ . . . . . 1 „ 20 „ 25649

Minden gyógyszertárban kapható.

FŐRAKTÁR: Török József gyógyszertára, Budapest, Király-utcza 12. szám.

Rozskenyér.

A Budapest-Monori gőzkenyérsütődének kenyere minden jobb füszer- és csemege-üzletben kapható. 26083

KÖZGAZDASÁG.

Pozsony, jan. 16. A pozsonyi kereskedelmi és iparkamara tegnap este tartott teljes ülésében 16 szavazattal 11 ellenében, illetve az ausztriai-magyarországi vámszerződés megujitása mellett foglalt állást. A 11 szavazat a külön magyar vámterület mellett volt.

Bern, jan. 16. A svájczi kibocsájtó-bankok a hivatalos leszámitolási kamatlábat 4½ szásalékról 4 százalékra szállitották le.

Washington, jan. 16. *Carlisle* pénzügyminiszter a bond-kibocsátásra vonatkozó körlevelét oda módositotta, hogy az első 20%-os befizetés és a hátraléknak 10%-os részletekben való befizetése az első fizetéstől számitott 15 napi időközökben megengedtetik vagy pedig akként teljesithető, hogy a hátralék egy összegben fizettetik meg, de nem később, mint a mely időre az utolsó részletfizetés esnék.

Mezőgazdasági vita a német birodalmi gyülésen.

Berlin, jan. 16. Napirenden van gróf *Kanitz* javaslatának tárgyalása. Gróf *Kanitz* képviselő kijelenti, hogy ő most harmadszor járul a birodalmi gyülés elé azzal a kérelemmel, hogy szavazzon meg olyan eszközöket, a melyek alkalmasak arra, hogy a mezőgazdaság sulyos helyzetén segitsenek. Inditványának megitélése most már kedvezőbb, mert nem teljesesedett a piacz helyzetének javulására való remény. Az egész mezőgazdaság az inditvány talaján áll, a miből az következtetendő, hogy a német nemzet tulnyomó többsége nem akarja a mezőgazdaság tönkremenetelét. (Felkiáltások jobbról: Nagyon helyes!) A kereskedelmi kamarák jelentései — miként a hamburgié is — a melyek a kereskedelmi szerződést dicsérik, a kormány befolyása alapján készülnek. Az ember nagyon jól tudja, mit tartson az ilyen megrendelt munkálatról. Kanitz tagadja, hogy inditványa a kenyér drágulását feltételezné és a kereskedelmi szerződéseket megsértené. Tekintettel arra, hogy Ausztria gabonakivitele Németországba tetemesen csökkent, hogy tehát Ausztriának a kereskedelmi szerződéssel szemben támasztott várakozásai nem teljesültek, mert már Chile és Argentinia aknázták ki az előnyöket, nem lesz nehéz a kereskedelmi szerződéses viszonyban álló államokkal egyezségre lépni. Az inditvány — igy végzi a szónok — nem szocziálisztikus. Sőt alig lehet szoczialista-ellenesebb rendszabály, mint az az inditvány, mert mi fenn akarjuk tartani a parasztosztályt. Számitok a czentrum támogatására. Tekintsen szét a kormány az országban, s nézze meg a pusztulást. Nekünk tettek és nem szavak kellenek. (Élénk helyeslés jobbfelől.)

Marschall államtitkár: Az inditvány teljesithetetlen reményeket kelt fel és nyugtalanságokra és bizalmatlanságra ad okot. (Nevetés jobbról.) Beszélni lehet a mezőgazdasági válságról, (Felkiáltások jobbfelől: Lehet?), de általános válság nincsen. Annak a vádnak a czáfolása végett, hogy a kormány nem cselekszik, csak beszél, rámutatok a már eddig elkészitett javaslatokra. Sok gazdát első sorban az eladósodás tett tönkre. (Ellentmondás jobbfelől.) A szerződések semmi esetre sem okai a mezőgazdaság rossz helyzetének. Azt hiszik önök, magasabban állanának most gabonaáraink, ha a szerződéseket meg nem kötöttük volna? Minden a konjunkturáktól függ. Mi volt a franczia vámemelkedések következménye? A hivatalos árjegyzésekből láthatják, hogy Kölnben a gabonának magasabb az ára, mint Párisban. A mezőgazdaságéhoz hasonló helyzetben van az ipar és kereskedelem, nevezetesen azonban a kisipar. A porosz kormány sohasem nyilvánitotta a kereskedelmi kamarákkal szemben azt az óhaját, hogy a kereskedelmi szerződésekről kedvezőbb jelentést tegyen és a kereskedelmi kamarák eme kivánságnak meg sem feleltek volna. A ki nem szavaz Kanitz inditványa mellett, azt mindjárt „Manchester-Mann"-nak tartják. Hát a mi kivitelünk nem nemzeti munka?

A legtöbb kedvezmény ellen való küzdelem annál visszataszitóbb, mert hisz 1871-ben legnagyobb államférfiunk kötötte meg Francziaországgal a legtöbb kedvezményes szerződést. Kanitz inditványa kereskedelempolitikailag teljesen lehetetlen, gyakorlatilag kivihetetlen és szocziális szempontból a legkomolyabb aggodalomra ad okot. A szövetségtanácsnak kellene ezt a kérdést megoldania, de ennek a bizalomnak nem volna képes megfelelni.

A mit önök kivánnak, az nem a szerződések reviziója, hanem negácziója a szerződéseknek. Mi nem hozhatjuk be a gabona-monopóliumot sem, mert nem bocsáthatunk be gabonát szerződésszerüleg, hogy azután holnap bezárjuk a kapukat. *Marschall* államtitkár ezután az inditvány gyakorlati kivihetetlenségét bizonyitja be. A szükséges ellenőrzési rendszabályokat éppen a parasztok gyülölnék meg. Az állam épugy nem biztosithat normális gabonaárakat, mint normális munkabért. Minő elkeseredést idézne elő, ha az inditványnak nem volna meg a várt eredménye, ugy hogy ismét hatályon kivül kellene helyezni. A kormány mindenütt közbelép, a hol alkalom kinálkozik. Ez a programm kevesebb vonzóerővel bir, mint az önök ugynevezett nagyeszközei, de sikere annál biztosabb. Minél inkább szem előtt tartják az elérhetőt, minél inkább adják a vagyonos osztályok példáját az elégedettlenségnek, annál biztosabban beigazolhatjuk, hogy a mai társadalmi rend mellett minden népréteg egyformán élvezi az állam védelmét. (Élénk, hosszantartó helyeslés balfelől és a középen. Piszegés jobbról.) *Gahlen* képviselő rámutat arra, hogy a czentrum nem fogadja el az inditványt, sőt még annak bizottsági tárgyalásához sem járul hozzá.

Gróf *Gahlen* képviselő beszéde folyamán megjegyzi, hogy Kanitz inditványa tisztán kapitalista földből nőtt ki és a keresztény szocziális világ ezt legmélyebb gyökereiben szétrombolta. Szónok utal arra, hogy a vesztfáliai parasztok az inditvány ellen nyilatkoztak és azt tartja, hogy a mezőgazdaságon az ugynevezett kis eszközökkel lassankint segiteni lehet. Gróf *Schwerin* (konzervativ) pártolja az inditványt, mely a gazdasági harczról a gazdasági békéhez vezet. Gróf *Bismarck* Herbert a zsufolt ház általános figyelme közt szólal fel. Kanitz inditványát szükségbeli segédeszköznek mondja, a mint a védvám is szükségbeli segédeszköz. Az inditvány bebizonyitotta meggyőző erejét, mert száz aláirást mutat fel, még pedig a különböző pártok köréből. Az ugynevezett kis eszközök szónok nézete szerint nem sokat használnak. Szónok örömmel látja a vita nyugodt folyamatát és igy folytatja beszédét: Az állattenyésztésre utalnak bennünket, de ha egyszer a külföld egészen járványmentes lesz, meg kell nyitnunk a határokat, s akkor megint itt lesz a nyomasztó verseny. Czukoradó, hitelintézetek, javitások, mindezen eszközöket jó szándék diktálja, de ezek hatályosan nem segithetnek. Anglia is lassankint belátja nagy hibáját, hogy nem védte kellően a mezőgazdaságot. Azoknak az uraknak, a kiket falusi választók küldtek ide és a kik Kanitz inditványát elvetik, bizonyára más és jobb terveik vannak. (Derültség.) Az összes országok irányzata ma a védvámok felé hajlik.

Anglia a nagy délafrikai védterületeket egy gazdasági területté akarta egyesiteni és azután a többi gyarmatokkal együtt védvámot akart emelni az egész világ ellen. Kanitz inditványa, mint mondtam, csak szükségbeli segédeszköz és nem valami szép alkotás, nem Laokon-csoportja a mezőgazdaságnak. (Derültség.) A fődolog az, hogy a mezőgazdaságnak legyen közvetlenül egy tallérral többje. (Derültség a baloldalon.) Hiszen most a cselédek jobban élnek a falun, mint gazdáik. Össze kell tartani az egész termelésnek, az iparnak és mezőgazdaságnak, akkor a kormány kénytelen lesz figyelembe venni óhajaikat. A monarkia legjobb gyökerei a megtelepült lakosságban fekszenek és ezt, Németország büszkeségét, fenn kell tartani. (Élénk tetszés a jobboldalon.)

Bernstorff-Ülze gr. (welf) a javaslat ellen nyilatkozik.

A malmok üzemredukcziója és az őrlési forgalom.

Az őrlési forgalom legujabb rendezését és a budapesti malmoknak ennek következtében a tegnapi naptól kezdve elhatározott üzemredukczióját lapunk tegnapi számában behatóan fejtegettük, mely fejtegetésünk során arra az eredményre jutottunk, hogy az őrlési forgalomnak ilyetén való rendezése károsítja a magyar malomipart a nélkül, hogy a magyar mezőgazdaságnak bárminemü előnyöket nyujtana és a kormány egész intézkedése egyedül és kizárólag Ausztriának kedvez Magyarország rovására. Azóta olyan értesülésekhez jutottunk, melyek arról győznek meg bennünket, hogy a kormány eljárása nem tekinthető csak oly hibának, melyet az illető szakminiszterek elkövettek.

Most ugyanis meggyőződtünk arról, hogy a kereskedelmi és földmivelési miniszterek *nem az osztrák kormány sürgetésére* egyeztek bele az őrlési forgalomnak ilyetén rendezésébe, a minőhöz elődeik, tekintettel az ezzel összefüggő mélyreható gazdasági érdekekre sohasem adták volna beleegyezésüket, hanem ellenkezőleg — mint a malomérdekeltektől egészen távol eső körökből értesülünk — Dániel és Darányi miniszterek ezt a rendeletet, melyért Ausztriától sok milliót érő ellenengedményt kellett volna kikötniök, ugyszólván ugy *könyörögték ki.* És mily gyalázatos módon csinálták ezt is! A miniszterek *megkérték* a budapesti malmokat, hogy a január elsejére elhatározott üzemredukcziót halaszszák el január 15-kéig. Közben személyes érintkezésbe lépnek az osztrák miniszterekkel az őrlési forgalom tárgyában és iparkodni fognak a budapesti malmokra nézve kedvező megoldást kieszközölni, ha lehetséges, a status quo fentartása mellett.

Ha az sikerül, *akkor* majd ellenszolgálatképen azt kivánja a kormány, hogy a közös üzemredukczióról mondjanak le, mert ezt nem szivesen látják. A malom-egyesület ennek következtében elhatározta, hogy a már megállapitott üzemredukczió életbeléptetését január 15-ikéig elhalasztja. Alig kapták meg a miniszterek ezt az elhalasztásra vonatkozó igéretet, Bécsbe mentek, hogy az osztrák kormánytól az ismeretes lesujtó intézkedéseket kikoldulják. Ilyen eljárás nem méltó egy kormányhoz és remélhető, hogy meg lesz ennek is a természetes konzekvencziája. Mi nem lehetünk hivatva arra, hogy a budapesti malom-ipar érdekeit védelmezzük, ránk nézve *sokkal fontosabb a mezőgazdaság érdeke*, de épen a magyar mezőgazdaság érdekének szempontjából behatóan tanulmányoztuk azokat a viszonyokat, melyekben a nagy malomipar évek óta van és az eredmények, melyekre jutottunk, egyaránt kedvezőtlenek a mezőgazdaságra és a malomiparra nézve. Különösen a budapesti malomipar, mely évtizedeken át büszkesége volt az országnak, most sulyos viszonyokkal küzd, daczára annak, hogy csakis ennek az iparnak köszönhető az, hogy bár a tengerentuli verseny következtében a mi buzakivitelünk teljesen megszünt, mégis a buzaárak Magyarországon már évek óta több mint egy forinttal meghaladják az összes európai piaczok paritását. Csakis a budapesti malmok által kifejtett őrlési tevékenységnek köszönhető, hogy Magyarország nem kénytelen legfontosabb terményével külföldi piaczokat fölkeresni és ott oly árakon eladni, mely mezőgazdaságunkra nézve a végromlással volna egyenlő.

És épen abban az időben, a mikor az ellentét a mezőgazdaság és a malomipar között a legnagyobb mértékben kiélesbedett, azt tapasztaljuk, hogy a kormány nem hogy semmit sem tett abban az irányban, hogy mezőgazdaságunk legfontosabb érdekeit a legnagyobb ipar létföltételeivel összhangba hozza, hogy az érdekeltek között tapasztalható ez éles ellentéteket kiegyenlitse, hanem ellenkezőleg mindent elkövet, hogy az egymással szemben álló feleket még jobban egymásra keseritse, holott pedig ugy a mezőgazdaságnak, mint a malomiparnak azonosak az érdekeik. Néha a legjelentéktelenebb kérdések felett is számtalan ankétet tartanak, de ebben az ország legfontosabb érdekeit érintő kérdésben, legfeljebb csak egyes, a kormánynak kedves embereket hallgattak meg, kik lehet, hogy értik a kérdést, de az egész tárgyat semmiesetre sem merithették ki teljesen. Azonhan még ezeknek a véleményét sem vehették figyelembe, legalább a kormánynak intézkedése az őrlési forgalomban kétségtelenné teszi, hogy igazi szakembereket egyik irányban sem hallgattak meg.

És ily előzmények mellett kezdik meg a kiegyezési tárgyalásokat Ausztriával — tárgyalnak dilettansok egy régi iskola mestereivel!

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

* **A m. kir. államvasutak** igazgatóságátóságától vett értesülés szerint a vinkovce—brcskai h. é. vasuton 1896. évi február hó 1-ével uj személy- és podgyászdijszabás lép életbe, melyben a menetdijak némi változást szenvednek s melylyel az 1895. évi november hó 1-től érvényes dijszabás érvényen kivül helyeztetik. Az uj diszabás a m. kir. államvasutak dijszabás-elárusitási osztályában (VI. Csengery-utcza 33. szám), 10 krért kapható.

* **Állomás-névváltoztatás.** A magyar kir. államvasutak igazgatóságának értesitése szerint, a budapest—esztergomi helyiérdekü vasuton fekvő Vörösvár állomás neve, a kereskedelmi miniszter rendeletéből: Pilis-Vörösvár-ra változtattatott.

IPARÜGYEK.

— **Az iparegyesület testületi szakosztálya** tegnap *Mudrony* Soma elnöklete alatt ülést tartott. *Madary* Gábor, az asztalos ipartestület elnöke előadta a kereskedelmi muzeum állandó kiállitásának a város központi részében leendő elhelyezésére vonatkozó inditványát. A szakosztály ez alkalommal hozott határozatának megfelelően az iparegyesület az iránt fogja megkeresni a kereskedelmi minisztert, hogy a muzeum czéljaira szolgáló épületet az első terv szerint a régi dologház helyén helyezze el. Az ezredéves történelmi felvonulás ügyét illetőleg a szakosztály feltétlenül szükségesnek tartja, hogy az iparosság egy vagy két önálló csoportban képviselve legyen, de ez csak ugy valósulható meg, ha előbb a fővárosi ipartestületek a résztvevés módozatai iránt alapos tájékozódást nyernének. A szakosztály megbizta dr. Horváth Jánost, hogy ily értelemben lépjen mielőbb a felvonulás rendezőségével érintkezésbe. A bérkocsis-ipartársulatnak idevonatkozó átirata lévén napirenden, a szakosztály örömmel üdvözli az érdekeltek tömörülését czélzó mozgalmat, sőt a szakképzés fontosságát már a közrendészeti szempontból is hasznosnak véli, de nem találja fel ezen foglalkozási ágban a képesitésház kötésnek az ipartörvény szelleme és a közfelfogás által statuált ismérveit. A székely ifjak elhelyezése és ipari kiképzése tárgyában a minisztérium által szerkesztett utmutatót az iparegyesület az iparosság körében kellően ismertetni fogja. A fővárosi adófelügyelő az ipartestületekhez átiratot intézett, melyben azok felszólittatnak, miszerint az általuk foglalkoztatott segédszemélyzet időnkénti létszámáról pontos kimutatást késziteenek. E kivánságot a szakosztály teljesithetetlennek találja.

KIÁLLITÁSI ÜGYEK.

= **A kiállitási tüzőrség.** Az ezredéves kiállitás tüzőrségét most egészitik ki. Egy parancsnok vezetése alatt huszonnégy tagu lesz. Az őrség teljes számban április 1-én kezdi meg müködését. Parancsnokává a fővárosi tüzőrség valamelyik tisztjét nevezik ki.

= **A Pasteur-intézet a kiállitáson.** Az egyetemek osztályában a Pasteur-intézet is részt vesz az ezredéves kiállitáson. Az előmunkálatokat dr. *Hőgyes* Endre egyetemi tanár és dr. *Lép* Károly, valamint dr. *Anjeszky* Aladár tanársegédek végzik. A kiállitáson statisztikai táblázatok, különféle, a védőoltáshoz szükséges müszerek, edények lesznek láthatók, a melyeket a közönség bizonyára nagy érdeklődéssel fog megtekinteni.

= **Régiségek a kiállitáson.** Szentmártoni *Darnay* Kálmán sümegi muzeumából hét láda és két nagy csomag régiség érkezett. Ezek között van 1 török ágyu, 24 csatabárd, a melyekből 13 a honfoglalás korából, 1 pedig *Bethlen* Gábor idejéből való; 4 buzogány, Szolimán török basa paripájának ezüsttel, aranynyal vert kantárja (Köszeg ostromából, *Jurisics* Miklós hagyatékai közül), 6 kard, ezekből 1 a honfoglalás idejéből; *Zrinyi* Ilona arany és bronz-diszitésü pipareasztala, 27 pár sarkantyu, a honfoglalástól kezdve a XVIII. századig használt formákban; kengyel, lándzsa, nyil stb. továbbá 2 régi áldozókehely, 1848—49-iki tábori áldoztató kehely, *Szcitovszky* herczegprimás misekönyve, 1 régi tulipántos oltárteritő, 1 héber amulette stb. A küldeményben sok érdekes, nagybecsü kézirat és könyv is van. Ilyenek: 12 kötet *Kisfaludy* Sándor 4000 kötetes könyvtárából, Petőfi szótára és gyermekkori kéziratai, *Szegedy* Rozália kóta-könyve, *Kisfaludy* Sándor aranyozott diszpohara, Himfy szerelmének kézirata, *Kisfaludy* Sándornak egy festménye. Van még a kiállitandó tárgyak között egy papirsimitókés, melyet Kossuth Lajos használt 1849-ben Debreczenben. *Deák* Ferencz két pipája s négy faragványa. *Simor* herczegprimás ébresztő órája. Bajzáth veszprémi püspök pecsétnyomója a XVIII. századból. Selyemre festett halottas czimerek Zsigray és Hunyady grófoktól. Ezenkivül ékszerek, gyürük, csattok, képek, honfoglaláskori hajgyürük stb. Ugyanebben a küldeményben van a sümeghi reáliskola «Labancz zászlója», mely egykor *Ujlaky* Miklós veszprémi püspöké, a sümeghi vár kapitányáé s labanczvezéré volt s kit *Hagymássy* Kristóf kurucz kapitány lefejeztetett. A zászló piros selyemből készült, gazdag aranyhimzéssel, az egyik felén a kétfejü sas «Offensus stat deffensus» felirattal, mig a másik oldalán domborhimzésben a magyar korona látható.

= **Postaállomás a kiállitáson.** Budapest székes fővárosban az ezredéves kiállitás területén, a kiállitási igazgatósági épületben *„Budapest kiállitás 1. sz."* elnevezéssel ez évi jan. hó 16. kir. postahivatal lép életbe, mely egyelőre levél-, pénz- és csomag-küldemények, valamint 500 frtig terjedő utalványok és postai megbizások felvételével és továbbitásával, nemkülönben a posta-takarékpénztári teendőkkel lesz megbizva.

KERESKEDELEM ÉS TŐZSDE.

** **A bolgár kereskedelmi szerződés.** A bolgár kormány ismét elküldte képviselőit Bécsbe és ujra megkezdődnek a tárgyalások a végleges kereskedelmi szerződés dolgában. Hogy ezuttal létre jön-e a megállapodás, melynek érdekében Stoilov miniszterelnök a mult év elején heteken át folytatott eredménytelen tárgyalásokat Bécsben, az nagyon kétséges. Pedig Ausztria-Magyar, ország elment az engedékenység legszélsőbb határáig. beleegyezett abba, hogy a most érvényben lévő 8%-os értékvám 14%-ra emeltessék fel, elfogadta a szerződésellenesen behozott fogyasztási adókat. Ám Bulgária még sokkal többet követelt, nevezetesen azt, hogy egyes czikkeknél és éppen azoknál, melyek a mi kivitelünkben a legfontosabb szerepet játszák, még 14%-nál is nagyobb vámot szedhessen. Ezért kellett annak idején a tárgyalásokat eredmény nélkül megszakitani.

** **A czukorpiaczról.** A czukorpiacz igen változó ránynyal indult meg ez évben. Eleinte a kubai kedvezőtlen hirek szilárd hangulatot idéztek elő, a mi azonban nem volt állandó. A kubai jelentések alapján alig lehet kétségünk az iránt, hogy az ottani termés igen gyenge volt és igy csak mérsékelt kivitelre lehet számitani. A termést ugyanis 300,000 tonnára becsülik. A kubai saját szükséglet fedezése 50,000 tonnára tehető, tehát kivitelre csak 250,000 tonna jut ez adatok szerint, holott Licht czukorstatisztikus 400,000 tonna kivitelre számitott. Ha az eddigi árak az utóbbi adatokon alapszanak, ugy emelkedésre lehetne kilátás, csakhogy a lefolyt hét kedvezőtlen politikai helyzete Angliában nagy kedvtelenséget idézett elő, minek hatása természetesen a czukorpiaczon sem marad el.

A Licht által megállapitott statisztika az imént emlitett 150,000 tonnakülönbözet figyelembevételével a következő:

	1895/96	1894/95	1893/94	1892/93	
A készletek a kampany kezdetével	1480000	653000	404000	531000	t
Répaczukor . .	4130000	4793000	3890000	3442000	„
Nádczukor . . .	2390000	2832000	3045000	2563000	„
	8000000	8278000	7339000	6536000	t
A készletek a kampany végével .	500000	1480000	653000	404000	„
Az uj kampanyban a szükséglet rendelkezésére áll .	7500000	6798000	6686000	6132000	t

A folyó idény fogyasztása tehát a kubai hiány daczára megfelelő készlettel áll szemben, noha a szükséglet valószinüleg emelkedni fog, annál is inkább, mert 1893/94-től 1894/95-ig csak mérsékelt növekedés állt be. Az első három hónapban szeptember-novemberben a fogyasztás viszonyai az előző évhez viszonyitva igen kedvezően alakulnak.

Az ellenőrizhető készletek és utban levő rakományok következőképpen alakulnak az előző két évhez viszonyitva:

	1895. (Tonna)	1894. (Tonna)	1893. (Tonna)
Németország deczember 1-én	818110	571823	523114
Hamburg jan. 8-án 1896., 1895., 1894.	155000	109000	33700
Ausztria-Magyarország dec. 1.	510000	400000	340000
Francziaország decz. 1. . .	411946	312558	291496
Hollandia 1896—95—94. január 1.	89691	84112	49760
Belgium 1896—95—94. január 1.	118402	55091	32410
Anglia 1896—95—94 jan. 5.	106594	59417	80299
Utban Európa felé 1896., 1895—94. január 5. . .	20661	32898	27596
Európában összesen	2230404	1624899	1378365
Észak-Amerika 1896., 1895., 1894. január 7.	139000	156772	97960
Kuba 6 kikötője 1896., 1895., 1894. január 3.	91440	23368	65000
Utban Észak-Amerika felé 1896—95—94. január 5.	28324	2491	6519
Észak-Amerikában összesen	258764	182631	168479
Végösszeg	2489168	1807530	1546844

** **A magyar kereskedelmi csarnok** ez évben fogja megünnepelni fennálásának 25 éves jubileumát. Ez a körülmény, valamint a kereskedelmi miniszternek a szabad kereskedelmi testületekhez intézett felhivása, hogy az ezredéves kiállitásra az egyesületek történetét feltüntető monografiákat irjanak, inditotta dr. Schreyer Jakabot, a csarnok titkárát arra, hogy *„Huszonöt év a magyar kereskedelmi csarnok történetéből"* czim alatt megirja a csarnok történetét. A csinos kiállitásu s meglehetősen terjedelmes munka tárgyilagosan és hiven számol be a derék egyesület müködéséről, mely e negyedszázados mult alatt buzgón közremüködött az ország kereskedelmének felvirágoztatásában és megmagyarosodásában.

** **Keleti tanfolyam.** A magyar kereskedelmi- és iparcsarnok három, egyenkint 150 frtos alapitványt létesitett a keleti tanfolyam szegényebb sorsu hallgatói részére. Mint értesülünk, az öt év óta fennálló intézet nagyobb átalakuláson megy át, szervezetét bővitik és keleti akadémia czimet veszi fel.

** **Vidéki részvényvállalatok mérlegei.** A vidéki részvényvállalatoknak eddig hozzánk érkezett mérlegeiből a következő kivonatokat közöljük: *Ada-moholyi egyesült takarékpénztár:* részvénytőke 75,000 frt, tartalékok 25,364·51 frt, betétek 335,370·25 frt, váltók 481,233·11 frt, összes vagyon 536,595·39 frt, nyereség 12,076·62 frt. — *Almás-járási takarékpénztár részvénytársaság:* alaptőke 50,000 frt, tartalékalap 7032 frt, betétek 235,771·39 frt, váltók 218,508 frt, összes vagyon 302,236·27 frt, nyereség 8741·50 forint, osztalék 12%. — *Budakeszi takarékpénztár részvénytársaság:* részvénytőke 50,000 frt, tartalékalap 14,329·07 frt, betétek 314,372·61 frt, váltók 287,443·21 forint, ebből visszleszámitolva 20,508·85 frt, jelzálogos kölcsönök 114,194·98 frt, összes vagyon 410,831·31 frt, tiszta jövedelem 6,800·53 frt. — *Budapest-budakeszi*

társaskocsi részvénytársaság: részvénytőke 4000 forint, tartalék 297·77 forint, összes vagyon 4,730·49 forint, nyereség 432·72 forint. — *Dettai takarék- és hitelegylet:* részvénytőke 150,000 forint, tartalékok 96,252·83 forint, betétek 454,567·34 forint, váltók 634,873·14 forint, ebből visszleszámitolva 18,000 forint, jelzálogkölcsönök 81,140 forint, összes vagyon 755,533·89 frt, nyereség 28.762·72 frt. — *Dévaványai gazdák és iparosok takarékpénztár részvénytársasága:* alaptőke 50,000 forint, tartalék 3,100 frt, betétek 36,000·47 frt, váltók 166,569 frt, ebből visszleszámitolva 77,016 frt, összes vagyon 174,996·72 frt, nyereség 5,446·83 frt. — *Erdélyrészi magyar jelzálog-hitelbank részvénytársaság Kolozsvártt:* részvénytőke 400,000 frt, tartalékok 34,587 frt, betétek 59,976·22 frt, kibocsátott záloglevelek 2.697,400 frt, váltótárcza 162,687·28 frt, értékpapir- és záloglevélkészlet 526,067 frt, jelzálog-számla 2.618,950 frt, záloglevél-biztositó alap 204,950·33 forint, összes vagyon 3.578,869·53 frt, nyereség 45,499·62 frt. — *Mohácsi általános takarékpénztár mint részvénytársaság:* részvénytőke 110,000 frt, tartalékok 10,012 frt, betét 489,619·30 frt, nyugdijalap 14,114·02 frt, váltók 312,206·28 frt, ebből visszleszámitolva 123,249·05 frt, kötvények 208,402 frt, bekeb. kötvények 253,564·20 frt, összes vagyon 821.252·57 frt, nyereség 20,038·19 frt. — *Palánkai takarékpénztár:* részvénytőke 60,000 frt, tartalékalap 48,400 frt, betétek 277,807·88 frt, váltók 230,869·49 frt, ebből visszleszámolás 59,595 forint, betáblázott követelések 153.425 frt, összes vagyon 462,166·62 frt, nyereség 11,507·74 frt. — *Ujpesti kereskedelmi és iparbank részvénytársaság:* részvénytőke 100.000 frt, tartalékalap 14,043 53 frt, betétek 250,539·61 frt, váltók 476,767·42 frt, ebből visszleszámitolva 171.998.04 frt, értékpapirok 35,138·40 frt, összes vagyon 549.238.38 forint, nyereség 8956·47 frt. — *Ujpesti takarékpénztár:* részvénytőke 60.000 frt, tartalékalap 28,820 frt, betétek 198,956.81 frt, váltók 419,007.54 frt, ebből visszleszámitolva 179,935·05 frt, összes vagyon 477,155·94 frt, nyereség 6561·60 frt. — *Törökbecsei takarékpénztár:* részvénytőke 40,000 frt, tartalékok 75,484·97 frt, betétek 233,604·95 frt, váltók 442,695·40 frt, ebből visszleszámitolva 104,765·70 frt, összes vagyon 479,016·93 frt, nyereség 15,364·38 frt, osztalék 18 frt = 18%. — *Zentai általános takarékpénztár:* alaptőke 120,000 frt, tartalék 42,551 frt, nyugdijalap 15,735·31 frt, betétek 469,134·51 frt, váltók 736,776·27 forint, ebből visszleszámitolva 480,545·39 frt, kötelezvények 324,890·58 frt, jelzálogkölcsönök 46,286·92 frt, összes vagyon 1.180,935·21 forint, nyereség 26,003·16 forint, osztalék 22 forint = 14·66%.

** **Fizetésképtelenségek.** A bécsi «Creditoren-Verein» a következő fizetésképtelenségeket teszi közzé: Creinczer Gyula ékszerész *Szabadka*, Grunwald Salamon bejegyzett kereskedő *Magyar-Óvár*, Klein Ábrahám kereskedő *Szatmár*, Amerstdorfer Frigyes szatócs Kullham, Fürst Leonóra kereskedőczég *Ilok*.

A BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTŐZSDE.

— Január 16. —

Gabonatőzsde.

A mai készáruüzlet hangulata szokatlanul élénk volt. *Buzát* egyaránt jól kinálták és vették és igy a forgalom mintegy 50.000 mm.-ra rug. Miután jelenleg elég nagyok a hozatalok, nagy mennyiségben ajánlották a vasuti árut, de helybeli raktáraink is hatalmas tételekkel szerepeltek a piaczon. Az árak 7.— frttól 7.35 frtig ingadoztak. *Rozsban* az üzlet ma barátságosabb képet mutatott. A helybeli szükséglet nem vásárolt ugyan, de kiviteli czélokra elég kedvező kereslet nyilvánult és igy az árak szilárdak voltak. Helybeli paritásban 6.27½—6.35 frt, helyben pedig 6.33—6.40 frt érhető el. *Zabban* nyugodt volt az üzlet, mig az árak nem változtak. *Árpában* nem fejlődött ma sem emlitésreméltó üzlet, mig *tengeriben* a kedvező kereslet kellemes hangulatot idézett elő.

Hivatalosan a mai gabonatőzsdén a következő eladások jegyeztettek:

Buza. *Tiszavidéki* 100 mm. 81.5 k. 7.35 frton, 600 mm. 81 k. 7.32½ frton, 500 mm. 81 k. 7.32½ frton, 500 mm. 80 k. 7.30 forinton, 100 mm. 80 k. 7.25 frton, 2000 mm. 80 k. 7.35 frton, 3000 mm. 80 k. 7.35 frton, 100 métermázsa 79.5 k. 7.22½ frton, 100 mm. 80 k., 200 mm. 79.5 k., 100 métermázsa 78.5 k. 7.20 forinton, 150 mm. 78.5 k. 7.15 frton, mind három hónapra.

Pestmegyei 200 mm. 80 k. 7.12½ forinton, 100 métermázsa 80 k. 7.25 forinton, 3500 métermázsa 80 k. 7.30 forinton, 100 métermázsa 79 k. 7.10 forinton, 500 mm. 79 k. 7.15 frton, 100 mm. 79 k. 7.17½ frton, 2000 mm. 78.3 k., 1200 mm. 77.3 k. 7.20 frton, mind három hónapra.

Bácskai 1000 métermázsa 77 k. 7.15 frton, 1000 mm. 76 k. 7.— frton, 800 mm. 76.7 k. 7.15 frton, mind három hónapra.

Bánáti 2000 mm. 80 k. 7.25 forinton, három hónapra.

Raktáráru 2500 mm. 80 k., 4000 mm. 79 k. 7.35 forinton, 1800 mm. 79.5 k. 7.20 forinton, 2100 mm. 79.3 k., 1300 mm. 79 k. 7.17½ forinton, 3500 mm. 76.9 k. 7.07½ forinton, 2600 métermázsa 76.5 k. 7.10 frton, 1400 mm. 76.5 k. 7.02½ 1600 métermázsa 76 k. 7.05 frton, 3000 mm. 75.5 k. 7.— frton, mind három hónapra.

Zab 100 mm. 6.35 frton, 100 mm. 6.30 frton, 100 mm. 6.25 frton, 100 mm. 6.25 forinton, 100 métermázsa 6.27½ forinton, készpénzen.

Hivatalos effektiv-árak:

					frttól frtig
Buza	bánsági	uj	77—82	klg.	6.90—7.35
—	tiszavidéki	„	77—82	„	6.95—7.40
—	pestvidéki	„	77—82	„	6.90—7.35
—	fehérm.	„	77—82	„	6.90—7.35
—	bácskai	„	77—82	„	7.——7.45
—	román	„	76—78	„	—.——.—
—	szerb	„	77——	„	—.——.—
Rozs	elsőrendü	„	70—72	„	6.30—6.35
—	másodr.	„			6.25—6.30
Árpa	takarmány	„	60—62	„	4.90—5.10
—	égetni való	„	62—64	„	5.40—6.20
—	sörfőzdei	„	64—66	„	6.40—7.80
Zab	—	ó	39—41	„	—.——.—
—	—	uj	39—41	„	6.10—6.45
Tengeri	bánsági	ó	—.—	„	—.——.—
—	másnemü	uj	—.—	„	4.——4.15
Repcze	káposzta		—.—	„	—.——.—
—	bánsági		—.—	„	—.——.—
Köles		ó	—.—	„	5.35—5.70

Határidőüzlet. Amerikának ⅝ centtel magasabb zárlata nálunk nem maradt hatás nélkül, miután a készáruüzletben is kellemes hangulat nyilatkozott. A spekuláczió magatartása mindazonáltal rezervált volt, mert a malmok jelenlegi jó vételkedvét nem igen tartják állandónak az üzemredukczió folytán. Az árak lényegesebb emelkedést mutatnak ugyan, de a forgalom vontatottan alakult. — Köttetett:

Délelőtt.

Szokványbuza tavaszra mintegy 10.000 mm. 6.96, 6.97, 6.96 frton.

Szokványbuza őszre mintegy 6.000 mm. 7,17, 7.18 forinton.

Szokványrozs tavaszra mintegy 5000 mm. 6.26, 6.27, 6.28 forinton.

Tengeri május—juniusra mintegy 12.000 mm. 4.44, 4.45, 4.44 frton.

Szokványzab tavaszra mintegy 4000 mm. 6.09, 6.10 frton.

Káposztarepcze augusztus—szeptemberre mintegy 3000 mm. 10.62½, 10.65 frton.

Déli tőzsde.

Délben az üzlet továbbra is megtartotta szilárd jellegét, mihez a berlini előtőzsde kellemesebb árbecslései is okot szolgáltattak. A forgalom leginkább tengeriben volt élénk, miután a kőbányai kedvezőtlen állapotokra való tekintettel, a helybeli spekuláczió realizálásokat eszközölt. — Köttetett:

Szokványbuza tavaszra mintegy 8.000 mm. 6.96, 6.97 frton.

Szokványrozs tavaszra mintegy 8000 mm. 6.28, 6.29 frton.

Tengeri május—juniusra mintegy 15.000 mm. 4.45, 4.44 frton.

Szokványzab tavaszra mintegy 4000 mm. 6.10, 6.11 frton.

Déli 1 órakor hivatalosan záródnak:

Szokványbuza 1896. tavaszra	frt	6.96—6.97
Szokványbuza 1896 őszre	frt	7.15—7.17
Szokványrozs tavaszra	frt	6.27—6.29
Tengeri 1896. május—juniusra	frt	4.44—4.45
Szokványzab tavaszra	frt	6.10—6.12
Káposztarepcze augusztus—szeptemberre	frt	10.60—10.70

Délutáni forgalom.

Berlinnek 1½ márka árjavulása tőzsdénken figyelmen kivül maradt, a mennyiben nagyobb lebonyolitási eladások történtek. Az árak a déli zárlattal szemben 2—3 kr. hanyatlást mutatnak. — Köttetett:

Szokványbuza tavaszra mintegy 18.000 mm. 6.96, 6.95 forinton.

Szokványrozs tavaszra mintegy 5000 mm. 6.28, 6.27 frton.

Tengeri május—juniusra mintegy 15.000 mm. 4.45, 4.44 forinton.

Délután 4 óra 30 perczkor záródnak:

Szokványbuza 1896. tavaszra	frt	6.95—6.97
Szokványbuza 1896. őszre	frt	7.16—7.17
Szokványrozs tavaszra	frt	6.27—6.28
Tengeri 1896. május—juniusra	frt	4.43—4.45
Szokványzab tavaszra	frt	6.09—6.10
Káposztarepcze 1896. aug.—szeptemberre	frt	10.65—10.75

Terménytőzsde.

A terménytőzsde ma üzlettelen volt. Az összes czikkek irányzata változatlan.

Szesz nyersáru jegyez 14½—14¾ frtot.

Értéktőzsde.

A tőzsde alapirányzatának változatlan szilárdsága mellett a hangulat nem volt mindvégig egységes. Az üzlet első felében a külföldi piaczok biztató jelentései, ujabb államüzletekről forgalomba került hirek kedvező osztalékbecslésekkel kapcsolatban az üzletnek nagyobb lendületet adtak s az értékek összes nemeire kiterjedő igen élénk forgalom azoknak árfolyamát jelentékeny árelőnynyel ruházta fel. Nagy figyelemben részesültek különösen a magyar hitelbank s a jelzáloghitelbank, melyekben a kereslet szintén sürgős jelleget öltött. A járadékok befektetési czélokra állandóan keresve maradtak s árfolyamuk mintegy kéttized százalékkal javult. Az utótőzsdén azonban alacsonyabb Páris s az arbitrage kinálata erősebb depressziót idéztek elő, melynek hatása alól a tőzsde zárlatkor se birt szabadulni. A helyi piaczon a hangulat igen kedvezőnek bizonyult s főleg a közlekedési értékek iránt nyilvánult élénkebb kereslet. Valuták és érczváltók feszesebben záródnak.

Előtőzsde.

A frankfurti esti tőzsde jelentékenyen magasabb zárlata az előtőzsdén az üzérkedési értékeknek erőteljes emelkedését idézte elő. A főérdeklődés azonban a magyar hitelbank s a jelzáloghitelbank részvényei felé fordult, melyek helyi számlára élénken keresvék s az utóbbi több mint 5 frttal megdrágult. — Köttettek: Osztrák hitelrészvény 360.70—361.75-ig, magyar hitelbank 399.——400-ig, magyar leszámitoló- és pénzváltóbank 260.50—260.75-ig, magyar ipar- és kereskedelmi bank 113.50—113.75-ig, magyar jelzáloghitelbank II. kib. 252—258-ig, osztrák-magyar államvasut 356..50—357-ig, déli vasut 100—100.25-ig, rimamurányi vasmü 246—247-ig, magyar koronajáradék 99.—99.05-ig, magyar aranyjáradék 121.90—121.95-ig, budapesti villamos városi vasut 257.50—275.75-ig, salgótarjáni kőszénbánya 595—603.

11 óra 15 perczkor záródnak. Osztrák hitelrészvény 361.60—361.70, magyar hitelbank 399.50—399.75, magyar leszámitoló- és pénzváltóbank 261—261.25, magyar jelzáloghitelbank II. kib. 258.——258.25-ig, osztrák-magyar államvasut 356.75—357.—, déli vasut 100.25—100.50, rimamurányi vasmü 247.——247.25, magyar koronajáradék 99.——99.05, magyar aranyjáradék 121.90—121.95, budapesti villamos városi vasut 275.50—275.75.

Déli tőzsde.

A déli tőzsde elején a hausse erélyesen folytatódott s a két hitelrészvény, főleg pedig a magyar ujból jelentékeny árjavulásban részesültek. Magyar bankok s a rimamurányi vasmü legmagasabb jegyzéseiken szilárdul tartvák. Helyi papirok közül a helyi vasutak igen kedveltek. Köttettek: Osztrák hitelrészvény 360.90—362.40-ig, magyar hitelbank 398.25—403.50-ig, magyar leszámitoló- és pénzváltóbank 260.25—260.50-ig, magyar ipar- és kereskedelmi bank 113—113.25-ig, magyar jelzáloghitelbank II. kib. 257—258-ig, osztrák-magyar államvasut 356.——356.75-ig, déli vasut 100—101-ig, rimamurányi vasmü 246.50—247.—-ig, magyar koronajáradék 99—99.25-ig, magyar aranyjáradék 121.90—122.10-ig, budapesti villamos városi vasut 269—275-ig. — Helyi értékekben a következő kötések jöttek létre: egyesült fővárosi takarékpénztár 1145—1155, budapesti körúti vasut 580—585, salgótarjáni kőszénbánya 597—600.

1 óra 30 perczkor záródnak: Osztrák hitelrészvény 361.90—362.—, magyar hitelbank 403.——403.25, magyar leszámitoló- és pénzváltóbank 260.50—260.75, magyar ipar- és kereskedelmi bank 113.50—113.75, osztrák-magyar államvasut 356.25—356.50, déli vasut 100—100.25, rimamurányi vasmü 247.——247.25, magyar koronajáradék 99.——99.05, magyar aranyjáradék 121.90—121.95, budapesti villamos városi vasut 275.50—275.75.

Prämiumüzlet: Osztrák hitelrészvény holnapra 3—4 frt, nyolcz napra 9—10 frt.

Utótőzsde.

Az utótőzsdén a nyugati piaczok gyengült jegyzései s az osztrák-magyar államvasut részvényeiben az arbitrage által foganatositott nagymérvü eladások az üzérkedési értékek jelentékeny árhanyatlását vonták maguk után. A két hitelrészvény mintegy 3 forintot veszit. Aránylag kevesebbet szenvedtek a magyar bankok. A zárlat a leszállitott jegyzéseken megy végbe. — Köttettek: Osztrák hitelrészvény 359.30—362.60-ig, magyar hitelbank 398—403.50-ig, magyar leszámitoló- és pénzváltóbank 259.25—260.50-ig, magyar ipar- és kereskedelmi bank 113.50—113.75-ig, magyar jelzáloghitelbank II. kib. 256.25—257.25-ig, osztrák-magyar államvasut 353.——356.25-ig, déli vasut 100—100.25-ig, rimamurányi vasmü 246—247-ig, magyar koronajáradék 99.——99.05-ig, magyar aranyjáradék 121.90—121.95-ig, budapesti villamos városi vasut 275.——275.25-ig.

4 óra 30 perczkor záródnak: Osztrák hitelrészvény 359.80—359.90, magyar hitelbank 400.——400.25, magyar leszámitoló- és pénzváltóbank 259.25—259.50, magyar ipar- és kereskedelmi bank 113.50—113.75, magyar jelzálog hitelbank II. kib. 256.25—256.50, osztrák-magyar államvasut 354.——354.25, déli vasut 100—100.25, rimamurányi vasmü 246.——246.25, magyar koronajáradék 99.——99.05, magyar aranyjáradék 121.90—121.95, budapesti villamos városi vasut 275.——275.25.

Sertéskereskedelmi csarnok.

Budapest-Kőbányán.

Kőbánya, január 16. *A)* Hizott sertés-árak: I. Magyar elsőrendü: 1. Öreg nehéz (páronkint 400 kilogrammon felüli sulyban) ——— kr. 2. Öreg közép (páronkint 300—400 kilogramm sulyban) —.— kr. 3. Fiatal nehéz (páronkint 320 kilogrammon felüli sulyban) 52—53 kr. 4. Fiatal közép (páronkint 251—320 kilogramm sulyban) 48—49 kr. 5. Fiatal könnyü (páronkint 250 kilogrammig terjedő sulyban) 45—46 kr. II. Magyar szedett: 6. Nehéz (páronkint 280 kilogrammon felüli sulyban) 46—47 kr. 7. Közép (páronkint 220—280 kilogramm sulyban) 45—46 kr. 8. Könnyü (páronkint 220 kilogrammig terjedő sulyban) 43—45 kr. III. Romániai: 9. Nehéz (páronkint 320 kilogrammon felüli sulyban) —.— kr. 10. Közép (páronkint 250—320 kilogramm sulyban) —.— kr. 11. Könnyü (páronkint 250 kilogrammig terjedő sulyban) —.— kr. IV. Romániai eredeti (Stachl): 12. Nehéz (páronkint 240 kilogrammon felüli sulyban) —.— kr. 13. Könnyü (páronkint 240 kilogrammig terjedő sulyban) —.— kr. V. Szerbiai: 14. Nehéz (páronkint 260 kilogrammon felüli sulyban) 48—49 kr. 15. Közép (páronkint 220—260 kilogramm sulyban) 45—46 kr. 16. Könnyü (páronkint 220 kilogrammig terjedő sulyban) 44—45 kr.

Megjegyzés. A fent jegyzett árak suly szerint és pedig a szokásszerü levonások mellett, egy kilogramm sulyra krajczárokban értendők. Szokásszerüleg a hizott sertések teljes (brutto) sulyából az életre páronkint 45 klgr. vonandó le. A sertések vételárából a vevő javára 4 százalék vonandó le. — A sertések osztályozásánál azok teljes (élő) sulya vétetik irányadónak.

Sertés-létszám: 1896. évi január hó 14. napján volt készlet 31.912, 1896. január hónap 15-dik napján felhajtatott 1142, 1896. január hónap 15-dik napján elszállittatott 540, 1896. január 16-dik napjára maradt készletben 32.514. A hizottsertés üzletirányzata: változatlan.

Budapesti konzum-sertésvásár.

Budapest, január 15. (A budapesti közvágóhid és marhavásár igazgatóságának jelentése az *Egyetértés* számára.) A ferenczvárosi petroleum-raktárnál levő fő- és székvárosi konzum-sertésvásár árjegyzése.

Érkezett			Elszállittat.		Elszállittatlan visszamaradt	1895. évi julius 3-tól érkezett összesen	Napi árak			
Nap	hány wag.	hány drb	budapesti fogyasztásra	Ujpestre			250—280 klgr. sulyban	300—380 klgr. sulyban	malacz	Különfélék
jan. 8.	—	849	949	22	659	113300	44—45	46—47	—	—
„ 9.	—	1216	1097	32	633	114516	44—45	46—47	—	—
„ 10.	—	1544	1223	64	969	116060	38—43	44—45	—	—
„ 11.	—	1279	1056	3	1167	117339	41—43	44—45	—	—
„ 13.	—	617	609	44	746	117960	44—45	45—48	—	—
„ 14.	—	558	582	32	690	118518	44—45	46—48	—	—
„ 15.	—	592	725	25	530	119110	45—46	47—48	25	—

BECSI ERTÉKTOZSDE.

Előtőzsde.

Bécs, jan. 16. (Az *Egyetértés* távirata.) A külföldi tőzsdék folytonos árjavulásai és kedvező irányzat jelentései az itteni tőzsdén is kedvező ármozgalmat idéztek elő. A járadékok emelkedése nagy hatást tett az irányzatra és különösen hitelrészvényekben, valamint a többi bankok részvényeiben is. Egyáltalában az összes értékek, melyek a forgalomba kerültek, jelentékeny áremelkedéseket értek el. Valuták változatlanok.

11 órakor záródnak: Osztrák hitelrészvény 362.—, magyar hitelbank 397.—, Länderbank 241.50, Unionbank 294.50, földhiteliatézet 464, osztrák-magyar államvasut 356.25, déli vasut 100.50, elbavölgyi vasut 277.25, alpesi bányarészvények 82.80, dohány-részvény 190.50, májusi járadék 101.—, magyar koronajáradék 90.15, török sorsjegy 59.60, német birodalmi márka 59.46.

Déli tőzsde.

A déli tőzsde elején az árfolyamok tartottak, a forgalom gyenge. Jegyeznek: Osztrák hitelrészvény 361.25, magyar hitelbank 399.— Länderbank 241.—, unionbank 294.—, anglobank 166.—, bankegyesület 142.25, osztrák földhitelintézet 453.—, osztrák-magyar államvasut 355.50, déli vasut 100.25, elbavölgyi vasut 277.—, északnyugati vasut, 274.75, alpesi bányarészvények 83.—, rimamurányi vasmü részvény 246.50, prágai vasmüvek 654.—, májusi járadék 100.96, magyar koronajáradék 99.15, török sorsjegyek 60.—, német birodalmi márka 59.47½.

Később is kedvező maradt az irányzat. Magyar értékeket élénken keresik. Érczváltók és valuták változatlanul feszesek.

2 óra 30 perczkor záródnak: Osztrák hitelrészvény 361.50, magyar hitelbank 402.25, anglo-bank 166.—, union-bank 294.—, Länderbank 242.—, bankegyesület 142.75, osztr.-magyar államvasut 354.75, déli vasut 100.—, elbavölgyi vasut 278.—, gőzhajózási részvények 456.—, alpesi bányarészvények 83.90, májusi járadék 100.00, osztrák koronajáradék 100.50, török birodalmi sorsjegy 59.—, magyar koronajáradék 99.10, német márka 59.47. Gyöngébb.

Bécs, január 16. *(Magyar értékek zárlata.)* 4%-os aranyjáradék 122.—, tiszai és szegedi kölcsönsorsjegy 141.75, magyar vasuti kölcsön ezüstben 102.10, magyar kel. vasut áll. kötvény 121.50, magyar leszámitoló- és váltób.-részvény 257.—, magyar kereskedelmi bank 1166, magyar koronajáradék 99.05, 4%-os magy. földtehermentesitési kötv. 97.—, magyar hitelbank-részvények 401.—, magyar nyeremény-k.-sorsjegy 153.—, kassa-oderbergi vasut-részvény 193.—, rima-murányi vasmü 246.—.

Bécs, jan. 16. *(Osztrák értékek zárlata.)* 4·2%-os papir-járadék 100.90, 4%-os osztrák aranyjáradék 122.50, 1860. sorsjegy 147.50, osztrák hitelsorsjegy 197.50, angol-osztrák bank 166.25, bécsi Bankverein 142.75, osztrák-magyar bank 1000.—, déli vasut részvény 100.—, dunagőzhajózási társulat 456.—, dohányrészvény 190.50, cs. és kir. vert arany 5.73, német bankváltók 59.45, 4·2%-os ezüstjáradék 101.10, osztrák koronajáradék 100.30, 1864. sorsjegy 192.—, osztrák hitelintézeti részvény 361.50, union-bankrészvény 294.—, osztrák Länderbank 242.25, osztrák-magyar államvasut 354.50, elbavölgyi vasut 276.75, alpesi részvények 83.80, 20 frankos arany 9.63½, londoni váltóár 121.75. — Szilárd.

Délutáni magánforgalom.

Bécs, január 16. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata). A déli tőzsde zárlata után a délutáni magánforgalomban maradt: Osztrák hitelrészvény 360.50, magyar hitelbank 402.—, angol-osztrák bank 166.—, bankegyesület 142.75, Union-bank 294.—, Länderbank 242.—, osztrák-magyar államvasut 354.—, déli vasut 100.—, elbavölgyi vasut 276.75, északnyugati vasut 275.—, török dohányrészvény 191.—, rimamurányi vasmű 247.—, alpesi bányarészvények 83.80, májusi járadék 100.40, magyar koronajáradék 99.10, török sorsjegy 58.80, német birodalmi márka 59.47.

BECSI GABONATOZSDE.

Bécs, január 16. (Az *Egyetértés* távirata.) A budapesti készáruüzlet szilárdsága következtében, valamint magasabb newyorki és berlini jegyzésekre az irányzat kedvező volt és buza, valamint rozs ujra emelkedett. — Köttetett: buza tavaszra 7.30, 7.34, 7.33 frton, jrozs tavaszra 6.66, 6.68 és 6.67 frton, tengeri május—juniusra 4.75, 4.74 frton, repcze január—februárra egyzett 9.95—10.05 forintot, augusztus—szeptemberre 11.10—11.20 forintot.

Délután magasabb berlini jegyzésekre, de főleg a budapesti malmok vásárlásaira tartósan szilárd volt az irányzat, de a forgalom jelentéktelen maradt. — Köttettek: buza tavaszra 7.34 forinton rozs tavaszra 6.68, 6.68½ frton, rozs őszre 6.50 frton, zab tavaszra 6.47, 6.46 frton, tengeri május—juniusra 4.75 frton.

Szesz ára ma is változatlan maradt. Kész kontigentált szesz jegyez 14.60—14.70 frtot.

KÜLFÖLDI ÉRTEKTOZSDEK.

Berlin, január 16. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata. A tőzsde egyrészről a szilárd külföldi tőzsdejelentések, másrészről pedig Balfur beszédének hatása alatt állt. Az irányzat mindazonáltal mégis szilárd volt, csak végül állt be gyönge forgalom mellett egy kis bágyadtság. Jegyeznek: Osztrák hitelrészvény 223.60, Disconto-Commandit 205.60, darmstadti bank 151.70, Deutsche Bank 185.75, drezdai bank 153.60, Handelsgesellschaft 141.40, osztrák-magyar államvasut 148.90, osztrák déli vasut 42.12, elbavölgyi vasut 138.—, bustiehradi vasut 258.—. Svájczi vasutak meglehetős szilárdak. Gotthard-vasut 167.50, svájczi északkeleti vasut 124.40, unionvasut 87.25, svájczi központi vasut 129.25. Olasz vasutak: meridional vasut 117.—, középtengeri vasut 87.50. Német vasutak szilárdak. Magyar aranyjáradék 102.75, magyar koronajáradék 98.60, orosz consolok 102.10, orosz 3½%-os aranyjáradék 96.—, orosz 4%-os államjáradék 65.90, orosz bankjegy 216.75, olasz járadék 84.85, török sorsjegy 111.50, mexikói 91.30, német birodalmi kölcsön 99.25. Bányaértékek gyengültek. — Laura-kohó 144.10, dortmundi 45 80, bochumi 149.—, gelsenkircheni 171.80, harpeni 166.90, Hibernia 173.25, Trust J49.30, észak-német Lloyd-részvények 103.20, hamburg-amerikai csomaghajózási részvények 107.90. Magánkamatláb 3⅛%.

Berlin, január 16. (Utótőzsde.) Magyar aranyjáradék 102.70, magyar koronajáradék 98.60, osztrák hitelrészvény 223.60, osztrák-magyar államvasut 148.70, osztrák déli vasut 42.20. Gyenge.

Frankfurt, január 16. (Esti tőzsde.) Osztrák hitelrészvény 301.87, osztrák-magyar államvasut 302.12, osztrák déli vasut 85¾. Gyenge.

Hamburg, január 15. (Zárlat.) Magyar aranyjáradék 103.20, osztrák aranyjáradék 103.10, osztrák ezüstjáradék 85.30, osztrák hitelrészvény 301.50, osztrák 1860-as állami sorsjegy 129.—, osztrák-magyar államvasut 753.—, osztrák déli vasut 206.52, olasz járadék 84.75. Bágyadt.

Páris, jan. 16. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) A tőzsde iránya ma is igen szilárd volt, a likvidáczió a legkedvezőbb feltételek mellett ment végbe, pénz bőven állt rendelkezésre és 2%-ra volt kapható, a kurzusok élénk forgalom mellett emelkedtek, kedvező londoni, bécsi és berlini jegyzések ösztönzőleg hatottak. A 3%-os franczia járadék eleinte 15 centimmel emelkedvén, realizálásokra hanyatlott, de még mindig árfolyam nyereséggel zárult. Török értékeket emelkedett árfolyamok mellett vásároltak, olasz járadék erősen emelkedett, csak a spanyol külső járadék szenvedett kedvezőtlen kubai hirekre érzékeny árveszteséget. egyeznek: 3%-os franczia járadék 101.53, törleszthető járadék 100.50, 4½%-os járadék 106.70, Banque de France 3505.—, Crédit Foncier 700.—, Szuez-részvények 3220.—, egyiptomi kölcsön 505.—, spanyol külső járadék 59¾, magyar aranyjáradék 102.—, olasz járadék 84.20, orosz 101.90, uj 3%-os orosz kölcsön 89.70, portugal 3%-os kölcsön $25\frac{5}{16}$, ottomán bank 575.—, osztrák Länderbank 527.—, osztrák-magyar államvasut 752.05, osztrák déli vasut 229.—, Rio-Tinto rézbánya 406.25.

3 óra 40 perczkor záródnak: 3%-os franczia járadék 101.52, 4½%-os járadék 106.70, törleszthető járadék 100.50, osztrák aranyjáradék 103.10, osztrák-magyar államvasut 747.50, osztrák déli vasut 230.—, osztrák földhitelrészvény 1280.— osztrák Länderbank 523.25, alpesi bányatársaság 185.—, török dohány-részvény 403.25, Banque de Paris 766.25, ottomán bank 575.—, olasz járadék 84.25. Tartott.

London, január 16. (Zárlat.) Magyar aranyjáradék 100¾, osztrák déli vasut 9.—, ezüst 30¾, 2¾%-os angol consol $107\frac{3}{16}$, uj spanyol járadék 59⅝, olasz járadék 89¼, 4%-os rupia 61½, Kanada-Pacific 55¾, Magánkamatláb 1⅛%. Szilárd.

London, január 16. (Megnyitás.) 2¾%-os angol konsol 107¾, déli vasut 9.—.

Külföldi értéktőzsdék zárlata.

Az árfolyamok az illető helyi szokványok szerint készpénzben, medió vagy ultimóra értendők, e szerint mellékelt paritás is készpénzre vagy medióra, illetőleg ultimóra értendő. A készpénz-árfolyamok K-val, a medióra M-mel, az ultimóra U-val vannak megjelölve. Magától értetődik, hogy a fenti átszámitásokhoz még a tranakczió-költségek, továbbá a medió- és ultimó-árfolyamokhoz, azonkivül még a mindenkori budapesti prolongáczió-tételek is számitásba veendők. A *-gal jelölt értékek a budapesti tőzsdén nem jegyeztetnek. Átszámitási árfolyam: 100 márka vista = 59 frt 45 kr. 100 frank vista = 48 frt 15 kr.

Január 16.		Árfolyam	Budapesti egyenleg	Különbözet az utolsó zárlathoz képest osztr. értékben
PÁRIS.				
*Franczia 3%-os járadék		101.52	—.—	—.—
„ 4½%-os „		106.70	—.—	—.—
Osztrák-magyar államvasut	M	747.50	349.50	—.—
Osztrák déli vasut	M	230.—	100.38	+ 0.76
*Osztrák földhitel-részvénytársaság	M	1280.—	—.—	—.—
*Franczia törleszthető járadék	U	100.50	—.—	—.—
Magyar 4%-os aranyjáradék	U	—.—	—.—	—.—
*Ottoman-bank	U	575.—	—.—	—.—
*Osztrák Länderbank	K	523.75	—.—	—.—
Török dohányrészvény	M	403.75	—.—	—.—
*Banque de Paris	K	766.25	—.—	—.—
*Alpesi bányarészvény	U	185.—	—.—	—.—
Osztrák aranyjáradék		103.10	122.95	—.—
BERLIN.				
Osztrák 4·2%-os papirjáradék	K	99.40	100.46	—.—
„ 4·2%-os ezüstjáradék	K	100.40	101.47	+ 0.20
„ 4%-os aranyjáradék	K	103.—	122.68	—.—
Magyar 4%-os aranyjáradék	K	102.40	121.78	− 0.72
„ 4%-os koronajáradék	U	98.80	99.85	+ 0.10
*Elbavölgyi vasut	U	—.—	—.—	—.—
Osztrák hitelrészvény	U	224.60	361.48	+ 3.08
Osztrák-magyar államvasut	U	149.40	354.66	− 0.48
Osztrák déli vasut	U	4[illegible].40	100.21	+ 0.06
*Károly-Lajos vasut	U	10[illegible]	—.—	—.—
Kassa-oderbergi vasut	K	—.—	—.—	—.—
*Orosz bankjegy		216.95	—.—	—.—
Váltó bécsi piaczra		168.10	59.42	+ 0.04
FRANKFURT.				
Osztrák 4·2%-os papirjáradék	K	84.75	100.93	+ 0.24
„ 4·2%-os ezüstjáradék	K	85.30	101.45	+ 0.18
„ 4%-os aranyjáradék	K	102.95	122.62	—.—
Magyar 4%-os aranyjáradék	U	102.80	122.29	+ 0.06
„ 4%-os koronajáradék	U	98.75	99.80	+ 0.05
Osztrák hitelrészvény	U	302.87	361.66	+ 3.10
Osztrák-magyar bank	K	847.—	364.52	+ 5.95
Osztrák-magyar államvasut	U	304.—	356.61	+ 1.18
*Károly-Lajos vasut	U	—.—	—.—	—.—
Osztrák déli vasut	U	86.13	100.32	+ 0.30
Váltó bécsi piaczra		168.25	59.37	− 0.05
Unionbank		—.—	—.—	—.—
*Villamossági részvény	U	124.50	—.—	—.—
*Alpesi bányatársaság	K	169.50	—.—	—.—

KÜLFÖLDI ARUTŐZSDEK.

Külföldi arutőzsdék zárlata

Számitási árfolyam német piaczokra 100 márka vista = 59 frt 45 kr. 100 frc vista = 48 frt 15 kr.

Január 16.	Árfolyam	Budapesti egyenleg	Különbözet az utolsó zárlathoz képest osztr. értékben
PÁRIS.			
Buza folyó hóra	18.30	8.70	+ 0.06
— januárra	18.60	8.95	—.—
— négy első hóra	19.25	9.27	—.—
— márcz.-tól 4 hóra	19.40	9.34	—.—
Liszt folyó hóra	40.40	12.17	+ 0.12
— januárra	40.50	12.20	—.—
— négy első hóra	41.40	12.47	− 0.03
— márcz.-tól 4 hóra	42.25	12.72	− 0.02
Olaj folyó hóra	55.—	26.22	—.—
— januárra	55.25	26.34	+ 0.12
— négy első hóra	55.25	26.34	—.—
— majustól 4 hóra	54 25	25.86	+ 0 12
Szesz folyó hóra	30.75	16.48	—.—
— januárra	31.25	16.74	+ 0.13
— négy első hóra	31.75	17.—	+ 0.13
— májustól 4 hóra	32.50	17.39	+ 9.13
BERLIN.			
Buza deczemberre	151.25	8.99	+ 0.07
— májusra	152.—	8.04	+ 0.09
Rozs deczemberre	124.75	7.40	+ 0.03
— májusra	126.25	7.43	+ 0.03
Zab deczemberre	121.—	7.19	—.—
— májusra	122.25	7.27	− 0.01
Olaj deczemberre	46.75	27 79	—.—
— májusra	46.75	27.79	—.—
Szesz deczemberre	37.25	22.14	—.—
— májusra	37.90	22.53	+ 0.06
STETTIN.			
Buza deczemberre	150.—	8.95	+ 0.06
— április—májusra	151.—	8.98	+ 0.06
Rozs deczemberre	124.—	7.37	+ 0.03
— április—májusra	125.—	7.43	+ 0.03
Olaj deczemberre	46.25	27.49	—.—
— április—májusra	46.50	27.64	—.—
Szesz helyben 50 márka fogyasztási adóval	31.70	18.64	—.—
— deczemberre 70 márka fogyasztási adóval	—.—	—.—	—.—
— juniusra 70 márka fogyasztási adóval	—.—	—.—	—.—
KÖLN.			
Buza juniusra	—.—	—.—	—.—
— jul.-ra	—.—	—.—	—.—
Rozs juniusra	—.—	—.—	—.—
— jul.-ra	—.—	—.—	—.—
Olaj májusra	49.90	29.66	—.—
— deczemberre	—.—	—.—	—.—
BOROSZLÓ.			
Buza helyben	15.10	8.98	—.—
Sárga buza helyben	15.—	8.92	—.—
Rozs helyben	11.90	7.07	—.—
Zab helyben	12.—	7.13	—.—
Repcze helyben	18.30	10.88	—.—
Szesz (50-es) deczemberre	49.40	29.36	− 0.06
Szesz (70-es) deczemberre	29.90	17.77	− 0.07
Tengeri uj (100 kilonkint)	11.—	6.54	—.—
Olaj deczemberre	—.—	—.—	—.—
— májusra	—.—	—.—	—.—

Prága, január 16. *Nyersczukor* Aussigban készáru 14.— forint, fehruárra 14.05 frt, finomitott czukor Prágában 32 forint.

Trieszt, jan. 15. A *czukorpiacz* nyugodt. Centrifugal-pilé készáru 15—15½ frt, január—áprilisra 15¼—15⅝ forint. *Kávé* Rió 80—98 frt, Santos 80—100 frt, *Bors* (singaporei) 27.50—28 frt.

Berlin, jan. 16. Buza hausse, rozs javult, zab, olaj csendes, szesz bágyadt.

Hamburg, jan. 16. *Kávé* januárra 70¼, márcziusra 70, májusra 69 fillér fontonkint.

Hamburg, jan. 15. *Petroleum* bágyadt, helyben 6.60 márka.

Antwerpen, január 15. *Petroleum* nyugodt, 18.75 frank.

Páris, január 15. *Nyersczukor* (88 fok) készáru 28.—28.50 frank, nyugodt, fehér czukor januárra 30.75—31.— frank, szilárd, márcziustól négy hónapra 31.62½ frank, májustól négy hónapra 32.— frank. Finomitott készáru 101 frank.

Páris, jan. 16. Buza nyugodt, liszt tartott, szesz szilárd; idő: szép.

Bréma, jan. 15. *Petroleum* baisse 6.60 márka.

ÜZLETI TUDÓSITÁSOK.

Marhavásár.

Budapest, jan. 16. (Braun József és fia czég jelentése az *Egyetértés* számára.) Felhajtatott: Magyar ökör 1817, magyar tehén 657, szerbiai ökör 567, szerbiai tehén 56, bika 74, bivaly 39, összesen 3210 vágómarha és 59 jármos, illetve bekötési czélokra alkalmas ökör. Miután a mai felhajtás 700 darabbal több volt, mint a mult héten, vidéki vevők pedig csekély számban vettek részt a vásárlásban, ennélfogva az üzlet általában nagyon nehézkes hangulatban, vontatott irányzat mellett folyt le. Körülbelől 600 drb eladatlanul maradt. — Az egységi árak 1—2½ frttal csökkentek métermázsánkint. Következő árakat jegyeztünk:

Jóminőségü magyar hizott ökrökért	28 frttól	30	frtig
Kivételesen	—	31	»
Középminőségü magyar ökrökért	24	26	»
Alárendelt min. magyar ökrökért	20	23	»
Tehenekért (tarka)	23	30	»
Jóminőségü szerbiai ökrökért	25	27	»
Alárendelt minőségü ökrökért	18	23	»
Bikákért	24	29	»
Bivalyokért	16	22	»

métermázsánkint, elevensuly-mérték szerint.

Juhvásár.

Budapest, jan. 14. (Braun József és fia czég jelentése az *Egyetértés* számára.) Felhajtatott: 4253 birka. A vásár kedvezőtlen irányzat mellett folyt le. — Következő árakat jegyeztünk: Elsőrendü (kiviteli) birkákért 16 frttól 22 frtig, jóminőségü (anya) birkákért 9 frttól 11 frtig, középminőségü (anya) birkákért 6 frttól 9 frtig, jóminőségü (ürü) birkákért 19 krtól 22 krig, középminőségü (ürü) birkákért 16 krtól 18 krig kilogrammonkint elevensulymérték szerint.

Napirend: 1896. január 17.

Naptár: Péntek, január 17. — Róm. kath.: Antal. — Prot.: Antal. — Görög-orosz: (január 5.) Teápemt. — Zsidó: Schebat 2. — Nap kél: 7 óra 28 perczkor, nyugszik: 4 óra 20 perczkor. Hold kél: 8 óra 52 percz-kor dklelőtt, nyugszik: 7 óra 5 perczkor este.

A miniszterelnök fogad d. u. 4-től 5-ig.

A földmivelési miniszter fogad d. u. 3 órától 7-ig.

A horvát miniszter fogad délelőtt 10 órától d. u. 1-ig.

A főváros középitési bizottságának ülése d. u. 5 órakor az uj városházán.

Téli kiállitás a mücsarnokban nyitva d. e. 9-től 1-ig. Belépő dij 50 kr.

Nemzeti muzeum: régiségtár, nyitva d. e. 9-től d. u. 1 óráig. Többi tárai megtekinthetők 50 kr. dij mellett.

Magyarok bejövetele, körkép a városligetben, megtekinthető esti 6 óráig 50 kr. belépti dij mellett.

Kivonat a hiv. lap jan. 16. számából.

Árverések a fővárosban. *Reisz* Károly 743 frtra becs. ingós. január 18. VI. kerület, Dalnok-utcza 5. szám. *Gaál* Lajos 1034 frtra becsült ingós. január 21. VI. kerület, Nagymező-utcza 12. szám. *Fuller* György 420 forintra becsült ingóságai január 17. V. kerület, Kálmán-utcza 19/a. szám. *Löwi* Frigyes 773 forintra becsült ingós. január 17. IV. kerület, Mária Váleria utcza 5. sz.

Árverések a vidéken. *Pogány* Menyhért 3323 forintra becsült ingós. márczius 24. Vasad. (Székelyhid.) *Moritz* János 2589 frtra becs. ingós. jebruár 8. Temerin. (Ujvidék.) *Junker* József 383 frtra becsült ingós. február 20. N.-Kikinda. *Simovits* Jónás 3411 forintra becs. ingós. február 19. Fehértemplom. *Faur* Gavrilla 1595 forintra becsült ingós. febr. 6. Kurtics. (Arad.) *Radoszav* Arzén 306 forintra becsült ingóságai február 8. Monostor. (Vinga.) *Fodor* Károlyné 1000 frtra becs. ingóságai február 18. Hátszeg. *Waltschek* Mihály 3030 forintra becsült. ingóságai február 21. Pozsony. *Kanidaky* Anna 7071 forintra becsült ingós. márczius 26. Orsova. *Berger* Simon 2440 forintra becsült ingós. április 1. Szegzárd. *Allenspacher* György 442 forintra becsült ingós. február 7. Mohács.

Csődmegnyitás. A szatmár-németi kir. törvényszéknél *Benedek* Márton nagybányai lakos ellen. Csődbiztosul dr. Dezső Kálmán kir. törvényszéki biró, tömeggondnokul dr. Weisz Ignácz nagy-bányai, helyetteséül dr. Kirvay Árpád szatmári ügyvédek neveztettek ki. Bejelentési határidő február 21.

Csődmegszüntetés. A szegedi kir. törvényszéknél *Gálfy* Sándor szentesi lakos ellen. Az aradi kir. törvényszék részéről *Kohn* Mór aradi lakos ellen.

Pályázatok. A pécsi m. kir. posta- és távirdaigazgatóságnál postamesteri, — a temesvári m. kir. posta- és távirdaigazgatóságnál postamesteri, — a nagyváradi m. kir. posta- és távirdaigazgatóságnál postamesteri, — a pozsonyi m. kir. posta- és távirdaigazgatóságnál postamesteri, — a kolozsvári m. kir. posta- és távirdaigazgatóságnál postamesteri, — a zombori m. kir. pénzügyigazgatóságnál pénzügyőri vigyázói, — a szolnoki kir. pénzügyigazgatóságnál fogalmazói, — a kassai m. kir. pénzügyigazgatóságnál adótiszti, — a kassai m. kir. pénzügyigazgatóságnál ellenőri, — a békési m. kir. járásbirósági dijnoki, — a fehértemplomi m. kir. járásbiróságnál aljegyzői, — a miskolczi kir. törvényszéknél jegyzői, — a szegedi m. kir. pénzügyigazgatóságnál fogalmazói, — a kassai kir. ügyészségnél alügyészi, — a szegedi m. kir. pénzügyigazgatóságnál szolgai, — a deési m. kir. pénzügyigazgatóságnál fogalmazói, — a szolnoki m. kir. pénzügyigazgatóságnál számtiszti, — a kalocsai kir. járásbiróságnál szolgai, — a gyöngyösi kir. járásbiróságnál albirói, — a beszterczebányai kir. törvényszéknél irodatiszti, — a beregszászi kir. törvényszéknél jegyzői, — a dévai m. kir. pénzügyigazgatóságnál adótiszti, — a mócsi kir. járásbiróságnál telekkönyvvezetői állásra.

Szerkesztői üzenetek.

Pedagogus. A miniszterekhez csak meghatározott fogadónapjaikon lehet bejutni; szükséges azonban, hogy az elnöki titkárnál legalább egy nappal előbb jelentkezzék, a mit irásban is megtehet, de meg kell irnia azt is, hogy mit akar? Hogy a miniszterek mely napon fogadnak, azt megtudhatja lapunk „Napirend“ czimü rovatából. Miniszteri tanácsosnál semmi formaság nincs, csak egyszerüen bejelenteti magát a szolgával s megvárja, mig a sor rá kerül. A miniszter rendesen állva fogadja az ajtóban meghajló belépőt és eléje megy néhány lépést. Két lépésnél ne menjen hozzá közelebb, mikor ennyi a távolság, mindketten megállanak. Ezután nézzen a szeme közé, szólitsa kegyelmes uramnak és röviden mondja el a kérését. Ugyanazt megirva vigye magával, hogy esetleg a miniszter átvehesse öntől. Ha nem akarja átvenni, ne kinálja neki. A miniszter a kérésre okvetlenül mondani fog valamit, a mit köszönjön meg, azután tegyen egy egyszerü meghajlást és menjen ki a szobából, ha lehet ugy, hogy a miniszternek hátat ne forditson. Ezek különben mind egyszerü illendőségi szabályok, melyek jó társaságokban az egyenranguakat is kötelezik, annál inkább meg kell tartania annak, a ki valamit kér.

St. E. Két kérdése közül egyikre sem válaszolhatunk. Hogy mely napon volt valamely közepes sikerü vigjáték első előadása? Nem állhat hivatásunkban, hogy ilyesmi után járjunk. Nem tartozik a müvelődés-történelemhez s különben is, ön mint fővárosi lakos, a szinháznál utána járhat. A második kérdésével forduljon azokhoz, a kik a dr. Takács Zoltán könyvtárát elárverelik, abban a könyvtárban talán lesznek *olyan* regények, a milyenek önt érdeklik.

Előfizető. A „Béke-egyesület“ iránti kérdéseivel forduljon a „Nemzet“ szerkesztőségéhez, ott bizonyosan tudni fogják, kinél kell jelentkeznie. Hogy a hadtestparancsnokságnál jelentkezzék, ezzel valami tréfás uri ember akarta rászedni önt; ne higyjen neki!

Török-Becse. A beküldött történelmi czikknek épen az a hibája, hogy nagyon is szakszerü. Olyan hangon van irva, mint egy szaktanulmány s az ilyen a nagy közönség elé nem való. A sok adat határozottan fárasztóvá válik, megterheli az emlékezetet s mivel észrevesszük, hogy egyszeri olvasásra meg nem tarthatók, elégedetlenséget keltenek bennünk. Holott a tárczaczikknek épen az a hivatása, hogyha tartalmas is, de legalább annyira könnyed legyen, hogy legalább a mig a végére érünk, semmit el ne felejdünk belőle.

B. K. A házmesternek éjfél előtt 5 kr, éjfél után 10 kr. kapupénz jár. Állitólag van valami Bach-korszakbeli rendelet, a mely szerint mindkét dij egy-egy krajczárral alacso-

nyabb, de ezt a 30—40 éves közszokás régen érvényen kivül helyezte, ha ugyan valaha életbe lépett. A házmester 10 óra előtt is bezárhatja ugyan a kaput, de 10 óra előtti nyitásért dijat nem kérhet; ha pedig illetlenkedéssel akarja kierőszakolni, föl kell jelenteni a rendőrségnél. Kuriai döntvény van rá, hogy ez zsarolásnak minősitendő s fogházzal büntettessék.

24848. sz. előfizető. *(B. M. Versecz.)* Sorsjegyekre vonatkozó levelét most kaptuk első izben s néhány nap mulva válaszolunk rá.

Nyárád-Szereda-Moson. *H. M.* Nem kapta meg nagysád a levelünket?

Hertelendyfalva. *K. P.* Hogy a polgári iskolai tanitóképző intézet három évfolyamán mit tanitanak? azt helyszűke miatt itt nem sorolhatjuk fel. De nem is szükséges, mert az *Egyetemi nyomda* (Budapest, vár, iskolatér) igazgatósága 20 vagy 30 krajczár előleges beküldése mellett bárkinek megküldi *„A polgári iskolai tanitóképezde tanterve"* czimű füzetet, melyben az évfolyamok tantárgyai s a használt tankönyvek felsorolva vannak. Egyéb könyvet nem szükség tanulmányoznia, elég, ha azokat jól megtanulja, a melyeket e czélra irtak. Polgári iskolai tanitó egyáltalában nem tehet vizsgát a *középiskolai* tanárvizsgáló-bizottság előtt. Ehhez egyetemi tanulmányok szükségesek, tehát elsősorban *érettségi vizsga*, a mi nélkül egyetemre nem veszik fel. Egyedüli kedvezmény, hogy a polgári iskolai tanitónak (ha megszerezte az érettségit) csak két évet kell az egyetemen hallgatnia. Kereskedelmi iskolánál különben polgári képesitéssel is nyerhet állást. Ódon könyvkereskedéseket nem ajánlunk, mivel czégeket elvből nem szoktunk ajánlani. Lapunk hirdetései közt azonban fog ön találni ilyen czéget is.

J. J. Hogy a kereskedelmi iskolai magántanuló meddig huzhatja a beiratkozás halogatását? Mivel ez az illető intézet igazgatóságától függ, határozott választ nem adhatunk. Ha tőlünk függne, a magántanulónak is akkor kellene jelentkeznie, mikor a rendesnek, mindazáltal vannak intézetek, hol a vizsga előtt pár nappal is elfogadják a jelentkezést.

IDEGENEK NÉVSORA.

Orient szálloda.

Dr. Székely J. Fehér-Gyarmat
Mocsári G. Győr
Módos M. Szalonta
Maar J. Kis-Kér
Székely G. L.-Komárom
Koós P. Zsarnó
Wallner Turkeve
Eszlander J. Bukarest
Bereczky J. N.-Szalók
Spitzer A. Várhegy
Hesser G. Pécs
Bachrach L. Ó-Becse
Klein M. Fegyvernek
Frank G. F.-Berseny
Weisz B. Bécs
Zaharia J. Nabrasinca
Gedeon A. N.-Kövesd
Krausz K. Szeged
Nagy J. Szeged
Agoston J. Gerse
Wagner A. Bécs
Krasinszki J. Bécs

Magyar király szálloda.

Dr. Stranszky J. Pozsony
Takáts J. Enying
Lengyel J. Szeged
Kürmendy K. Szeged
Quittner A. Bécs
Klammer K. Bécs
Maller E. Bécs
Gottreuer H. Teplitz
Schlenker L. Prága
Schwarcz I. Koprenitz
Papp I. Marseille
Cohn A. Köln
Deutsch S. München
Hoffer K. München
Fekete E. Brünn

Pannonia szálloda.

Gr. Kun G. M.-Németi
Komlóssy J. Eszterház
Kesics Z. Turkeve
Rimanóczy K. N.-Várad

Bernard M. Bukarest
Bartalos K. Izsák
Dr. Weisz L. Deés
Dr. Szigeti E. Z.-Egerszeg
Benkő J. Zsibó
Hirsfeld B. Veszprém
Deutsch M. M.-Ludas
Baun S. Karva
Varsovsky A. Lugos
Litsek B. Ungvár
Jovanovits M. Bécs
Dr. Igaz P. Békés
Jarkó H. Fiume
Buhvald S. Szabadka
Hamvay Z. Gömör

Holstein testvérek Nádor-szállodája.

Dr. Herrmann K. B.-Gyarmat
Tóth S. Torda
Fodor L. Torda
Csetri Gy. Torda
Feszt S. Torda
Gaes M. F.-Dabas
Berger B. A.-Irsa
Paskesz S. Dorozsma
Wiesel Menyhért Raczkeve
Berzeviczy B. Kozárd
Ferenczi M. Dobsina
Burghart A. Szászeb
Blumm J. Temesvár
Tihanyi I. Körmöczbánya

Rémi szálloda.

Frankl K. Bécs
Theodorovics M. Győr
Srausz M. T.-Füred
Strausz E. T-Abád
Steiner S. Veszprém
Weisz M. Veszprém
Knoblauch R. Miskolcz
Schwarcz J. T.-Szt-Imre
Wildman M. T.-Abád
Gajzagó G. Torda
Langfelder S. Bielitz
Graubart D. Kassa
Fuchs W. N.-Tárkány
Gerő A. Demsics

Puschnik Ferencz Két korona szálloda.

Benedek J. Gyón
Guth L. T.-Szt-Márton
Blau S. Szt-Márton
Burincsics M. Leszkovács
Dimitric M. Krusovács
Tódor S. Krusovács
Koszta K. Krusovács
Schuszter F. Reschdorf
Izel A. Reschdorf
Hánh J. Reschdorf
Fekete I. Szentes
Konkoly I. Turkeve
Mihalik K. Galanta
Langenhagen B. Bécs
Strasser S. A.-Dabas
Nagy M. Szentes
Balla M. Torda

Erzsébet királyné szálloda.

Br. Bornemissza J. G.-Váralja
Nagy M. Szemere
Varsányi P. Vácz
Andorkó T. Eperjes
Beöthy G. Sopron
Vinczrhidy D. N.-Kikinda
Dr. Manin Gy. Sz.-Somlyó
Pokornyi J. Szenitz
Jankovits M. N.-Becskerek

Wekerle N. Gaád
Szeberényi Gy. B.-Csaba
Kellner L. Miskolcz
Fritsch M. Brassó

József Főherczeg szálloda.

Nyiredy D. Győr
Steidler R. Trieszt
Ohrotom S. Szelej
Kiss J. Szolnok
Friedländer A. Bécs
Horovitz V. Sümeg
Schalte E. Fiume
Gold K. Temes
Lakosy F. Tata
Binder M. Bécs
Meissner R. Brünn

Törlei József és tsa Arany sas szállodája.

Holcz W. Bécs
Krivanszky L. Arad
Wallner Arad
Peinitsch R. Bécs
Koppich M. Száda
Strausz R. Somogy
Fischer A. Eger
Slevanszky K. N.-Röcze
Grossinger A. Ujvidék

Elhaltak névsora 1896. jan. 16-án.

Spitzer sz. Gottlieb Fáni 74 é. III. Lajos-u. 173.
Reiner sz. Rosenstock Katalin 27 é. III. Kis-korona-u. 34.
Weil sz. Mandl Josefa 78 é. III. Kis-korona-ut 7.
Böhm János 80 é. I. Felhő-u. 3.
Seemann sz. Borsitzky Laura 42 é. II. Fő-ut 22.
Staffer László 2 é. I. Fehérvvri-ut 10699.
Heszmann sz. Tek Erzsébet 64 é. I. Attilla-u. 28.
Lampe Alajos 60 é.
Kőszeghy László 48 é. I. Mozdony-u. 6.
Hockel sz. Standinger Ilona 39 é. I. Uri-u. 36.
Metzler sz. Petåovits Teréz 61 é. VII. Hernad-u. 28.
Seiffert sz. Molnár Teréz 76 é. II. Fő-ut 43.
Petro Antal 20 é. utról.
Gautenfelg Hugó 2½ é. III. Lajos-u. 104.
Möser sz. Volovits Mária 54 é. V. Váczi-ut 58.
Janke Henrik 21 é. II. Ország-ut 3.
Kiszelák István 44 é. utról.
Winkler Hermann 49 é. angyalföldi tébolyda.
Egyed sz. Rajki Katalin 78 é. VII. Hernád-u. 30.
Buttkay Ede 70. I. Győri-ut 15.
Szuppán Rezső 37 é. VII. Dob-u. 28.
Bende sz. Eder Amália 39 é. VIII. Óriás-u. 16.
Gursák Károly 26 é. VIII. K.-fuvaros-u. 3.
Kujalek Ferencz 39 é. VIII. Üllői-ut 71.
Kordella sz. Bukszer Teréz 68 é. szegényház.
Karl Sebestyén 53 é. VIII. Illés-u. 21.
Orsogits János 60 é. IX. Mester-u. 9.
Zombori sz. Hanusz Johanna 62 é. IG. Üllői-ut 5.
Kisczán János 43 é. VII. Szövetség-u. 9.
Mayer Gusztav 47 é. VIII. Vas-u. 13.

SZINHÁZAK és MULATSÁGOK.

M. KIR. OPERAHAZ.

Évi b. 12. Havi b. 12.

Másodszor:

Budapest, 1896. jan. 17-én.

Balassa Bálint.

Eredeti dalmű 3 felvonásban,

Szövegét: Tóth Kálmán „Dobó Katicza" czimű történeti szinművé után nyomán irta Hamvas József. Zenéjét szerzette Farkas Ödön.

Személyek:

Dobó István	Várady
Katicza	Bárdossy I.
Balassa Bálint	Arányi
Hegedüs	Beck
Homonnaij	Takáts
Sebestyén	Hegedüs
Gyalus	Ney B.
Gyalusné	Válent Vilma
Marosi	Mihályi
Várnagy	Kornai
Ali, regenát	Dalnoki

Kezdete 7 órakor.

NEMZETI SZINHAZ.

Évi bérlet 13. Havi bérlet 13.

Budapest, 1896. jan. 17-én.

Megyei élet.

Vigjáték 4 felvonásban. Irta Muzslay János.

Személyek:

Gadóczy S.	Gyenes
Özv. Sárosdyné	Rákosi Sz.
Ilka	Ligeti J.
Szentannay A.	Sómló
Gimes T.	Dezső
Lublay Bálint	Ujházi
Klára	Hegyesy M.
Hantosy Pál	Szigeti Imre
Pattay V.	Gabányi
Ferkó	Zilahi
Bülkossy	Egressy
Rakaczay	Körösmezei

Kezdete 7 órakor.

VAR-SZINHAZ.

Budapest, 1896. jan. 17-én. Zárva.

NEPSZINHAZ.

Budapest, 1896. jan. 17é-n.

Holtomiglan.

Eredeti szinmű dalokkal 4 felvonásban. Irta Ruttkai Gy.

Személyek.

Erdei Juliska	Küry Klára
Zengő Mária J.	Siposné
Hajdufalvi Róza	Vidorné
Özv. Molnár J.	Izsóné
Halmos Lajos	Vidor
Holló Endre	Szirmai
Varga Tamás	Kassai
Irma	P. Lukács J.
Garas János,	Ferenczi
Világ Benedek	Ujvári
Gelbgieszer Á.	Németh
Lantossi Meny.	Tollagi
Józsi,	Gazsi M.
Vendéglős	Tirnovai
Pinczér	Révész
Rendőr	Bertalan
Czigányprimás	Várdai

Kezdete 7 órakor.

Szinházi játékrendek.

A magy. kir. operaház játékrendje: *Szombaton,* jan. 18-án Tamóra. Évi bérlet 13. szám, havi bérlet 13. sz. Rendes helyárak. *Vasárnap,* január 19. Balassa Bálint (harmadszor). Bérletszünet 2. sz. Rendes helyárak.

A nemzeti szinház játékrendje: *Szombaton,* január 18-án Amegyei élet (másodszor). Évi bérlet 14. szám, havi bérlet 14. szám *Vasárnap,* január 19-én A megyei élet (harmadszor). III. bérletszünett. *Hétfőn,* jan. 20-án. Férjek iskolája. Képzelt beteg. Évi bérlet 15. szám, havi bérlet 15. sz.

A népszinház játékrendje: *Szombaton,* január 18-án Brigit a. *Vasárnap,* jan. 19-én, délután Orfeusz a pokolban.

FOLIES CAPRICE

Uj! Ma Eredeti!

On parle français.

Végül

A tiszta Zsuzsanna.

Irta: **Leitner H.** Zenéjét szerzette **Knoch A.**

Kövessi-féle legnagyobb étterem, bor- és sörcsarnok

(valódi látványosság Budapesten)

Erzsébet-körut 27. sz. (Wesselényi-utcza sarkán).

Naponta

nagy katonai hangverseny.

Elismert jó konyha, kitünő borok. 26080

Szinház után friss konyha.

Kezdete 7 órakor. Szabad bemenet.

Somossy-Mulató

Nagymező-utcza 17. szám.

431. telefon. Iroda: Mozsár-utcza 5. 431. telefon.

Ma ujdonságok estéje

WALLENDA tanár világhirü dogg falkájával.

Az univerzális DEIKE család

5 mutatványnyal.

Les **MOSQUITOS** énekes-társulat.

Január 30-án **Nagy elite álarczos bál** és a **„Párisi élet"** nagy ballet fényes kiállitással és **Sorma Rosina** prima ballerina első föllépésével. — F. hó 31-én

A fehér nő.

Jegyek elővételbe egyedüli elárusító helye **Bárdos-féle** dohánytőzsde Andrássy-ut 38.

Herzmann-orpheum

Hajós-utcza 13. sz. az operaházzal szemben.

Barrison nővérek

fellépte.

Továbbá a több mint 40 szerződött személy fellépte. A közvetlen szomszédságban **Herzmann-kávéház** a fővárosban időző artisták gyülekező helye.

HUNGÁRIA SZÁLLODA 2080

Ma este az étteremben **Radics Vilmos és Fiai** ismert s kedvelt zenekara játszik **Kezdete 8 órakor.**

ERZSÉBET kávéház

Dalcsarnok

a KÉK MACSKÁ-hoz

Király-utcza 23. sz.

Hansi Rose

utolérhetlen exentrique énekesnő első fellépte.

Pont 9 órakor **Szerelmi szabályzat** bohózat.

Pont 10 órakor **Egy végzetes névnap**

életkép **Maurice K.**-tól. — Pont 11 órakor

A spanyol marsal

naponta óriási siker mellett szinre kerülő énekes vigjáték.

Ünnep és vasárnap 2 előadás.

Számos látogatást kérnek:

Németi A. kávés. 25957 **Maurice K.** igazgató.

Vizállás, 1896. január 16-án.

	Centiméter	C°
Inn:		
Schärding	+ 112<86 —	2
Duna		
Passau	+ 142< 3 —	1
Linz	— 88> 5 —	2
Bécs	— 145> 7 —	4
Pozsony	+ 114> 2 —	3
Komárom	+ 206< 2 —	3
Budapest	+ 338>58 —	4
D.-Földvár	— —	
Mohács	+ 341<23 —	8
Gombos	+ 350<12 —	4
Ujvidék	+ 198< 8 —	2
Zimony	+ 175< 4 —	2
Pancsova	+ 132<10 —	2
Drenkova	+ 141>13 —	0
Orsova	+ 225< 1 —	1
Vág:		
Szered	+ 54> 2 —	4
Rába:		
Győr	+ 196< 4	
Dráva:		
Zákány	— 56< 4 —	4
Barcs	— 17< 1 —	1
Eszék	+ 144> 4 —	3
Száva:		
Sziszek	+ 67< 3 —	
Mitrovicza	+ 297<13 —	
Bega:		
Kiszető	+ 82>79 —	4
Temesvár	— —	
N.-Becskerek	0< 6	2
Tisza:		
M.-Sziget	+ 46 —	4
Tekeháza	+ 2 —	3
Tisza-Ujlak	+ 40>10 —	2
V.-Namény	+ 90< 3 —	4
Záhony (Csap)	+ 14<14 —	8
Tokaj	+ 148<14 —	7
Tisza-Füred	+ 188< 9 —	8
Szolnok	+ 165<10 —	9
Csongrád	+ 202<10 —	5
Szeged	+ 216< 8 —	3
Török-Becse	+ 126< 7 —	2
Titel	+ 190< 5 —	2
Körös:		
Sebes: N.-Várad	+ 8< 1 —	3
Fekete: Tenke	+ 18 —	3
Fehér: B.-Jenő	+ 22 —	1
Kettős: Békés	+ 136<10 —	4
Hármas: Gyoma	+ 1268 < —	5
Maros:		
Arad	— 42< 6 —	2
Makó	+ 104> 6 —	3

Jegyek magyarázata: + null fölött. — null alatt. > áradat, < apadat, hőmérsék Celsius szerint.

Időjárás.

A m. kir. meteorologiai központi intézet távirati jelentése 1896. jan. 16-án reggel 7 órakor.

Állomások	Légnyomás mm.	A hőmérséklet Celsius szerint	Szél iránya és ereje	Felhőzet	Csapadék mm.	Hőmérséklet maximuma	Hőmérséklet minimuma
Árvaváralja	541	— 5.0	W 1	*	—	—5	— 7
Trencsén	561	— 3.4	—	*	9	—0	— 5
Selmeczbánya	583	— 7.6	S 1	*	1	—5	— 9
Kis-Kartal	581	— 8.8	—	≡	1	—3	—16
Magyar-Óvár	565	— 4.6	SE 1	*	2	—2	— 8
Ó-Gyalla	567	— 5.3	SE 3	*	1	—3	— 8
Budapest	575	— 6.2	NW 1	≡	—	—4	— 9
Sopron	554	— 1.4	NW 1	4	—	—2	—11
Herény	566	— 6.0	SW 3	4	—	—3	— 9
Keszthely	587	— 4.1	SE 1	*	—	—0	— 7
Paks	—	—	—	—	—	—	—
Csáktornya	573	— 5.0	N 1	4	—	—1	—12
Zágráb	581	— 4.6	E 1	≡	—	—0	— 6
Fiume	559	+ 4.7	W 2	◉	1	8	— 2
Cirkvenica	560	+ 3.6	NE 1	◉	12	9	— 1
Pancsova	583	— 2.7	SE 3	4	—	—2	— 3
Orsova	589	— 5.6	NE 1	2	—	2	— 8
Zsombolya	584	— 4.4	—	≡	—	—3	— 5
Arad	595	— 4.0	SW 1	4	6	—1	— 9
Szeged	578	— 4.7	SW 2	≡	4	—2	— 6
Szolnok	589	—11.2	N 1	≡	1	—6	—15
Eger	583	— 7.2	W 4	4	—	—1	—13
Debreczen	558	— 6.2	N 2	4	2	—5	— 9
Késmárk	539	— 3.8	S 4	4	—	—	—
Ungvár	577	— 5.3	S 3	4	—	—5	—12
Akna-Szlatina	587	— 5.2	W 1	4	—	—	—
Szatmár	597	— 3.2	SE 1	4	—	—2	— 4
Nagy-Várad	—	—	—	—	—	—	—
Kolozsvár	586	—12.8	W 1	≡	1	—5	—14
Nagy-Szeben	589	— 7.4	W 1	0	—	—5	— 9
Bécs	547	+ 1.0	W 3	4	1	—1	— 7
Salzburg	589	+ 3.2	W 6	4	3	—1	— 2
Klagenfurt	588	+ 8.0	E 1	4	—	3	—13
Póla	563	+ 4.2	N 1	4	1	8	— 3
Lesina	—	—	—	—	—	—	—
Sarajevo	573	— 0.1	NE 1	≡	2	2	— 0
Torino	603	— 5.0	SE 4	≡	—	1	— 6
Flórencz	582	+ 0.3	SE 2	3	—	—	—
Róma	573	+ 4.0	N 1	4	4	—	—
Nápoly	569	+ 5.7	NW 2	0	—	—	—
Brindisi	564	+ 7.3	NW 4	3	13	—	—
Palermo	573	+ 6.9	NW 3	1	—	—	—
Malta	552	+11.7	W 3	2	—	—	—
Zürich	629	— 2.0	—	◉	4	—	—
Biarritz	698	+11.4	N 4	◉	7	—	—
Nizza	—	—	—	—	—	—	—
Páris	647	+ 3.6	W 2	0	2	—	—
Kopenhága	—	—	—	—	—	—	—
Hamburg	474	+ 1.0	W 5	4	6	—	—
Berlin	482	+ 2.4	W 4	4	5	—	—
Christiansund	361	+ 2.4	W 0	*	4	—	—
Stockholm	346	— 5.5	SE 6	*	3	—	—
Szent-Pétervár	522	—10.7	S 3	4	1	—	—
Moszkva	—	—	—	—	—	—	—
Varsó	486	— 4.6	S 2	*	—	—	—
Kiew	598	—12.9	SE 1	4	—	—	—
Odessza	—	—	—	—	—	—	—
Sulina	593	— 6.9	N 1	0	—	—	—
Szófia	617	—12.7	NE 1	≡	—	—	—
Konstantinápoly	589	+ 4.8	E 1	1	—	—	—

A szélirányok jelölése: N = észak, W = nyugot, S = dél, E = kelet. Felhőzet: 0 = egészen derült, 1 = többnyire derült, 2 = részben felhős, 3 = többnyire borult, 4 = egészen borult, ◉ = eső, * = hó, ≡ = köd, K = zivatar.

A depresszió északnyugatról Skandinávia felé vonult, s nyugoti maximum pedig megerősödött.

Európa nyugoti felében a hőmérséklet általánosan 0° fölött van, ugy, hogy a fagyok határa keletre tolódott el. Az idő egyébként tulnyomóan csapadékos.

Hazánkban az idő borus és részben ködös; az előző napokhoz képest a hideg mérséklődött. Ma reggel nyugotról havazás indult meg.

A budapesti áru- és értéktőzsde hivatalos árjegyzése 1895. január 16.

Időjárás hó	Vizállás reggel 7 órakor 344 cm.	Hőmérő reggel 7 órakor + 5°C.	Légsulymérő reg. 7 ó. 776 m/m.

A) Árutőzsde.

I. Gabonanemüek.

a) Kész áru.

Minőségi suly hektoliterenkint — 100 kilogrammnak ára

	Ó vagy uj	Faj	76 kg. frttól	76 kg. frtig	77 kg. frttól	77 kg. frtig	78 kg. frttól	78 kg. frtig	79 kg. frttól	79 kg. frtig	80 kg. frttól	80 kg. frtig	81 kg. frttól	81 kg. frtig	82 kg. frttól	82 kg. frtig
Buza	uj	bánsági	—.—	—.—	6.90	7.—	6.95	7.10	7.05	7.15	7.10	7.25	7.20	7.30	7.30	7.35
	uj	tiszavidéki	—.—	—.—	6.95	7.05	7.05	7.15	7.10	7.20	7.15	7.30	7.25	7.35	7.35	7.40
	uj	pestvidéki	—.—	—.—	6.90	7.—	6.95	7.10	7.05	7.15	7.10	7.25	7.20	7.30	7.30	7.35
	uj	fehérmegyei	—.—	—.—	6.90	7.—	6.95	7.10	7.05	7.15	7.10	7.25	7.20	7.30	7.30	7.35
	uj	bácskai	—.—	—.—	7.—	7.10	7.10	7.20	7.15	7.25	7.20	7.35	7.30	7.40	7.40	7.45
	uj	román	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—
	uj	szerb	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—
	uj	bolgár	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—

	Ó vagy uj	Faj	Minőségi suly hektoliterenk.	Frttól	Frtig
Rozs	uj	elsőrendű	70—72	6.30	6.35
		másodrendű	—	6.25	6.30
Árpa	uj	takarmány	60—62	4.90	5.10
	uj	égetni való	62—64	5.40	6.20
	uj	sörfőzésre	64—66	6.40	7.80
Zab	ó	—	39—41	—.—	—.—
	uj		39—41	6.10	6.45
Tengeri	ó	bánsági	—	—.—	—.—
	ó	másnemű	—	4.—	4.15
Repcze	uj	káposzta	—	—.—	—.—
	uj	bánsági	—	—.—	—.—
Köles	ó	—	—	5.35	5.70

b) Határidőre.

Usance-minőségű 100 kilogrammonkint.

	Határidő	Pénz frt	Áru frt
Buza	szept.—okt.	7.15	7.17
	márcz.—ápr.	6.96	6.97
	máj.—jun.	—.—	—.—
Rozs	márcz.—ápr.	6.27	6.29
	szept.—okt.	—.—	—.—
Tengeri	1896. máj.—jun.	4.44	4.45
	jun.—jul.	—.—	—.—
	jul.—aug.	—.—	—.—
	szept.	—.—	—.—
	október	—.—	—.—
Zab	junius	6.10	6.12
	október	—.—	—.—
Káp.-Repcze	1896. aug.—szept.	10.60	10.70

II. Különféle termények.

Ár 100 kilogrammonkint

	Faj		Pénz frt	Áru frt
Ingyen hordó	Disznózsir	budapesti	54.50	55.—
		vidéki	—.—	—.—
—	Szalonna	magyar la légenszáritott vidéki	—.—	—.—
		városi légenszáritott, 4 darabos	45.—	46.—
		3 "	47.—	47.50
		füstölt	—.—	—.—
Zsákkal együtt göngyisuly tisztasuly helyett.	Szilva Kész áru	bosznai, 1895. évi, usance-minőség 120 darabos	15.—	15.50
		100 "	15.75	16.—
		85 "	16.25	16.75
		szerbiai, usance-minőség	13.50	13.75
		100 darabos	14.25	14.50
		85 "	15.—	15.50
Minőség 500 grammonkint	Szilva Határidőre	bosznai, 1895. okt.-nov., usance-min. 120 darabos	—.—	—.—
		100 "	—.—	—.—
		85 "	—.—	—.—
		szerbiai, usance-min.	—.—	—.—
		100 darabos	—.—	—.—
		85 "	—.—	—.—
Ingyen hordó	Szilvaiz Kész áru	szlavoniai 1895	18.—	19.—
		szerbiai 1895	16.—	17.—
	Szilvaiz Határidőre	szlavoniai 1895 október	—.—	—.—
		szerbiai	—.—	—.—
—	Heremag	luczerna magyar, 1895	35.—	45.—
		vörös 1895	29.—	32.—
		vörös középszemű 1895	32.—	35.—
		„ nagyszemű 1895	35.—	38.—

III. A hajószállitás fuvardijtételei Budapestre.

	Honnan	kr
Duna	Pancsova	25—27
	Ujvidék	23—25
	Bezdán	18—19
	Kalocsa	14—15
	Dunaföldvár	13—14
Tisza	Szentes	32—34
	Szeged	30—32
	Zenta	28—31
	Titel	24—26
Száva	Mitrovicz	36—38
Béga	Temesvár	—
	Nagy-Becskerek	30—32

Győrbe a fuvardijtétel 8—10 krral magasabb a budapestinél.

A hajódijtételek 100 kilogrammonkint, a szállitási adóval és a biztositási dij nélkül értetnek.

A Béga-állomásokról a burcsellázást beleértve.

B) Értéktőzsde.

Értékpapirok	Utolsó árfolyam pénz	Utolsó árfolyam áru
I. Államadósság.		
a) Magyar államadósság.		
Aranyjáradék, 100, 500, 1000 frt névért. drbokban, adóm.	121.75	122.25
10,000 frt névért. darabokban, adóm.	—.—	—.—
Koronaértékü járadék, adómentes	98.90	99.40
1876. keleti vasuti államkölcsön aranyb., adólev. 10%	121.50	122.50
1889. évi államvasuti aranykölcsön, adómentes	124.50	125.50
1889. " ezüstkölcsön	102.—	103.—
1870. évi nyereménykölcsön, 100 frtos darab	88.—	89.—
1870. " 50 "	153	154
Államk. vaskapu czélj. arany adóm., 200 K. névérték.	152	154.—
Magyar regále-kárt. kötvény, adómentes	100.—	101.—
Horvát-szlavon "	100.—	101.—
Magyar földtehermentesitési kötvény, adómentes	97.—	98.—
Horvát-szlavon "	98.50	99.50
Tiszai és szegedi nyereménykölcsön	142.—	143.—
Horvát-szlavon jelz. földv. kötv. adólev. 7%		
b) Osztrák államadósság.		
Egyesitett járadék papirban február—augusztus	100.25	100.75
május—november	100.25	100.75
Egyesitett járadék ezüstben január—julius	101.—	101.50
április—október	101.—	101.50
Aranyjáradék, adómentes	122.—	122.50
Koronaértékü járadék	100.25	100.75
Államsorsjegyek 1854. évből, 250 frt. p. p. adólev. 90%	145.—	147.—
" 1860. " 500 " o. é. "	147.—	148.—
" 1860. " 100 "	158.—	160.—
" 1864. " 100 "	192.—	193.—
" 1864. " 50 "	192.—	193.—
Idegen államadósságok.		
Bolgár államvasuti zálogkölcsön	102.—	104.—
Szerbia ny.-kölcsön 100 frank ar.	34.—	36.—
" " 100 " " (osztr. felülbély.)	34.—	36.—
II. Más közkölcsönök.		
Bosnyák-herczegovinai orsz. kölcsön 1895. évből	—.—	—.—
Budapest főváros 1890. évi kölcsöne, adómentes	100.—	101.—
Temes-bégavölgyi vizszab. társ. kölcsöne	102.—	104.—

Kamatláb	Értékpapirok	Utolsó árfolyam pénz	Utolsó árfolyam áru
	III. Záloglevelek és kölcsönkötv.		
	a) Budapesti intézetek kibocsátásai.		
4½%	Belvárosi takarékpénztár r.-t.	100.50	101.—
4½%	Egyesült bpesti fővárosi takarékpénztár	100.50	101.25
4%	" " koronaért.	97.75	98.50
5½%	Kisbirtokosok országos földhitelint.	101.50	103.—
5%	"	101.50	102.—
5%	" 50½ évre koronaér.	101.75	102.50
4½%	" 50½ évre	100.—	101.—
5%	Magyar földhitelintézet papirban	—.—	—.—
4½%	"	100.—	100.50
4%	"	99.—	100.—
4%	" koronaértékben 50 évre	98.75	99.25
4%	" szabv. és talajjav.	97.—	97.50
4½%	Magyar helyiérd. vasutak kötv. 50½ évre	97.—	99.—
4%	" 50 évre kor. ért.	96.75	97.75
4%	" 50 évre kor. ért. visszafiz. 210 K.	—.—	—.—
5%	Magyar jelzáloghitelbank	100.25	101.—
4½%	"	100.—	100.50
4%	"	99.75	100.75
4%	" közs. k. 50 é., vf. 110 frt.	101.25	102.25
4%	" közs. kötv. 50 évre	97.75	98.50
4½%	" közs. kötv. 50 évre	99.50	100.—
4%	" nyer.-kötv.	122.—	124.—
4%	" osztr. felülb.	124.—	126.—
—	" nyer.-jegy	—.—	—.—
—	" osztr. felülb.	18.50	19.50
3%	" nyer.-kötv.	106.75	107.25
4½%	Magyar országos közp. takarékpénztár	100.50	101.25
4½%	" kor. ért.	100.50	101.25
4½%	Magyar takarékpénzt. közp. jelzálogbankja	101.75	102.—
4%	Magyar takarékpénzt. közp. jelzálogb. kor. ért.	99.—	100.—
4½%	" közs. k.	100.75	101.75
4%	"	96.—	97.—
4%	Osztrák-magyar bank 40½ évre	100.—	100.80
4%	" 50 évre	100.—	100.80
4½%	Pesti hazai első takarékp. közs. kötv.	100.—	100.50
4%	"	97.—	98.—
4%	" zálogl. kor. ért.	98.25	98.75
3%	Pesti m. keresk. bank	—.—	—.—
4½%	"	100.50	101.—
4%	"	98.50	99.25
4½%	" közs. k. vissz. 110 frt	103.—	104.—
4%	" közs. k. vissz. 210 k.	99.50	100.25
	b) Vidéki és külföldi int. kibocsátásai.		
5%	Albina takarék- és hitelintézet	100.75	101.75
5%	Aradi polgári takarékp. 40 évre	100.—	100.50
5%	" 40 é. visszafiz. 110 frt.	101.—	—.—
5½%	" 40 évre	100.—	100.50
4½%	Aradmegyei takarékpénztár	98.50	99.—
5%	Erdélyr. m. jelzáloghitelb. 40 évre	100.—	101.—
4½%	" 40 évre visszafiz.	98.50	99.50
4½%	Horvát-szlavon országos jelzálogbank	100.50	101.25
5%	Nagyszeb. ált. takp. 31½ é., vissz. 110 frt	102.—	—.—
5%	" 40 évre, vissz. 106 frt	102.—	—.—
5%	" 40 évre III. kib.	101.75	102.25
4½%	" 35 évre IV. kib.	100.—	101.—
5%	Nagyszebeni földhitelintézet	100.50	101.50
5½%	"	102.—	—.—
6%	"	103.—	—.—
4½%	" VI. kib.	100 —	101.—
3%	Osztrák földhitelintézet nyer.-kötv.	115.50	116.50
—	" nyer.-jegy	—.—	—.—
5%	Temesvári első takarékpénztár	102.—	103.—
4½%	"	99.50	100.50
	IV. Elsőbbségi kötvények.		
4½%	Adria m. kir. tengeri hajózási részvényt.	100.—	101.—
4%	Budapesti közúti vaspálya-társ. koronaért.	98.—	99.—
4%	Budapest-pécsi vasut	96.50	97.50
4%	Déli vasut	—.—	—.—
6%	Első cs. kir. szab. dunagőzhajózási társ.	—.—	—.—
3%	Győr-sopron-ebenfurti vasut, arany	—.—	—.—
4%	Kassa-oderbergi vasut 1889, ezüst	98.25	99.25
4%	" 1889, arany	120.25	121.25
4%	" 1891, ezüst	98.—	99.—
4%	" 1891, arany	120.25	121.25
4%	" (oszt. von.) 1889, ez.	98.—	100.—
4½%	Magyar folyam- és tengerhajózási r.-t.	99.75	100.50
5%	Magyar-gácsországi vasut I. kib.	107.—	108.—
5%	" II. kib.	107.—	108.—
4%	" ezüst	97.50	98.50
5%	Magyar ny. v. (székesf.-győr-gráczi vonal)	103.—	105.—
5%	" 1874. kib.	103.—	105.—
4½%	Magyar v. els. kölcsön beruh. czélra, arany	121.—	122.—
5%	Osztrák-magyar államvasut arany	—.—	—.—
4%	" 1883.	—.—	—.—
3%	" X. kib. 1885	—.—	—.—
4½%	Pesti Lloyd- és tőzsdeépület	100.—	100.50
4½%	Torontáli helyiérdekü vasutak	—.—	—.—
5%	Urikány-zsilv. magyar kőszénb. els. kötv.	—.—	—.—
5%	" II. kib.	120.50	—.—

Osztalék 1894-re	Értékpapirok		pénz	áru
	V. Bankok részvényei.			
9.—	Angol-osztrák bank	120	166.—	167.—
6.50	Budapesti bankegyesület	100	108.50	109.—
12.—	Első magyar iparbank	150	198.—	200.—
7.—	Fiumei hitelbank	80	116.—	118.—
7.—	Fővárosi bank-részvény-társaság	100	90.—	92.—
—.—	Budapesti giro- és pénztár-egylet	2000 K.	—.—	—.—
—.—	Hazai bank-részvény-társaság	200 K.	124.—	125.—
—.—	Hermes magy. ált. váltóüzlet részvt.	200 K.	180.—	185.—
15.—	Horvát leszámitoló bank	200	—.—	—.—
5.—	Horvát-szlavon országos jelzálogbank	100	111.—	113.—
22.—	Magyar általános hitelbank	200	—.—	—.—
7.—	Magyar ipar- és kereskedelmi bank	100	—.—	—.—
48 fr.	Magyar jelzáloghitelbank, I. kibocsátás	200 ar.	—.—	—.—
24 fr.	Magyar jelzáloghitelbank, II. kibocsátás	100 ar.	—.—	—.—
10.—	Magyar kereskedelmi r.-t.	200	195.—	200.—
16.—	Magyar leszámitoló és pénzváltó bank	400 K.	—.—	—.—
—.—	" 1895. kib.	400 K.	254.—	255.—
25.—	Magyar takarékp. közp. jelz logbankja	500	560.—	565.—
19.—	Osztrák hitelintézet	160	—.—	—.—
42.90	Osztrák-magyar bank	600	995.—	1005.—
60.—	Pesti magyar kereskedelmi bank	500	1170.—	1180.—
17.—	Unionbank	200	293.—	294.—
	VI. Takarékpénztárak részvényei.			
5.—	Belvárosi takarékpénztár	100	102.50	103.—
7.—	Budapest III. kerületi takarékpénztár	50	135.—	138.—
5.—	Budapest-erzsébetvárosi takarékpénztár	200 K.	88.—	90.—
—	Budapest VIII., IX., X. ker. takp. r.-t.	100	—.—	—.—
—	Budapesti tak. pénzt. és orsz. zálogk. r.-t.	400 K.	230.—	232.—
58.—	Egyesült budapesti fővárosi takarékp.	300	1145.—	1155.—
7.—	Magyar általános takarékpénztár	100	122.—	123.—
40.—	Magyar országos központi takarékpénzt.	300	790	810.—
100.—	Pesti hazai első takarékpénztár	1000	3100.—	3200.—
	VII. Biztositó-társaságok részv.			
12.—	Bécsi biztositó társaság	200	240.—	245.—
16.—	Bécsi élet- és járadék-biztositó intézet	200	360.—	380.—
250.—	Első magyar általános biztositó társaság	1000	4250.—	4300.—
7.—	Fonciére, pesti biztositó intézet	100	159.—	160.—
5.—	Lloyd, magyar viszontbiztositó társ.	150	90.—	95.—
8.—	Magyar jég- és viszontbiztositó r.-t.	100	127.—	128.—
8.—	Nemzeti baleset és munkásbiztositó r.-t.	200 K.	143.—	148.—
50.—	Pannonia viszontbiztositó intézet	300	925.—	935.—
	VIII. Gőzmalmok részvényei.			
—.—	Concordia-gőzmalom r.-t.	400	320.—	340.—
—	" elsőbbs. részv.	400	402.—	—.—
100.—	Első budapesti gőzmalom r.-t.	500	2050.—	2100.—
12.—	Erzsébet-gőzmalom-társ.	200	315.—	330.—
9.60	Lujza-gőzmalom r.-t.	160	210.—	220.—
25.—	Pesti hengermalom-társ.	400	700.—	725.—
19.—	Pesti molnárok és sütők gőzmalom r.-t.	200	315.—	320.—
12.—	Pesti Viktória-gőzmalom	150	190.—	195.—
	IX. Bányák és téglagyárak részv.			
10.—	Brassói bánya- és kohóegylet r.-t.	200	267.—	269
5.—	Budapesti tégla- és mészégető r.-t.	200 K.	115.—	116
13.—	Budapest-szentlőrinczi téglagyár	100	230.—	235.—
8.—	Egyesült tégla- és czementgyár r.-t.	100	111.—	112.—
10.—	Északm. egyesült kőszénb. és iparv.	100	239.—	241.—
8.—	Felsőmagyarorsz. bánya és kohómű r.-t.	100	126.—	128.—
7.—	István téglagyár r.-t.	100	77.—	80.—
50.—	Kassa-somodi kőszénbánya r.-t. id. elism.	30	48.—	50.—
30.—	Kőbányai gőztéglagyár r.-t.	160	760.—	780.—
—.—	Kőszénbánya és téglagyár r.-t.	200	630.—	650.—
16.—	Magyar asphalt r.-t.	100	240.—	245.—
8.—	Magyar általános kőszénbánya r.-t.	100	131.—	132.—
7.—	Magy. gőztégla-, czem.- és gypszgy. r.-t.	100	95.—	96.—
12.—	Magyar keramiai gyár r.-t.	100	155.—	156.—
4.—	Péterhegyi téglaipar r.-t.	200 K.	105.—	115.—
32.—	Salgótarjáni kőszénbánya r.-t.	100	598.—	603 —
5.—	Szentendrei téglagyár r.-t.	100	80.—	82.—
17.—	Ujlaki tégla- és mészégető r.-t.	150	250.—	255.—
—	Urikány-zsilvölgyi magy. kőszénb. r.-t.	100	—.—	—.—
	X. Vasművek és gépgyárak részv.			
16.—	Első magyar gazdasági gépgyár r.-t.	200	225.—	235 —
7.—	„Danubius" magy. hajó- és gépgyár r.-t.	100	107.—	109.—
85.—	Ganz és társa vasöntöde és gépgyár	400	2110 —	2120.—
16.—	Nadrági vasipar társulat	200	—.—	—.—
—.—	„Nicholson"-gépgyár részv.-társ.	200 K.	124.—	126.—
—.—	Rimamurány-salgótarjáni vasmű r.-t.	100	—.—	—.—
14.—	Schlick-féle vasöntöde és gépgyár	200	237.—	239.—
—.—	Schoenichen-Hartmann-f. m. gépgyár r.-t.	200 K.	115.—	120.—
—.—	Walser-féle I. m. gép- s tüzoltósz. gyár r.-t.	100	60.—	70.—
15.—	Weitzer János gép-, waggongyár és vasönt.	150	308.—	310.—
	XI. Könyvnyomdák részvényei.			
20.—	„Athenaeum" irodalmi és nyomdai r.-t.	100	470.—	480.—
—.—	Franklin-társulat	150	270.—	275.—
7.—	„Kosmos" műintézet	100	95.—	100.—
—.—	Könyves Kálmán m. ir. és könyvek. I. kib.	200 K.	140.—	155.—
—.—	" II. kib.	200 K.	140.—	155.—
—.—	„Országgy. Értesitő" kő- és könyvny.	400 K.	—.—	180.—
12.—	„Pallas" irodalmi és nyomdai r.-t.	200	198.—	200.—
80.—	Pesti könyvnyomda r.-t.	500	1340.—	—.—
	XII. Különféle vállalatok részv.			
25.—	Általános waggonkölcsönző-társulat	400 K.	465.—	475.—
5.—	Budapesti általános villamossági r.-t.	200 K.	150.—	155.—
14.—	Egyesült magyarhoni üveggyárak r. t.	200	150.—	155.—
7.—	Első magyar betüöntöde r.-t.	100	169.—	171.—
28.—	Első magyar gyapjumosó- és bizom. r.-t.	200	512.—	517.—
—.—	Első magyar részvény serfőződe	300	1300.—	1320.—
20.—	Első magyar sertéshizlaló r.-t.	200	380.—	390.—
23.—	Első magyar szállitási vállalat r.-t.	200	—.—	—.—
8.—	Első magyar szálloda r.-t.	80	280.—	300.—
—	Első magyar üveggyár részvény-társaság	400 K.	—.—	200.—
—	Első pesti spódium és csontliszt gyár	100	140.—	150.—
25.—	Első temesvári szesz-égető és finom. r.-t.	200	—.—	—.—
60.—	Fiumei rizshántoló- és rizskeményitő gyár	500	1150.—	1200.—
—.—	Fővárosi kaszinó-épület r.-t.	100	480	485.—
24.—	Gschwindt-féle szeszgyár	200	—.—	—.—
—.—	Gr. Esterházy Géza-féle cognac-gyár r.-t.	200 K.	—.—	—.—
—	„Hungária" árpagyöngy-gyár	400	150.—	180.—
3.—	„Hungária" műtrágya és kénsavgyár	6⅔	150.—	—.—
14.—	„Hygieia" fémipar részvénytársaság	100	170.—	—.—
—	Jordán Viktor-féle bőrgyár r.-t.	100	58.—	60.—
—	" elsőbbs. részv.	100	90.—	92.—
—	Kabelgyár részvénytársaság	200	—.—	—.—
—	Kőbányai polgári serfőző részvény társ.	200 K.	114.—	116.—
—	Langer T. osztr. és magy. szab. ért. r.-t.	100	—.—	—.—
—	Magyar czukoripar r.-t. A. sor.	100	—.—	—.—
4.—	" B. "	100	123.—	125.—
10.—	Magyar fém- és lámpaáru-gyár r.-t.	100	165.—	175.—
—.—	Magyar kender- és lenipar r.-t.	200	160.—	161.—
15.—	Magyar ruggyantaárugyár r.-t.	100	175.—	—.—
7.86	Magyar villamossági r.-t.	200 K.	129.—	130.—
14.—	Nemzetközi villamossági társaság	200	297.—	300.—
25.—	Nemzetközi waggonkölcsönző r.-t.	400 K.	450.—	460.—
—	Popper Lipót faipar r.-t.	2000	—.—	—.—
—	Quarnero részvénytársaság	100	—.—	—.—
—.—	Royal nagyszálloda részvénytársaság	200 K.	120.—	125.—
14.—	Szegedi kenderfonógyár r.-t.	200	280.—	290.—
—.—	Sziszeki tárházak r.-t.	100	—.—	—.—
	Törökbirodalmi dohányegyedárusági r.-t.	200	190.—	195.—
	XIII. Közlekedési váll. részv.			
10.—	Adria m. kir. tengeri hajózási r.-t.	100	172.—	174.—
—	Aradi és csanádi egyes. v. r.-t.	100	—.—	—.—
—	Balatontavi gőzhajózási r.-t.	200	—.—	—.—
10.—	Barcs-pakráczi vasut	200	204.—	206.—
9.50	Budapest alagut-társulat	105	175.—	180.—
25.—	Budapesti közúti vaspálya	200	580.—	585.—
—	" II. sor.	200	270.—	272.—
—	" élv. jegy		430.—	445.—
15.—	Budapesti társaskocsi	200 K.	50.—	52.—
9.—	Budapesti villamos városi vasut	100	275.—	276.—
9.—	" élv. jegy		120.—	125.—
8.—	Budapest-szent-lőrinczi h. é. vasut	100	—.—	—.—
8.—	" els. részv.	100	—.—	—.—
—.—	Bpest-ujpest-rákosp. vill. köz. vasut r.-t.	200 K.	116.—	117.—
—	Debreczen-derecskei h. é. v. els. részv.	400 K.	—.—	—.—
—	Debreczen-füzesabonyi vasut els. részv.	100	90.—	92.—
4.—	Debreczen-hajdunánási vasut	100	102.—	103.—
14 fr.	Déli vasut	200 ar.	—.—	—.—
5.—	Első cs. kir. szab. dunagőzhajó-társ.	500 p. f.	445.—	450.—
—	Gölniczvölgyi vasut r.-t. elsőbbs. részv.	200	—.—	—.—
—	Győr-sopron-ebenfurti vasut	100	112.—	115.—
7.94 8/10	Kassai közúti vasut	100	—.—	—.—
9.94 4/10	Kassa-oderbergi vasut	200	193.—	194.—
—	Magyar-gácsországi vasut	200	207.—	209.—
9.67 6/10	Magyar gőzhajózási részvény-társaság	200 K.	—.—	—.—
4.50	Magyar nyugoti vasut	200	205.—	207 —
—	Máramarosi sóvasut els. részv.	100	94.—	96.—
—	Máramarosi sóvasut törzsrészvényei	100	65.—	70.—
—	Máramarosi sóvasut B. részvényei	100	65.—	70.—
—	Marosvásárh.-szászrég. vasut els. részv.	100	100.—	101.—
—	Murányvölgyi h. é. vasut els. részv.	100	—.—	—.—
—	Nagykikinda-nagybecsker. vasut els. r.	100	100.—	101.—
—.—	Oriente magy. tengeri hajózási r.-t.	1000 K.	—.—	—.—
33 fr.	Osztrák-magyar államvasut	200 ar.	—.—	—.—
9.94 4/10	Pécs-barcsi vasut	220	217.—	220.—
—	Petrozsény-lupényi h. é. vasut els. részv.	100	—.—	—.—
	Szlavonia h. é. vasut els. részv.	200	184.—	185.—

Névérték drbkint	Értékpapirok	pénz	áru
	XIV. Sorsjegyek.		
5	Bazilika sorsjegy	6.75	7.15
5	" osztr. felülbélyegzéssel	7.40	7 80
100	Bécsvárosi nyereménykölcsön 1874. évről	167.—	169.—
40	Budavárosi sorsjegy	59.—	60.—
40	" osztr. felülbélyegzéssel	60.—	62.—
2	„Jó sziv" egyesületi sorsjegy	2.80	3.10
2	" osztr. felülbélyegz.	3.—	3.30
5	Magyar vörös-kereszt sorsjegy	10.50	11.—
5	" osztr. felülbélyegz.	11.52	11.75
25 L.	Olasz vörös-kereszt sorsjegy	11.50	12.—
25 L.	" osztr. felülbélyegz.	12.—	12.50
10	Osztrák vörös-kereszt sorsjegy	18.50	19.—
100	Osztrák hitelintézeti sorsjegy	198.—	200.—
40 p. p.	Pálffy sorsjegy	57.—	58.—
	XV. Pénznemek.		
	Arany, cs. és kir. vert	5.69	5.74
	" " kör.	5.67	5.71
	" osztrák vagy magyar 8 frtos	9.62	9.65
	" 20 frankos	9.62	9.65
	" 20 márkás	11.89	11.93
	" török aranylira	—.—	—.—
	Német birod. vagy egyenért. bankj. (100 márka)	59.45	59.65
	Franczia bankjegy (100 frank)	—.—	—.—
	Olasz bankjegy (100 lira)	44.10	44.40
	Papirrubel darabonkint	—.—	—.—
	Román bankjegy (100 lei)	—.—	—.—
	Szerb bankjegy (100 ezüst dinár)	—.—	—.—

Bank-kamatl.	XVI. Váltók árfolyama (látra).		pénz	áru
2½	Amsterdam	100 hollandi frtért	99.90	100.30
2½	Brüssel	100 frankért	—.—	—.—
2	London	10 liráért	121.75	122.15
3	Német bankpiaczok	100 márkáért	59.45	59.65
5	Olasz bankpiaczok	100 liráért	44.10	44.40
2	Páris	100 frankért	48.17½	48.37½
3	Svájczi bankpiaczok	100	47.97½	48.17½
5½	Szentpétervár	100 rubelért	—.—	—.—

XVII. Határidőre kötött értékp. December hó közepére.

Értékpapirok	pénz	áru
Magyar aranyjáradék	121.90	122.10
Magyar koronajáradék	99.—	99.25
Magyar általános hitelbank	403.—	404.—
Magyar ipar- és kereskedelmi bank	113.25	113.75
Magyar jelzáloghitelbank	257.—	257.50
Magyar leszámitoló és pénzváltó bank	260.—	260.50
Rimamurányi vasmű	247.50	248.—
Osztrák hitelintézet	362.20	362.50
Déli vasut	100.—	101.—
Osztrák-magyar államvasut	356.25	356 75

Leszámoló árfolyamok.

Magyar általános hitelbank	392.—	Fiumei hitelbank	116.—	Kőbányai polgári serfőző r.-t.	116.—
Osztrák hitelintézet	357.—	Magyar ált. kőszénbánya részv.-tars.	131.—	Ganz-féle vasöntöde	—.—
Magyar aranyjáradék	121.—	Schlik-féle vasönt. és gépgyár	—.—	„Danubius" m. hajógyár	—.—
Magyar koronajáradék	99.—	Magyar czukoripar r.-t.	—.—	I. magyar iparbank	—.—
Magyar ipar- és keresk. bank	112.—	Egyes. föv. takp.	—.—	Magyar villam részv.-társ.	—.—
Magyar jelzálogbank	248.—	Salgó-Tarjáni kőszénb.	600.—	Budapesti villamossági r.-t.	—.—
Magyar pénzv. és lesz. bank	257.—	Első magyar biztositó r.-t.	—.—	Első budapesti gőzmalom r.-t.	—.—
Rima-Murányi vasmű r.-t.	242.—	Egyes. tégla- és czementgyár	113.—	Adriai" m. tengerhaj. r.-t.	—.—
Déli vasut	100.—	Fiumei hitelbank	118.—	Nemzetközi waggonkölcs.	—.—
Budapest bankegyesület	109.—	Bp. közúti vasp. id. r. jegy	270.—	Budapesti közúti vasut	580.—
Oszt.-magyar államvasut	352.—	Gschwind-féle szeszgyár	482	Bp.-ujpest.-r. villam. vasut	—.—
Hazai bank részv. társ.	124.—	Északmagy. kőszénbánya r.-t.	236.—	Budapesti vill. városi vasut	266.—
Pesti m. keresk. bank	1165.—	Egyes. mgyar üveggyárak r.-t.	165.—	Kőbányai gőztéglagyár	770.—

Kamatozó kincstári utalvány kamatlába (6 hó)	4
Az Osztrák-Magyar bank kamatlába váltóleszámitolásnál	5%
Járadékok és bankzáloglevelek elzálogositásánál	5½
Más értékpapirok elzálogositásánál	6%

Kerepesi-ut 34. szám. **BUDAPESTI BANK- ÉS VÁLTÓHÁZ** Kerepesi-ut 34. szám.

Tőzsdei megbizások pontos és szolid eszközlése. — Pénzelőleg sorsjegyek, állam- és értékpapirok és letétjegyekre. — A magy. osztálysorsjáték fő elárusitó helye. — Sorsjegyek, állam- és értékpapirok, arany és ezüst pénzek vétele és eladása a rendes napi áron. 2581

Eladás.

Használt és uj

pénz-szekrények

rendkivüli olcsó áron kaphatók a bécsi pénzszekrény gyári raktár **Budapest, V., Bálvány-utcza 6. sz.** 24152

Elegáns butorok

Barock ebédlő, háló, uri berendezés, fantasie szalon, olajfestmények, smyrna szőnyegek eladók 9—1-ig és 3—5 óra között. Andrássy-ut 77., ajtó 2. 25968

Szőlőkedvelők figyelmébe!

Pestmegyében fekvő 533 hold homokbirtokomból mintegy 200 hold, szőlőültetésre kiválóan alkalmas terület egészben, vagy 25 holdas részletekben, katasztrális holdankint 50 frtért, esetleg az egész birtok 25 ezer forintért sürgősen eladó. Czim a kiadóhivatalban. 3026

Vetni való

árpa, szép nagyszemü, mintegy 80—85 métermázsa, Nyitramegyében eladó, hogy kinél, megmondja a kiadóhivatal. 3053

Egy közös

tiszti waffenrock blouse és 2 nadrág olcsón eladandó. Czim a kiadóhivatalban. 3054

Vétel.

Magyar diszruha

magas termetre megvételre keresteik. Leveleket „Diszruha" jelige alatt a kiadóhivatalba. 3032

Alkalmazást keres.

Gazdatiszti állást

keres szeptember, 1-jére egy keresztény uradalmi bérlő. Czim a kiadóhivatalban. 3010

10.000 forint

ingatlan vagyon biztositékkal egy kvalifikált ember bizalmi, vagy más megfelelő állást keres. Czim a kiadóhivatalban. 3027

Sertéshizlalásra,

modern sertésszállások berendezésére, ajánlkozik kőbányai hizlaló. Megfelelő más állomást is elfoglalok. Közvetitőknek nagy dij. Czim a kiadóban. 3029

1000—2000 koronát

ajánlok részvénytársulatoknál, uradalmaknál közvetitendő állásért. Válasz „**Jogvégzett**" czimen kiadóba kéretik. 3009

Vidéki ügyvéd

ki erkölcsi és anyagi garantiát nyujtani képes — óhajtana a fővárosban kereskedelmi czégek — gyárak — uradalmak, vagy családok képviseletét elnyerni, nagyobb házak gondnokságát elvállalni, jóforgalmu **?odat** átvenni, esetleg társulni, szóval · megfelelő bizalmi álláshoz jutni. Ajánlatok „**Vidéki ügyvéd**" czimen kiadóba kéretnek. 3050

„Házvezetőnő"

csinos fiatal, keresztény kerestetik. Magyar és német nyelv okvetetlen szükségeltetik, az illető egyuttal üzleti dolgokat is kénytelen végezni. Ajánlatok arczképpel a kiadóhivatalba „**Vidék**" czim alatt kéretnek. 3042

Müvelt

jó családból való, magányos középkoru urhölgy, ki magyarul, németül és franciául folyékonyan beszél, a háztartásban jártas, mint társalgónő, utitársnő alkalmazást keres. Czim a kiadóhivatalban. 3051

Gazdatiszt

középkoru, dohány, czukorrépatermelés, állattenyésztés, ugy minden a gazdaság jövedelmező vezetését feltételező alapos ösmeretekkel márcz. 1-ére nagyobb gazdaságba ajánlkozik. Czim a kiadóhivatalban. 3052

Alkalmazást nyer.

Czukrászoknál,

virágkereskedőknél és illatszerüzleteknél jól bevezetett ügynök, jutalék mellett kerestetik. Olyanok, a kik már gyári képviselettel rendelkeznek, előnyben részesülnek. A gyáros az ügynökkel közösen kivánja január hónapban az en-gros és detail ügyfeleket meglátogatni. Ajánlatokat referencziákkal „**Ornith**" jelige alatt kér **Schalek H.** hirdetési irodája **Bécsben.** 26082

Lakás és bérlet.

A jóti határban

(Biharmegye), a margitai vasutállomástól egy óra járásnyira, **300 hold** letarolt jó erdei legelő, mely már szelid fűfajokkal jól begyepesedve van és szarvasmarhának kitünő legelő, az 1896-ik évre **kiadó.** Értekezni lehet **Szintai István** tulajdonossal, Ér-Endréd (Szatmármegye), posta ugyanott, legközelebbi vasutállomás Reszege-Piskolt. 3044

Szobák

butorozva, a klinika közelében egy hétre 2 frtért — esetleg naponkint 50 krért kiadók. Czim a kiadóhivatalban. 3012

Különféle.

Ha köhög!!

Miért nem iszik máramarosi havasi teát?? Melynek hatása fölülmulhatlan mindenféle mell- és tüdőbántalmaknál. Doboza 20 kr. Szétküldés utánvéttel. Buzáth Márton, kigyó-gyógyszertárából M.-Szigeten. 3047

Nem nőknek való!

Uraim! ha kedvelik a délczeg bajuszt, akkor többé ne ragasszák azt össze bajuszpedrővel, hanem ezentul csakis a Geerling Emil-féle Brillantine fixateur-t használják. Egy üveg ára **ecsettel 75 kr.**

Magyarországi főraktár: Török József gyógyszertára Budapest, Király-utcza 12. 25385

Magyar osztály-sorsjáték

45.007 pénznyeremény

9,200.000 korona összértékben (készpénzben, minden **levonás nélkül).**

I. osztályu sorsjegyek:

1/1	1/2	1/10	1/20
20	10	2	1 frt.

Teljes sorsjegyek (mindhárom osztályra érvényes):

1/1	1/2	1/10	1/20
60	30	6	3 frt.

Ajánlja és szétküldi

Heintze Károly

Budapest, Szervita-tér 3. 26065

IDÜLT NÁTHA, KÖHÖGÉS, MELLHURUT

ELLENÉBEN BIZTOS SIKERREL HASZNÁLANDÓK A

CAPSULES COGNET

leghathatósabb gyógyszer **MELLBETEGSÉGEK ELLEN**

Kapható PÁRISBAN, Rue de Saintonge, 43. BUDAPESTEN: *Török József,* gyógyszerésznél *Király utcza, 12*

Vértisztitó.

Mindenkinek, a ki bőrkiütésben **(dobrócz)** alszárfekélyben, öröklött vagy szerzett vérnedv-romlásban, aranyérben, szédülési rohamokban, köszvényben, vese-, máj- és gyomorbajokban, csuzban, vese-éz hólyaghurutban, vértódulásban stb. szenvednek, a hires **Schütze M.**-féle

vértisztitó-por

dobozonként 1.50 márka, a legmelegebben ajánlható. Valódi minőségben kapható **Török József** gyógyszertárában, Budapest, Király-u. 12. Közvetlen szétküldi **Wildt E.** gyógyszerész **Kösztriczben.** 2 doboznál kevesebb nem küldetik. 5 doboz portómentes. 24688

Ezer és ezer ember!

fiatal és öreg, köszöni visszanyert **erejét** és **egészségét** Dr. Müller főtörzsorvos világhirü jónak elismert **regeneracziós készitményeinek.** Kiváltkép jónak bizonyultak ezen szerek az **idegszétdultság, ifjukori bünök** és **kicsapongások** következményei gyanánt előállt **idegzsibbadtság, magömlés,** a **kezek** és **lábak ideges-reszketése, gerinczvelő bajok, bátortalanság, félelemérzet, kedély lehangoltság, ideges fejfájás, migrén,** kiváltképen pedig **férfiui gyengeség (impotenczia)** és minden ebből folyó **gyengeségi** állapotban. A gyógyhatás már rövid idő alatt beáll a **Bécsben V/2 Wimmergasse 33. szám** alatt lévő **Szt.-György gyógyszertárból** való **Dr. Müller főtörzsorvos-féle regeneracziós készitmények** következtében. Ára kimeritő orvosi használati utasitással együtt 3 frt 10 kr., postán 25 krral több. **Ugyanott** kaphatók **Dr. Müller főtörzsorvos**-féle **Injekczió** és **labdacsok,** melyek a **hugyosö minden kifolyását (kankó), férfiaknál, mint nőknél (fehér folyás)** pár nap alatt gyógyitják. Ára kimeritő orvosi utasitással Nr. I. uj bajokra 1 frt 60 kr., Nr. II. régi folyásra 2 frt 50 kr., postán 25 krral több. **Csak valódi, a bécsi Szt.-György gyógyszertárból való készitmények kérendők.** 25356

Budapest TÖRÖK JÓZSEF gyógyszertárában Király-utcza 12.

Magy. kir. államvasutak.

17./C. II.

Hirdetmény.

(Magy. adriai vasuti kötelék).

A magyar-adriai köteléki dijszabásokhoz kiadott és az 1896. január 1-től érvényes I—I. sz. pótlékaiban és „Függelékében" következő sajtóhiba helyesbitések vezetendők keresztül:

1. Az 1. füzet (fiumei forgalom) I. pótlékában:
a) Az 5-ik oldalon az alulról számitandó 13-ik sorban foglalt „Spacva és" szavak törlendők.
b) Ugyanezen oldal alulról számitandó 16-ik sorában „Szent Ágota" elé „Spacva és" szavak irandók be.
c) A 23-ik oldal I. pontjának 3-ik kikezdésében foglalt „széna, szalma, szecska" szavak törlendők.
2. A 2-ik füzet (triesti forgalom) I. pótlékában:
a) Az 5-ik oldalon az alulról számitandó 12-ik sorban foglalt „Spacva és" szavak törlendők.
b) Ugyanezen oldal alulról számitandó 15-ik sorában „Szent Ágota" elé „Spacva és" szavak irandók be.
3. A „Függelékben":
a) Az 5. oldalon a „sziksó"-ra vonatkozó kedvezmény száma „51"-ről „50"-re helyesbitendő.
b) A 8-ik oldalon foglalt 3. számu kedvezményben Kőbánya felső p. udvar tétele „58"-ról „158"-ra helyesbitendő.

Budapest, 1895. deczember 29-én.

Magy. kir. államvasutak
a részes vasutak nevében is.

SZALAY-BARÓTI

a Magyar nemzet története

700 illusztráczióval és szines müemellékletekkel, 4 kötetben.

Az egyedüli nagyobb történeti mü, mely nem tudományos modorban, hanem könnyen érthető nyelvezettel van megirva.

Egy kötet ára diszkö ésben **7.50,** félbőrkötésben **8** frt.

Megrendelhető az

EGYETÉRTÉS

kiadóhivatalában, Budapesten IV. ker. Papnövelde-u. 8. sz. a., a pénz előre beküldése mellett vagy utánvéttel.

Titkos betegségeket,

tehetetlenségeket, elgyengült férfierőt bujakóros bajokat, bőrbetegségeket, **hugycsőfolyásokat uj gyógymód szerint, befecskendezés nélkül, ha elévült is,** gyógyit alaposan. **Torok és gége,** ugyszinte **hugycső** vizsgálatok naponta tükörrel eszközöltetnek. 25909

Besenbek Alajos

orvos-sebész és szülész, 30 év óta e téren különleges orvos.

Rendel naponta: reggel 9 órától délután 4 óráig és este 7—8 óráig. — Dijazott levelekre válaszoltatik.

Lakik: Budapest, Király-utcza 14., II. em. 17. ajtó.

Haszonbérlet.

Ezennel közhirré teszem, hogy k. k. Gencsy Ilona tulajdonát képező, Tisza-Füred városához tartozó Kócs pusztán fekvő, mintegy **400 magyar holdat** kitevő u. n. Malmos-tanya azonnal megkezdendő (6) hat egymásután következő gazdasági évre Tisza-Szőllős községházánál **1896. év január hó 26-án** délelőtt 9 órakor nyilvános árverés utján haszonbérbe adatik.

A részletes föltételek alólirott gyámnál Tisza-Szőllősön, vagy megbizottjánál **Babocsay Sándor ügyvédnél Egerben** megtekinthetők.

Kelt Tisza-Szőllősön, 1896. év január hó 10-én.

Elek István,
mint k. k. Gencsy Ilona gyámja.

26068

Titkos betegségeket,

hugycsőfolyásokat, sebeket, syphilis utókövetkezményeit, elgyengült férfierőt, magömléseket, önfertőztetés utóbajait, nőknél fehérfolyást befecskendezés nélkül és bármely női bajokat, a legmakacsabb **börbetegségeket,** valamint ifjukori bünök következtében beállott **ideg-** és ennek utókövetkezményeképp létrejött **hátgerinczbajokat,** gyógyit **15 évi** katonaorvosi tapasztalat után (budapesti és bécsi katona kórházakban) a **legujabb gyógymód** szerint alaposan és biztos sikerrel

Dr. KAJDACSY,

volt cs. és kir. ezredorvos.

Lakás: Budapest, V., Váczi-körut 4. sz., I. em. bejárat a lépcsőnél.

Rendel délelőtt 9—4 óráig, este 7—8 óráig; nőknek u. m. férfiaknak külön be- és kijárat, — külön váróterem. — Dijazott levelekre azonnal válaszoltatik és gyógyszerekről is gondoskodva lesz. 8386

Cascara Sagrada hashajtó-labdacsok.

Dr. Budai Emil

gyógyszerésztől Budapesten.

A legjobb, legkellemesebb s legbiztosabban ható hashajtó és vértisztitószer. 25287

1 phiola 20 kr., 6 phiola 1 doboz 1 frt 10 kr.

Kapható a „**Városi gyógyszertárban**" Budapesten, Városház-tér.

JÓKAI MÓR MUNKÁI.

Népszerü kiadás. — Egy-egy füzet 40 kr.

1. A varchoniták.
2. Fortunatus Imre. — Shirin.
3. Kalóz-király.
4. Sonkoly Gergely. — A drága kövek. — Marce Záre.
5—9. Török világ Magyarországon.
10. A büntárs. — Nepean sziget.
11—12. A kétszarvu ember. — Az egyiptusi rózsa.
13. Koronát szerelemért. — A Hargita. — A kalmár és családja.
14. Petki Farkas leányai. — Háromszéki leányok. — A két szász.
15 Regék.
16 Carinus. — A nagyenyedi két fűzfa.
17. A serfőző. — A nyomorék naplója. — Fekete világ.
18—20. Erdély aranykora.
21—23. Csataképek 1848—1849-ből.
24. Bujdosó naplója. — Kurbán bég. — Megölt ország.
25—26. A fehér rózsa. — Humorisztikus papirszeletek.
27. Magyarhon szépségei.
28—29. Szomoru napok.
30—31. A janicsárok végnapjai.
32—37. Kárpáthy Zoltán.
38—43. Egy magyar nábob.
44—47. Uj földesúr.
48—53. Szegénygazdagok. — Az utolsó budai basa.
54—55. A magyar előidőből.
56—59. Hétköznapok.
60—63. A régi jó táblabirák.
64—65. Délvirágok.
66—67. Milyenek a nők?
68—71. Véres könyv.
72—73. A magyar nép élcze szép hegedüszóban.
74—76. Árnyképek.
77—82. A köszivü ember fiai.
83. Milyenek a férfiak?
84—89. Politikai divatok.
90—93. Mire megvénülünk.
94. Oceania. Egy elsülyedt világrész története.
95—97. Az elátkozott család.
98—99. Felfordult világ.
100. Elbeszélések.
101-112. Dekameron. Száz novella.
113. Egy asszonyi hajszál.
114. Az életből ellesve.
115-119. Névtelen vár.
120-121. Népvilág. Elbeszélések.
122-124. Szélcsend alatt. Elbeszélések.
125. Észak honából. Muszka rajzok.
126-131. Egy az isten. Regény.
132. A debreczeni lunátikus.
133-134. Egy ember, a ki mindent tud.
135-136. Asszonyt kisér — Istent kisért.
137-141. Szinművek I. kötet.
142-146. Szinművek II. kötet.
147-151. Szinművek III. kötet.

Megrendelhetők az **Egyetértés** kiadóhivatalában, Bpest Papnövelde-utcza 8. sz. A pénz előre küldése vagy utánvét mellett.

Meghivó.

A **szatmármegyei takarékpénztár részvénytársaság** közhirré teszi, hogy

I-ső évi rendes közgyülését

1896. évi febrnár hó 2-án délelőtt 10 órakor Szatmáron a városház tanácstermében fogja megtartani, melyre a részvényesek tisztelettel meghivatnak.

Napirend:

1. A megüresedett elnöki tisztség betöltése.
2. Jegyzőkönyv hitelesitő bizottság kiküldése.
3. Az igazgató-tanács és a felügyelő bizottság jelentése az 1895-iki első üzletév eredményéről, ennek kapcsán a zárszámadások megvizsgálása, a mérleg megállapitása és a tiszta nyereség felosztása iránti határozathozatal, valamint az osztalék kifizetési idejének meghatározása.
4. Az igazgató-tanács és a felügyelő bizottság részére a felmentvény megadása iránti határozat.
5. A sorsolás utján kilépő 9 igazgató-tanácsos helyének az alapszabályok 87. és 88. §§. szerint választás utján leendő betöltése.
6. Az öttagu felügyelő bizottságnak megválasztása 3 évi időtartamra. (112. §.)

A mérleg és a jelentések a kereskedelmi törvény 198. §-a értelmében a közgyülést megelőző 8 napon át az intézeti helyiségben az üzleti órák alatt megtekinthetők.

Kelt Szatmártt, 1896. január 14-én.

26079 **Az igazgatóság.**

A nekünk bemutatott számtalan megbizható hiteles köszönetirat folytán ezen orvostudor legmelegebben ajánlható.

Titkos betegségeket,

hugycsőfolyásokat és sebeket, az önfertőztetés utóbajait, az **elgyengült férfierőt, magömléseket, a bujakórnak utókövetkezményeit, nőknél fehérfolyást,** bármennyire is idültek, valamint mindazon **női betegségeket,** melyeknek **a magtalanság** egyik főokozója és **bőrbetegségeket** gyógyit **uj gyógymód** szerint biztos sikerrel, **gyorsan és alaposan**

Dr. GARAI ANTAL

orvos, sebész, szülész és szemész tudor, volt csász. kir. oszt.-főorvos.

Budapest, belváros, IV. kerület, kigyó-utcza 1. sz., II. emelet, bejárat a lépcsőnél.

Rendel: naponta 10 órától d. e. egész 4 óra délutánig, este 7 órától 8 óráig. Dijazott levelekre a legnagyobb figyelemmel válaszoltatik és gyógyszerekről is gondoskodva lesz. — **Nőknek külön váróterem.**

Ugyanott megjelent és a szerzőnél Dr. GARAI ANTAL-nál megrendelhető

NÉPSZERÜ UTMUTATÓ

(már a 12-ik kiadásban megjelent) a nemi betegségek és ezek észszerü gyógykezeléséhez czimü könyv, volt ára 2 frt 50 kr., 25151

most csak 90 kr.

A könyv jól becsomagolva 1 frt beküldése mellett bérmentve küldetik meg.

A könyv tartalma: I. Az ivarszervek leirása. — II. A nemi élet ébredése. — III. Az önfertőzés és az éjjeli magömlések. — IV. A hugycsőtakár (tripper) és hugycsőszükületek. — V. A bujakór (siphilis). — VI. Fehérfolyás. — VII. Elgyengült férfierő. — VIII. Női magtalanság. IX. Az ivarszervek megbetegedésének főtényezője a prostitucziό.

Leszállitott áru könyvek

	ezelőtt	most
Abonyi Lajos. A fonó krónikája. 3 kötet.	3.—	2.—
„ Utolsó kuruczvilág. 3 kötet.	3.—	2.—
Dumas S. A kameliás hölgy. Regény	1.50	1.—
Fanghné. Őszi hangulat. Regény. 2 kötet		1.40
Frankenburg A. Emlékiratok. 3 kötet	3.—	1.40
Hugó V. Nevető ember. Regény. 3 kötet		4.50
Kacziány Géza. Hires magyar párbajok		1.—
Mantegazza. A szerelem élettana	1.80	—.80
Mártonffy J. Franczia nyelvtan kulcscsal		1.—
Müller L. Illem és tánczta n	2.—	1.20
Ohnet György. A vagyáros. Regény		—.80
Pór. Róma története képekkel	3.—	1.20
Rákosi Viktor. A bujtogatók	1.80	1.—
Rodiczky J. A takarmánykészités kézikönyve	3.—	1.50
Széchényi István. Önismeret	3.—	1.50
Spielhagen. A ki kettőt szeret. 3 kötet. Regény		1.50
Vay D., gróf. Magyarország története	7.50	3.50
Zilahi Ágnes. Valódi magyar szakácskönyv	füzve —.80	kötve 1.20

Megrendelhetők az „**EGYETÉRTÉS**" kiadóhivatalában a pénz előre beküldése vagy utánvét mellett. 5 frton felüli megrendelésnél a szétküldés bérmentve történik.

MAGYAR

Kiállitási sorsjegyek.

45,007 pénznyeremény levonás nélkül.

Főnyeremény 1 millió korona.

Az összes nyeremények 9 millió 200.000 korona.

Első huzás 1896. február 5—8-ig.

A sorsjegyek árai:

	1/20	1/10	1/2	1/1	
I. osztályra:	1.—	2.—	10.—	20.—	frt.
Mindhárom osztályra érvényes teljes sorsjegyek:	3.—	6.—	30.—	60.—	frt.

Vidéki megrendeléseknél a sorsjegyek portómentes beküldéséért és a nyereményjegyzékért 30 kr. küldendő be. 26081

LUSTIG MIKSA bank- és váltóüzlete,

BUDAPEST, VI., VÁCZI-KÖRUT 43.

Alapittatott 1885-ben. **Telefon 1070.**

Mélyen tisztelt vendégeimnek.

Mától fogva a Pfau-féle kitünő Quarnero-Brandy kávéházamban poharankint kiméretik, a mit ezennel szives tudomásra hozok.

Budapest, 1896. január 16.

Mély tisztelette
Váray J.
kávéház-tulajdonos (Thonet-udvar).

25887

Meghivás.

A **„B.-gyarmati Népbank" részvénytársulat 1896. január hó 26-án** d. e. 9 órakor a városház tanácstermében tartja

XXIV. évi rendes közgyülését,

melyre a t. részvényesek ezennel meghivatnak.

Tárgysorozat:

1. Igazgatósági jelentés előterjesztése és tárgyalása.
2. Felügyelőbizottsági jelentés előterjesztése.
3. A számadások megvizsgálása, a mérleg megállapitása és a nyereményfelosztás iránti határozathozatal.
4. Az igazgatói állás betöltése iránti intézkedés és 2 ig. tag választása.
5. Intézeti pénztárnok lakbérének megállapitása.
6. Alapszabályszerüleg beadott inditványok tárgyalása.

B.-Gyarmaton, 1896. január 4-én.

A „B.-Gyarmati Népbank" igazgatósága.

Az eredeti mérleg az intézet helyiségében a közgyülés napjáig délelőtt 9—12 óráig megtekinthető.

Vegyeskereskedőknek

igen jutalmazó és kitünő szolgálatokat tesz az

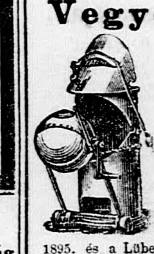

Emmerichi szab. gömb-kávépörkölő

Több 30.000 db van forgalomban. 3, 5, 8, 10 egész 100 kiló ürtérfogattal.

A pörkölt kávé kifogástalanul, egyenletesen és teljes aromakifejtéssel pörkölve, mint a mi kipróbált kávépörkölönk ben, **emeli az üzletet,** azért e gépek Magyarországon is már évek óta igen kedveltek és fogyasztásuk is állandóan emelkedik. 24507

Számtalanszor kitüntetve.

Legujabb kitüntetések: Amsterdami világkiállitáson 1895. és a Lübecki ipar- és keresk. kiállitáson 1895-ben: aranyérem.

Emmericher Maschinenfabrik, Emmerich, Rhein.

Meghivó.

A jászsági hitelintézet és takarékpénztár részvény társaság

második rendes közgyülését

Jászberényben, **1896. évi február 9-én** délelőtt 10 órakor az intézet üzlethelyiségében tartja, melyre a részvényesek meghivatnak.

Tárgysorozat:

1. Az igazgatóság és felügyelő bizottság jelentésének, valamint a mult évi zárszámadásnak előterjesztése; az igazgatósági jelentésben foglalt javaslatok tárgyalása; a mérleg megállapitása; a nyeremény felosztása iránti határozathozatal és az igazgatóság, ugy a felügyelő bizottság részére a felmentvény megadása.
2. A kisorsolás folytán megüresedett hat igazgatósági és lemondás folytán megürült egy felügyelő bizottsági tagsági állásnak betöltése.
3. A vezérigazgató mandátuma lejárván, ezen állásnak az 1899. évben tartandó közgyülésig terjedő időtartamra leendő betöltése és a vezérigazgató fizetésének megállapitása.
4. Netáni inditványok tárgyalása, amelyek **január hó 31-én** délelőtt 12 óráig alólirt igazgatósághoz irásban benyujtatnak.

Jászberény, 1896. január 9-én.

26078 *Az igazgatóság.*

Valódi párisi gyártmány, jótállás mellett, orvosi tekintélyek ajánlata szerint teljesen biztos és ártalmatlan.

Gummi és halhólyag tuczatonkint	1.——6.—
Capottes americans (rövid)	2.——5.—
Párisi női szivacska	2.——6.—
Irrigator	1.80—5.—
Eredeti pessarium oclusivum (Peliporus) Menzinga tanár szerinti vezetővel	1.80—2.50
Szab. havibaj elleni kötelék „Diana öv" minden hölgynek nélkülözhetlen!	3.50—5.—
Gyüjtemény uraknak	3.— 10.—

10 frtnyi megrendelésnél 10—15% árkedvezmény. Megrendelések pontosan és discreten eszközöltetnek. 23914

KELETI J. csász. és királyi szab. kötszergyártó. **Budapest, IV., Koronaherczeg-u. 17.**

Árjegyzék ingyen zárt boritékban.

A hajdu-böszörményi részvénytársulati takarékpénztár XV-ik évi mérlege és zárszámadása 1895. évi deczember hó 31-én.

Mérlegszámla.

Tartozik: Pénztári maradvány 4973 frt 76 kr. Értékpapir 119 frt 25 kr. Váltók: Kezességi váltók 433,248 frt 58 kr. Betáblázott váltók 386.319 frt 08 kr. = 819.567 frt 66 kr. Kézizálog kölcsön 3870 frt 55 kr. Jelzálog kölcsön 63.592 frt 76 kr. Kötvény kölcsön 57.032 frt 77 kr. Részletiv 274 frt 41 kr. Kisebb követelések folyó számlában 29.785 frt 91 kr. Visszleszámitoló intézetek folyó számlái 39.865 frt 32 kr. Cheque számla a m. k. postatakarékpénztárnál 7392 frt 41 kr. Giró számla az Osztr. m banknál 5413 frt 44 kr. Többek számlája 816 frt 51 kr. Alapitvány a kisbirtokosok intézeténél 500 frt. Ingatlanok 1218 frt 29 kr. Butorok, szerelvények 1200 frt. Nyomtatvány készlet 400 frt. Összesen: 1,036.023 frt 04 kr.

Követel: Részvénytőke 170.000 frt. Tartalékalap 44.450 frt 66 kr. Nyugdijalap 7776 frt 42 kr. Betét 424.996 frt 72 kr. Visszleszámitolt váltók 36.0011 frt 91 kr. Fel nem vett osztalékok 50 frt 59 kr. Hitelezők folyó számlában 666 frt 73 kr. Letét 171 frt 14 kr. Betét kamatadó hátrány 1026 frt 50 kr. Átmeneti kamatok egyenlege 1604 frt 16 kr. Nyeremény mint egyenleg 25.268 frt 21 kr. Összesen: 1,036.023 frt 04 kr.

Nyereség- és veszteségszámla.

Tartozik: Betétkamat 19.899 frt 14 kr. Visszleszámitolási kamat 21.153 frt 77 kr. Betétkamatadó és illeték 2132 frt 68 kr. Adó 4243 forint 58 krajczár. Fizetések 4960 forint. Kezelési költségek 1642 forint 36 krajczár. Házbér 250 frt. Behajthatlan követelések leirása 1378 frt 59 krajczár. Jótékony czélu adomány 58 frt 40 kr. Napibiztosi dij 626 frt. Tartalékalap kamata 1743 frt 30 kr. Nyugdijalap kamata 440 frt 17 kr. Butor és szerelvényekből leirás 71 frt 58 kr. Összesen: 58.599 frt 57 kr. Nyeremény egyenleg 2.5268 frt 21 kr. Főösszeg: 83.867 frt 78 kr.

Követel: Áthozat mult évről 2000 frt. Kamatok: Váltók után 35.614 frt 30 kr. Bekebelezett váltók után 30.246 frt 20 kr. Jelzálog kölcsönök után 4894 frt 75 kr. Kézizálog kölcsön után 356 frt 11 kr. Kötvény kölcsön után 4236 frt 32 kr. = 75.347 frt 68 kr. Jutalék és egyéb bevételek 4222 frt 08 kr. Részletiv üzlet eredménye 53 frt 97 kr. Nyereség értékpapirokon 58 frt 81 kr. Részvény késedelmi kamat 105 frt 14 kr. Nyomtatvány dijak 2080 frt 10 kr. Összesen 83.867 frt 78 kr. 26077

H.-Böszörmény, 1895. deczember 31.

Ránky Béla, vezérigazgató. **Diamandi József,** pénztárnok. **Mérey Mihály,** főkönyvvezető.

Megvizsgáltuk és helyesnek találtuk. H.-Böszörmény 1896. január 10.

Szabó Gábor, Kozma Sándor, Stengel Géza, U. Szabó Antal és **Lévai Imre** felügyelő bizottsági tagok.

Röptében a nagyvilág körül

nagy amerikai diszmü 16 füzetben, 256 fényképmásolattal a föld minden tájáról.

Disze minden szalon asztalának.
Disze minden könyvtárnak.
Legjobb házibarát minden családban.
Pompás szemléltető eszköz az iskolában.
Mulattatva és szórakoztatva terjeszti a világ ismeretét a nép legszélesebb rétegeiben.
Eloszlatja a ferde fogalmakat a távoli országokról és népekről s azokat olcsó pénzért élethü képekben bemutatja.
Szegény és gazdag, öreg és fiatal egyaránt okulást és szórakozást merithet belőle.

Ára diszkötésben 6 frt 50 kr.

E diszmü minden vevője ingyen megkapja Koppay József tanár „A sólyomvadásznő" czimü festményét. Vidékre való küldésért 50 kr. fizetendő.

Pompás képkeretek

„A SÓLYOMVADÁSZNŐ"

jutalomképhez háromféle minőségben és nagyságban kaphatók.

1. Pompás, diófa utánzatu, gazdag bronzdiszitésü antik barok keret.

Remek szép kivitelben, mely a legelőkelőbb szalonnak is diszére válik, a polgári szobának pedig legszebb ékessége lesz. **120 czentiméter magas és 1 méter széles** izléses üvegfestéssel. A keret szélessége 12 czm., az üveg festése 10 czm.

Ára ládával és csomagolással együtt 10 forint. (Ily keret bolti ára legalább 25 forint.)

2. Nagyon csinos és izléses divat-keret.

Fekete alapon, gazdag aranyozott reliefekkel (tölgyfalevél) guirland, és gyöngysorral 6½ czm. széles üvegfestéssel, **mintegy 89 czentiméter magas és 83 czentiméter széles.**

Gyönyörü szobadisz.

Ára ládával és csomagolással együtt 6 forint. (Ily keret bolti ára legalább 12 forint.)

3. Az előbbi keret a kép természetes nagyságában **üvegfestés nélkül. 81 czentiméter magas és 70 czentiméter széles.**

Ára ládával és csomagolással együtt 5 forint.

Különösen a két első keretet ajánljuk, mert azokban a kép valóban gyönyörü látványt képez.

Az összes kereteket finom belga üvegtáblával, jól csomagolva közvetlenül a gyárból szállitják a megrendelőknek. A szállitási dij külön fizetendő.

A keretre szóló megrendelések **Vas Miksáné urnőhöz Budapest, Hársfa-utcza 24. sz. küldendők.**

Budapest, Nagy Sándor könyvnyomdájából, IV., Papnövelde-utcza 8. sz.

MELLÉKLET A 16-IK SZÁMHOZ.

ORSZÁGGYÜLÉS.

—

A képviselőház ülése január 16-án.

Elnök: Szilágyi Dezső.

Jegyzők: Illyés Bálint, Perczel Béni és Molnár Antal.

A kormány részéről jelen voltak: báró Bánffy Dezső, Perczel Dezső, Wlassics Gyula és Josipovich Imre.

Az ülés megnyitása után hitelesitik a mult ülés jegyzőkönyvét.

Dókus Ernő előadó jelenti, hogy a Körmenden megválasztott Chernel György megbizó levelét az igazoló állandó bizottság a törvény követelményeinek megfelelően rendben találta és őt az előirt 30 napi fentartásával igazolandónak jelentette ki.

Fáy Gyula a gazdasági bizottság jelentését az ez évi költségvetésről és az 1895. évi pénztári maradvány felhasználásáról beterjeszti, kérve a házat, hogy annak kinyomatása, szétosztása és napirendre tüzése iránt intézkedjék.

A ház ekként határoz.

A belügyi költségvetés.

Szinay Gyula: Első sorban Babó és Holló határozati javaslataival kiván foglalkozni s ezek kapcsán részletesebben fejtegeti a közigazgatás hiányait és kijelenti, hogy a belügyi kormányzatot megfelelőnek nem tartja. Kifogásolja a főispánok pártpolitikai akcióját s ugy találja, hogy a mikor csak szóba került a parlament idő előtti feloszlatása, a főispánok kortes-akciójukat már megkezdték. Mindenben hozzájárul ahhoz, a mit Holló Lajos tegnap a közigazgatás mizériáiról mondott.

Beszédét igy végzi:

T. képviselőház, a belügyi költségvetés tárgyalása alkalmából azokra, a melyek ezen költségvetésben foglaltatnak, én ezuttal bővebben kiterjeszkedni nem szándékozom. Azonban van még egy kérdés, a melyet érinteni kivánok; érinteni kivánok pedig azért, mert bár az magában a költségvetésben benn nem foglaltatik, de mégis olyan, a mely szigoruan a belügyminisztérium ügykörébe tartozik. Kis jelentőségü, nem nagy politikai érdekü kérdés, ez azonban általános érdeklődésnek a tárgya. (Halljuk! Halljuk!) Ez a cseléd-rendtartás kérdése. Más alkalommal is a költségvetés tárgyalása során foglalkoztam én ezzel a kérdéssel, kérvén a belügyi kormánytól az e téren országszerte felhangzó jogos panaszok orvoslását.

Azt hiszem t. ház, nem az én feladatom a bajnak forrását és az orvoslásnak módját keresni; én eleget teszek kötelességemnek, ha erre a kérdésre a figyelmet felhivom, de mindamellett méltóztassék megengedni, hogy nagyon röviden nézeteimet a baj forrására, talán az orvoslás módjára nézve is előadjam. (Halljuk! Halljuk!) Cselédrendtartási törvényünk meghozatala óta én ebben a tekintetben két irányu fejlődést tapasztaltam: más a fejlődés a gazdasági külső és más a belső, a házi cselédség tekintetében. A gazdasági külső cselédeknél, legalább az ország azon részén, a hol én ezekkel ismerős vagyok (Egy hang a szélső baloldalon: Mindenütt!) a külső cselédségnek egy jogos panaszával találkozunk, azzal nevezetesen, hogy ez a tanyai gazdasági cselédség lakásviszonyok tekintetében, különösen némely zsidó gazdaságokban a legszomorubb helyzetben van, (Igaz! Ugy van! a szélső baloldalon.) nemcsak az egészségügy, de az emberiség követelményei sincsenek a cselédlakások berendezésénél figyelembe véve.

A belső, a házi cselédségnél pedig ellenkező a fejlődés; azt tapasztaljuk, hogy ez a cselédség ma már a fejére nőtt. A hibának, a bajnak kutforrássa szerintem nagy részben keresendő a cselédszerző intézeteknél, ezen intézetek alkalmazottainál, mert hogy az intézeteknek minél nagyobb forgalmat biztositassanak, sok esetben ezek maguk bujtogatják a cselédeket helyeiknek gyakori változtatására. (Ugy van! Ugy van! a szélső baloldalon.) Épen ennélfogva a legszigorubb rendszabályokat vélném ezen intézetekkel szemben életbe léptetendőknek, sőt a hol lehet a cselédközvetitési intézményt egyenesen hatóságivá tenném. (Élénk helyeslés a szélső baloldalon.)

A baj kutforrásának tartom én azt is, hogy a mi cselédrendtartásunkban a normális szolgálati idő rendkivül rövid időre, egy hónapra, van szabva. A régibb időben a cseléd ugyszólván az általános szokás szerint évszámra szegődött. A mi törvényünk a szolgálati időt, ott hol ellenkező szerződési kikötés nincs, egy hónapban állapitja meg. És ez annyira gyakorlattá fejlődött ki, hogy ma már igazán ritkaság az, én talán nem is tudok rá esetet, hogy belső, házi cseléd másképen, mint egy hónapra szegődnék.

Szigoru intézkedéseket vélek felállitandónak szemben azon cselédekkel, a kik a szolgálati időt gyakran elhagyják; szigoru intézkedést azon cselédekkel szemben, a kik gyakran, huzamosabb időn keresztül, mint faczér cselédek hely nélkül vannak, és ezek közt különösen azokkal szemben, a kik nem is helybeli illetőségüek.

Ismétlem, t. ház, nekem nem tartozhatik feladatom körébe, hogy e kérdésnek bővebb fejtegetésébe bocsátkozzam, nem tartozhatik feladatom körébe az, hogy e bajnak kutforrását keressem, hogy annak orvoslási módját rendszeresen s részletesen előadjam, csak óhajtottam ez alkalommal is azt az országszerte közérdeklődéssel találkozó kérdést a t. belügyminiszter urnak figyelmébe ajánlani. Egyebekben a költségvetést nem fogadom el. (Helyeslés a szélső baloldalon.)

Várady Károly azt látja, hogy a belügyminisztert minden oldalról támadják s még barátai sem védelmezik meg. Foglalkozik Fluger beszédének egyes részeivel s e beszédet nem védelemnek tartja, hanem egy sóhajtásnak a sok hiány miatt. Majd Kubinyi beszédére tér át s annak egyes részleteit czáfolja. A belügyminiszter harmadik védőjéül a miniszterelnököt nevezi meg. Veszedelmesnek találja, hogy a miniszterelnök ilyen módon hatáskörébe von oly kérdéseket, melyek ő reá nem tartoznak. Nem tartja megengedhetőnek azt, a mi mostanában is történt, hogy egy főispán szervezkedésre hivja össze a szabadelvü pártot s e hivására az meg is alakul.

Felhozza a választási visszaéléseket s azokért kizárólag a belügyminisztert teszi felelőssé, ki ha nem is nyujt segédkezet az erőszakoskodásokhoz, bizonyos, hogy némán türi azt.

Ugy látja, hogy Magyarország berendezése teljesen hasonlit a Heintze-féle osztály-sorsjátékhoz. A kormánypárt berendezése is az állam által van rendezve. Itt is van legalább 120.000 sorsjegy s 45.000 nyeremény és egy jutalomdij. Ha megnézzük az osztály-sorsjátékot, hát egyenesen ráismerünk a nyereményekből mindazokra az állapotokra, a melyek nálunk megvannak. (Halljuk! Halljuk!) Itt vannak 80, 100—200.000 koronás nyeremények, ide sorozza a vasuti koncessziókat és bankigazgatóságokat; (Derültség a bal- és szélső baloldalon) ezek az elsőrangu nyeremények; azután következnek a 30.000 koronás nyeremények, ide sorolja a minisztereket, legalább anyagilag. (Derültség a bal- és szélső baloldalon.)

Azután következnek a 20.000 koronások, ide tartoznak a nyugalmazott miniszterek és államtitkárok. (Derültség.) Azután következnek a 10.000 koronás nyeremények, ide tartoznak a főispánok. A többi kisebb nyereményeket nem részletezi, ezek azok a hivatalok, a melyek a főispántól lefelé esnek. De van még két dolog, a mi igen jellemző és érdekes, van ugyanis körülbelől 9000 kisebb 80 koronás nyeremény, ezek közé sorolja a jövendőbeli reményeket, (Élénk derültség a szélső baloldalon.) a melyek csak ezentul fognak teljesedésbe menni. És ott van a nagy 600.000 koronás jutalom, ezt a miniszterelnök maga fogja kapni, a ki leginkább alkalmas és képes arra, hogy a legnagyobb választási visszaéléseket kövesse el. (Élénk helyeslés a szélső baloldalon.)

Ezekből arra a meggyőződésre jut, hogy sem ezen, sem semmiféle más tárczának költségvetését meg nem szavazhatja, hanem, miután az igazgatási politika helyes alapelveit azon határozati javaslatban látja lefektetve, a melyet Holló Lajos benyujtott, ahhoz csatlakozik. (Élénk helyeslés a szélső baloldalon.)

Polónyi Géza: Magyarország történelmének egyik legnevezetesebb, legnagyobb évfordulóját ünnepli a nemzet. A sziveket és lelkeket egyaránt foglalkoztatja az ezredéves nagy nemzeti ünnep. Talán nem is csodálatos, sőt talán természetszerü folyománya ezen nagy ünnepi hangulatnak, hogy a politikai életbe is átcsapott ezen kérdésnek taglalása és a közvélemény pro et contra foglalkozik ezen nagy eseménynyel.

Gr. Apponyi Albert csak magát a nagy ezredéves ünnepet tartva szem előtt, szükségesnek és helyesnek, az őt jellemző jóhiszemüséggel hazafiasnak is tartotta azt, hogy felhivást intézzen a vele szemben álló uralkodó párthoz és figyelmeztesse a nemzetet arra, hogy valjon akkor, a midőn itt és ott, nemcsak a parlament termeiben, de az országban mindenfelé felhangzik a fájó sóhaj és panasz, midőn a nemzet ezredéves fennállásának, az alkotmány védbástyái között való megmaradásának nagy ünnepét üli, a midőn mindenki kénytelen észlelni, a ki a közélet bajaival komolyan foglalkozik, hogy a nemzet társadalmában és annak minden rétegeiben a visszavonásnak sulyos és nehéz átka dul; a midőn a parlament vitáiban egymásnak hányják szemére a szenvedélyességnek, a keserüségnek hangját: nem érkezett-e el az ideje annak, hogy az ország közjólétére irányzott nemes törekvéssel, — a nélkül, hogy a hatalmi mérleg billentyüje ide vagy oda változzék — megajándékozzuk a nemzetet a békességnek, az osztatlan hazafias lelkesedéssel az elvek harczába vitt tisztességes küzdelemnek ajándékával.

Ez a politikai áramlat alkotmányos institucziókat kiván ajándékul adni a nemzetnek azért, hogy az alkotmánynak fundamentális institucziója, a választás szabadsága, annak tisztessége minden vonalon és mindenkivel szemben feltétlenül érvényesüljön.

Lehetetlen el nem ismerni, hogy a politikai közvéleményben, ezen áramlaton kivül, vannak még más áramlatok is. A gróf Apponyi Albert által tegnap tett propozicziók kétségtelenül olyanok, a melyek ha alkotmányos instituczió alakjában életbe lépnek, feltétlenül alkalmasak arra, hogy a legégetőbb, legsürgősebb bajon segitsenek és egy alkotmányos nemzethez a magyar testvérekhez illő békés parlamenti tárgyalást lehetővé tegyék, még pedig mindnyájunk örömére, mert ha ezen instituczió legalább ezen részben életbe lépnek, a mélyreható panaszoknak gyökerei, kutforrásai, a sürün ismétlődő és napról-napra fokozódó választási visszaélések s az ezek kapcsán meg nem engedett módon gyakorolt protekczió azon mértékben lenne legalább kiirtva, hogy itt a kedélyekben nem a keserüségnek, nem a szenvedélynek panaszhangja, hanem megszólalna a hazafias lelkesedés meggyőződésének az az ereje, a mely az elvek mellett is azon érveket viszi harczba, a melyekkel hazáját mindenikünk a maga meggyőződése szerint akarja boldogitani. (Élénk helyeslés balfelől.)

Sajnálja, hogy a békekötés nem sikerült. Nincs tehát más hátra, mint folytatni a harczot, folytatni a helyzethez mért eszközökkel. (Helyeslés a baloldalon.)

Felettébb sajnálja, hogy e propozicziókat a kormánypárt oly mereven visszautasitotta. (Ellentmondás a jobboldalon.) Merev, visszautasitó álláspontnak kell tartani a szabadelvüpárt álláspontját, a mikor még a napirend kérdésben is a legmerevebb állást foglalják el. A miniszterelnök tegnap kijelentette, hogy a nemzetiségi vidékekre való tekintettel a tisztviselők pártpolitikai akczióját megszüntetni nem hajlandó; ezzel szemben reméli, hogy e kérdésben gr. Apponyi Albert semminemü tranzakczióra nem lesz hajlandó.

A kormány, a midőn megalakult, azt a jelszót irta zászlójára: a mit el nem tudunk érni tehetséggel, elérhetjük azt erőszakoskodással. S csodálatos, hogy Bánffy Perczel Dezsőben mennyire megtalálta a maga eszközét. Hisz olyan választások, a minőket Perczel szczenirozott, még sohasem voltak Magyarországban. (Zajos helyeslés a baloldalon.)

Ha a liberális pártban jóakarat és hazafiui meggyőződés volna, akkor legelső sorban a minisztereket kellene elkergetnie.

Ismétli, szerette volna, ha a kormány elfogadja Apponyi ajánlatait, hisz azokat csak arra találja alkalmasaknak, hogy a nyugodt tárgyalásokat biztositsák, de nem arra, hogy az alkotmánynak oly védbástyáit állitsák föl, melyek egy ujabb ezredévet biztositsanak a nemzetnek.

Berzeviczy ujévi beszédéből azt olvasta, hogy a szabadelvü párt a javulás utján van. Tehát Berzeviczy maga is elismeri, hogy a kormánypárt bünös.

Ugy találja, hogy Perczel belügyminisztersége alatt a protekczió felettébb nagyon felütötte fejét. Erre nézve például hozza fel, hogy a belügyminiszter a főváros önkormányzatát megsértette az illemhelyek, egy gyógyszertár kérdésében s protekcziót gyakorolt a főkapitányi állás betöltésében.

S itt igy folytatja: Rudnayra nem lehet ráfogni, hogy valaha rendőri hatósággal foglalkozott volna, vagy hogy a főváros viszonyait, talán jogász-korabeli emlékeitől eltekintve, ismerné. (Nagy derültség a bal- és szélső baloldalon.)

A főkapitány bevezető beszédében azt mondja: majd először egy pár hónapra szüksége van, hogy tanulmányozza a dolgokat, akkor látja meg, hogy milyen reformokat fog keresztülvinni, de hogy reformokra szükség van, azt már most is látja. (Nagy derültség a bal- és szélső baloldalon.)

De a belügyminisztériumban — nem tünik-e ez fel az egész országnak oly csodálatos módon? — az a férfiu, a ki ott államtitkár és a kit egy országnak tisztelete, rokonszenve környez; kétszer egymásután oly mandátumhoz juttatik, a melylyel még ma sem juthatott be a képviselőházba?

Ezek szimptomák-e csak? Nem! Ezek bizonyitékok, sulyos bizonyitékok arra a rendszerre, a mely napról napra felpanaszoltatik és a melynek vezérszelleme, a melynek éltető lelke, melynek irányitója Perczel Dezső belügyminiszter. (Ugy van! a szélső baloldalon.)

Azért irányában nemcsak bizalommal nem viseltetik, de az ország érdekében levőnek tartja, hogy ezen helyét mielőbb hagyja el és azért a költségvetést el nem fogadja. (Zajos helyeslés a szélső baloldalon. Felkiáltások: Öt perczet kérünk!)

Perczel Dezső belügyminiszter:

T. ház! Nem volt szándékom amugy sem bevárni a tételnél megindult vitának bezárását és fel kivántam szólalni, hogy ugy azokra, a mik a belügyi tárcza költségvetésének tárgyalása alkalmával a belügyi politikára egyáltalán felhozattak, valamint különösen egyes konkrét kérdésekre nézve elmondjam azokat, a miket az előttem felszólalt képviselő uraknak észrevételeire viszont a magam részéről megjegyzendőknek tartok, valamint hogy nagyban és egészben a legközelebbi kodifikáczionális terveimre vonatkozólag is a t. háznak egyet-mást tudomására hozzak. De azon felszólalás, a melyet az imént Polónyi Géza képviselő ur részéről hallottam, egyenesen kötelességemmé teszi, hogy egy perczig se várjak, habár a speciális dolgokra nézve azon adatok, a melyeket az általa felhozott fővárosi ügyre nézve rögtön lekérettem, nem érkeztek is még kezeimhez, csak emlékezetem szerint a t. háznak azonnal megadjam a választ, hogy egy perczig se legyen kétségben az iránt, hogy miként formálja meg a maga részéről az itéletet. (Élénk helyeslés jobbfelől.)

De t. ház, mielőtt ezekre áttérnék, legelőször is egy igéret teljesitésének kötelezettsége hárul rám. Ha méltóztatnak emlékezni, az általános vita alkalmával november havában elmondott beszédemben, a midőn a képviselő-választóknak sok megbeszélésre okot adott névjegyzékére vonatkozólag az akkor hozzám beérkezett hozzávetőleges adatokat közöltem, a melyek szerint alig egy százalék, körülbelül 8000, az a különbözet, a mely az 1896-ra érvényes és az 1895. évre fennállott névjegyzék közt mutatkozik, megigértem azt, hogy közölni fogom a végleges adatokat is. Ezen igéretemnek kivánok most eleget tenni, midőn az országban a választói névjegyzékek a kuriának is jogerejü itélete folytán most már végérvényesen is megállapittattak, s a t. háznak bejelentem, hogy az 1896-ik évre végérvényesen összeállitott választói névjegyzékek szerint összesen 888.720 választó van felvéve. Ha már most ezt egybevetjük a közvetlenül megelőző 1895. évben felvett összesen 895.207 választót feltüntető számmal, akkor jelentkezik a különbözet, mely szerint fogyott a választók száma 6487 fővel. Hát ez a különbözet t. ház, megfelel hét százaléknak, vagyis ha tüzetesebb és egészen pontos számitást teszünk, 0·72 százaléknak.

Ha most ezen számot méltóztatnak egybevetni nemcsak az előző évivel, hanem azokkal a számokkal, a melyeket még novemberi beszédemben 1869-től kezdődőleg a legutóbbi évig lemenőleg hivatalos adatok alapján voltam bátor a t. háznak előterjeszteni, abból méltóztatik látni, hogy azon számok közt nem egyszer találkozunk egyik évről a másikra 23, 476, 16, 392, 27, 688, 32, 360, mennyiséget előtüntető számokkal, s akkor helyes képet alkothatnak maguknak t. képviselőtársaim arról, hogy miben áll azon vádak alapossága, melylyel ugy a mostani, mint az általános vita alkalmával ugy a t. ellenzék szónokai, mint a sajtó részéről minduntalan találkoztunk, hogy itt egy szándékos s Isten tudja micsoda atroczitásban jelentkező választói irtás történik. (Helyeslés a jobboldalon.)

Akkor t. ház, a midőn a választók száma egyik évről a másikra 27.688-al fogyott, csak azt csodálom, hogy az ellenzék egy szót sem talált annak a felhozására. (Zaj a bal- és szélső baloldalon.)

Elnök: (Csenget.) Csendet kérek, t. ház.

Perczel Dezső belügyminiszter: Még messzebb menő igéretet is tettem, hogy nemcsak ezen adatokat fogom előterjeszteni, hanem mihelyt abban a helyzetben leszek, hogy a kuriához felterjesztett felebbezések tárgyában a kuria végérvényesen dönt, ennek eredményét is a ház elé fogom terjeszteni. Ezen igéretemet most rögtön be kivánom váltani, még pedig egyenesen a központi választmányok által megyék és városok szerint kitüntetett összkimutatások adatai szerint.

Hetvenhárom központi választmány választási eljárását illetőleg adattak be felebbezések, 52 központi választmány, vagyis 41½% ellen felebbezés nem adatott be. A benyujtott felebbezések vonatkoztak 3474 egyén választói jogosultságára. A kuria a felebbezéseket 631 egyén válasstói jogosultságára vonatkozólag elfogadta, ellenben 2843 egyénre nézve elutasitotta; vagyis a kuria egyénileg véve csak 18%-át fogadta el a beadott felebbezéseknek és 82%-át elutasitotta.

A kuria 480 egyén felvételét határozta el, viszont másrészről 151 egyén törlését rendelte el. Tehát a kuria határozata alapján a választók összes száma 329 választóval szaporodott.

Hát t. ház, ez is egy frappans adat annak begyőzésére, hogy vajjon alaposak voltak-e azon vádak, a melyekkel itt a választók szándékolt kiküszöbölését, a választók irtását méltóztattak heteken át ugy a házban, mint a sajtóban pertraktálni. (Élénk helyeslés a jobboldalon. Ellenmondások, zaj a bal és szélső baloldalon.)

T. ház! Mielőtt ezen tárgytól eltérnék, egy megjegyzést nem hallgathatok el. Legyen bárminként, legyenek ezen fluktuácziók, ezen változások a számban bárminők, én azt hiszem, hogy nélkülözi az igazságnak teljes mértékét, hogy akkor, midőn mindenki tudja, hogy ezen választói névjegyzék összeirását mindenütt határozottan autonom testület, a központi választmány eszközli, illetve a központi választmány kiküldöttei, valamint az első beadott felebbezés folytán a központi választmány határoz, s végső fokban egy teljesen független birói testület, a királyi kuria, hogy akkor legyen ott akár csökkenés, akár szaporulat, ebből akár érdemet, akár vádat a kormány irányában akarjanak levonni. (Helyeslés a jobboldalon.) Azt hiszem, ép azok részéről, a kik azt hangoztatják, hogy annyira hivei az önkormányzatnak, hogy jót csakis ott lehet találni, hogy az önkormányzatot fejleszteni, fentartani kivánják, emeltetnek a legnagyobb vádak, ezzel a legnagyobb bizalmatlanságot keltik és argumentumot szolgáltatnak a rendszer ellen. (Ugy van! Ugy van! jobbfelől.)

De t. ház, mielőtt beszédem másik tárgyára mennék át, a tárgy hasonlatosságánál, rokontermészeténél fogva engedje meg a t. ház, hogy most mindenek előtt Bujanovics Sándor igen t. képviselőtársamnak a tegnapelőtti ülésen elmondott beszédére tegyek egy pár megjegyzést. (Halljuk.)

És itt legelőbb is sajnálom, hogy teljes nyiltsággal vagyok kénytelen kijelenteni, hogy én egyáltalán nem vagyok képes fentartani azon hitének és meggyőződésének szilárdságát s részemről nem ismerhetem el, hogy ő, amint ezt itt kifejezte, a girálti választást, — mert hisz leginkább, sőt mondhatom egyes-egyedül arról beszélt — a választás előzményeit és lefolyását sine ira et studio tárgyilagosan adta elő. Azt még elhiszem, hogy sine ira, meghajlok előtte, ez subjectiv egyéni érzet, de hogy sine studio és tárgyilagosan, erre nézve le kell rontanom azon meggyőződését, hogy ezt igy tette volna. (Mozgás a bal- és szélső baloldaton.) Leszek bátor t. ház megmondani és bebizonyitani, hogy miért. (Halljuk! Halljuk!)

Legelőször is én azt hiszem, hogy ha a t. képviselő ur, a ki oly határozottan állit mindent, hogy saját közvetlen tapasztalatából tudja és látta, csakugyan tárgyilagosan akarta volna elmondani a választás előzményeit és lefolyását, akkor alig hiszem, hogy az ő éles kritikai szemét elkerülhette vagy tudomására ne jutott volna, hogy bizonyos kisérletek történtek arra nézve, hogy a nemzeti párt jelöltje pártonkivüli programmal lépjen fel s akkor ellenjelölt nem állittatik, hogy ő akkor ne tudná, hogy erre nézve az initiativa sem a kormány, sem a szabadelvü párttól nem eredt. (Ugy van! Ugy van! jobbfelől.) Tehát azt hiszem, ha tárgyilagosan kivánt nyilatkozni, legalább is kötelessége lett volna, hogy erre a körülményre, mely nagyon mérvadó, szintén kiterjeszkedjék. (Zaj és felkiáltások balfelől: ki ajánlotta?) Ha kivánják és provokálnak, megmondom, hogy az initiativa, az illető jelölt, a nemzeti párt jelöltje részéről jött. (Tetszés jobbfelől. Nagy zaj balfelől.)

A második körülmény, mely engem arra késztet, hogy kétségbe vonjam az ő egész tárgyilagosságát, az, hogy akkor, mikor az én t. képviselőtársam látta ott megfordulni és élénk részt venni a választási előmozgalmakban és küzdelmekben a törvényhatósági és megyei tisztviselőket, nem látta azokat a megyei tisztviselőket, kik ugyanoly, sőt nagyobb mértékben forgolódtak és mozgolódtak az ellenzék érdekében (Zaj balfelől.), kellett volna, hogy lásson ott egy ellenzéki értelemben müködő főszolgabirót és két vármegyei utibiztost. (Ugy van! Tetszés jobbfelől. Felkiáltások a bal és szélső baloldalon: Nem áll!) Nagyon sajnálom, a leghatározottabban állithatom, hogy ott volt a siroki járás főszolgabirája Roskoványi ép ugy mint Berzeviczy főszolgabiró és ott volt Bánó Iván utibiztos. (Nagy zaj balfelől. Halljuk! Halljuk! jobbfelől.)

Elnök: Csendet kérek. (Folyton tartó nagy zaj.) Kun Miklós képviselő urat rendreutasitom.

Perczel Dezső belügyminiszter: Azt méltóztatnak mondani, hogy Bánó akkor már nem volt hivatalban. (Felkiáltások balfelől: Lemondott!) Bánó Iván igenis uti biztos volt, felmutathatom lemondási nyilatkozatát, mely deczember 15-iki praesentatummal lett a főispánhoz benyujtva. Igaz, hogy maga nem dotálta lemondó nyilatkozatát, de az igenis január 6-án fogadtatott el, és egész deczember havára az utmesteri fizetést felvette. (Élénk derültség jobbfelől. Mozgás és zaj balfelől.) Nem kivántam erre kiterjeszkedni, de ha provokálnak, kénytelen vagyok elmondani. Ha kivánják, bemutatom eredeti lemondási nyilatkozatát, hogy a lemondást deczember hó 15-én, az alispánnal vivott párbaja előtt adta be és a főispán azon feltevésből indulva ki, hogy talán a párbajra való tekintetből tette azt, nem intézte el, sőt egy magánlevélben biztositotta arról, hogy lovagias ügye nem szolgál okul arra, hogy állását továbbra is meg ne tartsa. Miután azonban ő ennek daczára fentartotta lemondását, 15-én praesentáltatott és január 6-án fogadtatott el a lemondás, tehát akkor tényleg megyei tisztviselő volt. (Zajos helyeslés a jobboldalon. Mozgás balfelől. Halljuk! Halljuk!)

A harmadik indokom pedig a mi engem annak kijelentésére késztet, hogy az én t. képviselőtársam nem egész objektivitással adta elő a dolgokat és hogy ott se egész objektivitással járt el, azon tegnapelőtt ő maga által sem tagadott tény, a melyről azt mondotta, hogy nem emlékszik arra az inczidensre, a melyre Kubinyi t. képviselőtársam alludált, hogy ő hozta először szóba azt, hogy korkülönbözet miatt egy, a kormánypárti jelöltre szavazó egyén kihagyassék, a mibe az ellenfél beleegyezett, de viszont mikor az ellenzéki jelöltre szavazónál 5—6 évvel nagyobb korkülönbség merült fel, azzal állott elő, hogy az illető nem tehet róla, hogy a jegyzékben idősebbnek van irva, ez nem az ő hibája, ez az eljáró küldöttségnek hibája. (Élénk tetszés jobbfelől. Mozgás és felkiáltások balfelől. Ezt már hallottuk.) Én azt hiszem, ha be akarom bizonyitani, ezt el kell mondanom. (Felkiáltások balfelől: Ezt már hallottuk.) Akkor végre semmit sem beszélhetnék, mert mindent hallottak az urak, de én is mindent hallottam már, a mivel itt vádoltak: sajnálom, hogy ismétlésekbe kell bocsájtkoznom, de ha azt, a mit állitok, be akarom bizonyitani, az összes bizonyitékokat fel kell hoznom. (Élénk helyeslés jobbfelől.)

Remete Géza: A csendőrökről beszéljen! (Zaj. Elnök csenget. Halljuk! Halljuk!)

Perczel Dezső belügyminiszter: Azt is állitja az én t. képviselőtársam, hogy egyenlőtlenség volt a küzdelem fegyvereiben annyiban, hogy a kormánypárti jelölt részéről tudták a lemondást, a nemzeti párt részéről pedig nem tudták. Hát én azt hiszem, hogy ez meg van gyengitve a képviselő ur azon állitása által, hogy ez két év óta közbeszéd tárgya volt; a napot nem tudták, de tárgyalások voltak, a mozgalom megindult, csak épen kalendáriumi pontossággal nem tudták, melyik napon lesz a választás, de hogy meglesz, azt jobban tudták Sárosmegyében, mint bárhol. (Igaz! Ugy van! jobbfelől.)

Horánszky Nándor: Járásbiró volt-e a választásnál korteskedni!

Perczel Dezső belügyminiszter: Ugy tudom, hogy ott volt a járásbiró, de hogy korteskedett-e vagy nem, azt nem tudom; de ugy tudom, hogy a másik részről is ott volt egy kir. törvényszéki tisztviselő; ezt tudom.

Azt mondja t. képviselőtársam, hogy a választásnak egy egészen uj rendszere honosittatott meg, hogy itt a csendőrök használtattak fel a választók összefogására, őrzésére és bekisérésére.

T. ház, én ezt a leghatározottabban kétségbe vonom és tiltakozom ez ellen, (Élénk helyeslés jobbfelől. Nagy zaj baljelől) mert állithatom, hogy a csendőrség ott kizárólag közrendészeti és közbiztonsági szolgálatra vétetett igénybe és nagyon hálás leszek t. képviselőtársamnak, ha, a mint kilátásba helyezte, adatokkal tudja be-

---

KÖZVÉLEMÉNY.

— REGÉNY. —

Irta: **BENICZKYNÉ BAJZA LENKE.** 13

Minden jog fentartva.

— Hangjából és szavaiból.

— El fogunk menni!

Ez a határozott, majdnem parancs formában kiejtett válasz, még inkább boszantotta Magdolnát, mint az előbbi és kedvetlenség.

— Ez még kérdés, — viszonzá hidegen. — Ha részt kiván venni a mulatságban, más hangon kérem azt tudatni velem.

La Croix Hermance arczát sötét pir önté el, szégyenkezés ült vonásaira, s engesztelő hangon mondá:

— Bocsásson meg, ha ismét heves voltam; higyje el, hogy olykor nem tudom, mit beszélek. Ne sujtson haragjával, ma különben is nagyon szomoru vagyok.

És valóban sirni kezdett, kezeivel betakarván arczát, sietett ki a szobából, s a testvérek csodálkozva tekintettek utánna.

— Mi baja van? — kérdé Magdolna. Valami kellemetlen párbeszédet folytattatok együtt?

— Ingerkedtem vele, de inkább tréfás modorban folyt a társalgás. Hacsak az nem bántja őt, hogy lakáskeresésemet mondtam el neki.

— Miről ő természetesen nem tudott, talán nem is vette komolyan távozási szándékomat, s ez meglepte. Pedig azt hiszem, biztosan jósolhatom, hogy együttlétünk nem fog hosszura terjedni. — Mindig gyülöltem a szeszélyeket, s nincs reá eset, hogy eltürjem azt.

— Talán nagyon is szigoruan itéled meg tetteit, — jegyzé meg kissé bátortalan hangon Vincze. Gyermek még, s nem sokat lehet adni a szavára.

— És te, ki annyira rosszaltad, hogy magamhoz vettem őt, helyeselnéd, ha eltürném neki azt, — mit soha tőletek sem türtem, — kik fivéreim vagytok? — kérdé Herberth Magdolna, kissé érzékenyen.

— Ellenkezőleg, sőt jobban szerettem volna, ha nem változtatod szándékodat, s megmaradván határozatod mellett, előbb megválnál tőle.

— Igaz szivből mondod ezt?

— Óhajtom, hogy megválj ettől az állástól, de ezzel nem mondom azt, hogy én is bucsut mondok Hermancenak.

— Alkalmatlan vagyok neked közelében?

— Mily gondolat! Ily következtetéseket csak te tudsz levonni a szavakból. Nekem Hermance tetszik, sőt nem tagadom, hogy szerelmes vagyok belé, szivesen nőül venném, mit tudom, hogy nem jó szemmel néznél, még pedig bizonyos okokból, s ez el volna távolitva, ha elhagynád őt. — Nem vádolhatnak a „közvetitő“ szerepével, mint magad is mondtad, hogy az kellemetlen volna reád nézve.

— Több annál, szégyenteljes szerep, de történjék, bármily módon változás, ezt a házasságot nem óhajtom.

— Én pedig szivemből kivánnám.

— Keservesen megbánnád. Hermance igy, a milyen ma, boldogtalanná tenne. Valami módon meg kell őt törni az életnek, hogy jó tulajdonai felszinre jussanak, s férjét boldoggá tehesse. . . .

— Elmégy vele a követ báljába?

— Még nem tudom.

— De hisz bocsánatot kért tőled, s nincs ok reá, hogy büntesd.

— Vigyázni kell az ilyen természettel szemben. A legkissebb engedékenység merészszé tehetné, s akkor egyik perczről a másikra megtörténik a szakadás. Ha ugy öltözdik a bálra, mint én akarom, ékszereiből semmit sem rak magára, a közbe eső idő alatt engedelmes lesz, megadja magát akaratomnak, részt veszünk az ünnepélyen. Ellenkező esetben az lesz a büntetése, hogy otthon fog maradni.

Vincze megcsóválta fejét.

— Félek, Magdolna, — mondá, hogy nem helyesen itéled meg a helyzetet s nagyonis szigoru vagy iránta, ki végre is szabad, független, s akkor vet véget a veled való összeköttetésnek, a mikor akarja.

— Tegye! Ha ő is igy fogja föl a helyzetet, jobb ha minél előbb megtörténik a válás, de keservesen meg fogja bánni.

— Csakhogy ő azt még nem tudja. Gyermek észszel nem birjuk fontolgatni a következményeket, s neki fogalma sincs arról, mit nyert benned, és mit veszthet általad!

— Gyámja azt hiszem megmondta neki. — Ellátta jó tanácsokkal, de ugy látszik, nem tud erőt venni természetén l'est plus fort que mai, — mondja a franczia, s nála beteljesedik az az állitás.

— Nem neheztelsz meg, hogy ha valamit mondok?

— Attól függ, mi lesz az.

— Azt szeretném tudni, mire vállalkoztál tulajdonképen, midőn, mint te mondod: Hermanceot magadhoz vetted. Ő azonban valószinüleg másként gondolkozik ez összeköttetésről, s nem minden alap nélkül.

Magdolna kissé elhalványodott ez utóbbi megjegyzésre és haraggal mondá:

— Felelősséget vállaltam érte, s kivánom, hogy annak megfeleljen, és ne kelljen szégyenkeznem tettei végett. . . . A mi pedig azon megjegyzésedet illeti, hogy Hermance másként birálhatja meg együttlétünket, mint én, még pedig szerinted „jogosan,“ arra azt felelem, hogy ő hozzám akart jönni Prágába, megosztani ottani lakásomat, s hogy azt áttettem ide, — pusztán az ő kedvéért történt, — a miért kétszeresen hálás lehetne irántam.

— Bocsáss meg, ha figyelmeztettek, hogy mindezt a luxust bőséget, fényt, ő fizeti.

— De kinek az érdekében történik?

— Kétségkivül az övében, s mindamellett félek, hogy ő erről másként itél, gondolkozik.

— Ha csak sejtetné azt velem, azonnal elválnánk egymástól! — kiáltott fel ingerülten Magdolna.

— Előttem sohasem emlitett ilyfélét, bár tudom, hogy nagy sulyt fektet vagyonára.

— Azt én is tudom. Már a fejedelemnő figyelmeztetett erre, de mindaddig nem törődöm azzal, mig azt nem veszem észre, hogy talán kegynek tekinti összeköttetésünket, holott ő nálam nélkül — nagy vagyona s előkelő neve daczára — semmi!

— De ő azt nem tudja. — Ki mondaná meg neki? Holzwalze bizonyosan nem mulattatja őt ilyenfélékkel, idegen pedig nem beszélhet neki arról. — Kivánnám neki, hogy mielőbb férjhez menjen. . . .

— Hozzád, — mondá nevetve Herberth Magdolna. . . .

— Természetesen, de tartok tőle, hogy ez csak óhajtás marad, ámbá Sorlóssyról sem valami kedvezően nyilatkozott; vannak azonban elegen, kik versenyeznek kezére.

— Azt hiszed? Sok udvarló között legtöbbnyire kevés bir komoly szándékkal, s tőlem folyton azt tudakolják; ki az a La Croix Hermance kisasszony s tulajdonképpen miben fekszik a vagyona. . . .

— Én elvenném őt szegényen is.

— Épen neked való volna a szegény házasság, ki magad sem vagy gazdag, számtalan igénynyel birsz, és ha egyátalában valaha megnősülsz, mi azelőtt nem volt szándékod, gazdag leányt kell keresned.

Hévvel, határozott hangon ejté ki e nyilatkozatot Magdolna, nem sejtvén, hogy Hermance, ki valamiért vissza akart térni, az ajtó függönyei mögött hallotta ez utolsó szavakat, s megdöbbenve állt meg annak hatása alatt, nem kétkedvén, hogy róla lehet szó, és ez a legnagyobb mértékben felháboritá, elkeserité; — meg lévén győződve a hallottak után, hogy a testvérek az ő vagyonára halásznak. . . .

TIZEDIK FEJEZET.

Ezalatt a hatás alatt töltötte a napokat, melyek a nagykövet bálját megelőzték, melyre most kétszeres hévvel készült, elhatározván, hogy megmutatja Vinczének, miként reá, vagy inkább vagyonára ne számitson.

A közbeeső idő azonban a legnagyobb nyugalomban, békében telt el, legkevesebbet sem sejtetett abból, a mit tudott, egyetlen szóval sem emlité a bált, de Magdolna látta, hogy készül arra. Hajlékonynak, szelidnek, előzékenynek mutatta magát, s a bál napjának reggelén megkérdezte tőle, melyik ruháját vegye magára, a legközelebb Párisból érkezett öltözékek közül, miket gyámja hozatott számára.

A grófnő követte őt öltöző-szobájába, hol három különböző szinü öltöny volt elkészitve a választásra; égszinükék, halvány-sárga és fehér gyöngyvirággal diszitve.

(Folytatása következik.)

☞ ***Müborgyártás Fiuméban.*** A sokat dédelgetett magyar tengerparti városban annyira terjed a müborgyártás, hogy Benysek fiumei vegyész 56 különféle vörös bort megvizsgálván, közülök 27-et fuchsinnal s más anyaggal festve, 14-et szeszszel, gliczerinnel, 8-at sacharinnal kevertnek talált. Tiszta bor csak kettő volt. A szomoru fölfedezésen nagy a megütközés.

*

☞ ***Az ifjuság háza Chicagóban.*** A napokban fejezték be Chicagóban az ifjusági egyesületek házát. A chicagói egyesületi ház 13 emeletes és 3.600,000, a telek külön három millió márkába került. Van benne egy nagy terem ezer ember számára, számos kisebb terem, könyvtár-helyiség, olvasó-terem, iró-szoba, üdülő-szoba, több társalgóterem, zeneterem, tornacsarnok, tekepályák, uszoda, kád- és gőzfürdők, bicycli-csarnok, öt tanterem, különböző mühelyek stb. Ez már a negyedik ilyen fajta társulati ház Chicagóban, melyek közül kettő leégett, egyet leromboltak, hogy ezt a roppant alkotmányt helyébe épitsék. Az ifjusági egyesületi élet Amerikában hatalmasan virágzik. Az amerikai ifjusági egyesületeknek 1894. elején 291 saját házuk volt, most 312 van, melyek 61 millió márka értéket képviselnek. Az ifjusági egyesületek száma jelenleg 1400.

*

☞ ***Hány biblia kelt el a mult évben?*** A londoni brit és külföldi biblia-társulat nemrég adta ki évi jelentését: „A year of bible work“ cimmel. Ebből kitünik, hogy a társaság összes bevétele 233.363 font (mintegy 2.800.356 frt), összes kiadása 214.970 font (mintegy 2,578.640 frt) volt a mult esztendőben. A bibliák forgalma: Angolországban 1,651.566 példány, a külföldön 1,185.656, összesen 3,837.222 példány, a mi 28.264 példánynyal több, mint az előző évben. A mult évben 124 biblia-forditás és revizió volt folyamatban, melyek közül 13 egészen uj forditás. A folyó évben egészen elkészül az afganisztáni, a persa és a malagasi uj biblia-forditás; a munkában levő reviziók közül a khinai és a különböző indiai nyelvü bibliák a legnevezetesebbek. A mi Károli-bibliánk reviziójáról azt irja a jelentés, hogy lassan halad, de a munkát késleltető nehézségek most már elhárittattak s ezentul gyorsabban megy a dolog. A társaság ma már 326 nyelven terjeszti a bibliát s e nyelvek legnagyobb részére vagy maga forditatta le, vagy legalább revideáltatta a régi forditásokat. Magyarországon és társországaiban a mult évben a társaság 68 ezer példány bibliát adott el, miből azonban csak 37 ezer példány volt magyar nyelvü. Érdekes fölemliteni, hogy a társaság hazánkban való müködése óta eddigelé összesen 1,120.543 magyar bibliát hozott forgalomba.

*

☞ ***A legujabb könyv az orleansi szüzről.*** Egy rouenei történetiró, ki nevét nem akarja elárulni, fölfedezte, hogy Jeanne d'Arc sohasem létezett. Szerinte az orleansi szüz legendája nem egyéb, mint egy görögkelta mitalakitása. S ezt a fölfedezést a tudós névtelen szerző egy egész füzetben bizonyitgatja.

igazolni, hogy (olvassa): «a választókat akaratuk ellenére a kocsikra helyezték és őket erővel a kormánypárti tanyákba 24 órával a választást megelőzőleg elvitték.» De nemcsak lekötelezve leszek, hanem egyenesen felkérem a képviselő urat, ha ezt adatokkal beigazolni tudja, legyen szives azokat mihamarább birtokomba juttatni, mert én a csendőrség iránt tartozom azzal, hogy azt e vád alól tisztázzam. (Élénk helyeslés jobbfelől.)

És még egyet csodálok, t. ház, (Halljuk! Halljuk!) és ez az, hogy ha a t. képviselő ur ilyen adatoknak birtokában van, hogy akkor ezen választás ellen, a melyet a 30 nap lefolyása folytán a háznak igen t. elnöke épen a legutóbbi napokban jelentett ki igazoltnak, (Mozgás és zaj a bal- és szélső baloldalon) mondom, ha ilyen adatok birtokában van, hogy akkor miért nem petionáltak a választás ellen. (Nagy zaj balfelől. Helyeslés jobbfelől.) És még egyet csodálok, t. ház, (Nagy zaj. Elnök csenget) hogy a mikor abban a bizonyos barakkok kérdésében azonnal táviratilag hozzám fordultak. — és azt is tán szives lesz elismerni, hogy rögtön megtétett az intézkedés, mert már másodnap kinn volt, de akkor már meg is történt a kijelölés, — hogy akkor a tisztviselői korteskedésre nézve egyetlenegy panasz sem az alispánhoz, sem a főispánhoz, se hozzám nem érkezett. (Nagy zaj a bal- és szélső baloldalon.)

Ha már ennél a kérdésnél inmorálok, nem tehetem, hogy még egy másik kitételre is a t. képviselő urnak ne reflektáljak. Ő felhozta beszédében azt is, hogy a kerületben néppárti agitáczióról szó sem volt, hogy ott a kerületben felekezeti harczról vagy efféléről beszélni sem lehetett.

Hát, t. ház, én nem voltam ott, de igenis olvastam a hirlapokban s a kinek ebben a tekintetben kétsége van, utalom arra, hogy keresse ki a «Magyar Állam» . . .

Remete Géza: Nem a Pester Lloyd? (Nagy zaj. Halljuk!)

Perczel Dezső belügyminiszter: . . . deczember havi azon számait, a melyekben Szikorszky esperes és Adamovics plébánosnak egy paptársuk által való megtámadtatásukra adott válasza és az erre adott viszonválasz van. Ha olvassa ezeket, abból többet fog megtanulni, erre nézve, mint a mennyit megtanulhatott, ha két hétig lett volna is lenn a kerületben. (Tetszés jobbfelől. Zaj és fölkiáltások a szélső baloldalon: Két pap veszekedése. Elnök csenget.)

És t. ház, mé egyet állitott a t. képviselő ur, (Halljuk! Halljuk!) hogy a jelenlegi kormányrendszer alatt a többség kebelében egy tévtan uralkodnék, egy tévtan állittatnék fel, a mely azt mondja, hogy a néppárt ellen minden eszköz szabad. (Halljuk! Halljuk!) Hát t. ház, ilyen tévtan, ilyen axioma nem áll fenn, mert igenis a néppárt ellen nem szabad mindent, csak a mi törvényes, de viszont a néppártnak sem szabad más, mint a mi törvényes. (Élénk helyeslés és tetszés jobbfelől.) Én a magam részéről (Halljuk! Halljuk!) mindig kimondtam nyiltan, ismételten kifejezést adtam ezen házban a mult évben, ha nem csalódom, az apropriaczionális vita alkalmával, hogy a magam részéről a legmeggondolatlanul, a leghazafiatlanabbul kezdeményezett valaminek tartom a néppárt létesitését; kimondtam azt is, hogy én azt veszélyesnek tartom, de nem az államra nézve tartom veszélyesnek; én veszélyesnek tartom először a katholiczismusra nézve és másodszor azokra nézve, a kik ezt létesitették. (Ugy van! Ugy van! a jobboldalon.) Méltóztassanak meggondolni, hiszen látjuk az egész országban ma már tényleg, hogy mit akar a néppárt. (Egy hang a baloldalon: Hát felakaszszák azokat? Nagy zaj a szélső baloldalon.)

Ugron Gábor: Eleget figyelmeztettem, hogy ez lesz a vége. (Zaj.)

Perczel Dezső belügyminiszter: Akkor csak a létesitők programmjából tudtuk, hogy akarják-e ezt csinálni, de ma tényleg látjuk effektuálni; látjuk, hogy a néppárt egész müködése arra van basirozva, hogy minden plébániából, minden egyes paróchiából egy politikai agenturát csináljanak. (Ugy van! Ugy van! jobbfelől.)

Én azt hiszem és kimondom nyiltan, hogy azokból az egyházpolitikai törvényekből, a melyeket a törvényhozás a legutóbbi időben hozott, az én nézetem szerint azon egyházra nézve, a melynek én is szerencsésnek érzem magamat tagja lehetni, semmi kár nem fog háromolni.

Látjuk ezt a külföldi példákból azon államokban, a hol már évtizedek, sőt évszázadok állanak rendelkezésünkre, hogy e tekintetben levonhassuk a konzekvencziákat. Látjuk különösen Belgiumban, a hol a katholiczizmus ügyének nemcsak nem ártott, de a hitéletet erősebbé, bensőbbé tette. Minálunk se fognának azok ártani, de ha valami árthat, akkor igenis az a néppárti kezdeményezés nagyon is alkalmas arra, hogy az egyedül ártson a katholiczizmus ügyének.

De ha igy vagyok is meggyőződve, korántsem hódolok annak és nem engedem, hogy lábra kapjon az a tévtan, hogy a néppárt ellen minden szabad. Itt vannak a néppártiak broschürjei, népies iratai. Megtörtént nehány helyen, hogy egyes tulbuzgó tisztviselők azokat lefoglalták, mert vannak oly kitételek bennük, melyek, ha tulszigoru birálat gyakoroltatik, csakugyan alkalmasak arra, hogy az illető tisztviselőben kétséget keltsenek, vajjon nem a kir. ügyész elé vigye-e a dolgot. És ezek minden tekintetben arra lettek figyelmeztetve, hogy engedjék szabadon folyni a dolgot. Határozottan tiltakozom tehát az ellen, hogy a mi részünkön ily tévtan uralkodnék. (Helyeslés a jobboldalon. Mozgás balfelől.)

Engedje meg a t. ház, hogy ennél a kérdésnél kissé belemélyedjem a választási visszaéléseknek mindig hangoztatott és emlegetett ügyébe is. Nem uj théma ez, nem is fog soha megszünni.

De t. ház, azt hiszem, ha őszinték akarunk lenni, nem tagadhatja senki és be kell ismernie mindenkinek, hogy e tekintetben — és itt nem kivánok most az alkotmány visszaállitása idejéről, a mai parlamentárizmus rendszerének életbeléptetése idejéről szólni, hanem vissza kivánok tekinteni a multba — méltóztassanak csak meggondolni, hogy e tekintetben nem mindig a kisebbség volt-e az, nem mindig az ellenzék volt-e az, mely az ilyen — mint azelőtt nevezték — praktikákat, vagy finesszeket kitalálta. Nálunk tul a Dunán egész legendakör támadt ezekből a finesszekből, a melyekkel a Kubinszkyak, a Pecsovicsokat a vármegyei restauráczióknál és követküldéseknél a kisebbség a többséget kinullázta, háttérbe szoritotta. És ez a későbbi időben is fenmaradt. Tudjuk, hogy mindezeket a dolgokat eltanulta a kormánypárt és elég rossz, ha eltanulta, de mindig az ellenzéktől tanulta el. (Ugy van! Ugy van! Tetszés jobbfelől. Nagy zaj a bal- és szélső baloldalon.)

És, t. ház, ha itt van valami, a mi igazán korrupt, a mi igazán ostorozható, az csakis a kétféle mérték alkalmazása. Mert, ha meggondoljuk azt, hogy mikor egy választásnál korkülönbség miatt visszautasitanak valakit és ellenzékiről van szó, akkor ez botrány, akkor ez páldátlan lábbaltiprása a jogoknak, (Ugy van! Tetszés jobbfelől.) mig ha olyanról van szó, a ki a kormánypárti jelöltre szavazott volna, ha azt kellett visszautasitani, akkor ez a választási törvénynek szabatos végrehajtása; vagy, ha egy és ugyanazon elnök két helyen él ugyanazzal a furfanggal és megtörtént, hogy egy kormánypárti jelölttel szemben léptetnek fel hasonló nevü három jelöltet, akkor ez kortesfurfang, a korteskedésnél használt rendes, ártatlan fogás, mig ha ugyanezt egy ellenzéki jelölttel szemben teszik, akkor ez botrány, a melyért nemcsak neki, hanem a kormánynak és mindenkinek is lakolnia kell. (Élénk tetszés és helyeslés. Ugy van! jobbfelől. Mozgás és zaj a bal- és szélső baloldalon.) Ha egy választásnál ugyanazon előzmények, teljesen homogén antecedentiák merülnek fel a korteskedések minden nemének felhasználásával, akkor tisztán a választásnak eredménye az, mely annak kriteriumát fogja képezni: ha két szótöbbséggel ellenzéki választatott meg, akkor minden rendben van, de ha véletlenül a kormánypárti jelölt kapott egy vagy két szótöbbséget, akkor ez azonnal botrány lesz. (Tetszés. Ugy van! Ugy van! jobbfelől. Nagy zaj és mozgás a bal- és szélső baloldalon.)

Én t. ház, azt hiszem, ha valami, ugy ez az, a mi a korrupcziót terjeszti, ez az, a mi alkalmas a közvéleményt megingatni és hamis utra vezetni.

De t. ház, ezen kétségtelenül sokat pertractált és bevallom, már kissé unalmas thémánál méltóztassanak visszamenőleg, mióta nekünk rendes naplóink vannak a képviselőház tanácskozásairól, méltóztassék az 1874-diki választási törvényt megelőzőleg a három évről három évre lefolyt választásokat követő első üléseket elolvasni, hogy miket mondottak az 1869-diki és 1872. évi választásoknál De méltóztassék elolvasni azt, a mit az 1874. évi törvény után is, minden egyes választás után mondottak. Akárhányszor hallottuk, hogy a választási visszaélések tetőpontjukat érték el, az alkotmány csődöt mondott és az erőszak lett kinevezve tömeggondnoknak, mint ahogy magát t. képviselőtársam kifejezte. Én kénytelen vagyok most is azt az álláspontot elfoglalni, hogy rosszabbat, mint az erőszakosságot nem ismerek, én csak egy jó kortest kivánok alkalmazni: a jó adminisztrácziót és minden erőmet arra kivánom forditani, hogy az adminisztráczió javitásával szerezzem azt meg. (Élénk helyeslés és tetszés jobbfelől.)

Ezek után a tárgy rokonságánál fogva áttérek ezen vitának kétségtelenül kimagasló részét képező beszédére gr. Apponyi Albert t. képviselő urnak, melyet a ház tegnapi ülésén mondott. És itt ismét kénytelen vagyok mindjárt első szóra azt jegyezni meg, hogy nagyon csodálkozom azon, hogy, midőn kétségtelenül mindenki a karácsonyi czikk megjelenése óta feszült figyelemmel várta ezen czikknek bővebb magyarázatát, ugy a házban, mint a házon kivül, akkor Várady Károly képviselő ur azon ütődik meg, hogy t. képviselőtársamnak a miniszterelnök ur és nem én, mint magát kifejezte, a ressortminiszter válaszolt. (Derültség jobbfelől.) Teljesen meg vagyok róla győződve, hogy ha a véletlen ugy hozta volna magával, hogy én feleljek, ebből épen ugy vádat kovácsolt volna, mondván, hogy micsoda dolog az, egy ilyen országos fontosságu kérdésben a belügyminiszter vállalja magára a szólás jogát és ő kivánja a kabinetet reprezentálni és szinte látom, hogyan támadta volna a miniszterelnök urat. (Tetszés. Ugy van! jobbfelől.) Azt hiszem, teljesen helyén való volt, jogos és méltó volt, hogy erre a beszédre az egész kormány nevében a miniszterelnök ur adta meg a választ. (Helyeslés jobbfelől.) És ha kárhoztatta azt, hogy nem a ressortminiszter, vagyis szerinte nem én válaszoltam, akkor nagyon tévedett, mert tudnia kellene, hogy a kuriai biráskodás nem az én ressortomhoz, hanem az igazságügyminiszter ressortjához tartozik (Ugy van! jobbfelől.), ő nyujtotta be, ő képviselte a bizottsági tárgyalásokon és ő fogja képviselni a házban is.

Ezekből folyólag tehát, miután jeleztem azt, hogy a miniszterelnök ur tegnapi beszédében gr. Apponyi Albert képviselő urnak nemcsak a maga, hanem az egész kormány nevében adta meg a választ, azt hiszem, hogy semmi szüksége sem forog fenn annak, hogy ehez a nyilatkozathoz akár hozzátegyek, akár elvegyek belőle valamit. A t. miniszterelnök ur kijelentette azt, hogy igenis mindnyájan át vagyunk hatva attól, érezzük és belátjuk azt, hogy a t. képviselőtársunk által felhozottakban igen sok megszivlelendő van, igen sok van olyan, a mit mi a kuriai biráskodásról szóló törvénynek életbeléptetése alkalmával magunk is törvénybe akarunk iktatni, igen sok, a legnagyobb része olyan, a mi megfontolást, tárgyalást és tanácskozást igényel, de nemcsak nem zárkózik el az elől, hanem a legkészségesebben ajánlkozik, hogy mindazokat, a miket a t. képviselő ur javaslatba hozott, ugy a bizottságban, mint a képviselőházban beható tanácskozás tárgyává tegye. (Helyeslés jobbfelől.)

Drakulics Pál: Mikor?

Perczel Dezső belügyminiszter: Hogy mikor? A közbeszóló képviselő ur ép ugy, mint tegnap a napirend megállapitása előtt Polónyi Géza képviselő ur is az időpont tekintetében oly kérdéssel fordulnak a kormányhoz, a melyre nem képes határozottan megfelelni, nem képes pontosan megjelölni; kijelentette a miniszterelnök ur, hogy még a jelen ülésszakban, a budget letárgyalása után, azonnal a közigazgatási biróságokról szóló törvényjavaslatot kivánja tárgyaltatni, ezután pedig a kuriai biráskodásról szóló törvényjavaslatot. Azt hiszem, teljesen felesleges, hogy itt tovább inmoráljak, ismétlem, s ez nagyon természetes, hogy a mit a miniszterelnök ur az időpontra mondott, azt ugy az én nevemben is, mint az egész kabinet nevében mondottnak kell, hogy tekintsük. (Helyeslés jobbfelől.)

Áttérek most a választási névjegyzékek kérdésére s tárczám egyéb ügyeire. És itt legelőször is Holló Lajos t. képviselő urnak tegnapi beszédére kivánok reflektálni, a melyben t. képviselőtársam tárczám költségvetésének első tételénél egy kérdést elevenitett fel, a mely kétségtelenül a legnagyobb fontossággal biró kérdése a tárczának. Felelevenitette t. i. az adminisztráczió reformjának kérdését, és itt azt hiszem, senkisem várt tőle mást, sőt mindenki nagyon természetesnek találta, hogy a képviselő ur ugyanazon az uton halad, a melyet 1891-ben s azóta folyton követett. Én a magam részéről szintén nem tehetek mást, mint hogy vele szemben a régi álláspontot foglalom el és azt fentartom és minden bővebb és ujabb bizonyitgatása nélkül annak, hogy mennyire szükséges minálunk az adminisztrácziónak reformja és pedig olyatén értelemben, a mint azt a kormány és a szabadelvü párt kontemplálja, ráutalok arra, hogy az 1891. évi törvényben lefektetett annak a tételnek helyességét, hogy a közigazgatás állami feladatot képez, az azóta letelt ötödfél év fényesen igazolta, de a mellett nagyobb bizonyitékot felhozni csakugyan nem lehetne, mint a legutóbbi általános megyei tisztujitások lefolyását.

Meggyőztek ezek bennünket arról, hogy csakugyan igazuk volt azoknak, a kik e kérdésben ugy 1892-ben valamint valahányszor e kérdés azóta is napirendre került, mindig azt mondották, hogy okvetlenül szükséges a közigazgatás reformja, már csak abból a szempontból is, mert a megváltozott összes életviszonyok, a közviszonyoknak egész gyökeres átalakulása folytán ma már a közigazgatás vezetésére alkalmas egyéneket nem kapunk, mert nem vállalkoznak oly számban, mint a melyben azokra szükség van. Méltóztassanak végigtekinteni a választási jegyzőkönyveken és alig itt-ott találjuk nyomát annak, hogy két pályázó jelentkezett, s ugyanazzal a stereotip kifejezéssel találkozunk, hogy «az egyedül jelentkező kijelöltetvén, egyhangulag megválasztottnak jelentetett ki», sőt akárhány megyénél megtörtént az is, hogy nem valamely kisebb s alárendeltebb állásra, pl. nem alszámvevői állásra, de még szolgabirónak is egyetlen vállalkozó sem akadt s ezen állás üresedésben van, aljegyzők és szolgabirák nincsenek. Arról nem is szólok, hogy közigazgatási gyakornokok épenséggel nem találtatnak.

Én azt hiszem, hogy meg fogja nekem bocsátani a t. ház, ha ezen tétel illusztrálására talán ismétlésekbe bocsátkozom, de talán nem csépelek azért szalmát, ha ujra elmondom azt, a mit már egyszer elmondtam. (Halljuk! Halljuk!) Egész természetesnek találom ezt. Valljuk meg, emberek vagyunk, emberileg kell, hogy gondolkozzunk. Az, hogy a megyék ellen senkit nemcsak animózitás nem, de a kegyeletnek és a hálának érzése ne vezetné, azt hiszem, senki sem fogja állitani. Még azok is, kik a megyénél nem kivánnak szolgálni, ezt nem azért teszik, mert a megyének ellenségei, hanem azért, mert nem látják jövőjüket és előmenetelüket biztositva. (Igaz! Ugy van! a jobboldalon.) Abban a szük körben, melyben egy megyének tisztikara mozog, micsoda előléptetése lehet egy fiatal embernek, ki hivatást és törekvést érez magában és nem akar egész életére főbirósággal bevégzett karriérre menni.

Vannak vármegyék, hol oly ősz alispánok vannak, hogy 61-től kezdve csupán egy alispánja volt a megyének s méltóztassék meggondolni, hány embernek zárta ez el előmenetelét. (Ugy van! a jobboldalon. Zaj a szélső baloldalon. Felkiáltások: Miniszter is lehet belőle!) Méltóztassék azokat, kik nem reflektálnak rá, meggyőzni arról, hogy egyszer miniszterek is lehetnek, hogy ha a képviselő ur bizik rábeszélő képességében, én igen fogok örvendeni, ha ez neki sikerül. (Felkiáltások a szélső baloldalon: A miniszter ur is alispán volt!) Én nem szeretek saját személyes ügyeimmel foglalkozni, de ha kényszeritenek rá, megteszem. Igen, voltam alispán és ha nem határozom el magamat arra, hogy képviselővé leszek és elfogadom honos kerületem mandátumát, ma is alispán vagyok és azok a szegény tisztviselők ma is ott ülnének, pedig azóta három alispánja volt a vármegyének. Igy van ez más vármegyékben is. (Zaj a szélső baloldalon.)

Elnök: Kérem a képviselő urakat itt a baloldalon, ne zavarják minduntalan közbeszólásokkal a rendet!

Perczel Dezső belügyminiszter: Vagy teszem, megint nem szerénytelenségből, de provokálás folytán saját személyemmel foglalkozom; mint egy — pardon a kifejezésért — igen grell antitézist emlitem fel, hogy midőn én, mint tizenegy évi szolgálat után eltávozott alispán a képviselőház alelnöke voltam, egy másik kortársam s az államtudományokat velem együtt végzett barátom egy másik törvényhatóságnál aljegyző volt. (Hosszantartó zaj a bal- és szélső baloldalon.)

De, t. ház, nemcsak ez a sajnos körülmény okozta azt, hogy a tisztviselői állásokra nem vállalkoznak kellő számban egyének és nem találunk a mostani megyei rendszer keretében erőket, hanem egy másik sajnos körülmény is mindinkább érezhetőbbé válik, s ezt ismét egész határozottan azokra vonatkozólag hozom fel, miket Holló Lajos barátom az önkormányzati élet fejlesztésére és kitágitására nézve mondott. Ez az, hogy az önkormányzati élet teendőinek nem a szorosan vett hivataloskodásban, hanem bizottsági müködésben való teljesitésére is a legtöbb vármegyében épen nem, egy pár vármegyében pedig alig találunk elemet. A legtöbb vármegyében oly kiküldetésekre, a milyenek például a választói névjegyzékek évenkinti kiigazitása, nem képes a központi választmány mást kiküldeni, mint az illető jegyzőt, vagy helyben levő másik funkczionáriust: a tanitót vagy plébánost.

Hogy ez igy van: ez szomoru, de nagyon megfejthető, mert az önkormányzati életnek nem is nyujthatunk annyi érdekességet, mint a régi időkben, mikor a megyei élet felölelt annak idején mindent, mikor a megye az előszeretettel üzött politikán kivül felölelte a társadalom, a közélet egész tevékenységét. (Egy hang balfelől: Ma is!) Ma ezek legnagyobb részét a társadalom, az egyesületi élet, a filantropikus, a humanisztikus és kulturális egyletek ragadták magukhoz. A megyei élet akkor volt virágzó, a mikor ezek az egyesületek még nem léteztek. Ma a megyei élet társadalmi hivatását legnagyobbrészt átvették az egyesületek. Épen ezért hangzik fel minduntalan megujuló panasz, hogy a vármegyék üléstermei konganak az ürességtől és ha csak nincs valami szenzácziós esemény, ha nincsen választás, nincs ott senki. Én tehát azt hiszem, hogy ebben a tekintetben teljesen azoknak a javára dől el a mérleg, a kik a közigazgatásnak a kinevezési rendszer utjain való reformálásával kivánják megoldani a kérdést.

Nagyon természetes azonban — a mit ismételten volt alkalmam a ház előtt hangsulyozni, — hogy ezen országgyülés már ezen kérdéssel nem foglalkozhatik és pedig nem csak azért, mert a javaslatok még nem feküsznek előtte, és nem készek, hanem mert a fizikai ideje is hiányzik, mert a miniszterelnök ur épen a tegnapi napon jelentette ki, hogy micsoda feladata van még ezen országgyülésnek. Azt hiszem tehát, hogy minden további indokolás nélkül beláthatja t. képviselőtársam azt, hogy egy ily fontos összefüggő kérdésben e tárgyat a képviselőházban elhamarkodás nélkül szóba hozni, vagy azt itt megvitatni nem lehet. Én azonbar ugy, a mint ezt a mult évben beköszöntőnk alkalmával kijelentettük, be fogom váltani igéretemet és a vármegyék közigazgatásáról, a városok ügyeinek rendezéséről, a községi ügyek rendezéséről és végre a fegyelmi eljárásról szóló javaslatokat együttesen fogom nyilvánosságra hozni és daczára annak, hogy a mult évben csaknem öt hónapon át az anyakönyvi intézmény életbeléptetése időmet teljesen igénybe vette, mégis az általam kilátásba helyezett időben ezen tavasznak folyamán igéretemet be fogom váltani. (Helyeslés a jobboldalon.)

E javaslatok nemcsak eléggé fel fogják tárni, hanem luce clarius demonstrálni azon elveket, a melyeket én nallok. Éppen azért czéltévesztett dolog lenne ezen elvekbe most részletesebben belemenni; ezen kivül az idő már előre is haladt és még néhány konkrét kérdésre, — melyeket elhalaszthatatlanoknak tartok — még ma meg kivánom adni a választ.

Még csak arra kivánok megjegyzést tenni, hogy ezen kérdések a kodifikaczionális tevékenységét a belügyministeriumnak még nem meritik ki, hanem foglalkozik a miniszterium éppen a ház által hozzáutasitott betegápolás kérdésével, foglalkozik az olcsó munkásházak épitésének kérdésével, a cselédtörvény s végre a vadászati törvény reviziójának kérdésével. (Egy hang a szélső baloldalon: Hát a gyógyszertár-ügy rendezésével?) Azt most azért nem emlitem, mert erre a Polónyi t. képviselő urnak adandó válasz alkalmával akarok kitérni.

A mi a cselédlakásokat illeti, erre nézve egyetértek t. Szinay Gyula képviselő urral, hogy itt bizony vannak még kivánni valók, még pedig nem csak a tanyákon, de még nagyobbak a bajok a fővárosban s általában a városokban. Ebben a tekintetben sem kodifikaczionális, sem adminisztraczionális szempontból nem érheti panasz a belügyminiszteriumot, mert akárhány helyen az képezte megszólás tárgyát, hogy tulszigoru mértéket kezdtek a cselédlakások épitésére alkalmazni, hogy egyes alsófoku közigazgatási hivatalok mintegy a kaszárnyáknak és kórházaknak analógiájára kubikméterre kivánták kiszámitani a cselédszobák terjedelmét. E tekintetben tehát alapos szemrehányás nem illetheti a belügyi kormányt. (Ugy van! jobbfelől.)

Mindezek után áttérek Polónyi képviselő ur beszédére (Halljuk! Halljuk!), a mely engem voltakép mai felszólalásomra késztetett. A képviselő ur arra nézve, hogy a mint ő magát kifejezte, — a mióta én állok a belügyi kormányzat élén, micsoda protekczionáris rendszer fejlődött ki, három bizonyitékot hozott fel. Az egyik a fővárosi illemhelyek kérdése, a másik a gyógyszertári ügy, a harmadik pedig a főkapitányi állás betöltése. Leszek bátor e három kérdésre felelni. (Halljuk! Halljuk!)

Ezek között ugy látszik, a legnagyobb sulyt fektette, mert először hozta fel, arra a kontroverziára, a mely Budapest székesfőváros és a belügyminiszter közt fenforgott. Erre nézve a dolognak premisszáit vagyok bátor röviden előadni. (Halljuk! Halljuk!) Méltóztatnak látni ebből az iratcsomagból, hogy elődöm sürgős panaszok folytán belátta annak szükségét, hogy a fővárosban nem csak a kényelmi ügy, de az egészségügy is egyenesen megkivánja, hogy a főváros bizonyos pontjain ezek a Polónyi képviselő ur által felhozott illemhelyek felállittassanak. E tekintetben ismételten leirt ugy gróf Szapáry Gyula, valamint közvetlen elődöm Hieronymi Károly is, a fővároshoz A főváros tárgyalta ezeket az ügyeket, tárgyalta ismételten a tanácsban, a mérnöki hivatalban, a közgyüléseken. Elég az hozzá, a kérdés nem haladt.

A belügyminiszterium a maga részéről számtalanszor sürgette és felhivta a fővárost e kérdésben s a főváros kiirt pályázatot, ezt bejelentve és türelmet kért, mert pályázat van kihirdetve. Fél esztendő mulva feljött a jelentés, hogy a pályázat kiiratott ugyan, de pályázó nem akadt. Erre kiiratott egy uj pályázat. Jött a belügyminiszteriumhoz ismételt sürgetés után a jelentés, hogy pályázó akadt ugyan, de olyan, a kinek az ajánlata elfogadható lett volna, nem akadt. Jellemző e tekintetben az, és ezt két tekintetből kivánom felhozni, hogy Budapest székes fővárosnak járványbizottsága és járványbizottságának elnöke Gerlóczy Károly, még ha nem csalódom, 1892-ben felirt a belügyminiszterhez és maga is reája helyezkedvén a sürgető álláspontra, felkéri a belügyminisztert, hogy ezen a főváros egészségügyére olyan vitális és olyan könnyen megoldható kérdést a belügyminiszterium végre sürgősen oldja meg.

E helyzet folytán a belügyminisztérium leirt és most már határozottan utasitotta a fővárost. Ekkor hozta a főváros azon határozatot, hogy majd intézkedik s meg fogja oldani a kérdést, de tényleg olyan határozatot, a mely biztos kilátást engedett volna arra, hogy a belügyminiszter ezen követelésének, hogy ez a kérdés a mult év végére, vagyis a millennium és a kiállitás évének bekövetkezéséig megoldassék, nem hozott, hanem ismét oly határozatot hozott, a mely alkalmas volt a dolgot a bizottsági tárgyalásoknak a hosszu retortáján át ad graecas kalendas elodázni. Ezen határozata ellen a közgyülésnek több bizottsági tag felebbezett a belügyminiszterhez, bemutatván ajánlatát egy, igaz, nem magyarországi, hanem bécsi czégnek, a melynek én akkor hallottam először hirét, a mely egy általa feltalált, Európa minden müvelt városában tényleg bevált uj rendszerrel igen olcsón hajlandó volt e tiz illemhelyet Budapesten felállitani.

Ekkor a közt volt a belügyminiszternek választása, hogy vagy lemond arról, a mi nemcsak óhaja, de kötelessége is volt, hogy gondoskodjék e helyeknek a kiállitás esztenteig leendő felállitásáról, vagy pedig, hogy megragadva az alkalmat, a midőn két meddő pályázat után most magától jelentkezett pályázó, a kinek rendszerét és ajánlatát a fővárosnak erre leghivatottabb közege, a fővárosi mérnöki hivatal is, ugy hygéniai, mint technikai, pénzügyi és egyéb szempontokból is a leginkább ajánlotta, leiratban utasitsa és kötelezze a fővárost, hogy ezen alkalmat el nem szalasztva, gondoskodjék arról, hogy Petz által e 10 illemhely állitassék fel. (Nagy mozgás balfelől.)

Abban mindenki egyetért, hogy e czélirányos és épen a fővárosnak az érdekeit szivén viselő gondoskodásából kifolyó intézkedése volt a miniszteriumnak. Most már az a kérdés, hogy erre a belügyminiszternek joga volt-e? (Élénk felkiáltások a baloldalon: Ez a kérdés!) Két indokom van.

Szalay Károly: Törvény kell, nem indok!

Perczel Dezső belügyminiszter: Két törvényes indokom van erre, hiszen mást csak nem hozhatok fel. Az egyik az, hogy a törvényes gyakorlat szerint, a törvény sehol sem mondván ki, hogy a belügyminiszternek csak cassatórius joga van. (Felkiáltások balfelől: Vagyoni kérdésekben?) A felfogás mindig az volt, hogy a belügyminiszter érdemben is dönthet. Ezt igy fogta fel minden elődöm (Felkiáltások balfelől: Elég rosszul.) és igy fogták fel a fővárosi bizottságnak tagjai is. Akárhány esetet emeltethetnék ki a belügyminiszterium irattárából, a hol ők felfolyamodással egyenesen ily intézkedést kérnek. De főbázisom az 1876:XIV. t.-cz.-nek 167. és 168. §-a. (Halljuk! Halljuk!) A közegészségügyi törvény 167. §-a azt mondja: «A belügyminiszter felügyeletet gyakorol, intézkedik, felfolyamodások felett végső fokulag dönt, szabályrendeleteket bocsát ki és engedélyeket ad mindazon ügyekben, a melyeket jelen törvény, mint hatásköréhez tartozókat jelöl ki.»

A 168. §. pedig azt mondja: «A belügyminiszter bármely közegészségügyi ügyben és bárhova kormánybiztosokat küldhet oly czélból, hogy a jelen törvény korlátain belül kiadott utasitásainak érvényt szerezzen.» (Nagy mozgás balfelől.) Hát nem közegészségügy ez? Tagadják ezt a képviselő urak? (Egy hang balfelől: De nem kormánybiztosról van szó!) A felszólaló képviselő urnak még akkor is sántikáina az okoskodása, ha én azért utasitottam volna a fővárost, hogy mint hasznos tőkebefektetésre 500 forintot fektessen be ezen helyekbe, ha én vagyonfelügyeleti szempontból avatkoztam bele a főváros ügyeibe. Ámde én nem azt kivántam, hogy a fővárosi inventárium gazdagodjék egynehány ilyen tárgygyal, hanem azt, hogy a közegészségügyi tekintetek kielégittessenek. (Nagy zaj és mozgás balfelől.) Ha nekem jogom van arra, hogy kormánybiztost küldjek ki, a ki megtegye ugyanezt: akkor csak nekem ne legyen jogom ezt megtenni? (Tetszés jobbfelől.) Ezt én közegészségügyi szempontból oly veszedelmesnek tartom, a minek horderejét azon képviselő urak, a kik most ez ellen, ugy látszik állást foglalni akarnak, meg sem gondolták. (Közbeszólások a szélső baloldalon: Dehogy nem! Nagy zaj.)

Elnök: Kérem a képviselő urakat, ne szóljanak anynyiszor közbe.

Perszel Dezső belügyminiszter: Illusztrálni fogom egy példával az esetet. Tegyük fel, nem egy ily alárendelt fontosságu kérdésben, hanem egy oly kérdésben, mint a vizvezetéki ügy, hagymáz-járvány, midőn a főváros lakosságának százezreit és százezreit fenyegeti veszély, a főváros közgyülése akár tudatlanságból, akár pedig egy bizonyos czikket, pl. rézgáliczot nagy mennyiségben beszerzett konzorczium felülkerekedése folytán oly határozatot hoz, melyet ugy a szakközegek, mint minden józan ember károsnak tart: azt fogom talán határozni, hogy a közgyülés határozatát megváltoztatom, megsemmisitem és leküldöm ujra, hogy majd a jövő rendes közgyülésen a főváros ujabb határozatot hozzon, pedig ez alatt a járvány a főváros lakosságának ezreit megdeczimálja. (Felkiáltások a szélső baloldalon: Az más! Az járvány!)

Én ebben a tekintetben teljesen nyugodtan nézek azon vád, illetőleg petició elé, mely a házhoz beérkezett a főváros részéről, mert tartozom azzal a nyiltsággal, a melylyel Polónyi Géza képviselő ur ezt az ügyet pertraktálta, kijelenteni azt, hogy ő másnap dicsekedve mondotta itt el, hogy a fővárosnál ő csinálta ezt s ez az ő érdeme.

Polónyi Géza: Kicsoda?

Perczel Dezső belügyminiszter: A képviselő nr. (Nagy zaj.)

Polónyi Géza; Bocsánat, ez nem való!

Perczel Dezső belügyminiszter: Fentartom egészben és határozottan állitásomat, hogy Polónyi Géza képviselő ur itt ezzel dicsekedett, (Igaz! Ugy van! a jobboldalon, felkiáltások a szélső baloldalon: A többség utján döntik azt is el, ki beszél igazat?)

Elnök: Felkérem a képviselő urakat, ne méltóztassanak oly sokszor közbeszólani, hiszen minden kifogást elő lehet adni a czáfoló beszédben, de semminemü közbeszólást és rendzavarást szabályaink nem türnek. (Helyeslés a jobboldalon.)

Perczel Dezső belügyminiszter: Én a magam részéről legjobban szeretném, ha házszabályaink megengednék, hogy a Budapest város által beadott azon kérvény kiemeltessék a kérvények azon sorozatából és akár most mindjárt a belügyi költségvetés tárgyalása alkalmával, akár pedig nyomban azután tárgyaltassék. Ezért tiltakozom az ellen, mintha nekem az lenne a szándékom, hogy ezen kérvényt azon sorozatba tartozónak tekinteném, mely, miként a képviselő ur magát kifejezte, az országgyülés bezárta után fogna a ház irattárába letétetni. Én a pénzügyi bizottságban is előadtam álláspontomat, itt is elmondom, mily jogon és minő alapon helyeseltem a miniszterium közegei részéről elém terjesztett ezen javaslatnak kiadását és miért vállaltam el a felelősséget azért, hogy ezen leiratot a fővároshoz intézzem és később a remonstráczió ellenére is fentartsam előbbi határozatomat. Én hivatkozhatnám analóg esetekre s arra a beszédre, melyet az én t. közvetlen előttem szólott képviselőtársam a mult évi költségvetés tárgyalása alkalmával itt elmondott s a melyben bebizonyitotta, hogy a miniszternek ebben az esetben nemcsak megsemmisitési, de érdemben döntési joga is van, (Ugy van! jobbfelől.)

Az a vádpont tehát, hogy ezen tiz illemhelyet, a mi csak egy csekélységbe kerül a fővárosnak, ennek a czégnek nem azért juttattam, hogy a millennium esztendejére biztosithassa ezen közegészségi követelménynek és hátrányos állapotnak szanálását, nagyon gyenge annak illusztrálására, hogy én mily nagy protekcziót osztogatok. (Ugy van! jobbfelől.)

Áttérek most már tehát arra a kérdésre, melyet Polónyi Géza t. képviselőtársam az általam inaugurált protekcziós-rendszer bebizonyitására másodiknak felsorolt és ez a patika kérdése. (Halljuk! Halljuk!) E tekintetben hivatkozhatom arra, hogy az 1876:XIV. t.-cz. életbeléptetése óta a belügyminisztériumban van egy szabályzat, mely szerint a gyógyszertári ügy kezeltetik. A fővárosban kétségtelenül láttuk annak tüneteit, hogy valahányszor valaki egy gyógyszertár engedélyezéseért folyamodott, azt a főváros minden alkalommal vagy tárgyalás nélkül, vagy tárgyalás után azzal utasitotta vissza, hogy arra szükség nincs és hogy az a meglevők fennállását veszélyezteti.

A gyógyszertári ügynél fődolog az, hogy az előző dikasztériális kormányok, melyek gyógyszertári engedélyeket kiadtak, nem egy nemét a donatiónak akarták adományozni, hanem oly közegészségügyi intézményeket akartak létesiteni, a melyek a szenvedő emberiség szükségleteinek kielégitésére szolgáljanak, hogy a kik a gyógyszereket igénybe venni kénytelenek, azokat lehetőleg minél közelebb oly módon kapják meg, hogy azért még biztositva legyen, hogy a gyógyszerész megélhessen és szereit mindig oly állapotban tarthassa, hogy hatásukat el ne veszitsék s a czélnak megfeleljenek. Ezzel szemben minduntalan előtérbe lépnek annak jelei, hogy azok, a kik ezen jogot csakis ily czélból nyerték, ugy tekintik magukat, mint egyes donatiók adományosaiti, a kik zárt kört képeznek és hogy ujabb ily engedélyek, bármennyire szükségesek is azok, ne adományoztassanak. Előttem egy elv volt, van és lesz mindig e kérdésben és ez a tényleges szükség mértéke.

Azt mondani, hogy a fővárosban, a hol minden anynyira fejlődött, hogy a legutóbbi deczenniumban nemcsak egyes paloták tömegei, hanem egész uj utczák oly sorozatai épültek, a hol a lakosság az utolsó tiz esztendőben csaknem 30%-al növekedett, a hol ma egy-egy bérházban több egyén lakik, mint azelőtt 3—4 utczában és a hol ehhez még az orvosi tudomány haladásával, tökéletesedésével, azonkivül az orvosi segély olcsóbbá váltával és közelebb nyerhetése folytán a gyógyszertár igénybevétele, a lakosság szaporodását meghaladó progresszival növekedett, minden más fejlődött, csak a gyógyszerek szükségletének ügye ment vissza, nem lehet, mert ennek alapos bebizonyitását senki megkisérelni, még inkább keresztülvinni nem lesz képes. (Ugy van! jobbfelől.)

Én ugy vagyok meggyőződve, hogy nagyon helyes a törvény diszpozicziója, hogy itt a főérv arra fektettessék, vajon arra a gyógyszertárra, ha szükség van is, a szomszéd gyógyszertárak fennállása ez által veszélyeztetve van-e? Én bátor vagyok nemcsak bármely jury, de a t. ház elé legközvetlenebbül terjeszteni azt a kérdést, hogy ha én nem egy, hanem még két gyógyszertárt engedélyeztem volna, vajon veszélyeztettem volna-e a gyógyszertárak fennállását, mikor ma, midőn az ingatlannak, a kapitálisnak, mindennek értéke oly nagy mértékben emelkedik, a gyógyszertárak azóta, hogy felállittattak, 1861. óta 300—400 százalékkal emelkedtek értékben? Ezzel azt hiszem, eléggé demonstráltam azt, hogy itt a gyógyszertár adományozása szükségletet képezett és ezzel a törvény azon diszpozicziója, hogy a létező gyógyszertárak fennállása ne veszélyeztessék, egyáltalán meg nem sértetett, de nem is érintetett. (Helyeslés a jobboldalon).

Jön most már a másik kérdés, a személyi kérdés, t. i., hogy én ezt a gyógyszertárt Fónagy urnak adtam. Nekem semmi tekinteteim nincsenek, hogy bujkáljak és semmiféle személyi tekintetek által nem érzem magam feszélyezve kimondani, hogy miután arra czélzott a képviselő ur, hogy Fónagy ur rokona Gajáry képviselő urnak, a ki a kormánypárthoz tartozik — én, t. ház, ugy ezen ügyben, mint az előbbi esetben, melyet Morzsányi képviselő urral hozott kapcsolatba és hasonlóképp Gajáry képviselő ur fölötte áll ilyen vádnak, hogysem az ellen nekem csak védelmeznem is kellene. Ha mindig azt venném tekintetbe, hogy a legidősebbnek adjam a gyógyszertárt, nagyon sokszor tévutra jönnék; mert ha az illető, a kit, ugy látszik, a képviselő ur protegált, 53-szor folyamodott is, én nagyon kis mértékben lehetek hibás, mert az utolsó esztendőre csak egy folyamodás eshetett, tehát más oknak is kell ott lenni. Ha pedig másnak adtam volna, annak érdekében is felszólalás történhetett volna. Azon inszinuáczió által, hogy párterdekből vagy jutalom adása szempontjából jártam volna el, egyáltalán érintve nem érzem magamat és meg sem kisérlem a védekezést. (Helyeslés jobbfelől.)

Jön most már a harmadik pont, melylyel t. képviselőtársam a protekczionálás vádját velem szemben igazolni akarja: ez a fővárosi államrendőrség főkapitányi állásának a legutóbbi időben történt betöltése. Hát erre nézve előre kell bocsátanom, hogy én nagy örömmel és igazán szivemmel jólesőleg fogadtam azokat az elismerő nyilatkozatokat, melyek a vita eddigi folyamán a fővárosi államrendőrség müködésére nézve ezen házban, különösen az ellenzék részéről felhozottak (Zaj balfelől) és a magam részéről csak azzal egészithetem ki azokat, hogy az elismerést teljesen kiérdemeltnek és igazságosnak tartom.

De, t. ház, épp azért, mivel a fővárosi államrendőrségi szervezetnek részbeli felhasználásával egyelőre az országnak legnagyobb városaiban és különösen a határszéli, törvényhatósági joggal biró városokban a rendőrségnek — a mely nagyon sok kivánni valót hagy hátra — szervezésével foglalkozom, én indittatva éreztem magamat arra, hogy a Jekelfalussy miniszteri- és főrendőrtanácsos nyugdijazásával megürült állásra a főváros volt főkapitányát, dr. Sélley Sándort, hozzam be a belügyminisztériumba, a rendőrségi ügyek vezetésére. Ily módon megürült a főkapitányi állás. Ezen állásnak betöltése kétségtelenül nehéz és nem mindennapi feladat volt. (Derültség balfelől.) Igazolja ezt az a körülmény, hogy ezen állás egy negyedéven tul üresedésben volt és hogy négy hónapig tartott, a mig én abban a helyzetben voltam, hogy olyan egyént, a kit erre a nagy felelősséggel járó állásra minden tekintetben hivatottnak, képesnek és megfelelőnek tartok, találni képes lehettem.

Babó Emil: Meg kellett a nógrádi választást várni!

Elnök: Babó képviselő urat rendre utasitom. (Helyeslés jobbfelől.)

Perczel Dezső belügyminiszter: T. ház! Ha valaki elismeri, ugy én elismerem a fővárosi államrendőrség ez időszerinti tisztviselőinek rendkivüli odaadó buzgalmát, szorgalmát és tehetségeit is. De, t. ház, azt hiszem, hogy itt egyáltalán nem volna helyén, ha az én kutatásaimnak, az én kereséseimnek és az én alapos megfontolásomnak minden egyes phasisát, az ügynek személyi részeit a képviselőház előtt ventillálni akarnám. (Halljuk a szélső baloldalon.)

Annyit mondhatok, hogy nagyon érett megfontolás után és csakis azért, mert Rudnay Bélának müveltségében, felfogási képességében, (Egy hang a szélső baloldalon: Helyismeretében!) jogi és közigazgatási képzettségében (Helyeslés jobbfelől.) erélyében és összes személyi kvalifikácziójában leginkább megtalálhatni véltem azt az egyént, a kire ezt a nagy fontosságu állást bizhatom — e tekintetben elvállalom a teljes felelősséget és meg vagyok győződve arról, hogy ebben az idei, kétségtelenül mindenkire, de a rendőrségre legsulyosabb feladatokat háritó esztendőben ő teljesen be fog válni s hogy ez ősz folyamán nem fognak szemrehányásokat tenni, hanem ki lesz elégitve mindenki azzal a választással, a melylyel ő reá biztam a fővárosi államrendőrség főkapitányi ügyeinek vezetését. (Mozgás és zaj a szélsőbaloldalon. Élénk helyeslés jobbfelől.)

T. ház! Itt igen nehéz valakire nézve, a kit én jól ismerek, de a kit az urak talán nem ismernek, a személyi részt bővebben indokolni. Én ő benne teljesen megbizom. Én csak egyre kivánok itt még megjegyzést tenni s ez az, a mit a t. képviselő ur nem nyiltan, de burkoltan mondott, a midőn Rudnayt, mint a ki korábban főispán volt Nógrád vármegyében, a nógrádi tisztujitással a képviselő ur mintegy causalis nexusba kivánta hozni. (Nagy zaj a bal- és szélső baloldalon.) Hát t. ház, én azt hiszem, hogy ebben a tekintetben teljesen felesleges egy szót is védelmemre felhozni, mert hiszen, ha a kormány itt be kivánt volna avatkozni, ha befolyásolni kivánta volna a nógrádi választásokat, akkor biztosithatom, hogy augusztus vagy szeptember havában nem lett volna főispánváltozás és akkor gróf Degenfeld megmaradt volna helyén. Egyáltalában ebben a tekintetben nem lehet Rudnay kinevezése és a választás közt a legcsekélyebb nexust is kihozni.

Mindezeknél fogva, t. ház, miután az idő is rendkivül előre haladt, nem kivánok kitérni azon kétségtelenül nem kisebb fontosságu kérdésekre, a melyekre mint a főispánok kérdése, mint a közigazgatási biróságok kérdése, a közegészségügy és a rendészet kérdése, azt hiszem vagy a vita folyamán, vagy a részletes tárgyalások során az egyes tételeknél lesz alkalmam és módom a saját iniciativáimból, akár egyes felszólaló képviselő uraknak adandó válaszképen nyilatkozni. (Mozgás és zaj a bal- és szélső baloldalon.) Most csak arra kérem a t. képviselőházat, hogy miután az a két határozati javaslat, a mely egyrészről Babó Emil, másrészről Holló Lajos képviselő urak részéről beadatott, kodifikáczionális munkálatokat czéloz s miután én megigértem, ismétlem és most is kilátásba helyeztem, hogy már legközelebb, a tavasz folyamán az önkormányzati adminisztráczió reformjának, a fegyelmi eljárásról s több ily kérdésekről szóló törvényjavaslatoknak legalább előadói tervezetét nyilvánosságra fogom hozni, méltóztassék e határozati javaslatok mellőzésével a tételt megszavazni. (Élénk helyeslés jobbfelől.)

Bujanovich Sándor személyes kérdésben óhajt szólni, de az idő előrehaladottsága miatt kéri felszólalásának holnapra halasztását. (Helyeslés.)

Polónyi Géza személyes kérdésben szól s kétségbe vonja, hogy a miniszternek azt mondta volna, hogy ő az értelmi szerzője a főváros emlitett akcziójának. Czáfolja azután a miniszter beszédének passzusait.

Elnök konstatálta, hogy itt többé személyes kérdést nem lát s Polónyit nem engedte vitatkozni. (Helyeslés jobbfelől.)

Polónyi Géza: Méltóztassék megmondani van-e jogom szólani, vagy nincs a házszabályok értelmében?

Elnök: Nincs!

Perczel Dezső belügyminiszter: T. ház!

Remete Géza: Vonja meg a szót tőle is! (Nagy derültség.)

Perczel Dezső belügyminiszter: Engedje meg a t. ház, hogy én csak a dolognak személyi részéről nyilatkozzam. (Halljuk! Halljuk!) Kijelentem és pedig lovagiasságom, férfiasságom és jó emlékező tehetségemnek — melyekre Polónyi hivatkozott — teljes birtokában és latbavetésével, hogy én nem azt mondtam, hogy a feliratot ő csinálta meg, hanem azt, hogy ezt az egész ügyet ő inditotta meg, mert hiszen maga dicsekedett el vele, hogy ez az egész ügy, vagy mondjuk konfliktus, az ő müve. (Élénk helyeslés a szélső baloldalon.) Később azután egy másik beszélgetésünk alkalmával, a pénzügyi bizottság termében előttem azt az óhaját fejezte ki, hogy ezt a dolgot intézzük el kölcsönös jó akarattal. Akkor én azt jelentettem ki, hogy én a dolgot kiadtam, én a dolgot saját kompromittálásom nélkül vissza nem vonhatom, mert meg vagyok győződve, hogy nemcsak czélszerüen jártam el, hanem törvényadta jogommal is éltem. (Helyeslés jobbfelől.)

Ez az, a mit mondhatok és hogy igy történt a dolog, határozottan állithatom.

Elnök: A holnapi ülés napirendjén lesz a költségvetés tárgyalásának folytatása. Az ülést bezárom.

(Az ülés végződik délután 2 óra 5 perczkor.)